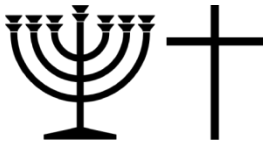

Apócrifos

Índice

1 Esdras	1
2 Esdras	12
Tobitas	31
Xudita	38
Engadidos a Ester	49
Sabedoría de Salomón	53
Eclesiástico	65
Baruc	95
Carta de Xeremías	100
Oración de Azarías	103
Susana	106
Bel e o Dragón	109
Oración de Manasés	111
1 Macabeos	113
2 Macabeos	134

1st Esdras

Primeiro Esdras

CAPÍTULO 1

1 E Xosias celebrou a festa da Pascua en Xerusalén para o seu Señor, e ofreceu a Pascua o día catorce do primeiro mes;
2 Estando os sacerdotes, vestidos con longas vestiduras, no templo do Señor.
3 E díxolles aos levitas, os santos ministros de Israel, que se santificasen para o Señor, para colocar a arca santa do Señor na casa que construíra o rei Salomón, fillo de David:
4 E dixo: "Non levaredes máis a arca sobre os vosos ombreiros; agora servide ao Señor, o voso Deus, e ministra ao seu pobo Israel, e prepáravos segundo as vosas familias e parentelas.
5 Segundo prescribiu David, rei de Israel, e segundo a magnificencia do seu fillo Salomón, e de pé no templo segundo a dignidade das familias dos levitas, que ministran diante dos vosos irmáns, os fillos de Israel. ,
6 Ofrece a Pascua en orde, prepara os sacrificios para os teus irmáns e celebra a Pascua segundo o mandamento do Señor, que lle foi dado a Moisés.
7 E Xosias deulle trinta mil cordeiros e cabritos e tres mil becerros ao pobo que alí se atopaba: estas cousas foron dadas da pensión do rei, segundo prometeu, ao pobo, aos sacerdotes e aos levitas.
8 Helquías, Zacarías e Siel, gobernadores do templo, deron aos sacerdotes para a Pascua duas mil seiscentas ovellas e trescentos becerros.
9 E Ieconías, Samaías e Natanael seu irmán, Asabías, Oquiel e Ioram, xefes de milleiros, deron aos levitas para a Pascua cinco mil ovellas e setecentos becerros.
10 E cando se fixeron estas cousas, os sacerdotes e os levitas, que tiñan os pans ázimos, puxéronse en orde moi bonita segundo os seus parentes.
11 E segundo as varias dignidades dos pais, diante do pobo, para ofrecer ao Señor, como está escrito no libro de Moisés: e así fixeron pola mañá.
12 E asaron a pascua ao lume, segundo é o caso; en canto aos sacrificios, cocéronos en potas e tixolas de bronce con bo sabor.
13 E poñoos diante de todo o pobo, e despois preparáronse para eles e para os sacerdotes, os seus irmáns, os fillos de Aharón.
14 Porque os sacerdotes ofrecían a graxa ata a noite, e os levitas preparábanse para si e os sacerdotes, os seus irmáns, os fillos de Aharón.
15Os cantores santos, os fillos de Asaf, estaban na súa orde, segundo o indicado por David, a saber, Asaf, Zacarías e Iedutún, que era do séquito do rei.
16 Ademais os porteiros estaban en todas as portas; non era lícito que ninguén abandonase o seu servizo ordinario: porque os seus irmáns os levitas prepararon para eles.
17Así foron as cousas que pertencían aos sacrificios do Señor naquel día, para que celebrasen a Pascua.
18 E ofrece sacrificios sobre o altar do Señor, segundo o mandamento do rei Xosias.
19 Entón, os fillos de Israel que estaban presentes celebraron a Pascua naquel tempo e a festa do pan doce durante sete días.
20 E tal Pascua non se celebrou en Israel desde os tempos do profeta Samuel.
21 Si, non todos os reis de Israel celebraron a Pascua como Xosias, e os sacerdotes, os levitas e os xudeus, con todo Israel que se atoparon morando en Xerusalén.
22 O ano dezaoito do reinado de Xosias celebrouse esta Pascua.
23 E as obras ou Josias eran rectos diante do seu Señor cun corazón cheo de piedad.
24 En canto ás cousas acontecidas no seu tempo, foron escritas noutros tempos, sobre os que pecaron e fixeron o mal contra o Señor sobre todos os pobos e reinos, e como o entristaron moito, de xeito que as palabras do O Señor levantouse contra Israel.
25 Despois de todos estes feitos de Ioxías, aconteceu que o faraón, rei de Exipto, veu a guerra en Carcamis contra o Éufrates; e Ioxías saíu contra el.
26 Pero o rei de Exipto mandoulle dicir: "¿Que teño que ver contigo, rei de Xudea?
27 Non son enviado do Señor Deus contra ti; porque a miña guerra está sobre o Éufrates; e agora o Señor está comigo, si, o Señor está comigo, apresurándome: apártate de min e non sexas contra o Señor.
28 Con todo, Ioxías non apartou del o seu carro, senón que se comprometeu a loitar con el, sen ter en conta as palabras do profeta Xereme ditas por boca do Señor:
29Pero loitaron con el na chaira de Magiddo, e os príncipes chegaron contra o rei Xosias.
30 Entón o rei díxolles aos seus servos: "Levádeme da batalla; pois son moi débil. E inmediatamente os seus servos levárono da batalla.
31 Entón subiu no seu segundo carro; e sendo levado de volta a Xerusalén morreu e foi enterrado no sepulcro de seu pai.
32 E en todos os xudeus choraban por Xosias, si, o profeta Xerem lamentaba por Xosías, e os principais homes coas mulleres lamentábanse por el ata hoxe; de Israel.
33 Estas cousas están escritas no libro dos relatos dos reis de Xudá, e cada un dos feitos que fixo Ioxías, a súa gloria, o seu entendemento na lei do Señor e as cousas que fixera antes. e as cousas que agora se recitan están relatadas no libro dos reis de Israel e de Xudea.
34 O pobo colleu a Ioacaz, fillo de Ioxías, e púxoo rei en lugar de seu pai Iosías, cando tiña vinte e tres anos.
35 E reinou en Xudea e en Xerusalén tres meses, e entón o rei de Exipto destituíuno para que non reinase en Xerusalén.
36 E fixo un imposto sobre a terra de cen talentos de prata e un talento de ouro.
37 O rei de Exipto tamén fixo rei de Xudea e de Xerusalén ao rei Ioacim o seu irmán.
38 E atou a Ioacim e aos nobres, pero o seu irmán Zaraces apresou e sacouno de Exipto.
39 Ioacim tiña vinte e cinco anos cando foi nomeado rei na terra de Xudea e Xerusalén; e fixo o mal diante do Señor.
40 Xa que logo, subiu contra el Nabucodonosor, rei de Babilonia, atouno cunha cadea de bronce e levouno a Babilonia.
41 Nabucodonosor tamén tomou dos vasos santos do Señor, levounos e púxoos no seu templo en Babilonia.
42 Pero as cousas que se rexistran del, e da súa impureza e impiedade, están escritas nas crónicas dos reis.
43 No seu lugar reinou o seu fillo Ioacim;
44 E só reinou tres meses e dez días en Xerusalén; e fixo o mal diante do Señor.
45 Así que, ao cabo dun ano, Nabucodonosor enviou e fíxoo levar a Babilonia cos vasos sagrados do Señor;
46 E fixo a Sedequías rei de Xudea e de Xerusalén, cando tiña vinte e un anos; e reinou once anos:
47 E tamén fixo o mal ante os ollos do Señor, e non se preocupaba polas palabras que lle dicía o profeta Xereme de boca do Señor.
48 E despois de que aquel rei Nabucodonosor o fixera xurar polo nome do Señor, rexeitou a si mesmo e rebelouse; e endurecendo o seu pescozo, o seu corazón, transgrediu as leis do Señor Deus de Israel.

49 Tamén os gobernadores do pobo e dos sacerdotes fixeron moitas cousas contra as leis, pasaron todas as contaminacións de todas as nacións e contaminaron o templo do Señor, que foi santificado en Xerusalén.
50 Con todo, o Deus dos seus pais enviou polo seu mensaxeiro para chamalos de volta, porque os perdoou a eles e tamén ao seu tabernáculo.
51 Pero eles tiñan os seus mensaxeiros en mofa; e, velaquí, cando lles falou o Señor, burlaron dos seus profetas:
52 Tan lonxe, que, enfadado co seu pobo pola súa gran impiedade, mandou aos reis dos Caldeos que suban contra eles;
53 Quen mataron a espada aos seus mozos, si, mesmo dentro do compás do seu santo templo, e non aforraron nin mozo nin criada, ancián nin neno entre eles; pois el entregou todo nas súas mans.
54 E levaron todos os vasos santos do Señor, grandes e pequenos, cos vasos da arca de Deus e os tesouros do rei, e leváronos a Babilonia.
55 En canto á casa do Señor, queimárono, derrubou os muros de Xerusalén e prenderon lume nas súas torres.
56 E en canto ás súas gloriosas cousas, nunca cesaron ata que as consumiron e as anularon todas: e levou a Babilonia ao pobo que non morreu coa espada.
57 Quen se fixo servo del e dos seus fillos, ata que reinaron os persas, para cumprir a palabra do Señor dita por boca de Xereme:
58Ata que a terra gozara dos seus sábados, descansará durante todo o tempo da súa desolación, ata o prazo de setenta anos.

CAPÍTULO 2

1 No primeiro ano de Ciro, rei dos persas, para que se cumprira a palabra do Señor, que prometera por boca de Xerem;
2O Señor levantou o espírito de Ciro, rei dos persas, e proclamou por todo o seu reino e tamén escribindo:
3 Dicindo: Así di Ciro, rei dos persas; O Señor de Israel, o Señor Altísimo, fíxome rei de todo o mundo,
4E mandoume que lle construíse unha casa en Xerusalén en Xudería.
5 Polo tanto, se hai algún de vós do seu pobo, que o Señor, o seu Señor, estea con el e que suba a Xerusalén, que está en Xudea, e constrúe a casa do Señor de Israel. é o Señor que habita en Xerusalén.
6 Entón, quen habite nos lugares arredores, que lle axude, digo eu, os seus veciños, con ouro e prata.
7 Con agasallos, con cabalos e con gando e outras cousas, que foron expostas por voto, para o templo do Señor en Xerusalén.
8 Entón levantáronse os xefes das familias de Xudea e da tribo de Benxamín; tamén os sacerdotes e os levitas, e todos aqueles cuxa mente o Señor movía para subir e construír unha casa para o Señor en Xerusalén,
9 E os que moraban ao redor deles, axudáronos en todo con prata e ouro, con cabalos e gando, e con moitos agasallos gratuítos dun gran número cuxa mente se conmoveu por iso.
10 O rei Ciro tamén sacou os vasos sagrados que Nabucodonosor levara de Xerusalén e que puxo no seu templo de ídolos.
11 Cando Ciro, rei dos persas, os saíu, entregoullos a Mitrídates, o seu tesoureiro.
12 E por el foron entregados a Sanabasar, gobernador de Xudea.
13 E este era o número deles; Mil cuncas de ouro e mil de prata, incensarios de prata vinte e nove, copas de ouro trinta e de prata dous mil catrocentas dez e mil vasos máis.
14Entón, todos os vasos de ouro e de prata que se levaron foron cinco mil catrocentos sesenta e nove.
15 Estes foron traídos de volta por Sanabasar, xunto cos cativos, de Babilonia a Xerusalén.
16 Pero en tempos de Artexerxes, rei dos persas, Belémo, Mitrídates, Tabelio, Ratumo, Beeltetmo e o secretario Semelio, e outros que estaban en comisión con eles, morando en Samaria e noutros lugares, escribiulle contra el. os que habitaban en Xudea e en Xerusalén estas cartas que seguen;
17Ao rei Artexerxes, noso señor, aos teus servos, ao escritor de historias Ratum e ao escriba Semelio, ao resto do seu consello e aos xuíces que están en Celosiria e Fenicia.
18 Saiba agora o señor rei que os xudeus que subiron de ti ata nós, chegando a Xerusalén, a cidade rebelde e perversa, constrúen os mercados, reparan os seus muros e poñen os cimentos da cidade. templo.
19 Agora ben, se esta cidade e os seus muros se reconstruirán, non só rexeitarán pagar tributos, senón que tamén se rebelarán contra os reis.
20 E dado que as cousas relativas ao templo están agora na man, pensamos que é conveniente non descoidar tal asunto,
21 Pero para falarlle ao noso señor o rei, coa intención de que, se é o teu gusto, se busque nos libros dos teus pais:
22 E atoparás nas crónicas o que está escrito sobre estas cousas, e entenderás que aquela cidade era rebelde, perturbando tanto aos reis como ás cidades:
23 E que os xudeus eran rebeldes, e sempre suscitaban neles guerras; polo cal ata esta cidade quedou desolada.
24 Xa que logo, xa che declaramos, oh señor rei, que se esta cidade se reedifica e as murallas se levantan de novo, a partir de agora non terás paso a Celosiria nin a Fenicia.
25 Entón o rei escribiu de novo a Ratum, o escritor de historias, a Beeltetmo, o escriba Semelio, e aos demais encargados e habitantes de Samaria, Siria e Fenicia, así;
26 Lin a epístola que me enviastes; por iso ordenei que se fixera unha procura diligente, e comprobouse que aquela cidade practicaba desde o principio contra os reis;
27 E os homes que estaban alí foron entregados á rebelión e á guerra, e que había reis poderosos e feroces en Xerusalén, que reinaban e cobraban tributos en Celosiria e Fenicia.
28 Agora, xa que logo, ordenei impedir a eses homes de construír a cidade, e ter coidado de que non se faga máis nela;
29 E que eses malvados obreiros non vaian máis á molestia dos reis,
30Entón, lendo as súas cartas ao rei Artexerxes, Ratum, e Semelio, o escribano, e os demais que estaban a cargo deles, marcharon apresuradamente cara a Xerusalén cunha tropa de xinetes e unha multitude de persoas en orde de batalla, comezaron a estorbar aos canteiros. ; e a construción do templo en Xerusalén cesou ata o segundo ano do reinado de Darío, rei dos persas.

CAPÍTULO 3

1 Cando reinou Darío, fixo unha gran festa para todos os seus súbditos, para toda a súa casa e para todos os príncipes de Media e Persia.
2 E a todos os gobernadores, capitáns e lugartenentes que estaban baixo el, desde a India ata Etiopía, de cento vinte e sete provincias.
3 E cando comeron e beberon, e xa saciados foron para a casa, entón o rei Darío entrou no seu cuarto, durmiu e pouco despois espertou.
4 Entón tres mozos, que eran da garda que gardaba o corpo do rei, falaron entre eles;

5 Que cada un de nós diga unha sentenza: a quen vencerá e cuxa sentenza pareza máis sabia que os demais, o rei Darío daralle grandes regalos e grandes cousas en mostra de vitoria:
6 Como vestirse de púrpura, beber de ouro e durmir sobre ouro, e un carro con bridas de ouro, unha cabeceira de liño fino e unha cadea ao pescozo:
7 E sentarase xunto a Darío por mor da súa sabedoría, e chamarase Darío, o seu curmán.
8 E entón cada un escribiu a súa sentenza, selouna e púxoa baixo a súa almofada ao rei Darío;
9 E dixo que, cando o rei resucite, algúns lle darán os escritos; e de cuxo lado o rei e os tres príncipes de Persia xulgarán que a súa sentenza é a máis sabia, daráselle a vitoria, tal e como foi designado.
10 O primeiro escribiu: O viño é o máis forte.
11 O segundo escribiu: O rei é o máis forte.
12 O terceiro escribiu: As mulleres son as máis fortes, pero sobre todas as cousas a verdade leva a vitoria.
13 Cando o rei se levantou, colleron os seus escritos e entregáronos, e así os leu:
14 E mandou chamar a todos os príncipes de Persia e Media, e os gobernadores, e os capitáns, e os lugartenentes e os xefes;
15 E sentouno no tribunal real; e os escritos foron lidos ante eles.
16 E dixo: "Chama aos mozos, e eles declararán as súas propias sentenzas". Así que foron chamados, e entraron.
17 E díxolles: Explícanos a túa opinión sobre os escritos. Entón comezou o primeiro, que falara da forza do viño;
18 E dixo así: ¡Os homes, que forte é o viño! fai errar a todos os que o beben:
19 Fai que a mente do rei e do orfo sexan todos un; do escravo e do libre, do pobre e do rico:
20 Tamén converte todo pensamento en alegría e alegría, para que o home non se acorde nin da tristeza nin da débeda:
21 E enriquece todo corazón, de modo que un home non se lembra nin do rei nin do gobernador; e fai falar todas as cousas por talentos:
22 E cando están nas súas copas, esquecen o seu amor aos amigos e aos irmáns, e pouco despois sacan as espadas:
23 Pero cando son do viño, non se lembran do que fixeron.
24 Ós homes, non é o viño o máis forte que obriga a facelo? E despois de falar así, calou.

CAPÍTULO 4

1Entón o segundo, que falara da forza do rei, comezou a dicir:
2 Ó vós, ¿non se destacan en forza os homes que dominan o mar e a terra e todo o que hai neles?
3 Pero o rei é máis poderoso, porque é o señor de todas estas cousas e domina sobre elas; e fan todo o que lles manda.
4 Se lles manda facer guerra uns contra outros, fano; se os envía contra os inimigos, vanse e derrubarán muros e torres das montañas.
5Matan e son asasinados, e non transgreden o mandamento do rei: se conseguen a vitoria, traen todo ao rei, así como o botín, como todas as demais cousas.
6 Así mesmo, para os que non son soldados, e non teñen que ver coas guerras, senón que usan a explotación agrícola, cando recollen de novo o que sementaron, tráeno ao rei e obríganse uns a outros a pagarlle tributo.
7 E aínda así, non é máis que un só home: se manda matar, eles matan; se manda aforrar, aforran;
8 Se manda ferir, eles matan; se manda desolar, asolagan; se manda construír, eles constrúen;
9 Se manda cortar, eles cortan; se manda plantar, plantan.
10 Así que todo o seu pobo e os seus exércitos obedecenlle; ademais deitase, come e bebe, e descansa.
11 E estes vixían ao seu redor, nin ninguén pode marchar e facer os seus negocios, nin o desobedecen en nada.
12 Ós homes, como non debería ser o máis poderoso o rei, cando se lle obedece así? E aguantou a lingua.
13Entón o terceiro, que falara das mulleres e da verdade, (este era Zorobabel) comezou a falar.
14 Oh, homes, non é o gran rei, nin a multitude de homes, nin o viño o que supera; Quen é entón quen os goberna, ou os ten o señorío? non son mulleres?
15 As mulleres deron a luz ao rei e a todo o pobo que goberna por mar e terra.
16 Ata deles viñeron, e criaron aos que plantaron viñas, de onde sae o viño.
17 Estes tamén fan roupa para homes; estes traen gloria aos homes; e sen mulleres non poden ser os homes.
18 Si, e se os homes reuniron ouro e prata, ou calquera outra cousa bonita, ¿non aman a unha muller que teña graza e beleza?
19 E deixando ir todas esas cousas, non abren boquiabiertos, e aínda coa boca aberta fixan os seus ollos nela; e non a teñen todos os homes máis desexos que prata ou ouro ou calquera cousa boa?
20 Un home deixa ao seu pai que o criou, e á súa propia patria, e únese á súa muller.
21 Non pasa a vida coa súa muller. e non se lembra nin do pai, nin da nai, nin da patria.
22 Tamén por isto debedes saber que as mulleres dominan sobre vós: ¿non traballades e traballades, e dás todo á muller?
23 Si, un home colle a súa espada e vai para roubar e roubar, para navegar sobre o mar e os ríos;
24 E mira un león e vai nas tebras; e cando roubou, estragou e roubou, tráeo ao seu amor.
25 Polo que un home ama á súa muller máis que ao pai ou á nai.
26 Si, hai moitos que quedaron sen o seu enxeño para as mulleres, e se fan servos por eles.
27 Moitos tamén morreron, erraron e pecaron polas mulleres.
28 E agora non me cres? non é grande o rei no seu poder? non todas as rexións temen tocalo?
29Con todo vin a el e a Apame, a concubina do rei, filla do admirable Bartaco, sentados á dereita do rei.
30 E quitou a coroa da cabeza do rei e púxoa sobre a súa propia cabeza; tamén golpeou o rei coa man esquerda.
31 E aínda así, o rei quedou boquiabierto e mirou para ela coa boca aberta: se ela se ría del, el tamén se ría; pero se ela se molestaba con el, o rei quería adular para que se reconciliase con el. de novo.
32 Ós homes, como pode ser que as mulleres sexan fortes, xa que o fan así?
33Entón o rei e os príncipes miráronse uns a outros e comezou a falar da verdade.
34 Ó homes, non son as mulleres fortes? grande é a terra, alto o ceo, veloz é o sol no seu curso, porque rodea os ceos arredor, e leva o seu camiño de novo ao seu lugar nun día.
35 Non é grande o que fai estas cousas? polo tanto, grande é a verdade e máis forte que todas as cousas.
36 Toda a terra clama sobre a verdade, e o ceo a bendí: todas as obras tremen e tremen ante ela, e con ela non hai nada inxusto.
37 O viño é perverso, o rei é malvado, as mulleres son perversas, todos os fillos dos homes son malvados, e tales son todas as súas malas obras; e non hai verdade neles; na súa iniquidade tamén perecerán.

38 En canto á verdade, perdura e é sempre forte; vive e vence para sempre.
39 Con ela non hai aceptación de persoas nin recompensas; pero ela fai as cousas xustas e absténdese de todas as cousas inxustas e malvadas; e todos os homes fan ben as súas obras.
40 Tampouco o seu xuízo non hai iniquidade; e ela é a forza, o reino, o poder e a maxestade de todas as idades. Bendito sexa o Deus da verdade.
41 E con iso calou. E todo o pobo daquela gritaba: "Grande é a verdade e poderosa sobre todas as cousas".
42 Entón díxolle o rei: "Pide o que queres máis do que está indicado no escrito, e darémoscho, porque te atopas o máis sabio; e sentarás ao meu lado, e chamaráselle a miña curmá.
43 Entón díxolle ao rei: "Lembra o teu voto que fixeches para construír Xerusalén, o día en que chegaches ao teu reino.
44 E para despedir de Xerusalén todos os vasos que Ciro apartou, cando prometeu destruír Babilonia e envialos de novo alí.
45 Tamén fixeches voto de construír o templo, que os edomitas queimaron cando Xudea quedou desolada polos caldeos.
46 E agora, señor rei, isto é o que eu esixe e quero de ti, e esta é a liberalidade principesca que procede de ti mesmo: quero, pois, que cumpras o voto, cuxo cumprimento coa túa propia boca. juraste ao Rei dos ceos.
47 Entón o rei Darío ergueuse, bicouno e escribiu cartas para el a todos os tesoureiros, lugartenentes, capitáns e gobernadores, para que o levaran con seguridade no seu camiño, a el e a todos os que subían con el para construír Xerusalén. .
48 Tamén escribiu cartas aos lugartenentes que estaban en Celosiria e Fenicia, e a eles no Líbano, para que levasen madeira de cedro do Líbano a Xerusalén e que construísen a cidade con el.
49 Ademais, escribiu para todos os xudeus que saíron do seu reino aos xudeus, sobre a súa liberdade, que ningún oficial, ningún gobernante, ningún lugartenente nin tesoureiro entrase pola forza nas súas portas;
50 E que todo o país que posúen sexa libre sen tributo; e que os edomitas entregasen as aldeas dos xudeus que entón tiñan:
51 Si, que se darían anualmente vinte talentos para a construción do templo, ata o momento en que se construíu;
52 E outros dez talentos anuais, para manter os holocaustos no altar todos os días, como tiñan o mandamento de ofrecer dezasete.
53 E que todos os que foron de Babilonia para construír a cidade tivesen liberdade gratuíta, así como eles como a súa posteridade e todos os sacerdotes que se foron.
54 Tamén escribiu sobre. os cargos e as vestiduras dos sacerdotes nos que ministran;
55 E igualmente para os encargos dos levitas, que se lles dará ata o día en que a casa fose rematada e Xerusalén edificase.
56 E mandou darlle a todos os que gardaban a cidade pensións e soldos.
57 Tamén despediu de Babilonia todos os vasos que Ciro apartara; e todo o que Ciro mandara, mandou a el tamén que se fixera, e mandou a Xerusalén.
58 Cando este mozo saíu, levantou o rostro ao ceo cara a Xerusalén e loubou ao Rei do ceo.
59 E dixo: De ti vén a vitoria, de ti vén a sabedoría e túa é a gloria, e eu son o teu servo.
60 Bendito es ti, que me deches sabedoría, porque a ti dou grazas, Señor dos nosos pais.
61 E colleu as cartas e saíu e chegou a Babilonia e contoullo a todos os seus irmáns.
62 E louvaron ao Deus dos seus pais, porque lles dera liberdade e liberdade
63 Para subir e construír Xerusalén e o templo que leva o seu nome; e festexaron con instrumentos de música e alegría durante sete días.

CAPÍTULO 5

1 Despois disto foron os principais homes das familias escollidos segundo as súas tribos, para subir coas súas mulleres, fillos e fillas, cos seus servos e criadas e co seu gando.
2 E Darío enviou con eles mil cabaleiros, ata que os levaron de volta a Xerusalén sanos e salvos, e con instrumentos musicais, tablillas e frautas.
3 E todos os seus irmáns xogaron, e fíxoos subir xunto con eles.
4 E estes son os nomes dos homes que subiron, segundo as súas familias entre as súas tribos, segundo os seus xefes.
5Os sacerdotes, fillos de Finees, fillo de Aharón: Xesús, fillo de Iosedec, fillo de Saraías, e Ioacim, fillo de Zorobabel, fillo de Salatiel, da casa de David, da familia de Fares, de a tribo de Xudá;
6 Quen pronunciou sabias sentencias diante de Darío, rei de Persia, no segundo ano do seu reinado, no mes de Nisán, que é o primeiro mes.
7 E estes son os xudeus que subiron da catividade, onde vivían como forasteiros, aos que Nabucodonosor, rei de Babilonia, levara a Babilonia.
8 E volveron a Xerusalén e ás outras partes da xudería, cada un á súa cidade, que viñeron con Zorobabel, con Xesús, Nehemías e Zacarías, e Reesaias, Enenio e Mardoqueo. Beelsarus, Aspharasus, Reelius, Roimus e Baana, os seus guías.
9 O número da nación e os seus gobernadores, fillos de Foros, dous mil cento setenta e dous; os fillos de Safat, catrocentos setenta e dous:
10 Os fillos de Ares, setecentos cincuenta e seis:
11 Os fillos de Faat Moab, dous mil oitocentos doce:
12 Os fillos de Elam, mil douscentos cincuenta e catro: os de Zathul, novecentos corenta e cinco; os de Corbe, setecentos cinco; os de Bani, seiscentos corenta e oito.
13 Os fillos de Bebai, seiscentos vinte e tres: os de Sadas, tres mil douscentos vinte e dous.
14 Os fillos de Adonicam, seiscentos sesenta e sete: os de Bagoi, dous mil sesenta e seis; os de Adín, catrocentos cincuenta e catro.
15 Os fillos de Aterezias, noventa e dous: os fillos de Ceilán e Azetas sesenta e sete; os fillos de Azurán, catrocentos trinta e dous.
16 Os fillos de Ananías, cento un: os de Arom, trinta e dous; e os de Basa, trescentos vinte e tres: os de Azephurit, cento dous.
17 Os fillos de Meterus, tres mil cinco; os de Betlomón, cento vinte e tres.
18Os de Netofá, cincuenta e cinco; os de Anatot, cento cincuenta e oito; os de Betsamos, corenta e dous.
19Os de Quiriathiario, vinte e cinco; os de Cafira e Berot, setecentos corenta e tres; os de Pira, setecentos.
20Os de Chadias e Ammidoi, catrocentos vinte e dous; os de Cirama e Gabdes, seiscentos vinte e un.
21Os de Macalón, cento vinte e dous; os de Betolio, cincuenta e dous; os fillos de Nefis, cento cincuenta e seis.
22 Os fillos de Calamolalus e Onus, setecentos vinte e cinco; os de Jereco, douscentos corenta e cinco.
23 Os fillos de Anás, tres mil trescentos trinta.

24Os sacerdotes: os fillos de Jeddu, fillo de Xesús entre os fillos de Sanasib, novecentos setenta e dous; os fillos de Merut, mil cincuenta e dous.
25 Os fillos de Fasarón, mil corenta e sete: os de Carme, mil dezasete.
26Os levitas: os fillos de Xesús, Cadmiel, Banuas e Sudías, setenta e catro.
27 Os santos cantores: os fillos de Asaf, cento vinte e oito.
28Os porteadores: os fillos de Salum, os fillos de Iatal, os fillos de Talmón, os fillos de Dacobi, os fillos de Teta, os fillos de Sami, en total cento trinta e nove.
29 Os servos do templo: os fillos de Esaú, os fillos de Asifa, os fillos de Tabaot, os fillos de Ceras, os fillos de Sud, os fillos de Faleas, os fillos de Labana, os fillos de Graba,
30Os fillos de Acua, os de Uta, os de Cetab, os de Agaba, os de Subai, os de Anan, os de Cathua, os de Guedur,
31Os fillos de Airus, os fillos de Daisan, os fillos de Noeba, os fillos de Jaseba, os fillos de Gazera, os fillos de Azia, os fillos de Finees, os fillos de Azare, os fillos de Bastai, os fillos de Asana. , os fillos de Meani, os fillos de Nafisi, os fillos de Acub, os fillos de Acifa, os fillos de Assur, os fillos de Faracim, os fillos de Basalot,
32 Os fillos de Meeda, os fillos de Coutha, os fillos de Carea, os fillos de Carco, os fillos de Aserer, os fillos de Tomoi, os fillos de Nasit, os fillos de Atifá.
33 Os fillos dos servos de Salomón: os fillos de Azafión, os fillos de Farira, os fillos de Ieli, os fillos de Lozón, os fillos de Israel, os fillos de Safet,
34 Os fillos de Hagia, os fillos de Faracaret, os fillos de Sabi, os fillos de Sarothie, os fillos de Masías, os fillos de Gar, os fillos de Addus, os fillos de Suba, os fillos de Apherra, os fillos de Barodis. , os fillos de Sabat, os fillos de Alom.
35 Todos os ministros do templo e os fillos dos servos de Salomón eran trescentos setenta e dous.
36 Estes subiron de Thermelet e Thelersas, Charaathalar dirixíndoos e Aalar;
37 Nin puideron mostrar as súas familias nin a súa estirpe como eran de Israel: os fillos de Ladán, fillo de Ban, os fillos de Necodán, seiscentos cincuenta e dous.
38 E dos sacerdotes que usurparon o oficio do sacerdocio e que non foron atopados: os fillos de Obdia, os fillos de Accoz, os fillos de Addus, que casou con Augia cunha das fillas de Barzelo, e recibiu o seu nome.
39 E cando se buscou no rexistro a descrición dos parentes destes homes e non se atopaba, foron excluídos do oficio do sacerdocio:
40 Pois dixéronlles Nehemías e Atarías que non participasen das cousas santas, ata que se levantase un sumo sacerdote revestido de doutrina e verdade.
41Entón, de Israel, de doce anos en diante, todos eran corenta mil, ademais de dous mil trescentos sesenta os servos e as criadas.
42Os seus servos e criadas eran sete mil trescentos corenta e sete; os cantores e as cantareiras, douscentos corenta e cinco.
43 Catrocentos trinta e cinco camelos, sete mil trinta e seis cabalos, douscentos corenta e cinco mulas, cinco mil cincocentas vinte e cinco animais empregados para o xugo.
44 E algúns dos xefes das súas familias, cando chegaron ao templo de Deus que está en Xerusalén, xuráronse de volver a levantar a casa no seu lugar segundo a súa capacidade.
45 E para entregar no santo tesouro das obras mil libras de ouro, cinco mil de prata e cen vestiduras sacerdotais.
46 E así habitaban os sacerdotes e os levitas e o pobo en Xerusalén e no campo, tamén os cantores e os porteiros; e todo Israel nas súas aldeas.
47 Pero cando se aproximaba o mes sétimo, e cando os fillos de Israel estaban cada un no seu lugar, xuntáronse todos xuntos de acordo ao lugar aberto da primeira porta que está cara ao leste.
48 Entón Xesús, fillo de Iosedec, e os seus irmáns os sacerdotes, e Zorobabel, fillo de Salatiel, e os seus irmáns, prepararon o altar do Deus de Israel.
49 Ofrecer sobre ela holocaustos, segundo se manda expresamente no libro de Moisés, home de Deus.
50 E reuníronse para eles das outras nacións da terra, e erixiron o altar sobre o seu propio lugar, porque todas as nacións da terra estaban en inimizade con eles e oprimíanos; e ofreceron sacrificios segundo o tempo e holocaustos ao Señor pola mañá e pola noite.
51 Tamén celebraban a festa dos tabernáculos, como está mandado na lei, e ofrecían sacrificios todos os días, segundo era necesario:
52 E despois diso, as oblacións continuas e o sacrificio dos sábados, das lúas novas e de todas as festas santas.
53 E todos os que fixeran algún voto a Deus comezaron a ofrecer sacrificios a Deus desde o primeiro día do mes sétimo, aínda que o templo do Señor aínda non estaba construído.
54 E déronlles aos canteiros e carpinteiros diñeiro, comida e bebida, con alegría.
55 Tamén lles deron carros aos de Sidón e de Tiro para que traesen cedros do Líbano, que fosen levados con carrozas ao porto de Iope, segundo lles mandou Ciro, rei dos persas.
56 E no segundo ano e segundo mes despois da súa chegada ao templo de Deus en Xerusalén comezou Zorobabel, fillo de Salatiel, e Xesús, fillo de Iosadec, e os seus irmáns, os sacerdotes, os levitas e todos os que estaban. ven a Xerusalén do cativerio:
57 E puxeron os cimentos da casa de Deus o primeiro día do segundo mes, no segundo ano despois de chegar a Xudía e Xerusalén.
58 E designaron os levitas de vinte anos sobre as obras do Señor. Entón ergueuse Xesús, os seus fillos e irmáns, o seu irmán Cadmiel, os fillos de Madiabún, os fillos de Ioda, fillo de Eliadún, cos seus fillos e irmáns, todos os levitas, unánimemente encargados do negocio, traballando para avanzar as obras na casa de Deus. Entón, os obreiros construíron o templo do Señor.
59 E os sacerdotes puxéronse de pé vestidos coas súas vestiduras con instrumentos musicais e trompetas; e os levitas, fillos de Asaf, tiñan címbalos,
60 Cantando cánticos de agradecemento e louvando ao Señor, segundo o ordenara David, rei de Israel.
61 E cantaron a gran voz cánticos de loanza do Señor, porque a súa misericordia e gloria son para sempre en todo Israel.
62 E todo o pobo tocou as trompetas e gritou a gran voz, cantando cánticos de agradecemento ao Señor polo levantamento da casa do Señor.
63 Tamén dos sacerdotes e levitas e dos xefes das súas familias, os anciáns que viran a antiga casa chegaron á construción desta con choros e gran clamor.
64Pero moitos, con trompeta e alegría, berraban a gran voz:
65 De tal xeito que as trompetas non se oían polo choro do pobo, pero a multitude soaba de xeito maravilloso, de xeito que se oía de lonxe.
66 Xa que logo, cando o escoitaron os inimigos da tribo de Xudá e Benxamín, coñeceron o que debía significar ese ruído de trompetas.
67 E entenderon que os que eran da catividade construíron o templo ao Señor Deus de Israel.
68 Entón foron a Zorobabel, a Xesús e aos xefes das familias, e dixéronlles: "Construiremos con vós".

69 Porque tamén nós, como vós, obedecemos ao voso Señor e ofrécémoslle sacrificios desde os días de Azbazaret, rei dos asirios, que nos trouxo ata aquí.
70 Entón Zorobabel e Xesús e os xefes das familias de Israel dixéronlles: "Non nos corresponde a nós nin a vós construír xuntos unha casa ao Señor, noso Deus".
71 Nós só edificaremos para o Señor de Israel, segundo nos mandou Ciro, o rei dos persas.
72 Pero os pagáns da terra, que estaban pesados sobre os habitantes de Xudea, e mantíñanos estreitos, impediron a súa construción;
73 E polas súas tramas secretas, e as persuasións e conmocións populares, impediron o remate do edificio durante todo o tempo que viviu o rei Ciro: así que se lles impediu construír durante dous anos, ata o reinado de Darío.

CAPÍTULO 6

1 E no segundo ano do reinado de Darío Ageo e Zacarías, fillo de Addo, os profetas profetizaron aos xudeus de Xudeu e Xerusalén no nome do Señor, Deus de Israel, que estaba sobre eles.
2 Entón levantáronse Zorobabel, fillo de Salatiel, e Xesús, fillo de Iosedec, e comezaron a construír a casa do Señor en Xerusalén, sendo con eles os profetas do Señor e axudándoos.
3 Nese mesmo tempo achegouse a eles Sisinnes, o gobernador de Siria e de Fenicia, con Satrabuzanes e os seus compañeiros, e díxolles:
4 Por quen é o nome de quen construídes esta casa e este tellado, e facedes todas as demais cousas? e quen son os obreiros que fan estas cousas?
5 Con todo, os anciáns dos xudeus obtiveron gracia, porque o Señor visitara o cativo;
6 E non se lles impediu construír, ata que se lle deu a Darío un significado sobre eles e recibiu unha resposta.
7 A copia das cartas que Sisinnes, gobernador de Siria e Fenicia, e Satrabuzanes, cos seus compañeiros, gobernantes de Siria e Fenicia, escribiron e enviaron a Darío; Para o rei Darío, saúdo:
8 Sábese todo ao noso señor o rei, que chegando ao país de Xudea e entrando na cidade de Xerusalén, atopamos na cidade de Xerusalén aos anciáns dos xudeus que eran da catividade.
9 Construír unha casa ao Señor, grande e nova, de pedras labradas e caras, e madeira xa posta sobre os muros.
10 E esas obras fanse con gran celeridade, e o traballo segue próspero nas súas mans, e faise con toda gloria e dilixencia.
11 Entón preguntamos a estes anciáns, dicindo: Por cuxo mandamento edificades esta casa e poñedes os alicerces destas obras?
12 Polo tanto, coa intención de darche coñecemento por escrito, esiximos a aqueles que eran os principais responsables, e pedímoslles os nomes por escrito dos seus principais homes.
13 Entón déronnos esta resposta: Somos os servos do Señor que fixo o ceo e a terra.
14 E en canto a esta casa, foi construída hai moitos anos por un rei de Israel grande e forte, e foi rematada.
15 Pero cando os nosos pais provocaron a ira de Deus e pecaron contra o Señor de Israel que está no ceo, entregounos ao poder de Nabucodonosor, rei de Babilonia, dos caldeos;
16 Quen derrubou a casa, queimouno e levou o pobo cativo a Babilonia.
17 Pero o primeiro ano que reinou o rei Ciro sobre o país de Babilonia, o rei Ciro escribiu para construír esta casa.
18 E os vasos sagrados de ouro e prata que Nabucodonosor levara da casa de Xerusalén e que os colocou no seu propio templo, os que o rei Ciro sacou de novo do templo de Babilonia, foron entregados a Zorobabel e ao gobernante Sanabassarus,
19 Con mandamento de levar os mesmos vasos e poñelos no templo de Xerusalén; e que se construíse o templo do Señor no seu lugar.
20 Entón o mesmo Sanabasar, chegando aquí, puxo os cimentos da casa do Señor en Xerusalén; e dende aquela ata que este aínda é un edificio, aínda non está totalmente rematado.
21 Agora ben, se o rei lle parece ben, que se busque entre os rexistros do rei Ciro:
22 E se se descubre que a construción da casa do Señor en Xerusalén se fixo co consentimento do rei Ciro, e se o noso señor o rei así o pensa, que nolo indique.
23 Entón mandoulle ao rei Darío que buscase entre os rexistros en Babilonia; así, no palacio de Ecbatane, que está no país de Media, atopouse un rollo no que se rexistraban estas cousas.
24 O primeiro ano do reinado de Ciro, o rei Ciro mandou reconstruír a casa do Señor en Xerusalén, onde se sacrificasen a lume continuo.
25 Cuxa altura será de sesenta cóbados e o ancho de sesenta cóbados, con tres filas de pedras labradas e unha fila de madeira nova daquel país; e os seus gastos serán dados pola casa do rei Ciro:
26 E que os vasos sagrados da casa do Señor, tanto de ouro como de prata, que Nabucodonosor sacou da casa de Xerusalén e trouxo a Babilonia, fosen devoltos na casa de Xerusalén e colocados no lugar onde estaban antes.
27 E tamén mandou que Sisinnes, o gobernador de Siria e Fenicia, e Satrabuzanes, e os seus compañeiros, e os que foron nomeados gobernantes en Siria e Fenicia, tivesen coidado de non entrometerse no lugar, senón de sufrir Zorobabel, o servo do Señor, e gobernador de Xudea, e os anciáns dos xudeus, para construír a casa do Señor nese lugar.
28 Mandei tamén que se reconstruíse de novo; e que miren con dilixencia para axudar aos cativos dos xudeus, ata que a casa do Señor sexa rematada:
29 E do tributo de Celosiria e Fenicia unha porción que se lle dará coidadosamente a estes homes para os sacrificios do Señor, é dicir, ao gobernador Zorobabel, por noviños, carneiros e cordeiros;
30 E tamén o millo, o sal, o viño e o aceite, e iso continuamente todos os anos sen máis dúbidas, segundo indicarán os sacerdotes que están en Xerusalén que se gastan todos os días:
31 Para que se fagan ofrendas ao Deus Altísimo polo rei e polos seus fillos, e que oren polas súas vidas.
32 E mandou que quen transgredese, si, ou desprezase calquera cousa anteriormente dita ou escrita, levase unha árbore da súa propia casa e colgarase nela, e incautasen todos os seus bens para o rei.
33 Polo tanto, o Señor, cuxo nome é invocado alí, destrúe por completo a todo rei e nación que estende a súa man para impedir ou danar esa casa do Señor en Xerusalén.
34 Eu, o rei Darío, ordenei que, segundo estas cousas, se faga con dilixencia.

CAPÍTULO 7

1Entón Sisinnes, gobernador de Celosiria e Fenicia, e Satrabuzanes, cos seus compañeiros, seguindo os mandamentos do rei Darío,
2 Supervisou con moito coidado as obras sagradas, axudando aos anciáns dos xudeus e aos gobernadores do templo.

3 E así prosperaron as obras santas, cando profetizaron os profetas Ageo e Zacarías.
4 E remataron estas cousas polo mandamento do Señor, Deus de Israel, e co consentimento de Ciro, Darío e Artexerxes, reis de Persia.
5 E así foi rematada a casa santa o día vinte e tres do mes de Adar, no ano sexto de Darío, rei dos persas.
6 E os fillos de Israel, os sacerdotes, os levitas e outros que foron da catividade, que se lles engadiron, fixeron segundo o escrito no libro de Moisés.
7 E para a dedicación do templo do Señor ofreceron cen noviños, douscentos carneiros, catrocentos cordeiros;
8 E doce cabritos polo pecado de todo Israel, segundo o número dos xefes das tribos de Israel.
9 Tamén os sacerdotes e os levitas estaban vestidos cos seus vestidos, segundo os seus parentes, ao servizo do Señor, Deus de Israel, segundo o libro de Moisés, e os porteiros de cada porta.
10 E os fillos de Israel que estaban da catividade celebraron a Pascua o día catorce do primeiro mes, despois de que os sacerdotes e os levitas foron santificados.
11 Os que foron da catividade non foron todos santificados xuntos, pero os levitas foron todos xuntos.
12 E así ofreceron a Pascua por todos os cativos, polos seus irmáns, os sacerdotes, e por eles mesmos.
13 E comeron os fillos de Israel que saíron da catividade, todos os que se apartaran das abominacións do pobo da terra e buscaron ao Señor.
14 E celebraron a festa dos pans ázimos sete días, alegrándose diante do Señor.
15 Pois que dera para eles o consello do rei de Asiria para fortalecer as súas mans nas obras do Señor, Deus de Israel.

CAPÍTULO 8

1 Despois destas cousas, cando reinaba Artexerxes, o rei dos persas, chegou Esdras, fillo de Saraías, fillo de Ezerias, fillo de Helquías, fillo de Salum,
2 Fillo de Saduc, fillo de Aquitob, fillo de Amarias, fillo de Ezías, fillo de Meremot, fillo de Zaraias, fillo de Savias, fillo de Bocas, fillo de Abisum, fillo de Finees , fillo de Eleazar, fillo do sumo sacerdote Aharón.
3 Este Esdras subiu de Babilonia como escriba, sendo moi listo na lei de Moisés, que foi dada polo Deus de Israel.
4 E o rei fíxolle honra, porque atopou gracia ante os seus ojos en todas as súas peticións.
5 Tamén subiron con el algúns dos fillos de Israel, dos sacerdotes dos levitas, dos santos cantores, porteiros e ministros do templo, a Xerusalén.
6 O ano sétimo do reinado de Artexerxes, no mes quinto, este era o ano sétimo do rei; porque saíron de Babilonia o primeiro día do primeiro mes, e chegaron a Xerusalén, segundo a boa viaxe que lles deu o Señor.
7Porque Esdras tiña unha habilidade moi grande, polo que non omitiu nada da lei nin dos mandamentos do Señor, senón que ensinou a todo Israel as ordenanzas e os xuízos.
8A copia do encargo, que foi escrita do rei Artexerxes, e que chegou a Esdras, o sacerdote e lector da lei do Señor, é esta que segue;
9 O rei Artexerxes envía un saúdo a Esdras, o sacerdote e lector da lei do Señor:
10 Decidín actuar con benevolencia, dei orde de que os da nación dos xudeus, dos sacerdotes e dos levitas que estean no noso reino, que queiran e queiran, vaian contigo a Xerusalén.
11 Polo tanto, cantos teñan a intención de facelo, que marchen contigo, como me pareceu ben a min e aos meus sete amigos conselleiros;
12 Para que vexan os asuntos de Xudea e Xerusalén, de acordo co que está na lei do Señor;
13 E leva a Xerusalén os presentes ao Señor de Israel, que eu e os meus amigos prometemos, e todo o ouro e a prata que se poden atopar no país de Babilonia, ao Señor en Xerusalén.
14 Tamén co que se lle dá ao pobo para o templo do Señor, o seu Deus, en Xerusalén: e que se recollerá prata e ouro para os touros, carneiros e cordeiros e as cousas que consten;
15 Para que ofrezan sacrificios ao Señor sobre o altar do Señor, o seu Deus, que está en Xerusalén.
16 E todo o que ti e os teus irmáns fagas coa prata e o ouro, faino segundo a vontade do teu Deus.
17 E os vasos santos do Señor, que che son dados para o uso do templo do teu Deus, que está en Xerusalén, poñerás diante do teu Deus en Xerusalén.
18 E calquera outra cousa que te lembres para o uso do templo do teu Deus, darao do tesouro do rei.
19 E eu, rei Artexerxes, ordenei tamén aos gardiáns dos tesouros de Siria e de Fenicia, que todo o que o sacerdote Esdras e o lector da lei do Deus Altísimo mandasen pedir, que llo dean con celeridade.
20 A suma de cen talentos de prata, tamén de trigo ata cen cors, e cen pezas de viño e outras cousas en abundancia.
21 Que todas as cousas se fagan segundo a lei de Deus con dilixencia para o Deus Altísimo, para que a ira non veña sobre o reino do rei e os seus fillos.
22 Tamén vos mando que non requirades ningún imposto nin ningunha outra imposición a ningún dos sacerdotes, nin levitas, nin cantores santos, nin porteadores, nin ministros do templo, nin de ningún que faga neste templo, e que ninguén teña autoridade para impoñerlles nada.
23 E ti, Esdras, segundo a sabedoría de Deus, ordena xuíces e xuíces, para que xulguen en toda Siria e Fenicia a todos aqueles que coñecen a lei do teu Deus; e aos que non o saben, ensinarás.
24 E quen transgreda a lei do teu Deus e do rei, será castigado con dilixencia, xa sexa con morte ou outro castigo, con pena de diñeiro ou con prisión.
25 Entón dixo Esdras o escriba: "Bendito sexa o único Señor Deus dos meus pais, que puxo estas cousas no corazón do rei para glorificar a súa casa que está en Xerusalén".
26 E honroume ante os ollos do rei, dos seus conselleiros e de todos os seus amigos e nobres.
27Por iso fun animado pola axuda do Señor, o meu Deus, e xuntei os homes de Israel para que subisen comigo.
28 E estes son os xefes segundo as súas familias e varias dignidades que subiron comigo de Babilonia no reinado do rei Artexerxes:
29 Dos fillos de Finees, Gerson; dos fillos de Itamar, Gamael; dos fillos de David, Letus, fillo de Sequenias.
30 Dos fillos de Fares, Zacarías; e con el foron contados cento cincuenta homes:
31 Dos fillos de Pahat Moab, Eliaonías, fillo de Zaraías, e con el douscentos homes:
32 Dos fillos de Zathoe, Sequenias, fillo de Izelus, e con el trescentos homes: dos fillos de Adín, Obet, fillo de Ionatán, e con el douscentos cincuenta homes.
33 Dos fillos de Elam, Ioxías, fillo de Gotolías, e con el setenta homes:
34 Dos fillos de Safatías, Zaraías, fillo de Miguel, e con el sesenta e dez homes:
35 Dos fillos de Ioab, Abadías, fillo de Izelus, e con el douscentos doce homes:

36 Dos fillos de Banid, Asalimot, fillo de Iosafías, e con el cento sesenta homes.
37 Dos fillos de Babi, Zacarías, fillo de Bebai, e con el vinte e oito homes:
38 Dos fillos de Astat, Xoán, fillo de Acatán, e con el cento dez homes:
39 Dos fillos de Adonicam, o último, e estes son os seus nomes: Elifalet, Jewel e Samaias, e con eles setenta homes:
40 Dos fillos de Bago, Uti, fillo de Istalcuro, e con el setenta homes.
41 E xunteinos a estes no río chamado Theras, onde plantamos as nosas tendas durante tres días, e despois observeinos.
42Pero cando non atopei alí ningún dos sacerdotes nin dos levitas,
43Entón mandei a Elazar, Iduel e Masman.
44 E Alnatán, e Mamaias, e Ioribas, e Natán, Eunatán, Zacarías e Mosolámón, homes principais e eruditos.
45 E díxenlles que fosen a Sadeo, o capitán, que estaba no lugar do tesouro:
46 E mandoulles que falasen con Daddeus, cos seus irmáns e cos tesoureiros daquel lugar, para que nos enviaran homes que puidesen exercer o oficio de sacerdote na casa do Señor.
47 E pola poderosa man do noso Señor trouxéronnos homes hábiles dos fillos de Moli, fillo de Leví, fillo de Israel, Asebebia, e os seus fillos e os seus irmáns, que eran dezaoito anos.
48 E Asebia, Anus e Osaías seu irmán, dos fillos de Canuneo, e os seus fillos, eran vinte homes.
49 E dos servos do templo que David ordenara, e dos principais homes para o servizo dos levitas, por exemplo, os servos do templo, douscentos vinte, cuxos nomes foron mostrados.
50 E alí jurei un xaxún aos mozos diante do noso Señor, para desexarlle unha viaxe próspera tanto para nós como para os que estaban connosco, para os nosos fillos e para o gando:
51 Porque me avergoñía de pedirlle ao rei os lacayos e os cabaleiros e a conduta para protexerse contra os nosos adversarios.
52 Porque lle dixeramos ao rei que o poder do Señor, o noso Deus, debería estar con aqueles que o buscan, para apoialos en todos os sentidos.
53 E de novo suplicamos ao noso Señor respecto destas cousas, e atopámolo favorable para nós.
54 Entón separei a doce dos xefes dos sacerdotes, Esebrias e Asanías, e con eles dez homes dos seus irmáns:
55 E peseinos o ouro, a prata e os vasos sagrados da casa do noso Señor, que deran o rei, o seu consello, os príncipes e todo Israel.
56 E cando o pesei, entregueille seiscentos cincuenta talentos de prata, e vasos de prata de cen talentos e cen talentos de ouro.
57 E vinte vasos de ouro e doce de bronce, de bronce fino, que brillaban coma ouro.
58 E díxenlles: "Ambos vós sodes santos para o Señor, e os vasos son santos, e o ouro e a prata son un voto para o Señor, o Señor dos nosos pais".
59 Vixíade e gardádeos ata que os entreguedes aos xefes dos sacerdotes e dos levitas e aos principais homes das familias de Israel, en Xerusalén, nas cámaras da casa do noso Deus.
60 Así que os sacerdotes e os levitas, que recibiran a prata, o ouro e os vasos, leváronos a Xerusalén, ao templo do Señor.
61 E do río Theras saímos o día duodécimo do primeiro mes e chegamos a Xerusalén pola poderosa man do noso Señor, que estaba connosco; e dende o comezo da nosa viaxe o Señor liberounos de todo inimigo, chegamos a Xerusalén.
62 E cando levabamos alí tres días, o ouro e a prata que se pesaron foron entregados na casa do noso Señor o cuarto día ao sacerdote Marmot, fillo de Iri.
63 E con el estaba Elazar, fillo de Finees, e con eles estaban Iosabad, fillo de Xesú, e Moet, fillo de Sabbán, levitas: todos foron entregados en número e peso.
64 E todo o seu peso foi escrito na mesma hora.
65 Ademais, os que saíron da catividade ofreceron sacrificios ao Señor, Deus de Israel, doce becerros para todo Israel, oitenta e dezaseis carneiros.
66 Setenta e doce cordeiros, cabras para o sacrificio de paz, doce; todos eles un sacrificio ao Señor.
67 E entregaron os mandamentos do rei aos administradores do rei e aos gobernadores de Celosiria e Fenicia; e honraron o pobo e o templo de Deus.
68 Cando se fixeron estas cousas, os gobernantes achegáronse a min e dixéronme:
69 A nación de Israel, os príncipes, os sacerdotes e os levitas, non afastaron deles o pobo estraño da terra, nin a contaminación dos xentís, é dicir, dos cananeos, dos hititas, dos feresitas, dos xebuseos e dos moabitas. exipcios e edomitas.
70 Porque tanto eles coma os seus fillos casaron coas súas fillas, e a semente santa mestúrase coa xente estraña da terra; e desde o principio deste asunto os gobernantes e os grandes homes foron partícipes desta iniquidade.
71 E en canto escoitei estas cousas, rasguei as miñas roupas e a vestimenta santa, quíteme o cabelo da cabeza e da barba, e senteime triste e moi pesado.
72 Así que todos os que estaban entón conmovidos pola palabra do Señor, Deus de Israel, reuníronse contra min, mentres eu choraba a iniquidade;
73 Entón erguínme do xaxún coas miñas roupas e a vestidura santa rasgada, dobrando os meus xeonllos e estendendo as miñas mans ao Señor,
74 Dixen: Señor, estou avergonzado e avergoñado diante do teu rostro;
75 Porque os nosos pecados multiplícanse por riba das nosas cabezas, e as nosas ignorancias chegaron ata o ceo.
76 Porque dende a época dos nosos pais estivemos e estamos en gran pecado, ata hoxe.
77 E polos nosos pecados e polos nosos pais, nós, cos nosos irmáns, os nosos reis e os nosos sacerdotes, fomos entregados aos reis da terra, á espada, á catividade e á presa de vergoña, ata hoxe.
78 E agora, en certa medida, mostrounos misericordia por parte de ti, Señor, para que nos quedara unha raíz e un nome no lugar do teu santuario;
79 E para descubrirnos unha luz na casa do Señor, o noso Deus, e para darnos comida no tempo da nosa servidume.
80 Si, cando estabamos na escravitude, non fomos abandonados do noso Señor; pero fíxonos gracia ante os reis de Persia, para que nos deran de comer;
81 Si, honramos o templo do noso Señor e levantaron a Sión desolada, que nos deron unha morada segura en Xudeu e Xerusalén.
82 E agora, Señor, que diremos, tendo estas cousas? porque transgredimos os teus mandamentos, que deches pola man dos teus servos os profetas, dicindo:
83 Que a terra na que entrades para posuír como herdanza, é unha terra contaminada coas contaminacións dos estranxeiros da terra, e encherona coa súa impureza.
84 Polo tanto, agora non uniredes as vosas fillas aos seus fillos, nin levaredes as súas fillas aos vosos fillos.

85 Ademais, nunca buscaredes ter paz con eles, para que sexades fortes, coma os bos da terra, e para que deixedes a herdanza da terra aos vosos fillos para sempre.
86 E todo o que aconteceu fíxonos polas nosas obras malvadas e grandes pecados; porque ti, Señor, fixeches lixeiros os nosos pecados,
87 E deunos tal raíz, pero volvemos para transgredir a túa lei e mesturarnos coa impureza das nacións da terra.
88 Non podes estar enfadado connosco para destruírnos, ata que non nos deixaras nin raíz, nin semente nin nome?
89 Señor de Israel, ti es verdadeiro, porque hoxe quedamos unha raíz.
90 Velaquí, agora estamos diante de ti nas nosas iniquidades, porque non podemos estar máis diante destas cousas diante de ti.
91 E mentres Esdras confesaba na súa oración, chorando e deitado no chan diante do templo, reuniuse a el de Xerusalén unha multitude moi grande de homes, mulleres e nenos, pois había un gran choro entre a multitude.
92 Entón Ieconías, fillo de Ielus, un dos fillos de Israel, chamou e dixo: "Oh Esdras, pecamos contra o Señor Deus, casamos con mulleres estranxeiras das nacións da terra, e agora todo Israel está no alto". .
93 Xurámoslle ao Señor que repudiremos a todas as nosas mulleres, que tomamos dos pagáns, cos seus fillos,
94 Tal como decretaches, e cantos obedecen a lei do Señor.
95 Levántate e pon en execución: porque a ti corresponde este asunto, e estaremos contigo: fai valer.
96 Entón Esdras levantouse e xurou aos xefes dos sacerdotes e dos levitas de todo Israel que farían despois estas cousas; e así xuraron.

CAPÍTULO 9

1Esdras, ergueuse do patio do templo, foi á cámara de Xoanán, fillo de Eliasib,
2 E quedou alí, e non comeu carne nin bebeu auga, lamentando as grandes iniquidades da multitude.
3 E houbo unha proclamación en toda a xudía e en Xerusalén a todos os cativos: que se reunisen en Xerusalén:
4 E que todo aquel que non se reunise alí dentro de dous ou tres días, segundo o indicasen os anciáns que gobernaban, o seu gando fose apresado para o uso do templo, e el mesmo botase fóra dos cativos.
5 E en tres días reuníronse todos os da tribo de Xudá e Benxamín en Xerusalén o día vinte do noveno mes.
6 E toda a multitude estaba sentada tremendo no amplo patio do templo por mor do mal tempo presente.
7 Entón Esdras ergueuse e díxolles: "Vostede transgrediches a lei ao casar con mulleres estranxeiras, aumentando así os pecados de Israel.
8 E agora confesándolle gloria ao Señor, Deus dos nosos pais,
9 E facede a súa vontade e separadevos dos pagáns da terra e das mulleres estranxeiras.
10 Entón toda a multitude berrou e dixo en gran voz: "Como falaches, así faremos".
11 Pero como a xente é moita, e fai mal tempo, polo que non podemos quedarnos fóra, e isto non é un traballo dun ou dous días, xa que o noso pecado nestas cousas está moi espallado:
12Por iso, que os xefes da multitude queden, e que todos os nosos moradores que teñan mulleres estranxeiras veñan no tempo sinalado.
13 E con eles os gobernantes e xuíces de todos os lugares, ata que afastamos de nós a ira do Señor por este asunto.
14 Entón Ionatán, fillo de Azael, e Ezequías, fillo de Teócano, tomaron este asunto sobre eles, e Mosolam, Levís e Sabateo axudáronlles.
15 E os que estaban da catividade fixeron todo isto.
16 O sacerdote Esdras escolleu para el os principais homes das súas familias, todos polo seu nome, e o primeiro día do mes décimo sentáronse xuntos para examinar o asunto.
17Así que a súa causa que tiña esposas estrañas terminou o primeiro día do primeiro mes.
18 E atopáronse entre os sacerdotes que se reuniron e tiñan mulleres estrañas:
19 Dos fillos de Xesús, fillo de Xosedec, e dos seus irmáns; Mateas e Eleazar, Ioribus e Ioadán.
20 E deron as súas mans para repudiar as súas mulleres e ofrecer carneiros para reconciliar os seus erros.
21 E dos fillos de Emer; Ananías, Zabdeo, Eanes, Sameio, Hiereel e Azarías.
22 E dos fillos de Faisur; Elionas, Masías Israel, e Natanael, e Ocidelo e Talsas.
23 E dos levitas; Jozabad, e Semis, e Colio, que se chamaba Calitas, e Pateo, e Xudas e Jonás.
24 Dos santos cantores; Elezauro, Bacchurus.
25 Dos porteadores; Sallumus e Tolbanes.
26 Dos de Israel, dos fillos de Foros; Hiermas, Eddías, Melquías, Maelus, Eleazar, Asibias e Baanías.
27 Dos fillos de Ela; Matanías, Zacarías e Hiérel, Hieremot e Edias.
28 E dos fillos de Zamot; Eliadas, Elisimus, Othonias, Jarimoth, and Sabatus, and Sardeus.
29 Dos fillos de Babai; Johannes, Ananías e Josabad e Amateis.
30 Dos fillos de Mani; Olamus, Mamuchus, Jedeus, Jasubus, Jasael e Hieremot.
31 E dos fillos de Addi; Naato, Moósias, Lacuno e Naido, Matanías, Sestel, Balnuo e Manaseas.
32 E dos fillos de Anás; Elionas e Aseas, e Melquias, e Sabbeo e Simón Cosámeo.
33 E dos fillos de Asom; Altaneo, Matías, Baanaia, Elifalet, Manasés e Semei.
34 E dos fillos de Maani; Xeremías, Momdis, Omaerus, Xuel, Mabdai e Pelias, e Anos, Carabasion e Enasibus, e Mamnitanaimus, Eliasis, Bannus, Eliali, Samis, Selemias, Natanías: e dos fillos de Ozora; Sesis, Esril, Azaelus, Samatus, Zambis, Josephus.
35 E dos fillos de Etma; Mazitias, Zabadaias, Edes, Juel, Banaias.
36 Todos estes tomaran mulleres estranxeiras e repuxéronas cos seus fillos.
37 E os sacerdotes, os levitas e os de Israel moraban en Xerusalén e no campo, o primeiro día do mes sétimo; así os fillos de Israel estaban nas súas moradas.
38 E toda a multitude xuntábase unánimemente no amplo lugar do pórtico santo, cara ao leste:
39 E dixéronlle a Esdras, o sacerdote e lector, que traería a lei de Moisés, que foi dada do Señor Deus de Israel.
40Entón, o sumo sacerdote Esdras trouxo a lei a toda a multitude, de home en muller, e a todos os sacerdotes, para que escoitasen a lei o primeiro día do mes sétimo.
41 E leu no amplo atrio diante do pórtico santo dende a mañá ata o mediodía, tanto diante de homes como de mulleres; e a multitude facía caso da lei.
42 E Esdras, o sacerdote e lector da lei, ergueuse sobre un púlpito de madeira, feito para iso.
43 E erguíronse xunto a el Matatías, Sammo, Ananías, Azarías, Urías, Ezequías e Balasamus, á dereita.

44 E á súa esquerda estaban Faldaio, Misael, Melquias, Lotasubo e Nabarías.
45 Entón levou a Esdras o libro da lei diante da multitude, porque sentou en primeiro lugar con honra á vista de todos.
46 E cando abriu a lei, puxéronse de pé. Entón Esdras bendixo ao Señor Deus Altísimo, Deus dos exércitos, Todopoderoso.
47 E todo o pobo respondeu: Amén; e erguendo as mans, caeron ao chan e adoraron ao Señor.
48 Tamén Xesús, Ano, Sarabias, Adino, Iacubo, Sabateas, Auteas, Maianeas e Calitas, Asrias e Ioazabdus, e Ananías, Biatas, os levitas, ensinaron a lei do Señor, facéndolles entender.
49Entón Attarates faloulle ao sumo sacerdote Esdras. e lector, e aos levitas que ensinaban á multitude, a todos, dicindo:
50 Este día é santo para o Señor; (porque todos choraron ao escoitar a lei:)
51 Vai, pois, come o gordo, bebe o doce, e manda parte aos que non teñen nada;
52 Porque este día é santo para o Señor: e non te entristeces; porque o Señor vos fará honrar.
53 Entón os levitas publicaron todo ao pobo, dicindo: Este día é santo para o Señor; non teñas pena.
54 Entón fóronse, cada un para comer e beber, e festexar, e para dar parte aos que non tiñan, e para alegrarse;
55 Porque entenderon as palabras nas que foron instruídos e para as que foran reunidos.

2nd Esdras

Segunda Esdras

CAPÍTULO 1

1 O segundo libro do profeta Esdras, fillo de Saraías, fillo de Azarías, fillo de Helquías, fillo de Sadamías, fillo de Sadoc, fillo de Aquitob,
2 Fillo de Aquias, fillo de Finees, fillo de Heli, fillo de Amarias, fillo de Aziei, fillo de Marimot, fillo de Arna, fillo de Ozías, fillo de Borit, fillo de Abisei , fillo de Finees, fillo de Eleazar,
3 O fillo de Aharón, da tribo de Leví; que estivo cativo na terra dos medos, no reinado de Artexerxes, rei dos persas.
4 E veu a min a palabra do Señor, dicindo:
5 Vai e mostra ao meu pobo os seus pecados e aos seus fillos a maldade que fixeron contra min; para que lles digan aos fillos dos seus fillos:
6 Porque os pecados dos seus pais acrecentáronse neles, porque esquecéronme e ofreceron a deuses estraños.
7 Non son eu o que os sacou da terra de Exipto, da casa de servidume? pero provocaronme á ira e desprezaron os meus consellos.
8 Quitache entón o cabelo da túa cabeza e bota sobre eles todo o mal, porque non obedeceron a miña lei, pero é un pobo rebelde.
9¿Ata cando me deixarei deles, aos que tanto ben fixen?
10 Moitos reis destruín por eles; Afaraón cos seus servos e todo o seu poder.
11 Destruín diante deles todas as nacións e dispersei polo leste á xente de dúas provincias, de Tiro e Sidón, e matei a todos os seus inimigos.
12 Fálalles, pois, dicindo: Así di o Señor:
13Leveino a través do mar e no principio dei un paso amplo e seguro; Deiche a Moisés por xefe e a Aharón por sacerdote.
14 Alumeino nunha columna de lume, e fixen grandes marabillas entre vós; aínda esquecéchesme, di o Señor.
15 Así di o Señor Todopoderoso: As paspallás foron para ti unha mostra; Dei-vos tendas para a vosa salvagarda, pero alí murmurastes,
16 E non triunfaches no meu nome pola destrución dos teus inimigos, pero aínda hoxe murmuras.
17 Onde están os beneficios que che fixen? cando tiñas fame e sede no deserto, non clamaches a min,
18 Dicindo: Por que nos trouxeches a este deserto para matarnos? fora mellor para nós ter servido aos exipcios, que morrer neste deserto.
19 Entón tiven compaixón dos teus loitos e deinche maná para comer; así que comiches pan dos anxos.
20 Cando tiveches sede, ¿non vindei a rocha e as augas fluían ata o teu farto? pola calor que te cubrín coas follas das árbores.
21 Repartín entre vós unha terra frutífera, expulsei diante de vós aos cananeos, aos ferezeos e aos filisteos: que farei aínda por vós? di o Señor.
22 Así di o Señor Todopoderoso: Cando estabades no deserto, no río dos amorreos, tendo sede e blasfemando o meu nome,
23Non che dei lume polas túas blasfemias, senón que botei unha árbore á auga e docei o río.
24 Que che vou facer, oh Xacob? ti, Xuda, non me obedeciste: volverei a outras nacións, e a elas darei o meu nome para que cumpran os meus estatutos.
25 Xa que me abandonastes, eu tamén vos deixarei a vós; cando queredes que vos teña misericordia, non terei misericordia.
26 Sempre que me invoquedes, non vos escoitarei, porque contaminaches as túas mans con sangue e os teus pés son rápidos para cometer homicidio.
27 Non me abandonastes coma se me, senón a vós mesmos, di o Señor.
28 Así di o Señor Todopoderoso: Non vos peguei coma un pai ós seus fillos, coma unha nai as súas fillas e coma unha nodriza os seus pequenos.
29 Para que vós sexades o meu pobo e eu fose o voso Deus; que vós seríades os meus fillos, e eu sería o voso pai?
30 Reunínvos, coma unha galiña que recolle as súas galiñas baixo as súas ás; pero agora, que vos vou facer? Vou botarte da miña cara.
31 Cando me ofrezades, volverei de vós o meu rostro: porque abandonei as vosas festas solemnes, as vosas lúas novas e as vosas circuncisións.
32 Enviei a vós os meus servos os profetas, aos que tomastes e matades, e os seus corpos esgazados, cuxo sangue esixirei das vosas mans, di o Señor.
33 Así di o Señor Todopoderoso: A túa casa está desolada, botareite fóra coma o vento restroxa.
34 E os teus fillos non serán fecundos; porque desprezaron o meu mandamento e fixeron o que é un mal diante de min.
35 Darei as túas casas ao pobo que virá; que aínda non tendo oído falar de min, me crerán; a quen non lles dei sinais, pero farán o que lles ordenei.
36 Non viron profetas, pero lembrarán os seus pecados e recoñeceranos.
37 Tomo para testemuñar a graza do pobo que vén, cuxos pequenos se alegran de alegría: e aínda que non me viron con ollos corporales, en espírito cren o que digo.
38 E agora, irmán, velaquí que gloria; e mira a xente que vén do leste:
39 A quen lle darei por xefes: Abraham, Isaac e Xacob, Oseas, Amós e Miqueas, Ioel, Abdías e Xonás,
40 Nahúm, e Abacuc, Sofonias, Ageo, Zacarías e Malaquías, que tamén se chama anxo do Señor.

CAPÍTULO 2

1 Así di o Señor: Saquei a este pobo da escravitude e deille os meus mandamentos por medio dos servos dos profetas; a quen non quixeron escoitar, pero desprezaron os meus consellos.
2 A nai que os pariu díxolles: "Ide, fillos; pois son viúva e abandonada.
3 Eu crieino con alegría; pero perdínvos con tristeza e pena, porque pecaches diante do Señor, o teu Deus, e fixestes o mal diante del.
4 Pero que che vou facer agora? Son viúva e abandonada: ide, fillos meus, e pedide misericordia ao Señor.
5En canto a min, oh pai, púdoche testemuña sobre a nai destes fillos, que non cumpriron o meu pacto.
6 Para que os confundas, e a súa nai no botín, para que non haxa descendencia deles.
7 Que sexan espallados entre as nacións, que os seus nomes sexan eliminados da terra, porque desprezaron o meu pacto.

8 Ai de ti, Asur, que escondes en ti os inxustos! Ó pobo malvado, lembra o que fixen con Sodoma e Gomorra;
9 Cuxa terra está en terróns de brea e montes de cinzas: así tamén farei cos que non me escoitan, di o Señor Todopoderoso.
10 Así díxolle o Señor a Esdras: Dille ao meu pobo que lle darei o reino de Xerusalén, que eu quixera dar a Israel.
11 Tamén levarei para min a súa gloria e darlles a estes os tabernáculos eternos que lles preparara.
12 Terán a árbore da vida como un ungüento de doce sabor; non traballarán nin se cansarán.
13 Id, e recibiredes: oradvos uns días, para que se acurten: o reino xa está preparado para vós: vixía.
14 Toma o ceo e a terra para testemuñar; porque despeinei o mal e creei o ben: porque vivo, di o Señor.
15 Nai, abraza aos teus fillos e críaos con alegría, fai que os seus pés sexan firmes coma unha columna: porque eu te escollín, di o Señor.
16 E levantarei dos seus lugares aos mortos e sacarei dos sepulcros, porque coñecín o meu nome en Israel.
17 Non temas, nai dos fillos, porque eu te escollín, di o Señor.
18Para a túa axuda enviarei aos meus servos Esay e Jeremy, segundo cuxo consello santifiquei e preparei para ti doce árbores cargadas de froitos diversos.
19 E tantas fontes que manan de leite e mel, e sete poderosos montes, sobre os que medran rosas e lírios, cos que vou encher de gozo os teus fillos.
20 Fai o dereito á viúva, xulga aos orfos, dá aos pobres, defende ao orfo, viste ao espido,
21 Cura os quebrantados e os débiles, non te rías co coxo para desprezar, defende aos mancos, e que o cego entre á vista da miña claridade.
22 Garda aos vellos e aos mozos dentro dos teus muros.
23 Donde queira que atopes os mortos, cóllese e entérraos, e eu dareiche o primeiro lugar na miña resurrección.
24 Quédate quieto, o meu pobo, e descansa, porque aínda chega a túa quietud.
25 Alimente aos teus fillos, bo noureiro; establecer os seus pés.
26 En canto aos servos que che dei, ningún deles perecerá; pois esixireinos de entre o teu número.
27 Non te canses, porque cando chegue o día de angustia e de angustia, outros chorarán e estarán tristes, pero ti estarás alegre e tes abundancia.
28 Os pagáns te envexarán, pero nada poderán facer contra ti, di o Señor.
29 As miñas mans cubriránte, para que os teus fillos non vexan o inferno.
30 Alégrate, oh nai, cos teus fillos; porque eu te librarei, di o Señor.
31 Lémbrate dos teus fillos que dormen, porque eu os sacarei dos lados da terra, e mostrarei misericordia con eles, porque eu son misericordioso, di o Señor Todopoderoso.
32 Abraza aos teus fillos ata que eu veña e teña misericordia con eles, porque os meus pozos escorren e a miña graza non falla.
33 Eu Esdras recibín un encargo do Señor no monte Oreb de ir a Israel; pero cando cheguei a eles, puxéronme en nada e desprezaron o mandamento do Señor.
34 E por iso dígovos que, pagáns, que escoitades e entendedes, buscade o voso Pastor, que vos dará descanso eterno; porque está preto, que virá na fin do mundo.
35 Estade preparados para a recompensa do reino, porque a luz eterna brillará sobre ti para sempre.
36 Fuxe da sombra deste mundo, recibe a alegría da túa gloria: testifico abertamente ao meu Salvador.
37 Recibe o don que che foi dado, e alégrate, dándolle grazas a aquel que te levou ao reino dos ceos.
38 Levántate e ponte, velaquí o número dos que serán selados na festa do Señor;
39 Que se apartaron da sombra do mundo, e recibiron vestimentas gloriosas do Señor.
40 Toma o teu número, oh Sión, e pecha aos teus que están vestidos de branco, que cumpriron a lei do Señor.
41 Cúmprese o número dos teus fillos que anhelabas: implora o poder do Señor para que o teu pobo, que foi chamado dende o principio, sexa santificado.
42 Eu Esdras vin no monte de Sión un pobo grande, que non puiden contar, e todos louvaron ao Señor con cánticos.
43 E no medio deles había un mozo de gran estatura, máis alto que todos os demais, e sobre cada unha das súas cabezas puxo coroas, e era máis exaltado; que me marabillei moito.
44Entón preguntei ao anxo e dixen: Señor, que son estes?
45 El respondeume e díxome: Estes son os que se quitaron a vestidura mortal, vestiron o inmortal e confesaron o nome de Deus: agora están coroados e reciben palmas.
46 Entón díxenlle ao anxo: ¿Que mozo os coroa e lles dá as palmas nas mans?
47 El respondeume e díxome: "É o Fillo de Deus a quen confesaron no mundo". Entón comecei a encomiar moito aos que estaban tan ríxidos polo nome do Señor.
48 Entón díxome o anxo: "Vai e dille ao meu pobo cales son as cousas e as grandes marabillas que viste o Señor, o teu Deus".

CAPÍTULO 3

1 O ano trinta despois da ruina da cidade estiven en Babilonia e quedei turbado sobre o meu leito, e os meus pensamentos subiron sobre o meu corazón.
2 Porque vin a desolación de Sión e as riquezas dos que habitaban en Babilonia.
3 E o meu espírito estaba moi emocionado, de modo que comecei a falarlle palabras cheas de medo ao Altísimo, e dixen:
4 Señor, que dominas, ti falaches ao principio, cando plantaches a terra, e ti só ti, e mandaches ao pobo:
5 E deulle un corpo sen alma a Adán, que era obra das túas mans, e deulle alento de vida, e fíxose vivo diante de ti.
6 E lévao ao paraíso, que a túa man dereita plantara, antes de que a terra viñese adiante.
7 E deches a el o mandamento de amar o teu camiño: o que transgrediu, e deseguida puxéchesslle a morte nel e nas súas xeracións, das cales foron innumerables nacións, tribos, pobos e tribus.
8 E cada pobo andou segundo a súa vontade e fixo cousas marabillosas diante de ti e desprezaron os teus mandamentos.

9 E de novo co paso do tempo fixeches o diluvio sobre os que moraban no mundo e destruícheslos.
10 E aconteceu que en cada un deles, como a morte foi para Adán, así foi o diluvio para estes.
11 Con todo deixaches un deles, a saber, Noé coa súa casa, de quen saíron todos os homes xustos.
12 E aconteceu que, cando os habitantes da terra comezaron a multiplicarse e tiñan moitos fillos e eran un gran pobo, volveron a ser máis impíos que os primeiros.
13 Agora ben, cando vivían tan malamente diante de ti, escollecheste un home de entre eles, que se chamaba Abraham.
14 Aquel que amaches, e só a el mostraches a túa vontade:
15 E fixo un pacto eterno con el, prometéndolle que nunca abandonarías a súa descendencia.
16 E a el deches a Isaac, e a Isaac tamén deches a Xacob e a Esaú. En canto a Xacob, escollecheste a ti, e puxécheste por Esaú, e así Xacob converteuse nunha gran multitude.
17 E aconteceu que, cando sacas a súa descendencia de Exipto, levasunas ata o monte Sinaí.
18 E inclinando os ceos, fixaches a terra, moveches o mundo enteiro e fixeches tremer as profundidades e inquietaste aos homes daquela época.
19 E a túa gloria atravesou catro portas: de lume, de terremoto, de vento e de frío; para que lle deas a lei á descendencia de Xacob e a dilixencia á xeración de Israel.
20 E aínda non lles quitaste un corazón malvado, para que a túa lei dese froito neles.
21 Porque o primeiro Adán que levaba un corazón malvado transgrediu e foi vencido; e así sexan todos os que nacen del.
22 Así a enfermidade fíxose permanente; e a lei (tamén) no corazón do pobo coa malignidade da raíz; de xeito que os bos marcharon, e o mal permaneceu aínda.
23 Así que os tempos pasaron e os anos acabaron; entón suscitaches un servo chamado David.
24 A quen mandaches construír unha cidade ao teu nome e ofrecerche nela incenso e ofrendas.
25 Cando isto pasou moitos anos, os que habitaban a cidade abandonáronte,
26 E fixo en todas as cousas como fixeran Adán e todas as súas xeracións, porque eles tamén tiñan un corazón malvado:
27 E así entregaches a túa cidade en mans dos teus inimigos.
28 ¿Son, entón, mellores os seus feitos que habitan en Babilonia, para que, polo tanto, teñan o dominio de Sión?
29 Pois cando cheguei alí e vin impiedades sen número, entón a miña alma viu moitos malhechores neste trixésimo anos. orella, para que o meu corazón fallou.
30 Pois vin como permites que pequen e perdoaches aos malvados, e destruíches o teu pobo e preservaches aos teus inimigos e non o indicaches.
31 Non lembro como se pode deixar este camiño: son, entón, mellores os de Babilonia que os de Sión?
32 Ou hai outro pobo que te coñeza ademais de Israel? ou que xeración creou as túas alianzas como Xacob?
33 E aínda non aparece a súa recompensa, e o seu traballo non ten froito, porque pasei aquí e alí polos pagáns, e vexo que fluyen en riquezas e non pensan nos teus mandamentos.
34 Pesa agora a nosa maldade na balanza, e tamén as deles que habitan o mundo; e así non se atopará o teu nome senón en Israel.
35 Ou cando foi que os habitantes da terra non pecaron diante dos teus ollos? ou que xente observou os teus mandamentos?
36 Verás que o nome de Israel observou os teus preceptos; pero non os pagáns.

CAPÍTULO 4

1 E o anxo que me enviaron, que se chamaba Uriel, respondeume:
2 E dixo: "O teu corazón foi tan lonxe neste mundo, e pensas comprender o camiño do Altísimo?
3 Entón eu dixen: Si, meu señor. E respondeume e díxome: "Eu son enviado para mostrarche tres camiños e presentar tres imaxes ante ti.
4 Do cal, se me podes declarar un, mostrareiche tamén o camiño que desexas ver, e mostrareiche de onde vén o corazón malvado.
5 E eu díxenlle: Dime, meu señor. Entón díxome: "Vai, pésame o peso do lume, ou mide o golpe do vento, ou chámame de novo o día que pasou".
6 Entón respondín eu e dixen: Que home pode facer iso para que me pidas tales cousas?
7 E díxome: "Se che preguntara cantos son as grandes moradas no medio do mar, ou cantas fontes hai no principio do abismo, ou cantas fontes hai sobre o firmamento, ou cales son as saídas do mar". paraíso:
8 Quizais me dixeses: nunca baixei ao abismo, nin aínda ao inferno, nin subín nunca ao ceo.
9 Con todo, agora che preguntei, pero só polo lume e o vento, e sobre o día polo que pasaches, e sobre as cousas das que non podes ser separado, e aínda non podes darme resposta delas.
10 El díxome ademais: Non podes saber as túas propias cousas e os que creceron contigo;
11 Como debería entón o teu vaso comprender o camiño do Altísimo, e o mundo está agora corrompido exteriormente para comprender a corrupción que é evidente aos meus ojos?
12 Entón díxenlle: "Máis vale que non fosemos nada, que vivir aínda na maldade, sufrir e non saber por que".
13 El respondeume e díxome: "Entreime nun bosque a unha chaira, e as árbores aconsellaron.
14 E dixo: "Veña, imos facer a guerra contra o mar para que se vaia diante de nós e nos fagamos máis bosques".
15 Tamén as enchentes do mar xurdiron do mesmo xeito e dixeron: "Veña, subamos e sometemos os bosques da chaira, para que alí tamén nos fagamos outro país".
16 O pensamento da madeira foi en balde, pois chegou o lume e consumiuno.
17 O pensamento das enchentes do mar quedou igualmente en nada, pois a area ergueuse e detívose.
18 Se agora foses xuíz entre estes dous, a quen comezarías a xustificar? ou a quen condenarías?
19 Respondín e dixen: "Verdadeiramente é un pensamento insensato que os dous idearon, porque o chan está entregado á madeira, e o mar tamén ten o seu lugar para soportar as súas enchentes".

20 Entón el respondeume e díxome: "Deches un xuízo xusto, pero por que non te xulgas tamén a ti mesmo?"
21 Pois como o chan se lle dá á madeira e o mar aos seus ríos, así os habitantes da terra non poden entender máis que o que hai sobre a terra; que están por riba da altura dos ceos.
22 Entón respondín: -Pógoche, Señor, que teña entendemento.
23 Porque non era a miña mente sentir curiosidade polas cousas elevadas, senón polos que pasan diariamente por nós, é dicir, por iso Israel é entregado como oprobio aos pagáns, e por que se dá o pobo que amaches. para as nacións impías, e por que a lei dos nosos antepasados é anulada, e os pactos escritos quedan sen efecto,
24 E pasamos do mundo como saltóns, e a nosa vida é asombro e medo, e non somos dignos de obter misericordia.
25 Que fará entón co seu nome polo que somos chamados? destas cousas preguntei.
26 Entón el respondeume e díxome: "Canto máis busques, máis te maravillarás; porque o mundo se apresura a pasar,
27 E non poden comprender as cousas que se lles prometen aos xustos no futuro: porque este mundo está cheo de inxustos e de enfermidades.
28 Pero en canto ao thi o que me preguntas, direiche; porque o mal está sementado, pero aínda non chegou a súa destrución.
29 Polo tanto, se o que se sementa non se volca de cabeza, e se o lugar onde se sementa o mal non pasa, entón non pode vir o que está sementado de ben.
30 Porque o gran da mala semente sementou no corazón de Adán dende o principio, e canta impiedade provocou ata este momento? e canto producirá aínda ata que chegue o tempo da debulla?
31 Reflexiona agora por ti mesmo sobre o gran froito da maldade que deu o gran da mala semente.
32 E cando se cortan as orellas, que son innumerables, canto chan se encherán?
33 Entón respondín: Como e cando sucederán estas cousas? por que os nosos anos son poucos e malos?
34 E respondeume, dicindo: Non te apresures por riba do Altísimo, porque a túa présa é en balde para estar por riba del, porque superaches moito.
35 ¿Non preguntaron tamén as almas dos xustos sobre estas cousas nos seus aposentos, dicindo: "Ata cando esperarei así? cando chega o froito do chan da nosa recompensa?
36 E a estas cousas respondeulles o arcanxo Uriel, e díxolles: "Aínda que o número de sementes estea cheo en vós, porque pesou o mundo na balanza".
37 Mediante mediu os tempos; e por número contou os tempos; e non os move nin move, ata que se cumpra a dita medida.
38 Entón respondín: Señor, que gobernas, todos estamos cheos de impiedade.
39 E por nós quizais non se enchen os pisos dos xustos, por mor dos pecados dos que habitan a terra.
40 Entón respondeume e díxome: "Vai a unha muller encinta e pregúntalle cando cumpra os seus nove meses, se o seu ventre garda máis o parto dentro dela".
41 Entón eu díxenlle: Non, Señor, iso non pode. E díxome: No sepulcro as cámaras das almas son coma o ventre dunha muller.
42 Pois como a muller que está de parto se apresura a escapar da necesidade do parto, así estes lugares apresuran a entregar as cousas que lles son encomendadas.
43 Dende o principio, mira, o que queres ver, será mostrado.
44 Entón respondín: "Se atopei gracia ante os teus ollos, e se é posible, e se me vale,
45Mostra-me entón se hai máis por vir do que pasado, ou máis pasado do que está por vir.
46 O que pasou sei, pero o que está por vir non sei.
47 E díxome: Levántate ao lado dereito e explicareiche a imaxe.
48 Entón quedei de pé e vin, e velaquí, un forno ardente pasaba por diante de min; e aconteceu que cando a chama desapareceu, mirei, e velaquí, o fume quedou quieto.
49 Despois disto pasou por diante de min unha nube de auga e fixo caer moita choiva cunha tormenta; e cando pasou a chuvia tempestuosa, as pingas quedaron quietas.
50 Entón díxome: Considera contigo mesmo; como a choiva é máis que as pingas, e como o lume é maior que o fume; pero as pingas e o fume quedan atrás: así que a cantidade que está pasada superou máis.
51 Entón orei e dixen: ¿Podo vivir, cres, ata ese momento? ou que pasará neses días?
52 El respondeume e díxome: En canto ás sinais das que me preguntas, podo contarche en parte. pois non o sei.

CAPÍTULO 5

1 Non obstante, ao chegar as sinais, velaquí, chegarán días en que os habitantes da terra serán tomados en gran número, e o camiño da verdade será escondido e a terra será estéril de fe.
2 Pero a iniquidade aumentará por riba do que agora ves ou do que escoitaches hai moito tempo.
3 E a terra, que agora ves que ten raíces, verás que se desperdicia de súpeto.
4Pero se o Altísimo che concede a vida, verás despois da terceira trompeta que o sol volverá brillar de súpeto pola noite e a lúa tres veces ao día.
5 E o sangue brotará da madeira, e a pedra dará a súa voz, e o pobo estará turbado.
6 E mesmo gobernará a quen non esperan os que habitan na terra, e as aves fuxirán xuntos:
7 E o mar de Sodomita botará fóra peixes e fará ruído pola noite, que moitos non coñecían, pero todos escoitarán a súa voz.
8 Haberá tamén confusión en moitos lugares, e o lume volverá ser enviado a miúdo, e as feras salvaxes cambiarán de lugar, e as mulleres menstruantes darán a luz monstros:
9 E atoparanse augas salgadas no doce, e todos os amigos destruíranse uns aos outros; entón a intelixencia esconderase, e o entendemento retirarase á súa cámara secreta,
10 E serán buscados por moitos, e aínda non serán atopados; entón a inxustiza e a incontinencia multiplicaranse na terra.
11 Tamén unha terra preguntará a outra e dirá: A xustiza é a que fai que un home sexa xusto? por ti? E dirá: Non.

12 Ao mesmo tempo, os homes esperarán, pero nada conseguirán: traballarán, pero os seus camiños non prosperarán.
13 Teño permiso para mostrarche tales sinais; e se volves orar e choras coma agora e xaxunas ata días, escoitarás cousas aínda maiores.
14 Entón espertei, e un medo extremo atravesou todo o meu corpo, e a miña mente turbouse, de modo que se desmaiou.
15 Así que o anxo que veu falar comigo suxeitoume, consoloume e púxome en pé.
16 E na segunda noite aconteceu que Salatiel, o xefe do pobo, veu a min, dicindo: Onde estiveches? e por que é tan pesado o teu rostro?
17 Non sabes que Israel está encomendado a ti na terra da súa cativIdade?
18 Levántate, pois, e come pan, e non nos abandones, como o pastor que deixa o seu rabaño en mans de lobos crueis.
19 Entón díxenlle: Vaite de min e non te acerques a min. E escoitou o que dixen, e foise de min.
20 E por iso xaxunei sete días, chorando e chorando, como me ordenou o anxo Uriel.
21 E despois de sete días, foi así que os pensamentos do meu corazón volvéronse a sentir moi tristes para min.
22 E a miña alma recuperou o espírito de entendemento, e comecei de novo a falar co Altísimo,
23 E dixo: Señor, que dominas, de todas as madeiras da terra e de todas as súas árbores, escollechesche unha soa vide.
24 E de todas as terras de todo o mundo escollechesche un pozo, e de todas as súas flores un lirio.
25 E de todas as profundidades do mar encheches un río, e de todas as cidades edificadas santificaches a Sion para ti.
26 E de todas as aves creadas puxéchesche unha pomba, e de todas as aves creadas, proporcionáchesche unha ovella.
27 E entre toda a multitude de persoas conseguiches un só pobo: e a este pobo, que amabas, deches unha lei que é aprobada por todos.
28 E agora, Señor, por que entregaches este pobo a moitos? e sobre unha raíz preparaches outras, e por que espallaches o teu único pobo entre moitos?
29 E os que contradecían as túas promesas e non creron nos teus convenios, pisáronos.
30 Se odiaches tanto o teu pobo, deberías castigalo coas túas propias mans.
31 Cando falei estas palabras, o anxo que veu a min a noite anterior foi enviado a min.
32 E díxome: "Escóitame e instruireite; escoita o que digo, e direiche máis.
33 E díxenlle: "Fala, meu Señor". Entón díxome: "Estás moi preocupado por Israel. Amas a ese pobo máis que a quen o fixo?"
34 E díxenme: Non, Señor, pero de moita dor falei: porque as miñas rendas me doen cada hora, mentres me esforzo por comprender o camiño do Altísimo e buscar parte do seu xuízo.
35 E díxome: Non podes. E eu dixen: Por que, Señor? onde nacín entón? ou por que o ventre da miña nai non era entón o meu sepulcro, para que eu non vira o parto de Xacob e o cansazo do cepo de Israel?
36 E díxome: "Cúmerame as cousas que aínda non chegaron, reúneme as escorias que están esparexidas, faime verde as flores murchas.
37 Ábreme os lugares que están pechados, faime saír os ventos que neles están pechados, móstrame a imaxe dunha voz, e entón declarareiche o que ti esforzas por saber.
38 E dixen: Señor, que gobernas, quen pode saber estas cousas, senón aquel que non ten morada cos homes?
39 En canto a min, son imprudente: como podo falar entón destas cousas das que me preguntas?
40 Entón díxome: "Como ti non podes facer nada destas cousas das que falei, así non podes descubrir o meu xuízo nin, ao final, o amor que prometín ao meu pobo".
41 E díxenlle: Velaquí, Señor, aínda estás preto dos que están reservados ata o final.
42 E díxome: "Vou comparar o meu xuízo a un anel: como non hai demora do último, así non hai rapidez do primeiro".
43 Entón respondín e dixen: Non poderías facer de inmediato os que foron feitos, os que están agora e os que están por vir; para mostrar o teu xuízo canto antes?
44 Entón el respondeume e dixo: A criatura non pode apresurarse por riba do creador; nin o mundo pode mantelos á vez que neles serán creados.
45 E díxenlle: Como dixeches ao teu servo, que ti, que dás vida a todos, deches vida á vez á criatura que creaches, e a criatura deu a luz; agora estar presente dunha vez.
46 E díxome: "Pregúntame ao ventre dunha muller e dille: Se dás a luz fillos, por que non o fas xuntos, senón un tras outro?" pídalle pois que parira dez fillos n dunha vez.
47 E eu dixen: Ela non pode, pero ten que facelo por distancia de tempo.
48 Entón díxome: "Así entreguei o ventre da terra aos que se sementan nela nos seus tempos".
49 Pois como un neno non pode dar a luz as cousas que pertencen aos anciáns, así dispoño eu o mundo que creei.
50 E preguntei e díxenme: "Vendo agora que me deches o camiño, vou falar diante de ti, porque a nosa nai, da que me dixeches que é nova, xa está próxima á idade".
51 El respondeume e díxome: "Pregúntame a unha muller que teña fillos e ela cho dirá".
52 Dílle: "¿Por que son os que agora pariches como os de antes, pero de menor estatura?
53 E ela responderache: Os que nacen na forza da mocidade son do mesmo xeito, e os que nacen no tempo da idade, cando o ventre falla, son doutro xeito.
54 Considera, pois, tamén ti como sodes menos de estatura que os que foron antes de vós.
55 E tamén son menos que vós os que veñen detrás de vós, como as criaturas que agora comezan a ser vellas e pasaron a forza da mocidade.
56 Entón díxenlle: Señor, pídoche que se atopei gracia aos teus ollos, móstralle ao teu servo por quen visitas a túa criatura.

CAPÍTULO 6

1 E díxome: "Ao principio, cando se fixo a terra, antes de que se levantasen as fronteiras do mundo ou que soprasen os ventos.
2 Antes de que tronase e alumease, ou antes de que se puxesen os cimentos do paraíso,

3 Antes de que se visen as fermosas flores, ou que se establezasen os poderes móbiles, antes de que se reunisen a innumerable multitude de anxos,
4 Ou algunha vez se levantasen as alturas do aire, antes de que se nomeasen as medidas do firmamento, ou as chemineas de Sión estaban quentes,
5 E antes de que se buscaran os anos actuais, nin nunca os inventos dos que agora pecaron se transformasen, antes de que fosen selados os que reuniron a fe para conseguir un tesouro:
6 Entón considerei estas cousas, e todas foron feitas por min só, e por ningún outro: por min tamén se acabarán, e por ningún outro.
7 Entón eu respondín: Cal será a separación dos tempos? ou cando será o final do primeiro e o comezo do que segue?
8 E díxome: Desde Abraham ata Isaac, cando Xacob e Esaú naceron del, a man de Xacob sostivo primeiro o calcañar de Esaú.
9 Porque Esaú é o fin do mundo, e Xacob é o principio do que segue.
10 A man do home está entre o talón e a man: outra pregunta, Esdras, non o preguntes.
11 Respondín entón e dixen: Señor, que gobernas, se atopei gracia aos teus ollos.
12 Rógoche, móstralle ao teu servo o fin das túas mostras, das que me mostraches parte a última noite.
13 El respondeume e díxome: Levántate sobre os teus pés e escoita unha voz poderosa.
14 E será como un gran movemento; pero o lugar onde estás non se moverá.
15 E, polo tanto, cando fale, non teñas medo, porque a palabra é do fin, e o fundamento da terra é entendido.
16 E por que? porque a fala destas cousas treme e se conmove: porque sabe que o fin destas cousas debe ser cambiado.
17 E aconteceu que, cando o oín, erguínme de pé e escoitei, e velaquí, houbo unha voz que falaba, e o seu son era coma o ruído de moitas augas.
18 E dixo: "Velaí que veñen días nos que comezarei a achegarme e a visitar aos habitantes da terra.
19 E comezará a facer inquisición sobre eles, cales son os que feren inxustamente coa súa iniquidade, e cando se cumprirá a aflicción de Sión;
20 E cando o mundo, que comezará a desaparecer, estea rematado, mostrarei estas sinais: os libros abriranse diante do firmamento, e verán todos xuntos:
21 E os fillos dun ano falarán coas súas voces, as mulleres encintas darán a luz fillos prematuros de tres ou catro meses, e vivirán e resucitarán.
22 E de súpeto os lugares sementados aparecerán sen sementar, os depósitos cheos atoparanse de súpeto baleiros:
23 E dará un son a trompeta, que cando o oiten, de súpeto terán medo.
24 Nese tempo os amigos loitarán uns contra outros como inimigos, e a terra estará temerosa cos que nela moran, as fontes das fontes pararanse e en tres horas non correrán.
25 Quen quede de todo isto que che dixen, escapará e verá a miña salvación e o fin do teu mundo.
26 E verano os homes que sexan recibidos, que non probaron a morte desde o seu nacemento, e o corazón dos habitantes cambiarase e converterase noutro significado.
27 Porque o mal será eliminado e o engano apagarase.
28 En canto á fe, florecerá, a corrupción será vencida e a verdade, que leva tanto tempo sen froito, será declarada.
29 E cando falaba comigo , velaquí, mirei pouco e pouco a aquel diante de quen estaba.
30 E díxome estas palabras; vin para indicarche a hora da noite que vén.
31 Se rezas aínda máis e xaxunas de novo sete días, contareiche de día cousas maiores das que oín.
32 Porque a túa voz escóitase diante do Altísimo: porque o Poderoso viu o teu trato xusto, tamén viu a túa castidade, que tiveches dende a túa mocidade.
33 E por iso envioume para mostrarche todas estas cousas e para dicirche: Consola e non temas
34 E non te apresures cos tempos pasados, a pensar cousas vanas, para que non te apresures dos últimos tempos.
35 Despois aconteceu que chorei outra vez e xaxinei sete días do mesmo xeito, para que cumprise as tres semanas que me dixo.
36 E na oitava noite, o meu corazón volveuse a aflixir dentro de min, e comecei a falar diante do Altísimo.
37 Porque o meu espírito ardeu moito e a miña alma estaba angustiada.
38 E díxenlle: Señor, ti falaches dende o principio da creación, ata o primeiro día, e dixeches así; Que se fagan o ceo e a terra; e a túa palabra foi unha obra perfecta.
39 E entón estaba o espírito, e as tebras e o silencio estaban por todas partes; o son da voz do home aínda non estaba formado.
40 Entón mandaches que saíse unha luz xusta dos teus tesouros, para que apareza a túa obra.
41 O segundo día fixeches o espírito do firmamento, e mandaches que se separase e fixera unha división entre as augas, para que unha parte subise e a outra permanecese debaixo.
42 Ao terceiro día mandaches que as augas fosen reunidas na sétima parte da terra: seis partes secaches e gardáchesas, para que algunhas das que foron plantadas por Deus e labradas te sirvan.
43 Porque en canto saíu a túa palabra, a obra foi feita.
44 Porque inmediatamente houbo froitos grandes e innumerables, e moitos e diversos praceres para o sabor, e flores de cor inmutable e cheiros marabillosos: e isto fíxose ao terceiro día.
45 O cuarto día mandas que brilla o sol e que a lúa dea a súa luz e que as estrelas estivesen en orde.
46 E deulles o encargo de facer o servizo ao home, que había que facer.
47 Ao quinto día dixeches á sétima parte, onde se xuntaban as augas, que producía seres vivos, aves e peixes, e así aconteceu.
48 Porque a auga muda e sen vida deu seres vivos por mandamento de Deus, para que todos os pobos louvan as túas marabillas.
49 Entón ordenaches dúas criaturas vivas, a unha que chamou Enoc e a outra Leviatán;
50 E separaches un do outro: porque a sétima parte, a saber, onde se xuntaba a auga, non podía reter os dous.
51 A Enoc deches unha parte, que se secou ao terceiro día, para que habitase na mesma parte, na que hai mil outeiros:

52 Pero ao Leviatán deches a sétima parte, a saber, a húmida; e gardáchesIle para ser devorado a quen queiras e cando.
53 O sexto día deches mandamento á terra para que delante de ti xurdise bestas, gandos e reptiles:
54 E despois destes, tamén Adán, a quen fixeches señor de todas as túas criaturas: del procedemos todos, e tamén o pobo que escolleches.
55 Todo isto falei diante de ti, Señor, porque ti fixeches o mundo por nós
56 En canto aos demais pobos, que tamén proceden de Adán, dixeches que non son nada, senón que se parecen á saliva, e comparaches a abundancia deles a unha gota que cae dun recipiente.
57 E agora, Señor, velaquí, estes pagáns, que sempre foron considerados nada, comezaron a ser señores sobre nós e a devorarnos.
58 Pero nós, o teu pobo, a quen ti chamaches o teu primoxénito, o teu único fillo e o teu fervoroso amante, somos entregados nas súas mans.
59 Se agora o mundo está feito por nós, por que non temos unha herdanza co mundo? canto tempo vai durar isto?

CAPÍTULO 7

1 E cando rematei de falar estas palabras, enviáronme o anxo que me enviara as noites anteriores:
2 E díxome: Levántate, Esdras, e escoita as palabras que veño dicirche.
3 E díxenlle: "Fala, meu Deus. Entón díxome: O mar está situado nun lugar amplo, para que sexa profundo e grande.
4 Pero poñendo o caso, a entrada era estreita e como un río;
5 Quen podería entrar no mar para miralo e gobernalo? se non pasou polo estreito, como podería entrar no ancho?
6 Tamén hai outra cousa; Constrúese unha cidade, está situada nun campo amplo e está chea de todo o ben:
7A súa entrada é estreita e está situada nun lugar perigoso para caer, coma se houbese á dereita un lume e á esquerda unha auga profunda.
8 E un único camiño entre ambos, incluso entre o lume e a auga, tan pequeno que non podía senón o ne home vai alí dunha vez.
9 Se agora se lle dá esta cidade a un home en herdanza, se nunca pasa o perigo que se lle presenta, como recibirá esta herdanza?
10 E eu dixen: Así é, Señor. Entón díxome: Así é tamén a porción de Israel.
11 Porque por eles fixen o mundo, e cando Adán transgrediu os meus estatutos, entón decretou que xa está feito.
12 Entón as entradas deste mundo foron estreitas, cheas de tristeza e de traballo: son poucos e malos, cheos de perigos, e moi penosos.
13 Porque as entradas do mundo vello eran amplas e seguras, e traían froitos inmortales.
14 Se, entón, os que viven se esforzan por non entrar nestas cousas estreitas e vanas, nunca poderán recibir os que lles están reservados.
15 Agora ben, por que te inquietas, xa que non es máis que un home corruptible? e por que te moves, mentres que es mortal?
16 Por que non pensaches no que está por vir antes que no que está presente?
17 Entón respondín: "Señor, que gobernas, ordenaches na túa lei que os xustos herdan estas cousas, pero que os impíos perezcan".
18 Con todo, os xustos sufrirán cousas estreitas, e esperarán amplas, porque os que fixeron o mal sufriron as cousas estreitas, e aínda non verán as amplas.
19 E díxome. Non hai xuíz por riba de Deus, nin ninguén que teña entendemento por riba do Altísimo.
20 Porque son moitos os que perecen nesta vida, porque desprezan a lei de Deus que se lles presenta.
21 Porque Deus deu mandamentos estritos aos que viñeron, o que deberían facer para vivir, tal como viñeron, e o que deberían observar para evitar o castigo.
22 Con todo, non lle foron obedientes; pero falou contra el e imaxinaba cousas vanas;
23 E enganáronse a si mesmos coas súas malas accións; e dixo do Altísimo, que non é; e non coñeceu os seus camiños:
24 Pero desprezaron a súa lei e negaron os seus pactos; non foron fieis nos seus estatutos nin realizaron as súas obras.
25 E polo tanto, Esdras, para os baleiros son cousas baleiras, e para os cheos son as cousas cheas.
26 Velaquí, chegará o tempo en que estes sinais que che dixen se realizarán, e aparecerá a noiva, e verase saíndo, que agora está retirada da terra.
27 E quen sexa librado dos devanditos males, verá as miñas marabillas.
28 Porque o meu fillo Xesús revelarase cos que están con el, e os que queden alegraranse dentro de catrocentos anos.
29 Despois destes anos morrerá o meu fillo Cristo, e todos os homes que teñen vida.
30 E o mundo converterase no vello silencio durante sete días, como nos primeiros xuízos, para que ninguén quede.
31 E despois de sete días, o mundo, que aínda non esperta, resucitará, e morrerá o corrupto.
32 E a terra restaurará os que dormen nela, e tamén o po os que moran en silencio, e os lugares secretos librarán aquelas almas que lles foron encomendadas.
33 E o Altísimo aparecerá no asento do xuízo, e a miseria pasará, e o longo sufrimento terá fin:
34 Pero só permanecerá o xuízo, a verdade permanecerá e a fe fortalecerase:
35 E a obra seguirá, e a recompensa será mostrada, e as boas obras serán de forza, e as malas accións non terán regra.
36 Entón díxenme: Abraham rezou primeiro polos sodomitas e Moisés polos pais que pecaron no deserto:
37 E Xesús despois del para Israel nos tempos de Acán:
38 E Samuel e David para a destrución, e Salomón para os que debían vir ao santuario.
39 E Helias para os que recibiron choiva; e polo morto, para que viva:
40 E Ezequías para o pobo no tempo de Senaquerib: e moitos para moitos.
41 Aínda así agora, vendo que a corrupción crece, e a maldade aumenta, e os xustos oraron polos impíos: por que non será así agora?
42 El respondeume e díxome: Esta vida presente non é o fin onde habita moita gloria; por iso rezaron polos débiles.

43Pero o día da desgraza será o fin deste tempo, e o comezo da inmortalidade por vir, onde a corrupción xa pasou,
44 A intemperancia rematou, a infidelidade é cortada, a xustiza crece e a verdade xorde.
45 Entón ninguén poderá salvar ao destruído nin oprimir ao que conseguiu a vitoria.
46 Eu respondín entón e dixen: Este é o meu primeiro e último dito: que fora mellor non darlle a terra a Adán;
47 Pois que proveito lles serve aos homes agora, neste tempo presente, vivir na pesadez, e despois da morte buscar o castigo?
48 Oh Adán, que fixeches? pois aínda que fuches ti o que pecou, non estás só caído, senón todos os que de ti procedemos.
49 De que nos servirá se nos prometese un tempo inmortal? fixemos as obras que traen a morte?
50 E que se nos promete unha esperanza eterna, mentres que nós mesmos, sendo os máis malvados, quedamos en van?
51 ¿E que están reservados para nós vivendas de saúde e seguridade, mentres que vivimos mal?
52 E que a gloria do Altísimo se garda para defender aos que levaron unha vida cautelosa, mentres que nós andamos polos camiños máis malvados de todos?
53 E para que se amosase un paraíso, cuxo froito perdure para sempre, onde está seguridade e medicina, xa que non entraremos nel?
54 (Porque andamos por lugares desagradables.)
55 E que os rostros dos que usaron a abstinencia brillarán por riba das estrelas, mentres que os nosos rostros serán máis negros que as tebras?
56 Porque mentres vivimos e cometemos a iniquidade, non pensamos en comezar a sufrir por iso despois da morte.
57 Entón el respondeume e díxome: Esta é a condición da batalla que librará o home que naceu na terra;
58 Que, se é vencido, sufrirá como ti dixeches; pero se obtén a vitoria, recibirá o que eu digo.
59 Pois esta é a vida da que Moisés falou ao pobo mentres viviu, dicindo: Escolle a vida para que vivas.
60 Con todo, nin creron nel, nin os profetas despois del, nin a min que lles falei.
61 Para que non haxa tanta pesadez na súa destrución como a alegría polos que son persuadidos para a salvación.
62 Eu respondín entón e dixen: Sei, Señor, que o Altísimo chámase misericordioso, porque ten misericordia dos que aínda non chegaron ao mundo.
63 E tamén sobre aqueles que se volven á súa lei;
64 E que é paciente e soporta moito tempo os que pecaron, como as súas criaturas;
65 E que é generoso, porque está disposto a dar onde fai falta;
66 E que é de gran misericordia, pois multiplica cada vez máis misericordias cos que están presentes, e os pasados, e tamén cos que están por vir.
67 Porque se non multiplica as súas misericordias, o mundo non permanecería cos que o herdan.
68 E perdoa; porque se non o fixera pola súa bondade, para que os que cometeron iniquidades fosen aliviados delas, a dez milésima parte dos homes non quedaría viva.
69 E sendo xuíz, se non perdoa aos curados coa súa palabra e elimina a multitude de contendas,
70 Debería quedar moi poucas aventuras nunha multitude innumerable.

CAPÍTULO 8

1 E respondeume, dicindo: O Altísimo fixo este mundo para moitos, pero o mundo que vén para poucos.
2 Vouche contar unha semellanza, Esdras; Como cando lle preguntas á terra, diráche que dá moito molde do que se fan os vasos de barro, pero pouco po do que procede o ouro: así é o curso deste mundo actual.
3Hai moitos creados, pero poucos se salvarán.
4 Entón respondín eu e dixen: Traga, alma miña, entendemento, e devora a sabedoría.
5 Porque aceptaches escoitar e estás disposto a profetizar, porque non tes máis espazo que só para vivir.
6 Señor, se non padeces o teu servo, para que poidamos orar diante de ti, e nos das semente ao noso corazón e cultura ao noso entendemento, para que veña froito; ¿Como vivirá o corrupto que ocupa o lugar dun home?
7 Porque ti estás só, e todos nós somos unha mesma obra das túas mans, como dixeches.
8 Porque cando o corpo está formado agora no ventre da nai, e ti dás membros, a túa criatura consérvase no lume e na auga, e nove meses perdura o teu traballo á túa criatura que foi creada nela.
9 Pero o que garda e é gardado será conservado, e cando chega o momento, o ventre preservado entrega as cousas que creceron nel.
10Pois mandaches das partes do corpo, é dicir, dos peitos, dar leite, que é o froito dos peitos,
11 Para que a cousa que está formada sexa alimentada por un tempo, ata que o dispoñas á túa misericordia.
12 Ti crirácheste coa túa xustiza, crirácheste na túa lei e reformaches co teu xuízo.
13 E mortificarao como a túa criatura e vivificarás como a túa obra.
14 Se, polo tanto, destrúes a aquel que con tan grande traballo foi formado, é doado ser ordenado polo teu mandamento, para que o que foi feito se conserve.
15 Agora ben, Señor, vou falar; tocando ao home en xeral, ti sabes mellor; pero tocando o teu pobo, polo que sinto;
16 E pola túa herdanza, por cuxa causa lamento; e por Israel, para quen estou pesado; e por Xacob, polo que estou turbado;
17Por iso comezarei a orar diante de ti por min e por eles, pois vexo as caídas dos que habitamos na terra.
18 Pero oín a celeridade do xuíz que vén.
19 Por iso, escoita a miña voz e comprende as miñas palabras, e falarei diante de ti. Este é o comezo das palabras de Esdras, antes de ser tomado: e I s axuda,
20 Señor, ti que moras na eternidade que contemplas dende arriba as cousas do ceo e do aire;
21 Cuxo trono é inestimable; cuxa gloria non se pode comprender; ante quen as tropas dos anxos están temblando,
22 Cuxo servizo é experto no vento e no lume; cuxa palabra é verdadeira, e ditos constantes; cuxo mandamento é forte e a ordenanza temerosa;

23 Cuxa mirada seca as profundidades, e a indignación fai que os montes se derritan; que a verdade testemuña:
24 Escoita a oración do teu servo e escoita a petición da túa criatura.
25 Porque mentres eu viva falarei, e mentres teña entendemento responderei.
26 Non mires os pecados do teu pobo; senón sobre os que che serven en verdade.
27 Non teñas en conta os malvados inventos dos pagáns, senón o desexo dos que gardan os teus testemuños nas aflicións.
28 Non penses nos que andaron finxidamente diante de ti, pero lembra-los, que segundo a túa vontade coñeceron o teu medo.
29 Non sexa a túa vontade destruír aos que viviron coma bestas; senón mirar para aqueles que ensinaron claramente a túa lei.
30 Non te indignes con aqueles que son considerados peores que as bestas; pero ama aos que sempre poñen a súa confianza na túa xustiza e gloria.
31 Porque nós e os nosos pais languidecemos de tales enfermidades, pero por mor de nós, pecadores, chamáraselle misericordioso.
32 Porque se queres ter misericordia de nós, chamáraselle misericordioso, a nós, que non temos obras de xustiza.
33 Porque os xustos, que teñen moitas boas obras contigo, recibirán recompensa das súas propias obras.
34 Pois que é o home, para que te desgustes del? ou que é unha xeración corruptible para que esteas tan amargado por ela?
35 Porque, en verdade, non hai ninguén entre os nacidos, senón que fixo o mal; e entre os fieis non hai quen non fixera mal.
36 Pois nisto, Señor, a túa xustiza e a túa bondade serán declaradas, se es misericordioso cos que non confían en boas obras.
37 Entón el respondeume e díxome: "Algunhas cousas falaches ben e será conforme ás túas palabras".
38 Porque, de feito, non pensarei na disposición dos que pecaron antes da morte, antes do xuízo, antes da destrución:
39 Pero alegrarei-me pola disposición dos xustos, e recordarei tamén a súa peregrinación, a salvación e a recompensa que terán.
40 Tal como dixen agora, así acontecerá.
41 Pois como o labrador sementa moita semente no chan e planta moitas árbores, e aínda así o que se sementa ben no seu tempo non chega, nin todo o que está plantado bota raíces; no mundo; non se salvarán todos.
42 Eu respondín entón e dixen: Se atopei gracia, déixame falar.
43 Como perece a semente do labrador, se non xurde e non recibe a túa choiva no seu tempo; ou se chove de máis e a corrompe:
44 Así tamén perece o home, que foi formado coas túas mans, e que se chama a túa propia imaxe, porque ti es semellante a aquel, polo que fixeches todas as cousas, e o comparaches coa semente do labrador.
45 Non te enfades con nós, pero perdona ao teu pobo e ten piedade da túa propia herdanza, porque ti es misericordioso coa túa criatura.
46 Entón el respondeume e dixo: As cousas presentes son para o presente e as que veñen para as que están por vir.
47 Porque estás moi curto para que poidas amar á miña criatura máis ca min, pero moitas veces achegueime a ti e a ela, pero nunca aos inxustos.
48Nisto tamén es marabilloso diante do Altísimo:
49 En que te humillaste como corresponde, e non te consideraches digno de ser moi glorificado entre os xustos.
50 Porque se lles fará moitas grandes miserias aos que no último tempo habitarán no mundo, porque andaron con gran soberbia.
51 Pero ti entende por ti mesmo e busca a gloria para os que son coma ti.
52 Porque a vós abriuse o paraíso, plántase a árbore da vida, prepárase o tempo por vir, prepárase a abundancia, constrúese unha cidade e permítese o descanso, si, perfecta bondade e sabedoría.
53 A raíz do mal está selada de ti, a debilidade e a avelaíña escóndeste de ti, e a corrupción fuxiu ao inferno para ser esquecida.
54 Pasan as tristezas, e ao final móstrase o tesouro da inmortalidade.
55 E, polo tanto, non fagas máis preguntas sobre a multitude dos que perecen.
56 Porque cando tomaron a liberdade, desprezaron ao Altísimo, desprezaron a súa lei e abandonaron os seus camiños.
57 Ademais pisaron os seus xustos,
58 E dixeron no seu corazón: que non hai Deus; si, e que sabendo que deben morrer.
59 Pois como vos recibirán o devandito, así lles está preparada a sede e a dor, porque non quixo que os homes fosen en nada.
60 Pero os que foron creados teñen contaminaron o nome do que os fixo, e foron desagradecidos con aquel que lles preparou a vida.
61 E, polo tanto, o meu xuízo xa está preto.
62 Estas cousas non lles mostrei a todos, senón a ti e a uns poucos coma ti. Entón respondín eu e dixen:
63 Velaquí, Señor, agora mostráchesme a multitude de marabillas que comezarás a facer nos últimos tempos, pero en que momento non mo mostraches.

CAPÍTULO 9

1 El respondeume entón e díxome: Mide con dilixencia o tempo en si mesmo; e cando vexas pasar parte dos sinais que che dixen antes,
2 Entón entenderás que é o mesmo tempo en que o Altísimo comezará a visitar o mundo que el fixo.
3 Polo tanto, cando se vexan terremotos e alborotos das persoas no mundo:
4 Entón entenderás ben que o Altísimo falou desas cousas desde os días que foron antes de ti, ata desde o principio.
5 Porque así como todo o que se fai no mundo ten un principio e un fin, e o fin é manifesto:
6Así tamén os tempos do Altísimo teñen comezos claros en marabillas e obras poderosas, e finais en efectos e signos.
7 E todo aquel que será salvo, e poderá escapar polas súas obras e pola fe na que crestes,

8 Será preservado dos devanditos perigos e verá a miña salvación na miña terra e dentro das miñas fronteiras: porque eu os santifico para min desde o principio.
9 Entón estarán nun caso lamentable os que agora abusaron dos meus camiños;
10 Porque os que na súa vida recibiron beneficios e non me coñeceron;
11 E os que aborreceron a miña lei, mentres aínda tiñan liberdade e, cando aínda lles estaba aberto un lugar de arrepentimento, non a entenderon, senón que a desprezaron;
12 O mesmo debe coñecelo despois da morte pola dor.
13 E, polo tanto, non teñas curiosidade sobre como se castigará aos impíos e cando, senón que pregunta como se salvarán os xustos, de quen é o mundo e para quen foi creado o mundo.
14Entón respondín:
15 Xa dixen antes, e agora falo, e tamén o falarei máis adiante, que son moitos máis os que perecen, que os que se salvarán:
16 Como unha onda é maior que unha gota.
17 E respondeume, dicindo: Como é o campo, así é a semente; como son as flores, tales son tamén as cores; tal como é o obreiro, tal tamén é o traballo; e como o labrador é el mesmo, así o é a súa labranza: porque era o tempo do mundo.
18 E agora, cando preparei o mundo, que aínda non estaba feito, aínda para que moran no que agora viven, ninguén falou contra min.
19 Pois entón todo o mundo obedeceu, pero agora os costumes dos que son creados neste mundo que se fai están corrompidos por unha semente perpetua e por unha lei inescrutable.
20Entón considerei o mundo, e velaquí, había perigo por mor dos artificios que se introducían nel.
21 E vin, e aforreino moito, e gardeime unha uva do racimo e unha planta dun gran pobo.
22 Que perezca entón a multitude que naceu en balde; e que se conserve a miña uva e a miña planta; pois con moito traballo fixeno perfecto.
23 Con todo, se cesas aínda sete días máis (pero non xaxunarás neles,
24 Mais entra nun campo de flores, onde non hai casa construída, e come só as flores do campo; non probar carne, non beber viño, pero só comer flores;)
25 E ora ao Altísimo continuamente, entón vou falar contigo.
26 Entón fun ao campo que se chama Ardath, como el me mandou; e alí senteime entre as flores e comín das herbas do campo, e a carne das mesmas saciábame.
27 Despois de sete días sentei sobre a herba, e o meu corazón estaba nervioso dentro de min, como antes:
28 E abrín a boca e comecei a falar diante do Altísimo, e dixen:
29 Señor, ti que te mostras a nós, mostráronche aos nosos pais no deserto, nun lugar onde ninguén pisa, nun lugar estéril, cando saíron de Exipto.
30 E ti falaches dicindo: Escóitame, Israel. e mira as miñas palabras, descendencia de Xacob.
31 Pois velaquí, semento en vós a miña lei, que dará froito en vós, e seredes honrados nela para sempre.
32 Pero os nosos pais, que recibiron a lei, non a cumpriron e non observaron os teus ordenamentos;
33 Pero os que o recibiron pereceron, porque non gardaron o que neles sementou.
34 E, velaquí, é costume, cando a terra recibe semente, ou o mar un barco, ou calquera recipiente de comida ou bebida, o que perece no que foi sementado ou botado,
35 Tamén o que foi sementado, ou botado nel ou recibido, perece e non permanece connosco, pero con nós non aconteceu así.
36 Pois os que recibimos a lei perecemos polo pecado, e tamén o noso corazón que a recibiu
37 Non obstante a lei non perece, senón que permanece a súa forza.
38 E cando falei estas cousas no meu corazón, mirei cara atrás cos meus ollos e vin ao lado dereito unha muller, e velaquí, choraba e choraba a gran voz, e estaba moi entristecida de corazón, e a roupa estaba alugada e ela tiña cinzas na cabeza.
39 Entón deixei ir os meus pensamentos nos que estaba, e volvínme cara a ela.
40 E díxolle: Por que choras? por que estás tan triste na túa mente?
41 E ela díxome: "Señor, déixame en paz, para que me lamente e engade a miña mágoa, porque estou moi molesto e abatido".
42 E eu díxenlle: Que tes? Dime.
43 Ela díxome: "Eu, o teu servo, fun estéril e non tiven fillos, aínda que tiven trinta anos marido.
44 E eses trinta anos non fixen nada máis día e noite, e cada hora, senón facer a miña oración ao Altísimo.
45 Despois de trinta anos, Deus escoitoume á túa serva, mirou a miña miseria, considerou a miña aflición e deume un fillo: e alegreime moito del, tamén o meu home e todos os meus veciños: o Todopoderoso.
46 E eu alimentono con moito traballo.
47Entón, cando creceu e chegou o momento de ter unha muller, fixen un banquete.

CAPÍTULO 10

1 E aconteceu que cando o meu fillo entrou na súa cámara nupcial, caeu e morreu.
2 Entón todos derrumbamos as luces, e todos os meus veciños levantáronse para consolarme: así que descansei ata o segundo día pola noite.
3 E aconteceu que, cando todos deixaron de consolarme, ata o final podería quedar calado; entón erguínme de noite e fuxín, e vin aquí a este campo, como ti ves.
4 E agora pretendo non volver á cidade, senón quedar aquí e non comer nin beber, senón chorar continuamente e xaxúnar ata que eu morra.
5Entón deixei as meditacións en que estaba e falei con rabia, dicindo:
6 Muller tola sobre todas as outras, non ves o noso loito, e que nos pasa?
7 ¿Como está a nosa nai Sión chea de toda pesadez, e moi humillada, chorando moi dorida?
8 E agora, xa que todos choramos e estamos tristes, porque todos estamos entristecidos, estás triste por un só fillo?

9 Pois pregunta á terra, e ela diráche que é ela a que debe chorar pola caída de tantos que medran sobre ela.
10 Pois dela saíron todas as primeiras, e dela sairán todas as demais, e velaquí que andan case todas cara á destrución, e unha multitude deles está totalmente desarraigada.
11 Quen, pois, debería poñer máis loito ca ela, que perdeu tanta multitude; e ti non, que o lamentas senón por un?
12 Pero se me dis: "A miña lamentación non é como a da terra, porque perdín o froito do meu ventre, que deu a luz con dores e deu a luz con tristezas;
13 Pero a terra non é así: porque a multitude presente nela segundo o curso da terra desapareceu, como veu.
14 Entón dígoche: Como o pariches con traballo; así mesmo a terra deu o seu froito, é dicir, o home, dende o principio ao que a fixo.
15 Agora, pois, garda para ti a túa tristeza e soporta con valentía o que che pasou.
16 Porque se recoñeces a determinación de Deus de ser xusto, recibirás o teu fillo a tempo e serás eloxiado entre as mulleres.
17 Vai, pois, á cidade, co teu home.
18 Ela díxome: "Non o farei: non entrarei á cidade, pero aquí morrerei".
19 Entón continuei a falarlle e díxenlle:
20 Non o fagas así, pero aconséllate. por min: para cantas son as adversidades de Sión? consoládevos ante a tristeza de Xerusalén.
21 Porque ves que o noso santuario está destruído, o noso altar destruído, o noso templo destruído;
22 O noso salterio é depositado no chan, o noso canto é calado, a nosa alegría remata, a luz do noso candelero está apagada, a arca da nosa alianza está estragada, as nosas cousas santas están contaminadas e o nome que é chamado sobre nós é case profanado: os nosos fillos son avergoñados, os nosos sacerdotes son queimados, os nosos levitas son cativos, as nosas virxes están contaminadas e as nosas mulleres violadas; os nosos xustos arrastrados, os nosos pequenos destruídos, os nosos mozos son escravos, e os nosos homes fortes quedan febles;
23 E, que é o máis grande de todos, o selo de Sión perdeu agora a súa honra; pois está entregada nas mans dos que nos odian.
24 E, polo tanto, sacude a túa gran pesadez e elimina a multitude de tristezas, para que o Poderoso volva ser misericordioso contigo, e o Altísimo che dea descanso e alivio do teu traballo.
25 E aconteceu que mentres falaba con ela, velaquí, de súpeto, o seu rostro brillou enormemente e o seu rostro brillou, de modo que tiven medo dela e reflexionei sobre o que podía ser.
26 E velaquí, de súpeto, ela lanzou un gran berro moi temeroso, de xeito que a terra tremeu ante o ruído da muller.
27 E mirei, e velaquí, a muller xa non se me apareceu, pero construíuse unha cidade e un gran lugar mostrouse dende os cimentos; entón tiven medo, berrei a gran voz e dixen:
28 Onde está o anxo Uriel, que veu a min ao principio? porque fíxome caer en moitos transes, e o meu fin converteuse en corrupción e a miña oración en reprender.
29 E mentres falaba estas palabras velaquí, el veu a min e mirou para min.
30 E velaquí, deiteime coma un morto, e quitaronme o meu entendemento; e colleume pola man dereita, consoloume, púxome en pé e díxome:
31 Que tes? e por que estás tan inquieto? e por que se turba o teu entendemento e os pensamentos do teu corazón?
32 E díxenlle: "Porque me abandonaches e fixen segundo as túas palabras e fun ao campo, e velaquí, vin, e aínda vexo, que non son capaz de expresar".
33 E díxome: Levántate varón e aconsellareiche.
34 Entón díxenlle: "Fala, meu señor, en min; só non me abandones, para que non morra frustrado da miña esperanza.
35 Porque vin que non sabía, e oín que non sei.
36¿Ou está enganado o meu sentido, ou a miña alma nun soño?
37 Agora, pois, pídoche que lle mostres ao teu servo esta visión.
38 El respondeume entón e díxome: Escóitame e informareiche e dicirche por que tes medo, porque o Altísimo revelarache moitas cousas secretas.
39 El viu que o teu camiño é recto, porque te lamentas continuamente polo teu pobo e lamentas grandemente Sión.
40 Polo tanto, este é o significado da visión que viches recentemente:
41 Viches unha muller chorando e comezaches a consolala:
42 Pero agora xa non ves a semellanza da muller, senón que apareceuche unha cidade construída.
43 E mentres che contou a morte do seu fillo, esta é a solución:
44 Esta muller que viches é Sión;
45 Mentres que, digo, ela che dixo que levaba trinta anos estéril: son os trinta anos nos que non houbo ofrenda nela.
46 Pero despois de trinta anos, Salomón construíu a cidade e ofreceu ofrendas, e deulle un fillo á estéril.
47 E mentres ela che dixo que o alimentaba con traballo: esa era a morada en Xerusalén.
48 Pero mentres ela che dixo: "Que o meu fillo, ao entrar na súa cámara nupcial, fallou e morreu: esta foi a destrución que chegou a Xerusalén".
49 E velaquí, viches a súa semellanza, e como ela choraba polo seu fillo, comezaches a consolala: e destas cousas que ocorreron, estas hai que abrirche.
50 Pois agora o Altísimo ve que estás aflixido sen finxir e que padeces de todo o teu corazón por ela, así che mostrou o brillo da súa gloria e a beleza da súa beleza:
51 E por iso pídeche que te quedaras no campo onde non se construíu ningunha casa:
52 Porque sabía que o Altísimo che mostraría isto.
53 Por iso ordenei que foses ao campo, onde non había ningún alicerce de ningún edificio.
54 Porque no lugar no que o Altísimo comeza a mostrar a súa cidade, non se pode manter ningún edificio de home.
55 E polo tanto, non teñas medo, non se asuste o teu corazón, senón que entra e mira a beleza e a grandeza do edificio, tanto como poden ver os teus ollos:
56 E entón escoitarás todo o que os teus oídos poidan comprender.
57 Porque es bendicido por riba de moitos outros, e es chamado polo Altísimo; e tamén son poucos.
58 Pero mañá pola noite permanecerás aquí;

59 E así o Altísimo amosarache visións das cousas elevadas, que o Altísimo fará cos que moran na terra nos últimos días. Así que durmín esa noite e outra, como el me mandaba.

CAPÍTULO 11

1Entón vin un soño, e velaquí, saíu do mar unha aguia que tiña doce ás emplumadas e tres cabezas.
2 E vin, e velaquí, ela estendeu as súas ás por toda a terra, e todos os ventos do aire sopraban sobre ela e reuníronse.
3 E vin, e das súas plumas xurdiron outras plumas contrarias; e convertéronse en plumas pequenas e pequenas.
4Pero as súas cabezas estaban en repouso: a cabeza no medio era máis grande que a outra, pero repousaba co resto.
5 Ademais vin, e velaquí, a aguia voaba coas súas plumas e reinou sobre a terra e sobre os que habitaban nela.
6 E vin que todas as cousas debaixo do ceo estaban sometidas a ela, e ninguén falaba contra ela, nin unha criatura na terra.
7 E vin, e velaquí, a aguia ergueuse sobre as súas garras e faloulle ás súas plumas, dicindo:
8 Non vixades todos á vez: dorme cada un no seu lugar, e vixádevos por curso:
9Pero que as cabezas se conserven para o final.
10 E vin, e velaquí, a voz non saía das súas cabezas, senón do medio do seu corpo.
11 E contei as súas plumas contrarias, e velaquí, eran oito.
12 E mirei, e velaquí, ao lado dereito erguíase unha pluma e reinaba d sobre toda a terra;
13 E así foi, que cando reinou, chegou o seu fin, e o seu lugar xa non apareceu; así que o seguinte levantouse. e reinou, e pasouno moi ben;
14 E aconteceu que, cando reinou, chegou tamén o seu fin, como o primeiro, de modo que xa non apareceu.
15 Entón chegoulle unha voz que dixo:
16 Escoita ti que dominaches a terra tanto tempo: isto dígoche, antes de que comeces a non aparecer máis:
17 Ninguén despois de ti chegará ao teu tempo, nin á metade do mesmo.
18 Entón levantouse o terceiro, e reinou como o outro antes, e tampouco apareceu máis.
19 Así foi con todo o resto un tras outro, xa que todos reinaban, e despois xa non apareceron.
20 Entón vin, e velaquí, co paso do tempo as plumas que seguían erguíanse no lado dereito, para que tamén gobernasen; e algúns deles gobernaron, pero ao cabo de pouco xa non apareceron:
21 Porque algúns deles foron establecidos, pero non gobernaron.
22 Despois disto mirei, e velaquí, as doce plumas xa non apareceron nin as dúas plumas pequenas.
23 E non había máis sobre o corpo da aguia, senón tres cabezas que descansaban e seis ás pequenas.
24 Entón vin tamén que dúas penciñas se separaban das seis e quedaban debaixo da cabeza que estaba no lado dereito, pois as catro continuaban no seu lugar.
25 E vin, e velaquí, as plumas que estaban debaixo da á pensaron en poñerse e ter a regra.
26 E vin, e velaquí, había un levantado, pero ao pouco tempo xa non apareceu.
27 E o segundo foi máis cedo que o primeiro.
28 E vin, e velaquí, os dous que quedaban pensaban tamén en si mesmos reinar:
29 E cando pensaron así, velaquí, espertou unha das cabezas que estaban en repouso, é dicir, a que estaba no medio; pois iso era maior que as outras dúas cabezas.
30 E entón vin que as outras dúas cabezas estaban unidas con el.
31 E velaquí, a cabeza volveuse cos que estaban con ela, e comeu as dúas plumas debaixo da á que tería reinado.
32 Pero este xefe púxose con medo a toda a terra e dominaba nela todos os que habitaban na terra con moita opresión; e tiña o goberno do mundo máis que todas as ás que foran.
33 E despois disto vin, e velaquí, a cabeza que estaba no medio xa non apareceu de súpeto, coma as ás.
34 Pero quedaron as dúas cabezas, que tamén gobernaban do mesmo xeito sobre a terra e sobre os que habitaban nela.
35 E vin, e velaquí, a cabeza do lado dereito devoraba a que estaba no lado esquerdo.
36 Entón encabezo unha voz que me dixo: Mira diante de ti e considera o que ves.
37 E vin, e velaquí, como un león ruge expulsado do bosque; e vin que enviaba unha voz de home á aguia e díxolle:
38 Escoita, falarei contigo, e o Altísimo diráche:
39 Non es ti o que queda das catro bestas, ás que fixen reinar no meu mundo, para que chegase por eles o fin dos seus tempos?
40 E chegou o cuarto, e venceu a todas as bestas que habían pasado, e tivo poder sobre o mundo con gran medo, e sobre todo o compás da terra con moita opresión malvada; e tanto tempo viviu na terra con engano.
41 Pois non xulgaste a terra con verdade.
42 Pois aflixiches aos mansos, maches aos pacíficos, amaches aos mentireiros e destruíches as vivendas dos que deron froito, e derrubaches os muros dos que non che fixeron dano.
43 Polo tanto, o teu trato inxusto subiu ao Altísimo, e o teu orgullo ao Poderoso.
44 O Altísimo tamén mirou os tempos soberbios, e velaquí, rematan e cúmprense as súas abominacións.
45 E, polo tanto, non aparezas máis, ti aguia, nin as túas horribles ás, nin as túas malvadas penas, nin as túas cabezas maliciosas, nin as túas ferinas garras, nin todo o teu corpo vanidoso:
46 Para que toda a terra se refresque e volva, sendo librada da túa violencia, e para que espere o xuízo e a misericordia do que a fixo.

CAPÍTULO 12

1 E aconteceu que mentres o león lle dicía estas palabras á aguia, vin:
2 E velaquí, a cabeza que quedaba e as catro ás xa non apareceron, e os dous foron a ela e puxéronse a reinar, e o seu reino era pequeno e cheo de alboroto.
3 E vin, e velaquí, non aparecían máis, e todo o corpo da aguia queimou, de modo que a terra estaba en gran temor; e díxolle ao meu espírito:

4 Velaquí, isto me fixeches, en busca dos camiños do Altísimo.
5 Velaquí, aínda estou canso na miña mente e moi débil no meu espírito; e pouca forza hai en min, polo gran medo que me aflixiu esta noite.
6 Por iso, agora rogarei ao Altísimo que me console ata o final.
7 E díxenlle: Señor, o que leva a regra, se atopei graza antes de t a túa vista, e se estou xustificado contigo diante de moitos outros, e se a miña oración apareceu diante do teu rostro;
8 Consódame, entón, e móstrame ao teu servo a interpretación e a clara diferenza desta terrible visión, para que poidas consolar perfectamente a miña alma.
9 Porque me xulgases digno de mostrarme os últimos tempos.
10 E díxome: Esta é a interpretación da visión:
11 A aguia, que viches subir do mar, é o reino que se viu na visión do teu irmán Daniel.
12 Pero non lle foi explicado, polo que agora declarocho.
13 Velaquí, virán días en que se levantará un reino sobre a terra, e será temido por riba de todos os reinos anteriores a el.
14 Nela reinarán doce reis, un tras outro:
15 Do cal o segundo comezará a reinar e terá máis tempo que calquera dos doce.
16 E isto significan as doce ás que viches.
17 En canto á voz que escoitaches falar e que non viches saír das cabezas, senón do medio do seu corpo, esta é a interpretación:
18 Que despois do tempo dese reino xurdirán grandes loitas, e estará en perigo de fracaso; con todo, entón non caerá, senón que será restaurado ao seu principio.
19 E mentres viches as oito pequenas plumas pegadas ás súas ás, esta é a interpretación:
20 Que nel xurdirán oito reis, cuxos tempos serán pequenos e os seus anos rápidos.
21 E dous deles perecerán, achégase o tempo medio: catro serán gardados ata que o seu fin comece a achegarse, pero dous serán gardados ata o final.
22 E mentres viches tres cabezas descansando, esta é a interpretación:
23 Nos seus últimos días o Altísimo levantará tres reinos, e renovará neles moitas cousas, e terán o dominio da terra.
24 E dos que habitan nel, con moita opresión, sobre todos os que foron antes deles: por iso chámanse cabezas de aguia.
25 Porque estes son os que realizarán a súa maldade e rematarán o seu fin final.
26 E aínda que viches que a gran cabeza xa non apareceu, isto significa que un deles morrerá na súa cama, e aínda así con dor.
27 Pois os dous que queden serán mortos a espada.
28 Porque a espada dun devorará ao outro, pero ao final caerá por medio da espada.
29 E mentres que viches dúas plumas debaixo das ás pasando por riba da cabeza que está no lado dereito;
30 Significa que estes son os que o Altísimo mantivo ata o seu fin: este é o pequeno reino e cheo de problemas, como viches.
31 E o león, a quen viches erguerse do bosque, ruxindo, falando á aguia e reprendíndoa pola súa iniquidade con todas as palabras que escoitaches;
32 Este é o unxido, que o Altísimo gardou para eles e para a súa maldade ata o final: el os reprenderá e os reprenderá coa súa crueldade.
33 Pois poñeraos diante del vivos no xuízo, reprenderaos e corrixiraos.
34 Para o resto do meu pobo librará con misericordia aos que foron presionados nas miñas fronteiras, e alegraraos ata que chegue o día do xuízo, do que che falei dende o principio.
35 Este é o soño que viches, e estas son as interpretacións.
36 Só eras axeitado para coñecer este segredo do Altísimo.
37 Por iso escribe nun libro todas estas cousas que viches e escóndeas:
38 E ensínallas aos sabios do pobo, cuxos corazóns sabes que poden comprender e gardar estes segredos.
39 Pero agarda aquí ti mesmo sete días máis, para que se che faga saber o que o Altísimo lle apetece. E con iso seguiu o seu camiño.
40 E aconteceu que, cando todo o pobo viron que os sete días habían pasado e que eu non volvía á cidade, reuníronos a todos, dende o máis pequeno ata o máis grande, e viñeron a min e dixéronme:
41 Que te ofendemos? e que mal fixemos contra ti, que nos abandonases e te sentas aquí neste lugar?
42 Pois de todos os profetas só nos quedas ti, como un racimo da vendima, e como unha vela nun lugar escuro, e como un refuxio ou un barco preservado da tempestade.
43 Non son suficientes os males que nos chegan?
44 Se nos abandonas, canto mellor nos fora, se tamén fomos queimados no medio de Sión?
45 Porque non somos mellores que os que alí morreron. E choraban a gran voz. Entón eu respondínlles e dixen:
46 Consola, Israel; e non sexas pesado, casa de Xacob:
47 Porque o Altísimo lémbrate, e o Poderoso non te esqueceu na tentación.
48 En canto a min, non te abandonei nin me apartei de ti, senón que vin a este lugar para rogar pola desolación de Sión e buscar misericordia pola túa humildade. o teu santuario.
49 E agora vai cada un para casa, e despois destes días vou a vós.
50Entón o pobo entrou na cidade, como eu lles ordenei:
51 Pero permanecín quieto no campo sete días, como me mandou o anxo; e só comía naqueles días das flores do campo, e tiña a miña carne das herbas.

CAPÍTULO 13

1 E aconteceu que despois de sete días, eu soñei un soño pola noite:
2 E velaquí, xurdiu un vento do mar, que moveu todas as súas ondas.
3 E vin, e velaquí, aquel home se fortalecía cos milleiros do ceo;
4 E sempre que a voz saía da súa boca, ardían todos os que oían a súa voz, como a terra se derrumba cando sente o lume.

5 E despois disto vin, e velaquí, xuntábase unha multitude de homes, innumerables, dos catro ventos do ceo, para someter ao home que saía do mar.
6Pero vin, e velaquí, el gravara a si mesmo unha gran montaña e voou sobre ela.
7Pero eu tería visto a rexión ou o lugar onde estaba gravado o outeiro, e non puiden.
8 E despois disto vin, e velaquí, todos os que estaban reunidos para sometelo tiñan moito medo, e aínda así se atrevían a loitar.
9 E velaquí, ao ver a violencia da multitude que viña, non levantou a man, nin levou espada nin instrumento de guerra.
10 Pero só vin que saíu da súa boca como unha explosión de lume, e dos seus beizos un alento ardente, e da súa lingua lanzou faíscas e tempestades.
11 E estaban todos mesturados; a explosión de lume, o alento ardente e a gran tempestade; e caeu con violencia sobre a multitude que estaba disposta a loitar, e queimáronos a todos, de modo que, de súpeto, dunha multitude innumerable, nada se percibiu, senón só po e cheiro a fume: cando vin isto tiven medo. .
12 Despois vin ao mesmo home baixar da montaña e chamei a outra multitude pacífica.
13 E veu a el moita xente, da cal uns estaban contentos, outros lamentábanse, e outros estaban atados, e outros trouxeron dos que ofrecían. Entón quedei enfermo de gran medo, e espertei e dixen:
14 Mostraches ao teu servo estas marabillas dende o principio, e consideráchesme digno de que recibas a miña oración:
15Mostrame agora aínda a interpretación deste soño.
16 Pois como concibo no meu entendemento, ¡ai dos que quedarán naqueles días e moito máis ai dos que non queden atrás!
17 Pois os que non quedaron estaban en angustia.
18 Agora entendo as cousas que se gardan nos últimos días, o que lles sucederá a eles e aos que queden atrás.
19 Polo tanto, están en grandes perigos e moitas necesidades, como declaran estes soños.
20 Con todo, é máis doado para o que está en perigo entrar nestas cousas, que pasar como unha nube fóra do mundo, e non ver as cousas que acontecen nos últimos días. E el respondeume e díxome:
21 Vouche mostrar a interpretación da visión, e abrireiche o que pediches.
22 Mentres que falaches dos que quedaron atrás, esta é a interpretación:
23 O que soportará o perigo nese tempo gardouse a si mesmo: os que caeron en perigo son os que teñen obras e fe no Todopoderoso.
24 Saiba, pois, que os que quedan atrás son máis benditos que os mortos.
25 Este é o significado da visión: mentres viste un home subir do medio do mar:
26 Este é aquel a quen Deus o Altísimo fixo unha gran época, que por si mesmo librará a súa criatura e ordenará aos que queden atrás.
27 E mentres viches que da súa boca saíu como unha ráfaga de vento, lume e tormenta;
28 E que non tiña nin espada nin instrumento de guerra, senón que a súa chegada destruíu a toda a multitude que viña sometelo; esta é a interpretación:
29 Velaquí, veñen días nos que o Altísimo comezará a librar aos que están sobre a terra.
30 E chegará ante o asombro dos habitantes da terra.
31 E un se comprometerá a loitar contra outro, unha cidade contra outra, un lugar contra outro, un pobo contra outro e un reino contra outro.
32 E será o tempo en que sucederán estas cousas, e sucederán os sinais que che mostrei antes, e entón será declarado o meu Fillo, a quen viches como un home ascendendo.
33 E cando todo o pobo escoite a súa voz, cada un abandonará na súa terra a batalla que teñen un contra outro.
34 E reunirase unha multitude innumerable, como os viches, disposta a vir e vencelo loitando.
35 Pero el estará na cima do monte Sión.
36 E chegará Sión, e será mostrada a todos os homes, sendo preparada e edificada. como viches o outeiro esculpido sen mans.
37 E este meu Fillo reprenderá os malvados inventos daquelas nacións, que pola súa vida malvada caeron na tempestade;
38 E porá diante deles os seus malos pensamentos e os tormentos cos que comezarán a ser atormentados, que son coma unha chama: e destruíraos sen traballo pola lei que é coma min.
39 E mentres viches que reuniu para el outra multitude pacífica;
40Esas son as dez tribos, que foron levadas prisioneiros da súa terra en tempos do rei Oseas, a quen fixo cativo Salmanasar, rei de Asiria, e levounos por riba das augas, e así chegaron a outra terra. .
41 Pero tomaron este consello entre si, que deixarían a multitude dos pagáns e marcharían a outro país, onde nunca habitou a humanidade.
42 Para que alí cumprisen os seus estatutos, que nunca cumpriron na súa terra.
43 E entraron no Éufrates polos estreitos do río.
44 Pois o Altísimo facíalles sinais, e mantivo o diluvio ata que pasaron.
45 Porque por aquel país había un gran camiño por percorrer, é dicir, ano e medio: e a mesma rexión chámase Arsaret.
46 Entón moraron alí ata o último tempo; e agora cando comezarán a vir,
47 O Altísimo parará de novo as fontes do regato, para que atravesen: por iso viches a multitude con paz.
48 Pero os que quedan atrás do teu pobo son os que se atopan dentro das miñas fronteiras.
49 Agora ben, cando destrúa a multitude das nacións que están reunidas, defenderá o seu pobo que quede.
50 E entón amosaralles grandes marabillas.
51 Entón díxenme: Señor que dominas, móstrame isto: ¿Por que vin o home subir do medio do mar?
52 E díxome: "Como ti non podes buscar nin coñecer as cousas que hai no fondo do mar, así ninguén pode ver o meu Fillo na terra nin os que están con el senón durante o día". .

53 Esta é a interpretación do soño que viches, e polo cal só estás aquí iluminado.
54 Porque abandonaches o teu propio camiño e aplicaches a túa dilixencia á miña lei e buscáchesa.
55 Ordenaches a túa vida con sabedoría, e chamaches entendemento á túa nai.
56 E por iso mostreiche os tesouros do Altísimo: despois doutros tres días falareiche outras cousas e declararéiche cousas poderosas e marabillosas.
57 Entón saín ao campo, dando louvanza e grazas moito ao Altísimo polas súas marabillas que fixo a tempo;
58 E porque goberna o mesmo, e as cousas que caen nas súas estacións: e alí sentei tres días.

CAPÍTULO 14

1 E aconteceu que ao terceiro día senteime debaixo dun carballo, e velaquí, saíu unha voz dun arbusto enriba miña, que dixo: Esdras, Esdras.
2 E dixen: Aquí estou, Señor, e erguínme de pé.
3 Entón díxome: "No arbusto manifesteime a Moisés e falei con el cando o meu pobo servía en Exipto.
4 Envieino e saquei o meu pobo de Exipto, e leveino ata o monte onde o mantiña xunto a min durante moito tempo.
5 E contoulle moitas cousas marabillosas e mostroulle os segredos dos tempos e o fin; e mandoulle dicindo:
6 Estas palabras declararás e estas ocultarás.
7E agora dígoche:
8 Que gardas no teu corazón os sinais que eu fixen, e os soños que viches e as interpretacións que escoitaches.
9 Porque serás quitado de todos, e a partir de agora permanecerás co meu Fillo e cos que son coma ti, ata que rematen os tempos.
10 Porque o mundo perdeu a súa mocidade, e os tempos comezan a envellecer.
11Porque o mundo está dividido en doce partes, e as dez partes del xa desapareceron, e a metade dunha décima parte:
12 E queda o que está despois da metade da décima parte.
13 Agora pon en orde a túa casa e reprende ao teu pobo, consola aos que están en apuros, e renuncia agora á corrupción.
14 Deixa ir de ti os pensamentos mortais, bota as cargas do home, desprázase agora da natureza débil,
15 E deixa de lado os pensamentos que che son máis pesados, e apresúrate a fuxir destes tempos.
16 Pois aínda máis males que os que viches acontecer faranse máis adiante.
17 Pois mira como o mundo será máis débil coa idade, tanto máis aumentarán os males sobre os que habitan nel.
18 Porque o tempo fuxiu lonxe, e o arrendamento é difícil de achegar; porque agora se apresura a vir a visión que viches.
19 Entón respondín eu diante de ti e dixen:
20 Velaquí, Señor, irei, como ti me mandaches, e reprenderei ao pobo que está presente; pero os que nacerán despois, quen os amonestará? así o mundo queda nas tebras, e os que habitan nel están sen luz.
21 Porque a túa lei está queimada, pois ninguén sabe as cousas que se fan de ti, nin o traballo que debe comezar.
22 Pero se atopei graza diante de ti, envíame o Espírito Santo, e escribirei todo o que se fixo no mundo desde o principio, que estaba escrito na túa lei, para que os homes atopen o teu camiño e que vivirá nos últimos días pode vivir.
23 E respondeume: "Vai, reúne o pobo e dille que non te busquen durante corenta días".
24 Pero mira que te preparas moitos buxos, e leva contigo a Sarea, a Dabria, a Selemia, a Ecano e a Asiel, estes cinco que están dispostos a escribir axiña;
25 E ven aquí e acenderei no teu corazón unha candea de entendemento, que non se apagará ata que se realicen as cousas que comeces a escribir.
26 E cando o remates, publicarás algunhas cousas, e outras mostrarás ás sabias as secretas: mañá a esta hora comezarás a escribir.
27 Entón saín, como el mandou, e xuntei a todo o pobo e dixen:
28 Escoita estas palabras, Israel.
29 Os nosos pais no principio eran estranxeiros en Exipto, de onde foron liberados.
30 E recibiu a lei da vida, que eles non cumpriron, que tamén vós transgrediches despois deles.
31 Entón a terra, a terra de Sión, dividiuse entre vós por sorte: pero os vosos pais e vós mesmos fixestes iniquidade e non gardastes os camiños que o Altísimo vos mandou.
32 E como é un xuíz xusto, quitouche a tempo o que che dera.
33 E agora estades vós aquí, e os vosos irmáns entre vós.
34 Polo tanto, se é así que sometedes o voso propio entendemento e reformades os vosos corazóns, seguiredes vivos e despois da morte obteredes misericordia.
35 Porque despois da morte virá o xuízo, cando vivamos de novo, e entón os nomes dos xustos serán manifestados e as obras dos impíos serán declaradas.
36 Que ninguén veña, pois, agora a min, nin me busque estes corenta días.
37 Entón collín os cinco homes, como el me mandou, e fomos ao campo e alí quedamos.
38 E ao día seguinte, velaquí, unha voz chamoume, dicindo: Esdras, abre a boca e bebe que che dou de beber.
39 Entón abrín a boca, e velaquí, chegou a min unha cunca chea, que estaba chea coma de auga, pero a súa cor era coma o lume.
40 E tomeino e bebín, e cando bebín del, o meu corazón manifestou entendemento e a sabedoría medrou no meu peito, porque o meu espírito fortaleceu a miña memoria.
41 E abriuse a miña boca e non pechou máis.
42 O Altísimo deu entendemento aos cinco homes, e escribiron as visións marabillosas da noite que se contaron, que non sabían;
43 En canto a min. Falei de día, e de noite non callei.
44 En corenta días escribiron douscentos catro libros.
45 E aconteceu que, cumpridos os corenta días, o Altísimo falou, dicindo: O primeiro que escribiches publícalo abertamente, para que o lean os dignos e os indignos.
46 Pero garda os setenta últimos, para que só os entregues aos sabios do pobo.
47 Porque neles está a fonte do entendemento, a fonte da sabedoría e a corrente do coñecemento.
48 E así o fixen.

CAPÍTULO 15

1 Velaquí, fala aos oídos do meu pobo as palabras proféticas que porei na túa boca, di o Señor:
2 E fai que se escriban en papel, porque son fieis e verdadeiros.
3 Non temas as imaxinacións contra ti, que non te molesten a incredulidade dos que falan contra ti.
4 Porque todos os infieis morrerán na súa infidelidade.
5 Velaquí, di o Señor, vou traer pragas sobre o mundo; a espada, a fame, a morte e a destrución.
6 Porque a maldade ensuciou en extremo a terra enteira, e as súas obras daniñas cúmprense.
7Por iso di o Señor:
8 Non callarei máis en canto á súa maldade, que cometen profanamente, nin lles soportarei naquelas cousas nas que se exercen malamente: velaquí, o sangue inocente e xusto clama contra min, e as almas dos só queixarse continuamente.
9 E xa que logo, di o Señor, vounos vingar e recibirei todo o sangue inocente de entre eles.
10 Velaquí, o meu pobo é conducido como un rabaño á matanza: non vou permitir que habiten agora na terra de Exipto.
11 Pero traereinos cunha man poderosa e un brazo estendido, fereino a Exipto con pragas, como antes, e destruirei toda a súa terra.
12 Exipto chorará e o seu fundamento será abatido pola praga e o castigo que Deus traerá sobre el.
13 Os que traballan a terra chorarán, porque as súas sementes desaparecerán pola explosión e a sarabia, e cunha constelación temible.
14 Ai do mundo e dos que nel habitan!
15 Porque a espada e a súa destrución se achegan, e un pobo levantarase e loitará contra t outro, e espadas nas mans.
16 Porque haberá sedición entre os homes e invadirse uns a outros; non considerarán aos seus reis nin aos seus príncipes, e o curso das súas accións estará no seu poder.
17 O home desexará entrar nunha cidade e non poderá.
18 Porque a causa do seu orgullo as cidades serán turbadas, as casas serán destruídas e os homes terán medo.
19 O home non terá piedade do seu veciño, senón que destruirá as súas casas coa espada e estragará os seus bens por falta de pan e por unha gran tribulación.
20 Velaquí, di Deus, convocarei a todos os reis da terra para que me reveren, que son dende o nacer do sol, dende o sur, dende o leste e dende o Líbano; para volverse uns contra outros e pagar as cousas que lles fixeron.
21 Como fan aínda hoxe cos meus escollidos, así farei eu, e pagarei no seu seo. Así di o Señor Deus;
22 A miña man dereita non perdonará aos pecadores, e a miña espada non cesará sobre os que derraman sangue inocente sobre a terra.
23 O lume saíu da súa ira e consumiu os fundamentos da terra e os pecadores, como a palla que se acende.
24 Ai dos que pecan, e non garde os meus mandamentos! di o Señor.
25 Non os perdoarei: marchade, fillos, do poder, non contaminades o meu santuario.
26 Porque o Señor coñece a todos os que pecan contra el e, por iso, os entrega á morte e á destrución.
27 Pois agora as pragas viñeron sobre toda a terra e permaneceredes nelas, porque Deus non vos librará, porque pecaches contra el.
28 Velaquí unha visión horrible e a súa aparencia dende o leste:
29 Onde as nacións dos dragóns de Arabia sairán con moitos carros, e a multitude deles será levada como o vento sobre a terra, para que todos os que os escoiten teñan medo e tremen.
30 Tamén os carmanios, furiosos de ira, sairán coma os xabarís do bosque, e virán con gran poder, e combatirán con eles, e devastarán unha parte da terra dos asirios.
31 E entón os dragóns terán a vantaxe, lembrando a súa natureza; e se se volven, conspirando xuntos con gran poder para perseguilos,
32 Entón estes serán angustiados, calarán polo seu poder e fuxirán.
33 E desde a terra dos asirios asediaranos o inimigo e devorará a algúns deles, e no seu exército haberá medo e medo, e disputas entre os seus reis.
34 Mira as nubes do leste e do norte ata o sur, e son moi horribles de ver, cheas de ira e tempestade.
35 Golpearanse uns sobre outros, e derruirán unha gran multitude de estrelas sobre a terra, incluso a súa propia estrela; e o sangue será dende a espada ata o ventre,
36 E esterco dos homes ata a mosca do camelo.
37 E haberá gran medo e tremor na terra;
38 E entón virán grandes tempestades do sur, e do norte, e outra parte do oeste.
39 E ventos fortes levantaranse do leste e abrirano; e a nube que levantou con ira e a estrela moveda para causar medo ao vento do leste e do occidente, será destruída.
40 As nubes grandes e poderosas encharanse de ira, e a estrela, para asustar a toda a terra e aos que nela moran; e derramarán sobre todo lugar alto e eminente unha estrela horrible,
41 Lume, sarabia e espadas voadoras e moitas augas, para que todos os campos estean cheos, e todos os ríos, coa abundancia de grandes augas.
42 E derribarán as cidades e as murallas, as montañas e os outeiros, as árbores do bosque, a herba dos prados e o seu millo.
43 E irán firmes a Babilonia e atemorizarán.
44 Eles virán a ela e asediarán, a estrela e toda a ira derramarán sobre ela; entón o po e o fume subirán ao ceo, e todos os que a rodean chorarán por ela.
45 E os que queden baixo ela servirán aos que a meteron con medo.
46 E ti, Asia, que participas da esperanza de Babilonia e es a gloria da súa persoa.
47 Ai de ti, miserable, porque te pareceches a ela; e adornaste as túas fillas de prostitucións, para que agradasen e se gloriasen dos teus amantes, que sempre desexaron prostituír contigo.
48 Seguiches á que é odiada en todas as súas obras e inventos: por iso di Deus:
49 Vou enviar pragas sobre ti; a viuvez, a pobreza, a fame, a espada e a peste, para asolagar as túas casas con destrución e morte.

50 E a gloria do teu Poder secarase coma unha flor, xurdirá o calor que se envía sobre ti.
51 Serás debilitado coma unha pobre con golpes e coma unha castigada con feridas, de xeito que os poderosos e os amantes non poderán recibir te.
52 Sería eu con celos actuar así contra ti, di o Señor,
53 Se non mataras sempre aos meus elixidos, exaltando o golpe das túas mans e dicindo sobre os seus mortos, cando estabas borracho:
54 Expón a beleza do teu rostro?
55 A recompensa da túa prostitución estará no teu seo, polo tanto, recibirás a recompensa.
56 Tal como fixeches cos meus escollidos, di o Señor, así o fará Deus e entregarate no mal.
57 Os teus fillos morrerán de fame, e ti caerás a espada: as túas cidades serán destruídas e todas as túas perecerán coa espada no campo.
58 Os que están nos montes morrerán de fame, comerán a súa propia carne e beberán o seu propio sangue, por moita fame de pan e sede de auga.
59 Ti, como infeliz, pasarás polo mar e volverás recibir pragas.
60 E no paso correrán contra a cidade ociosa e destruirán algunha porción da túa terra, consumirán parte da túa gloria e volverán a Babilonia que foi destruída.
61 E serás derribado por eles coma restrollo, e serán para ti coma lume;
62 E consumirá a ti, ás túas cidades, á túa terra e aos teus montes; arderán no lume todos os teus bosques e as túas árbores frutíferas.
63 Os teus fillos levarán cativos e, mira, o que tes, estragarano e estragarán a beleza do teu rostro.

CAPÍTULO 16

1 Ai de ti, Babilonia e Asia! ai de ti, Exipto e Siria!
2 Ciñídevos con panos de saco e de pelo, chorade os vosos fillos e arrepentídevos; porque a túa destrución está próxima.
3 Unha espada é enviada sobre ti, e quen pode voltala?
4 Un lume é enviado entre vós, e quen pode apagalo?
5 As pragas son enviadas a vós, e quen é quen as expulsa?
6 ¿Alguén pode botar un león famentos no bosque? ou alguén pode apagar o lume en restrollos, cando comeza a arder?
7 Pódese virar de novo a frecha que dispara un forte arqueiro?
8 O Señor poderoso envía as pragas e quen é quen pode afastalas?
9 Da súa ira sairá un lume, e quen o apagará?
10 Botará lóstregos, e quen non temerá? tronará, e quen non terá medo?
11 O Señor ameazará, e quen non será abatido por completo á súa presenza?
12 A terra treme e os seus fundamentos; o mar érguese con ondas do fondo, e as súas ondas son turbadas, e tamén os seus peixes, diante do Señor e diante da gloria do seu poder.
13 Porque forte é a súa man dereita que dobra o arco, as súas frechas que lanza son afiadas, e non fallarán cando comecen a ser disparadas ata o fin do mundo.
14 Velaquí, as pragas son enviadas e non volverán ata que cheguen á terra.
15 O lume encéndese e non se apagará ata que consuma o fundamento da terra.
16 Como unha frecha disparada por un forte arqueiro que non volve atrás: así as pragas que serán enviadas á terra non volverán.
17 Ai de min! ai de min! quen me librará naqueles días?
18 O comezo das penas e dos grandes loitos; o comezo da fame e da grande morte; o comezo das guerras, e as potencias terán medo; o comezo dos males! que farei cando veñan estes males?
19 Velaquí, a fame e a peste, a tribulación e a angustia son enviadas como lacras para emendar.
20 Pero por todas estas cousas non se apartarán da súa maldade, nin se lembrarán sempre das lacras.
21 Velaquí, as víveres serán tan boas e baratas na terra, que pensarán que están en boa medida, e mesmo entón crecerán males na terra, espada, fame e gran confusión.
22 Porque moitos dos que habitan na terra perecerán de fame; e o outro, que escape da fame, destruirá a espada.
23 E os mortos serán arroxados como esterco, e non haberá ninguén que os console, porque a terra será destruída e as cidades serán derrubadas.
24 Non quedará ninguén para labrar a terra e sementala
25 As árbores darán froitos, e quen os recollerá?
26 As uvas madurarán, e quen as pisará? porque todos os lugares serán desolados dos homes:
27 De xeito que un desexará ver a outro e escoitar a súa voz.
28 Porque dunha cidade quedarán dez e dous do campo, que se esconderán nas espesas silveiras e nas fendas das pedras.
29 Como nunha horta de oliveiras en cada árbore quedan tres ou catro olivas;
30 Ou como cando se recolle unha viña, quedan algúns acios que buscan dilixente pola viña:
31 Así, naqueles días, quedarán tres ou catro dos que rastrexan as súas casas coa espada.
32 E a terra será devastada, e os seus campos envellecerán, e os seus camiños e todos os seus camiños encheranse de espiños, porque ninguén pasará por ela.
33 As virxes chorarán, sen noivos; as mulleres chorarán sen ter marido; os seus as fillas chorarán sen axudantes.
34 Nas guerras os seus noivos serán destruídos, e os seus maridos perecerán de fame.
35 Escoitade agora estas cousas e entendedas, servos do Señor.
36 Velaquí, a palabra do Señor, acéptaa: non creades aos deuses dos que o Señor falou.
37 Velaquí, as pragas achéganse e non se afloxan.
38Como cando unha muller encinta no noveno mes dá a luz ao seu fillo, ás dúas ou tres horas do seu nacemento, dores grandes rodean o seu ventre, que dores, cando o neno sae, non afloxan nin un momento:
39 Así as pragas non tardarán en vir sobre a terra, e o mundo chorará, e as tristezas virán sobre el por todas partes.
40 O meu pobo, escoita a miña palabra: prepárate para a túa batalla, e nestes males séguese como peregrinos pola terra.

41 O que vende, que sexa como o que foxe; e o que compra, como quen perde.
42 O que ocupa a mercadoría, como quen non ten proveito dela, e o que constrúe, como quen non habita nela.
43 O que sementa, coma se non sega, así tamén o que planta a viña, como o que non recolle as uvas.
44 Os que casan, como os que non terán fillos; e os que non casan, como os viúvos.
45 E por iso os que traballan traballan en balde:
46 Pois os estranxeiros recollerán os seus froitos e estragarán os seus bens, destruirán as súas casas e levarán cativos os seus fillos, porque en catividade e fame terán fillos.
47 E os que ocupan a súa mercadoría con roubos, canto máis adornan as súas cidades, as súas casas, as súas posesións e as súas propias persoas:
48 Canto máis me enfadarei con eles polo seu pecado, di o Señor.
49Como como unha puta envexa á muller xusta, honesta e virtuosa:
50 Así a xustiza aborrecerá a iniquidade, cando ela se despoxa, e acusaraa na súa cara, cando veña o que defenderá a aquel que escruta con dilixencia todos os pecados da terra.
51 E, polo tanto, non sexades coma ela nin coas súas obras.
52 Porque aínda un pouco, e a iniquidade será quitada da terra, e a xustiza reinará entre vós.
53 Non diga o pecador que non pecou: porque Deus queimará carbóns acesos sobre a súa cabeza, que di diante do Señor Deus e da súa gloria: "Non pequei".
54 Velaquí, o Señor coñece todas as obras dos homes, as súas imaxinacións, os seus pensamentos e os seus corazóns:
55 Que non falou máis que a palabra: Fágase a terra; e fíxose: Que se faga o ceo; e foi creado.
56 Na súa palabra foron feitas as estrelas, e el coñece o número delas.
57 Busca o abismo e os seus tesouros; el mediu o mar e o que contén.
58 El pechou o mar no medio das augas, e coa súa palabra colgou a terra sobre as augas.
59 Estende os ceos coma unha bóveda; sobre as augas fundouno.
60 No deserto fixo fontes de auga e pozas sobre os cumios das montañas, para que os ríos derraman das altas rochas para regar a terra.
61 Fixo o home, puxo o seu corazón no medio do corpo e deulle alento, vida e entendemento.
62 Si e o Espírito de Deus Todopoderoso, que fixo todas as cousas e busca todas as cousas ocultas nos segredos da terra,
63 Seguramente coñece os vosos inventos e o que pensades nos vosos corazóns, mesmo os que pecan e querían ocultar o seu pecado.
64 Polo tanto, o Señor escrutou con exactitude todas as túas obras e avergoñarávos a todos.
65 E cando os vosos pecados sexan saídos, quedaredes avergoñados diante dos homes, e os vosos propios pecados serán os vosos acusadores nese día.
66 Que faredes? ou como esconderás os teus pecados diante de Deus e dos seus anxos?
67 Velaquí, o mesmo Deus é o xuíz, témeo: aparta dos teus pecados e esquece as túas iniquidades, para non meterse máis con elas para sempre: así Deus te sacará e librarate de toda aflición.
68 Pois velaquí, a ardente ira dunha gran multitude está acendida sobre vós, e quitarán a algúns de vós e alimentaránvos, estando ociosos, con cousas ofrecidas aos ídolos.
69 E os que consinten neles serán tomados en burla e en oprobio, e pisados.
70 Porque haberá en todos os lugares e nas cidades próximas unha gran insurrección contra os que temen ao Señor.
71 Serán coma tolos, sen escatimar a ninguén, pero aínda estragando e destruíndo aos que temen ao Señor.
72 Porque desperdiciarán e quitarán os seus bens e botarános das súas casas.
73 Entón coñeceranse os que son os meus elixidos; e serán probados como o ouro no lume.
74 Escoita, oh, meu amado, di o Señor: velaquí, os días de angustia están próximos, pero eu librareite del.
75 Non teñades medo nin dubidedes; porque Deus é o teu guía,
76 E o guía dos que gardan os meus mandamentos e preceptos, di o Señor Deus: que os teus pecados non te pesen nin que as túas iniquidades non se encarecen.
77 Ai dos que están atados cos seus pecados e cubertos cos seus ini son como un campo cuberto de arbustos, e o seu camiño cuberto de espiños, para que ninguén pase!
78 Déixase sen vestir e bótase ao lume para consumilo.

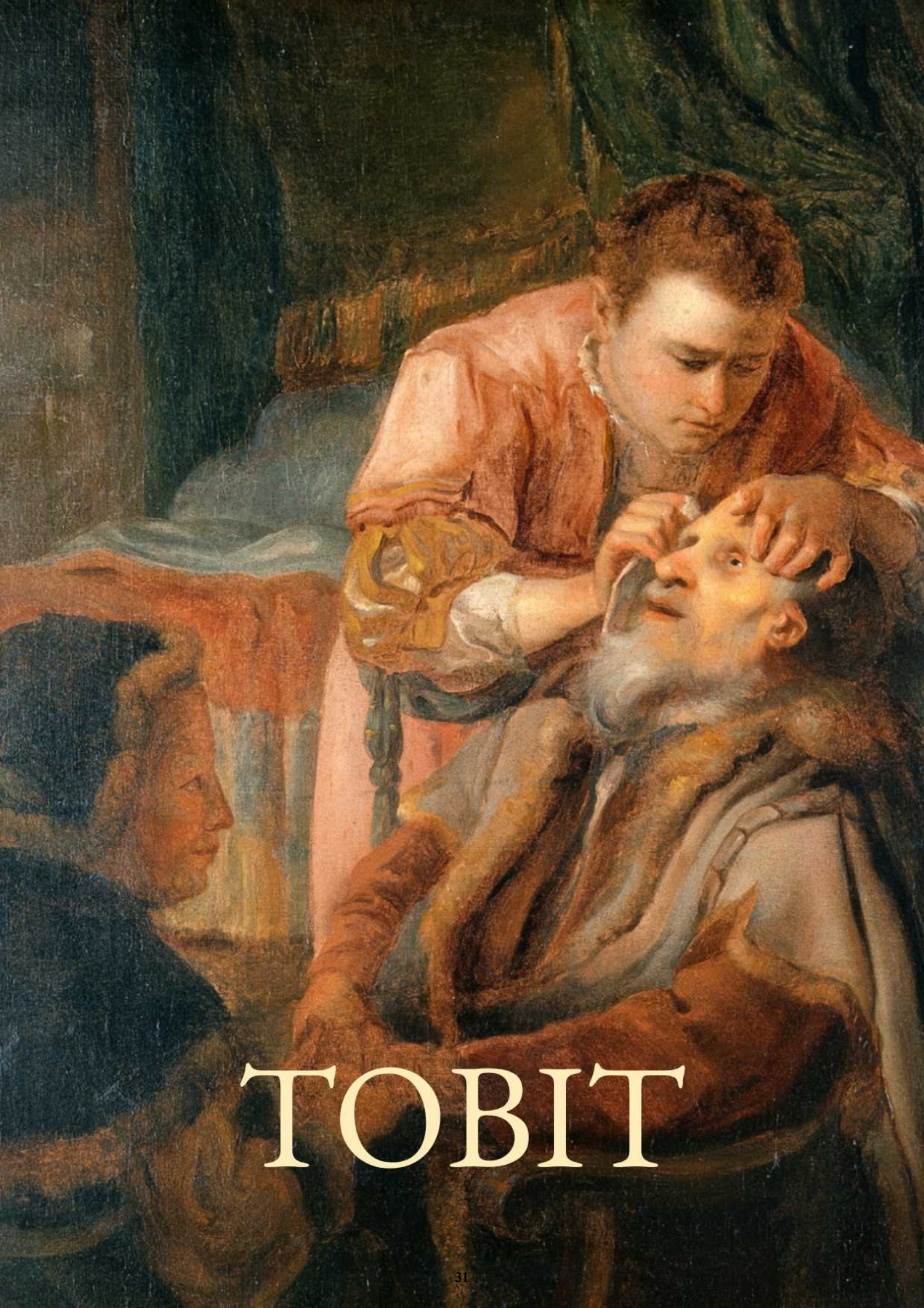

TOBIT

CAPÍTULO 1

1 O libro das palabras de Tobit, fillo de Tobiel, fillo de Ananiel, fillo de Aduel, fillo de Gabael, da descendencia de Asael, da tribo de Neftalí;
2 Quen nos tempos de Enemessar, rei dos asirios, foi levado cativo fóra de Tisbe, que está á dereita desa cidade, que se chama propiamente Neftalí en Galilea por riba de Aser.
3 Eu, Tobías, camiñei todos os días da miña vida polos camiños da verdade e da xustiza, e fixen moitas esmolas aos meus irmáns e á miña nación, que viñeron comigo a Nínive, á terra dos asirios.
4 E cando estaba no meu propio país, na terra de Israel sendo moi novo, toda a tribo de Neftali, meu pai, caeu da casa de Xerusalén, que foi escollida de entre todas as tribos de Israel, para que todas as tribos sacrificasen. alí, onde se consagrou e construíu o templo da morada do Altísimo para todos os tempos.
5 Agora todas as tribos que xuntas se sublevaron, e a casa de meu pai Neftalí, sacrificaron á vaquilla Baal.
6 Pero eu só ía moitas veces a Xerusalén nas festas, como foi ordenado para todo o pobo de Israel por un decreto eterno, tendo as primicias e os décimos do produto, co primeiro esquilado; e deinos no altar aos sacerdotes fillos de Aharón.
7A primeira décima parte de todo o aumento deille aos fillos de Aharón, que ministraban en Xerusalén; outra décima parte vendín, e fun gastar cada ano en Xerusalén.
8 E o terceiro deino aos que lles correspondía, como me mandara Débora a nai de meu pai, porque o meu pai quedei orfo.
9 Ademais, cando cheguei á idade de home, casei con Ana da miña parentela, e dela xerei a Tobías.
10 E cando fomos levados cautivos a Nínive, todos os meus irmáns e os da miña parentela comeron do pan dos xentís.
11Pero eu evitei comer;
12 Porque me lembrei de Deus con todo o meu corazón.
13 E o Altísimo deume graza e favor diante de Enemessar, para que fun o seu provedor.
14 E entrei en Media, e deixei en Rages, unha cidade de Media, dez talentos de prata a Gabael, irmán de Gabrias.
15 Cando Enemessar morreu, o seu fillo Senaquerib reinou no seu lugar; cuxo estado estaba turbado, que non puiden entrar en Media.
16 E no tempo de Enemessar dei moitas esmolas aos meus irmáns, e dei o meu pan aos famentos.
17 E as miñas roupas para os espidos: e se vía morto algún da miña nación ou arroxado polos muros de Nínive, enterrábao.
18 E se o rei Senaquerib matara a alguén cando chegou e fuxise de Xudea, enterréinos en segredo; pois na súa ira matou a moitos; pero os cadáveres non foron atopados, cando foron procurados do rei.
19 E cando un dos ninivitas foi queixándoo de min ante o rei, que os enterrei e me escondei; entendendo que me buscaban para matar, retireime por medo.
20Entón todos os meus bens foron quitados á forza, e non me quedou nada, ademais da miña muller Ana e o meu fillo Tobías.
21 E non pasaron cincuenta e cinco días antes de que dous dos seus fillos o matasen, e fuxiron aos montes de Ararat; e o seu fillo Sarquedonus reinou no seu lugar; quen fixo cargo das contas do seu pai e de todos os seus asuntos, a Aquiacaro, fillo de Anael, meu irmán.
22 E Aquiacaro, rogándome, volvín a Nínive. Aquiacaro era copeiro, gardián do selo, administrador e xefe de contas, e Sarquedonus púxoo ao seu carón, e era fillo de meu irmán.

CAPÍTULO 2

1 Cando volvín a casa de novo, e a miña muller Ana foi restaurada para min, co meu fillo Tobías, na festa de Pentecostés, que é a santa festa das sete semanas, preparoume unha boa cea, na que Senteime a comer.
2 E cando vin moita comida, díxenlle ao meu fillo: "Vai e trae o pobre que atopes dos nosos irmáns, que se lembra do Señor; e, velaquí, quedo por ti.
3 Pero el volveu e dixo: "Pai, un da nosa nación é estrangulado e botado no mercado".
4Entón, antes de probar algunha carne, púxenme a andar e leveino a unha habitación ata que se poña o sol.
5Entón volvín, laveime e comín a miña carne con pesadez,
6 Lembrándome da profecía de Amós, como dixo: As túas festas converteranse en loito e toda a túa alegría en lamento.
7 Por iso chorei, e despois do pór do sol fun e fixen unha sepultura e enterreino.
8 Pero os meus veciños mofáronse de min e dixeron: "Este home aínda non ten medo de ser condenado a morte por este asunto: quen fuxiu; e aínda así, velaquí, volve enterrar aos mortos.
9A mesma noite tamén volvín do enterro e durmín xunto á parede do meu patio, contaminado e o meu rostro descuberto.
10 E non sabía que había pardais na parede, e os meus ollos estaban abertos, os pardais apagaron esterco quente nos meus ollos, e unha brancura apareceu nos meus ollos: e fun aos médicos, pero non me axudaron; Aquiacaro si que me nutriu, ata que entrei en Elimais.
11 E a miña muller Anna levou traballos de mulleres.
12 E cando os mandou para casa aos donos, pagáronlle o soldo e déronlle ademais un cabrito.
13 E cando estaba na miña casa e comezou a chorar, díxenlle: De onde é este neno? non é roubado? entregarllo aos propietarios; pois non é lícito comer nada do roubado.
14 Pero ela respondeume: "Foi un regalo máis que o salario". Con todo, eu non a crin, pero pedínlle que llo dese aos donos, e quedei avergonzado con ela. Pero ela respondeume: Onde están as túas esmolas e as túas xustas obras? velaquí, ti e todas as túas obras son coñecidas.

CAPÍTULO 3

1Entón, aflixido chorei, e coa miña tristeza orei, dicindo:
2 Señor, ti es xusto, e todas as túas obras e todos os teus camiños son misericordia e verdade, e xulgas con verdade e xustiza para sempre.
3 Lémbrate de min e mírame, non me castigues polos meus pecados e ignorancias, e polos pecados dos meus pais, que pecaron diante de ti.
4 Porque non obedeceron os teus mandamentos; polo que nos entregaches para botín, cativiдade e morte, e como proverbio de oprobio para todas as nacións entre as que estamos dispersos.

5 E agora os teus xuízos son moitos e verdadeiros: trata comigo segundo os meus pecados e os dos meus pais: porque non gardamos os teus mandamentos nin camiñamos na verdade diante de ti.
6 Agora, pois, trata comigo como che pareza mellor, e manda que me quiten o meu espírito, para que me disolva e me faga terra: porque me vale morrer antes que vivir, porque oín mentira reproches, e ten moita tristeza: manda, pois, que eu sexa agora librado desta angustia e vaia ao lugar eterno: non afastas de min o teu rostro.
7 O mesmo día aconteceu que en Ecbatane, unha cidade de Media, Sara, filla de Ragüel, tamén foi reprochada polas criadas do seu pai;
8 Porque estivera casada con sete maridos, aos que matara o espírito maligno Asmodeo, antes de que se deitaran con ela. ¿Non sabes, dixeron eles, que estrangulaches aos teus maridos? xa tiveches sete maridos, nin tes o nome de ningún deles.
9 Por que nos golpeas por eles? se están mortos, vai detrás deles, que nunca te vexamos nin fillo nin filla.
10 Cando oíu estas cousas, púxose moi triste, polo que pensou estrangularse; e ela dixo: "Son a única filla de meu pai, e se fago isto, será un oprobio para el e levarei a súa vellez con tristeza ao sepulcro".
11 Entón ela orou cara á fiestra e dixo: "Bendito es ti, Señor, meu Deus, e o teu santo e glorioso nome é bendito e honrado para sempre; que todas as túas obras te louven para sempre".
12 E agora, Señor, poño cara a ti os meus ollos e o meu rostro,
13 E di: sácame da terra, para que xa non escoite o oprobio.
14Ti sabes, Señor, que son puro de todo pecado co home,
15 E que nunca contaminei o meu nome nin o nome do meu pai na terra da miña catividade. dos seus vivos, a quen me garda por muller: xa morreron os meus sete maridos; e por que debería vivir? pero se non che agrada que morra, manda que se teñan en conta de min, e que teña compasión de min, para que non escoite máis reproche.
16 As oracións de ambos foron escoitadas ante a maxestade do gran Deus.
17 E enviouse Rafael para curalos a ambos, é dicir, para afastar a brancura dos ollos de Tobías e darlle a Sara, filla de Raguel, por muller a Tobías, fillo de Tobías; e atar a Asmodeus o espírito maligno; porque pertencía a Tobías por dereito de herdanza. O mesmo tempo chegou Tobías á casa e entrou na súa casa, e Sara, a filla de Ragüel, baixou do seu aposento alto.

CAPÍTULO 4

1 Naquel día Tobit recordou o diñeiro que lle entregara a Gabael en Rages of Media,
2 E dixo consigo mesmo: Desexei a morte; por que non chamo ao meu fillo Tobías para que lle indique o diñeiro antes de morrer?
3 Despois de chamalo, díxolle: "Meu fillo, cando morra, entérrame; e non despreces a túa nai, senón honraa todos os días da túa vida, e fai o que lle agrade, e non a aflixas.
4 Lembra, meu fillo, que viu moitos perigos para ti cando estabas no seu ventre, e cando morra, entérraa xunto a min nunha soa tumba.
5 Meu fillo, lémbrate do Señor, noso Deus, todos os teus días, e non deixes que a túa vontade peque nin transgrede os seus mandamentos;
6 Porque se fas con verdade, as túas accións prosperarán para ti e para todos os que viven xustamente.
7 Fai esmola da túa substancia; e cando deas esmola, non deixes que o teu ollo sexa envexoso, nin volvas o teu rostro de ningún pobre, e o rostro de Deus non se apartará de ti.
8 Se tes abundancia, fai esmola conforme á mesma: se tes pouco, non teñas medo de dar segundo ese pouco.
9 Porque tes un bo tesouro para ti para o día da necesidade.
10 Porque esa esmola libra da morte e non permite entrar nas tebras.
11 Porque a esmola é un bo don para todos os que a dan ante o Altísimo.
12 Coidado con toda prostitución, meu fillo, e toma principalmente unha muller da descendencia dos teus pais, e non tomas por muller unha muller estranxeira que non sexa da tribo de teu pai, porque nós somos fillos dos profetas, Noé, Abraham. , Isaac e Xacob: lembra, meu fillo, que os nosos pais desde o principio, ata que todos casaron con mulleres dos seus propios parentes, e foron bendicidos nos seus fillos, e a súa descendencia herdará a terra.
13 Agora, pois, meu fillo, ama aos teus irmáns e non despreces no teu corazón os teus irmáns, os fillos e fillas do teu pobo, ao non tomarlles muller, porque no orgullo hai destrución e moita angustia, e na lascivia é decadencia. e gran falta: porque a lascivia é a nai da fame.
14 Non deixes que o salario de ninguén que traballou por ti se quede contigo, pero dálle de man, porque se serves a Deus, el tamén che pagará: ten coidado, fillo meu, en todas as cousas que fas. e sexa sabio en toda a túa conversación.
15 Non fagas iso a ninguén que odies: non bebas viño para embriagarte, nin deixes que a borracheira vai contigo na túa viaxe.
16 Dálle do teu pan aos famentos, e das túas roupas aos espidos; e segundo a túa abundancia fai esmola: e non deixes que o teu ollo teña envexa cando fas esmola.
17 Derrama o teu pan sobre o sepulcro dos xustos, pero non dás nada aos impíos.
18Pide consello a todos os sabios, e non despreces ningún consello proveitoso.
19 Bendice sempre ao Señor, o teu Deus, e desexa del que os teus camiños sexan dirixidos e que todos os teus camiños e consellos prosperen, porque non toda nación ten consello; pero o propio Señor dá todas as cousas boas, e humilla a quen quere, como quere; Agora, pois, meu fillo, lembra os meus mandamentos, e non te quedes de cabeza.
20 E agora fágolles saber que entreguei dez talentos a Gabael, fillo de Gabrias, en Rages en Media.
21 E non temas, meu fillo, que sexamos pobres: porque tes moitas riquezas, se temes a Deus e te apartas de todo pecado e fas o que lle agrada.

CAPÍTULO 5

1 Entón Tobías respondeu e dixo: "Pai, farei todo o que me mandaches.
2 Pero como podo recibir o diñeiro, xa que non o coñezo?
3 Entón deulle a caligrafía e díxolle: "Buscache un home que vaia contigo mentres eu aínda viva, e dareille salario; e vai e recibe o diñeiro".

4Por iso, cando foi buscar un home, atopou a Rafael que era un anxo.
5 Pero el non sabía; e díxolle: ¿Podes ir comigo a Rages? e coñeces ben eses lugares?
6 A quen díxolle o anxo: "Irei contigo, e coñezo ben o camiño, porque aloxei co noso irmán Gabael".
7 Entón Tobías díxolle: "Quédate por min ata que lle diga a meu pai".
8 Entón díxolle: Vaite e non te demores. Entón entrou e díxolle ao seu pai: "Velaí, atopei un que vai comigo". Entón el dixo: Chámame para que eu saiba de que tribo é e se é un home de confianza para ir contigo.
9 Entón chamouno e entrou, e saudáronse uns a outros.
10 Entón Tobías díxolle: Irmán, móstrame de que tribo e familia es ti.
11 A quen lle dixo: "Buscas unha tribo ou unha familia, ou un mercenario para ir co teu fillo? Entón Tobías díxolle: "Quería saber, irmán, a túa parentela e o teu nome".
12 Entón dixo: Eu son Azarías, o fillo de Ananías o grande e dos teus irmáns.
13 Entón Tobías dixo: "Benvido, irmán; non te enfades agora comigo, porque preguntei para coñecer a túa tribo e a túa familia; porque ti es meu irmán, de xenreira e boa estirpe: porque coñezo a Ananías e a Ionatas, fillos daquel gran Samaías, cando fomos xuntos a Xerusalén para adorar, e ofrecemos o primoxénito e os décimos dos froitos; e non se deixaron seducir polo erro dos nosos irmáns: meu irmán, ti es de boa estirpe.
14 Pero dime, que salario che vou dar? ¿Queres unha dracma ao día e as cousas necesarias, como para o meu propio fillo?
15 Si, ademais, se volves seguro, engadirei algo ao teu salario.
16Así que quedaron satisfeitos. Entón díxolle a Tobías: "Prepárate para a viaxe e Deus che mande unha boa viaxe". E cando o seu fillo preparou todas as cousas para a viaxe, o seu pai díxolle: "Vai con este home, e Deus, que habita no ceo, faga prosperar a túa viaxe e o anxo de Deus te faga compañía". Así que saíron os dous, e con eles o can do mozo.
17 Pero Ana, a súa nai, chorou e díxolle a Tobías: -"Por que despediches o noso fillo? Non é o bastón da nosa man, ao entrar e saír diante de nós?
18 Non sexas cobizoso de engadir cartos ao diñeiro, senón que sexa como lixo no noso fillo.
19 Porque o que o Señor nos deu para vivir abonda.
20 Entón Tobías díxolle: Non te preocupes, miña irmá. volverá seguro, e os teus ollos o verán.
21 Pois o anxo bo farase compañía, a súa viaxe será próspera e volverá sano e salvo.
22 Entón acabou de chorar.

CAPÍTULO 6

1 E mentres ían de viaxe, chegaron á noite ao río Tigris e alí aloxáronse.
2 E cando o mozo baixou para lavarse, un peixe saltou do río e quixo devoralo.
3 Entón o anxo díxolle: Colle o peixe. E o mozo colleu o peixe e tirouno cara a terra.
4 A quen díxolle o anxo: "Abre o peixe, toma o corazón, o fígado e o fel, e colócaos con seguridade".
5 Entón o mozo fixo o que lle mandou o anxo; e despois de asar o peixe, comérono; entón os dous seguiron o seu camiño ata que se achegaron a Ecbatane.
6 Entón o mozo díxolle ao anxo: Irmán Azarías, para que serven o corazón e o fígado e a galiña do peixe?
7 E díxolle: "Tocando o corazón e o fígado, se un demo ou un espírito maligno molesta a alguén, temos que fumar diante do home ou da muller, e a festa xa non se molestará".
8 En canto á fel, é bo unxir a un home que teña os ollos brancos, e será curado.
9 E cando se achegaron a Rages,
10 O anxo díxolle ao mozo: "Irmán, hoxe hospedaremos con Raguel, que é o teu curmán; tamén ten unha única filla, chamada Sara; Vou falar por ela, para que che dean por muller.
11 Porque a ti corresponde o dereito dela, xa que ti só es da súa parentela.
12 E a criada é xusta e sabia: agora escoitame e falarei co seu pai; e cando volvamos de Rages celebraremos o matrimonio: porque sei que Raguel non pode casala con outra, segundo a lei de Moisés, pero será culpable de morte, porque o dereito de herdanza é máis ben de ti que de calquera. outra.
13Entón o mozo respondeulle ao anxo: "Oín, irmán Azarías, que esta criada foi dada a sete homes, que morreron todos na cámara nupcial.
14 E agora son o único fillo do meu pai, e teño medo de que, se entro a ela, morra, como o outro antes; ela; por iso tamén temo morrer e levar ao sepulcro a vida de meu pai e de miña nai por causa miña, porque non teñen outro fillo que os enterre.
15 Entón o anxo díxolle: "¿Non te lembras dos preceptos que che deu teu pai para que te casaras cunha muller da túa parentela? por iso escoitame, meu irmán; porque ela che dará por muller; e non fagas conta do espírito maligno; pois esta mesma noite darache en casamento.
16 E cando entres na cámara nupcial, collerás as cinzas do perfume e poñerás sobre elas parte do corazón e do fígado do peixe, e afumarás con ela:
17 E o diaño cheirará e fuxirá e xa non volverá máis; pero cando cheguedes a ela, levántate os dous e rogarás a Deus misericordioso, que terá piedade de ti e salvará. vós: non temas, porque ela é designada para ti dende o principio; e ti a preservarás, e irá contigo. Ademais, supoño que ela che dará a luz. Agora ben, cando Tobías escoitou estas cousas, quería e o seu corazón uniuse efectivamente a ela.

CAPÍTULO 7

1 E cando chegaron a Ecbatane, chegaron á casa de Raguel, e Sara atopounos con eles; e despois de saudarse, levounos á casa.
2Entón Raguel díxolle á súa muller Edna: -"Que se parece este mozo a Tobit, meu curmán!
3 E Raguel preguntoulles: "¿De onde sodes, irmáns? A quen lle dixeron: "Somos dos fillos de Neftalim, que están cativos en Nínive".
4 Entón díxolles: "Coñecedes a Tobías, o noso parente? E eles dixeron: Coñecémolo. Entón dixo: ¿Está ben de saúde?
5 E eles dixeron: "Está vivo e ben de saúde; e Tobías dixo: "É o meu pai".
6Entón Raguel ergueuse de un salto, bicouno e chorou:

7 E bendiciuno e díxolle: Ti es fillo dun home honesto e bo. Pero cando oíu que Tobit era cego, púxose triste e chorou.
8 E así mesmo choraron a súa muller Edna e a súa filla Sara. Ademais divertironnos alegremente; e despois de matar un carneiro do rabaño, puxeron depósito de carne na mesa. Entón Tobías díxolle a Rafael: Irmán Azarias, fala daquelas cousas das que falabas no camiño, e que se despache este asunto.
9 Entón comunicoulle o asunto a Raguel, e Raguel díxolle a Tobías: "Come, bebe e alégrate".
10 Porque convén que te cases coa miña filla; con todo, vouche declarar a verdade.
11 Dei a miña filla en casamento a sete homes, que morreron aquela noite en que entraron a ela; Pero Tobías dixo: "Non comerei nada aquí, ata que nos poñamos de acordo e xuramos un ao outro".
12 Díxolle Raguel: "Entón tómaa de aquí en diante segundo o xeito, porque ti es a súa curmá e ela é túa, e o Deus misericordioso che dará bo éxito en todas as cousas".
13 Entón chamou á súa filla Sara, e ela chegou ao seu pai, e este colleuna da man e deulle por muller a Tobías, dicindo: "Velaí, lévaa segundo a lei de Moisés e lévaa á túa. pai. E bendiciunos;
14 E chamou a súa muller a Edna, colleu papel e escribiu un instrumento de alianzas e selouno.
15Entón puxéronse a comer.
16 Despois Raguel chamou a súa muller Edna e díxolle: Irmá, prepara outra habitación e tráea alí.
17 O cal fixo o que el lle mandara, levouna alí, e chorou, recibiu as bágoas da súa filla e díxolle:
18 Consola, miña filla; o Señor do ceo e da terra dáche alegría por esta túa dor: consola, filla miña.

CAPÍTULO 8

1 E cando cearon, trouxéronlle a Tobías.
2 E mentres ía, lembrouse das palabras de Rafael, colleu as cinzas dos perfumes, puxo enriba o corazón e o fígado dos peixes e afumou con elas.
3 O que cheira cando o espírito maligno cheira, fuxiu ata os confins de Exipto, e o anxo atouno.
4 E despois de que ambos estiveron pechados xuntos, Tobías ergueuse da cama e dixo: Irmá, érguese e preguemos que Deus teña piedade de nós.
5 Entón Tobías comezou a dicir: Bendito es ti, Deus dos nosos pais, e bendito sexa o teu santo e glorioso nome para sempre; que o ceo te bendiga e todas as túas criaturas.
6 Ti fixeches a Adán e deches a Eva a súa muller como axudante e para que se quedara: deles veu a humanidade; facémoslle unha axuda coma el.
7 E agora, Señor, non tomo a esta miña irmá por luxuria, senón con rectitud: pois, con misericordia, ordena que poidamos envellecer xuntos.
8 E ela dixo con el: Amén.
9 Así que durmiron os dous aquela noite. E levantouse Raguel e foi e fixo unha sepultura,
10 Dicindo: Temo que el tamén morre.
11Pero cando Raguel chegou á súa casa,
12 Díxolle á súa muller Edna. Envía unha das criadas a ver se está vivo: se non está, para que o enterramos, e ninguén o sabe.
13Entón a criada abriu a porta e entrou e atopounos a ambos durmindo.
14 E saíu e díxolles que estaba vivo.
15 Entón Raguel loubou a Deus e dixo: "Oh Deus, es digno de ser loado con toda louvanza pura e santa; por iso, que os teus santos te louven con todas as túas criaturas; e que todos os teus anxos e os teus elixidos te louven para sempre.
16 Ti debes ser loado, porque me alegraches; e iso non me chegou o que eu sospeitaba; pero ti trataches connosco segundo a túa gran misericordia.
17 Ti debes ser loado porque tiches misericordia de dous que foron os únicos fillos dos seus pais: concédelles misericordia, Señor, e remata a súa vida en saúde con alegría e misericordia.
18Entón Raguel mandou aos seus servos que encheran o sepulcro.
19 E celebrou a voda catorce días.
20 Porque antes de que rematasen os días do casamento, Raguel díxolle mediante un xuramento que non se marcharía ata que estivesen vencidos os catorce días do matrimonio;
21 E entón tomaría a metade dos seus bens e iría seguro ao seu pai; e debería ter o resto cando eu e a miña muller morramos.

CAPÍTULO 9

1 Entón Tobías chamou a Rafael e díxolle:
2 Irmán Azarías, leva contigo un servo e dous camelos e vai a Rages de Media, a Gabael, tráeme o diñeiro e tráeo á voda.
3 Porque Raguel xurou que non me marcharei.
4 Pero meu pai conta os días; e se tardo moito, arrepentirase moito.
5 Entón Rafael saíu e aloxouse en Gabael, e deulle a caligrafía, que sacou bolsas pechadas e deulles a el.
6 E pola mañá cedo saíron os dous xuntos e foron á voda, e Tobías bendiciu á súa muller.

CAPÍTULO 10

1O seu pai Tobías contaba todos os días;
2 Entón Tobit dixo: "Están detidos? ou está morto Gabael e non hai quen lle dea o diñeiro?
3 Por iso lamentou moito.
4 Entón díxolle a súa muller: "O meu fillo morreu, xa que queda moito tempo; e ela comezou a choralo e díxolle:
5 Agora nada me importa, meu fillo, desde que te deixei ir, a luz dos meus ollos.
6 A quen Tobías díxolle: Cala, non te preocupes, porque está a salvo.
7 Pero ela dixo: Cala e non me enganes. meu fillo está morto. E saía todos os días polo camiño que eles ían, e non comía carne de día, e non cesaba noites enteiras de lamentar o seu fillo Tobías, ata que pasaron os catorce días da voda, que Ragüel xurou que debía. pasar alí. Entón Tobías díxolle a Ragüel: "Déixame ir, porque o meu pai e a miña nai xa non buscan verme".
8 Pero o seu sogro díxolle: "Quédate comigo e enviarei a teu pai e que lle digan como che vai".
9 Pero Tobías dixo: Non; pero déixame ir ao meu pai.
10Entón Raguel levantouse e deulle a súa muller Sara e a metade dos seus bens, criados, gando e diñeiro.

11 E bendiciunos e despediunos, dicindo: "O Deus do ceo vos dea unha boa viaxe, fillos meus".
12 E díxolle á súa filla: "Honra o teu pai e a túa sogra, que agora son os teus pais, para que eu oiga boa noticia de ti". E bicouna. Edna díxolle tamén a Tobías: "O Señor do ceo te restaure, meu querido irmán, e fai que vexa os teus fillos da miña filla Sara antes de morrer, para alegrarme diante do Señor: velaquí, encomendo a miña filla para ti. confianza especial; onde esteas non lle implores.

CAPÍTULO 11

1 Despois destas cousas, Tobías foi, louvando a Deus que lle dera unha viaxe próspera, bendixo a Raguel e a súa muller Edna, e seguiu o seu camiño ata que se achegaron a Nínive.
2 Entón Rafael díxolle a Tobías: "Ti sabes, irmán, como deixaches a teu pai.
3 Apurémonos ante a túa muller e preparemos a casa.
4 E toma na túa man o fel do peixe. Entón foron o seu camiño, e o can foi detrás deles.
5Ana estaba sentada mirando cara o camiño do seu fillo.
6 E cando o viu vir, díxolle ao seu pai: "Velaí vén o teu fillo e o home que ía con el".
7 Entón Rafael dixo: "Sei, Tobías, que o teu pai abrirá os ollos".
8 Por iso unxe os seus ollos con fel e, sendo pinchado con el, esfregará, e a brancura desaparecerá, e el verate.
9 Entón Ana saíu correndo e botouse sobre o pescozo do seu fillo e díxolle: "Vendo te vin, meu fillo, a partir de agora estou contento de morrer". E choraron os dous.
10 Tamén Tobía saíu cara á porta e tropezou, pero o seu fillo correu a el.
11 E colleu ao seu pai e deulle o fel nos ollos dos seus pais, dicindo: "Ten boa esperanza, meu pai".
12 E cando os seus ollos comezaron a esmorecer, fregounos;
13 E a brancura quitouse das comisuras dos seus ollos: e cando viu ao seu fillo, caeu sobre o pescozo.
14 E chorou e dixo: Bendito es ti, oh Deus, e bendito sexa o teu nome para sempre; e benditos son todos os teus santos anxos:
15 Porque azoutaches e te compadeches de min, pois velaquí, vexo ao meu fillo Tobías. E o seu fillo entrou de alegría e contoulle ao seu pai as grandes cousas que lle pasaran en Media.
16 Entón Tobía saíu ao encontro da súa nora á porta de Nínive, alegroándose e louvando a Deus;
17Pero Tobías deu grazas diante deles porque Deus tiña misericordia del. E cando se achegou á súa nora Sara, bendiciuna dicíndolle: Benvida sexa, filla. E houbo alegría entre todos os seus irmáns que estaban en Nínive.
18 E chegaron Aquiacaro e Nasbás, fillo do seu irmán:
19 E a voda de Tobías celebrouse durante sete días con gran alegría.

CAPÍTULO 12

1 Entón Tobías chamou ao seu fillo Tobías e díxolle: "Meu fillo, mira que ese home teña o seu salario, que ía contigo, e debes darlle máis".
2 E Tobías díxolle: "Oh pai, non me fai mal darlle a metade das cousas que trouxen.
3 Pois volveume a ti con seguridade, sanou á miña muller e tróuxome o diñeiro e curoute igualmente.
4 Entón o ancián dixo: "Debéselle".
5 Entón chamou ao anxo e díxolle: "Toma a metade de todo o que trouxeches e vaite seguro".
6 Entón apartounos a ambos e díxolles: "Bendídeos a Deus, louvádeo e magnificádeo e louvádeo polas cousas que vos fixo á vista de todos os vivos". É bo louvar a Deus, exaltar o seu nome e manifestar con honra as obras de Deus; polo tanto, non deixedes de loalalo.
7 É bo gardar preto o segredo dun rei, pero é honroso revelar as obras de Deus. Fai o que é ben, e ningún mal te tocará.
8A oración é boa con xaxún, esmola e xustiza. Un pouco con xustiza é mellor que moito con inxusticia. É mellor dar esmola que acumular ouro:
9 Porque a esmola libra da morte, e limpará todo pecado. Os que fan esmola e xustiza estarán cheos de vida:
10 Pero os que pecan son inimigos da súa propia vida.
11 Seguro que non che ocultarei nada. Porque dixen: Era bo gardar pechado o segredo dun rei, pero que era honroso revelar as obras de Deus.
12 Agora ben, cando oraches ti, e Sara a túa nora, levoume o recordo das túas oracións diante do Santo: e cando enterraches o morto, eu estaba contigo igualmente.
13 E cando non tardaches en erguerte e deixaches a túa cea para ir cubrir os mortos, a túa boa acción non se me ocultaba, pero eu estaba contigo.
14 E agora Deus me enviou para curarte a ti e á túa nora Sara.
15 Eu son Rafael, un dos sete anxos santos, que presentan as oracións dos santos e que entran e saen ante a gloria do Santo.
16 Entón ambos estaban turbados e caeron a cara de boca, porque tiñan medo.
17 Pero el díxolles: "Non teñades medo, porque vos irá ben; louva a Deus pois.
18 Porque non por ningún favor meu, senón pola vontade do noso Deus vin; polo que loao para sempre.
19 Durante todos estes días aparecínche; pero eu nin comín nin bebín, pero vós vistedes unha visión.
20 Agora ben, dade grazas a Deus, porque subo ao que me enviou; pero escribe todas as cousas que se fan nun libro.
21 E cando se ergueron, xa non o viron.
22 Entón confesaron as obras grandes e marabillosas de Deus, e como se lles aparecera o anxo do Señor.

CAPÍTULO 13

1 Entón Tobit escribiu unha oración de alegría e dixo: Bendito sexa Deus que vive para sempre, e bendito sexa o seu reino.
2 Porque azota e ten misericordia: baixa ao inferno e fai subir; nin hai ninguén que poida evitar a súa man.
3 Confésao diante dos xentís, fillos de Israel, porque nos esparexeu entre eles.
4 Alí declara a súa grandeza e exáltao diante de todos os vivos, porque el é o noso Señor, e é o Deus, o noso Pai para sempre.
5 E azoutaranos polas nosas iniquidades, volverá ter misericordia e reuniranos de entre todas as nacións, entre as que nos esparceu.

6 Se vós volvédesvos a el con todo o voso corazón e con toda a vosa mente, e tratades con rectitud diante del, entón el volverase cara a vós e non vos ocultará o seu rostro. Por iso mira o que fará contigo, e confésao con toda a túa boca, e louva o Señor do poderoso, e exalta o Rei eterno. Na terra da miña cativIdade louvoo, e declaro a súa forza e maxestade a unha nación pecadora. Ós pecadores, voltade e facede xustiza diante del: quen pode saber se vos aceptará e se compadecerá de vós?
7 Ensalzarei ao meu Deus, e a miña alma loará o Rei do ceo e alegrarase da súa grandeza.
8 Que falen todos e que todos o louven pola súa xustiza.
9 Ó Xerusalén, cidade santa, azoutaráte polas obras dos teus fillos, e volverá ter misericordia dos fillos dos xustos.
10 Louvade o Señor, porque é bo, e louvade o Rei eterno, para que o seu tabernáculo volva ser edificado en ti con alegría, e que alegre en ti os cativos e ame en ti para sempre os que son miserables.
11 Moitas nacións virán de lonxe ao nome do Señor Deus con agasallos nas súas mans, incluso agasallos para o Rei do ceo; todas as xeracións te loarán con gran gozo.
12 Malditos todos os que te odian, e benditos serán para sempre todos os que te aman.
13 Alégrate e alégrate polos fillos dos xustos, porque estarán reunidos e bendicirán ao Señor dos xustos.
14 ¡Oh benditos os que te aman, porque se alegrarán na túa paz! porque alegraranse por ti, cando viron toda a túa gloria, e alegraranse para sempre.
15 Que a miña alma bendiga a Deus, o gran Rei.
16 Porque Xerusalén edificarase con zafiros, esmeraldas e pedras preciosas: os teus muros, torres e ameas de ouro puro.
17 E as rúas de Xerusalén estarán empedradas de berilo e carbunco e pedras de Ofir.
18 E todas as súas rúas dirán: Aleluya; e loarano, dicindo: Bendito sexa Deus, que o exaltou para sempre.

CAPÍTULO 14

1Entón Tobit acabou de louvar a Deus.
2 E tiña cincuenta e oito anos cando perdeu a vista, que lle foi restaurada despois de oito anos;
3 E cando foi moi vello chamou ao seu fillo e aos fillos do seu fillo, e díxolle: "Meu fillo, toma os teus fillos; pois, velaquí, estou vello e estou listo para saír desta vida.
4 Vaite a Media, meu fillo, porque creo que as cousas que falou o profeta Xonás de Nínive, que será derrubada; e que durante un tempo a paz estará máis ben en Media; e que os nosos irmáns xacerán esparexidos pola terra desde aquela boa terra; e Xerusalén será desolada, e a casa de Deus nela será queimada e quedará desolada por un tempo;
5 E que Deus volverá ter misericordia deles e traeráos de novo á terra, onde edificarán un templo, pero non como o primeiro, ata que se cumpra o tempo daquela época; e despois volverán de todos os lugares da súa cativIdade e edificarán a Xerusalén gloriosamente, e a casa de Deus edificarase nela para sempre cun edificio glorioso, como dixeron os profetas.
6 E todas as nacións volverán, temerán verdadeiramente ao Señor Deus e enterrarán os seus ídolos.
7 Así todas as nacións loarán ao Señor, e o seu pobo confesará a Deus e o Señor exaltará o seu pobo; e alegraranse todos os que aman ao Señor Deus en verdade e xustiza, mostrando misericordia aos nosos irmáns.
8 E agora, meu fillo, vai de Nínive, porque as cousas que falou o profeta Xonás, certamente sucederán.
9 Pero ti garda a lei e os mandamentos e móstrate misericordioso e xusto, para que che vaia ben.
10 Entérrame decentemente, e a túa nai comigo; pero non te quedes máis en Nínive. Lembra, meu fillo, como Aman manexou a Aquiacaro que o criou, como da luz o levou ás tebras e como o recompensou de novo; pero Aquiacaro salvouse, pero o outro tivo a súa recompensa, porque baixou ás tebras. Manasés deu esmola e escapou dos lazos da morte que lle puxeran, pero Amán caeu no lazo e pereceu.
11 Xa que logo, meu fillo, considera o que fai a esmola e como dá a xustiza. Dito isto, abandonou a pantasma na cama, tendo cento cincuenta anos; e enterrouno con honra.
12 E cando morreu Ana súa nai, enterrouuna co seu pai. Pero Tobías marchou coa súa muller e os seus fillos a Ecbatane, onde Ragüel, seu sogro,
13 Onde envelleceu con honra, e enterrou ao seu sogro e á súa sogra con honra, e herdou os seus bens e os de seu pai Tobías.
14 E morreu en Ecbatane, en Media, con cento vinte e sete anos.
15 Pero antes de morrer, soubo da destrución de Nínive, que foi tomada por Nabucodonosor e Assuero, e antes da súa morte gozouse de Nínive.

XUDIT

CAPÍTULO 1

1 No ano duodécimo do reinado de Nabucodonosor, quen reinou en Nínive, a gran cidade; nos días de Arfaxad, que reinou sobre os medos en Ecbatane,
2 E construíu en Ecbatan muros arredor de pedras labradas de tres cóbados de ancho e seis cóbados de longo, e facía o muro de setenta cóbados de alto e cincuenta cóbados de ancho.
3 E coloca as súas torres sobre as súas portas de cen cóbados de alto e sesenta cóbados de ancho no fundamento.
4 E fixo as súas portas, portas que tiñan unha altura de setenta cóbados, e a súa anchura era de corenta cóbados, para a saída dos seus poderosos exércitos e para a disposición dos seus labeos.
5 Mesmo naqueles días o rei Nabucodonosor fixo a guerra contra o rei Arfaxad na gran chaira, que é a chaira nos límites de Ragau.
6 E viñeron a el todos os que moraban no monte, e todos os que moraban xunto ao Éufrates, o Tigris e Hidaspes, e a chaira de Arioc, rei dos Elimeos, e moitas nacións dos fillos de Quelod, reuníronse. á batalla.
7Entón Nabucodonosor, rei de Asirio, enviou a todos os habitantes de Persia e a todos os que habitaban no occidente, e aos que habitaban en Cilicia, Damasco, Líbano e Antilibano, e a todos os que habitaban na beira do mar.
8 E ás nacións do Carmelo, Galaad e a Galilea superior e a gran chaira de Esdrelom,
9 E a todos os que estaban en Samaria e nas súas cidades, e máis aló do Xordán ata Xerusalén, e Betane, e Chelo, e Cades, e o río de Exipto, e Tafnes e Ramsés, e toda a terra de Xesem.
10 Ata que cheguedes máis alá de Tanis e Menfis, e a todos os habitantes de Exipto, ata chegar ás fronteiras de Etiopía.
11 Pero todos os habitantes do país ignoraron o mandamento de Nabucodonosor, rei dos asirios, nin foron con el á batalla; porque non lle tiñan medo: si, estaba diante deles coma un só home, e despediron deles aos seus embaixadores sen efecto e con desgraza.
12Por iso Nabucodonosor estaba moi enfadado con todo este país e xurou polo seu trono e reino que seguramente sería vingado de todas aquelas costas de Cilicia, Damasco e Siria, e que mataría coa espada a todos os habitantes de a terra de Moab, e os fillos de Amón, e toda Xudea e todos os que estaban en Exipto, ata que cheguedes á fronteira dos dous mares.
13Entón marchou en orde de batalla co seu poder contra o rei Arfaxad no ano dezasete, e venceu na súa batalla, porque derrocou todo o poder de Arfaxad, todos os seus cabaleiros e todos os seus carros.
14 E converteuse en señor das súas cidades, chegou a Ecbatane, tomou as torres e estragou as súas rúas e converteu a súa beleza en vergoña.
15 Tamén colleu a Arfaxad nos montes de Ragau, atravesouno cos seus dardos e destruíuno por completo aquel día.
16 Entón volveu despois a Nínive, tanto el como toda a súa compañía de varias nacións, sendo unha multitude moi grande de homes de guerra, e alí acougouse e banquetou, tanto el como o seu exército, cento vinte días.

CAPÍTULO 2

1 E no ano dezaoito, o día vinte e dous do primeiro mes, falouse na casa de Nabucodonosor, rei dos asirios, de que, como dixo, se vingase sobre toda a terra.
2 Entón chamou a todos os seus oficiais e todos os seus nobres e comunicoulles o seu consello secreto e concluíu a aflicción de toda a terra pola súa propia boca.
3 Entón decretaron destruír toda carne que non obedece o mandamento da súa boca.
4 E cando rematou o seu consello, Nabucodonosor, rei dos asirios, chamou a Holofernes, o capitán xefe do seu exército, que estaba ao seu lado, e díxolle.
5 Así di o gran rei, o señor de toda a terra: "Velaí que sairas da miña presenza e levarás contigo homes que confían nas súas propias forzas, cento vinte mil homes de a pie; e doce mil o número de cabalos cos seus xinetes.
6 E irás contra todo o país occidental, porque desobedeceron o meu mandamento.
7 E declararás que me preparan terra e auga: porque sairei na miña ira contra eles e cubrirei toda a faz da terra cos pés do meu exército, e dareinos para botín eles:
8 De xeito que os seus mortos encherán os seus vales e regatos e o río encherase de mortos ata que se desborde.
9 E levareios cativos ata os confins de toda a terra.
10 Sairás, pois. e tómame de antemán todos os seus territorios; e se se entregan a ti, gardarásme ata o día do seu castigo.
11 Pero respecto dos rebeldes, que o teu ollo non os perdone; pero mátaos e espoliaos onde queira que vaias.
12 Pois como eu vivo e polo poder do meu reino, todo o que falei, o farei coa miña man.
13 E ten coidado de non transgredir ningún dos mandamentos do teu señor, senón de cumprilos na súa totalidade, como eu che mandei, e non te demores en cumprilos.
14 Entón Holofernes saíu da presenza do seu señor e chamou a todos os gobernadores e capitáns e os oficiais do exército de Assur;
15 E reuniu os homes elixidos para a batalla, como lle mandara o seu señor, ata cento vinte mil e doce mil arqueiros a cabalo;
16 E alistounos, como se manda un gran exército para a guerra.
17 E colleu camelos e burros para os seus carros, un gran número; e ovellas, bois e cabras sen número para a súa provisión:
18 E moita comida para todos os homes do exército, e moito ouro e prata da casa do rei.
19 Entón saíu con todo o seu poder para ir diante do rei Nabucodonosor na viaxe, e cubrir toda a faz da terra cara ao occidente cos seus carros, e cabaleiros e os seus escollidos labeiras.

20 Tamén veu con eles un gran número de países diversos, coma saltóns e como a area da terra, porque a multitude era innumerable.
21 E saíron de Nínive a tres días de camiño cara á chaira de Bectileth, e plantaron desde Bectileth preto da montaña que está á esquerda da Cilicia superior.
22 Despois colleu todo o seu exército, os seus lacayos, os cabaleiros e os carros, e foi de alí para o monte;
23 E destruíron a Phud e a Lud, e saquearon a todos os fillos de Rasés e os fillos de Israel, que estaban cara ao deserto ao sur da terra dos Chelios.
24 Despois pasou o Éufrates, atravesou Mesopotamia e destruíu todas as cidades altas que estaban no río Arbonai, ata chegar ao mar.
25 E tomou as fronteiras de Cilicia e matou a todos os que lle resistían, e chegou ás fronteiras de Iafet, que estaban cara ao sur, fronte a Arabia.
26 Rodeou tamén a todos os fillos de Madián, queimou os seus tabernáculos e saqueou os seus cachorros.
27 Entón baixou á chaira de Damasco no tempo da colleita do trigo, queimou todos os seus campos e destruíu os seus rabaños e rabaños, saqueou as súas cidades e devastou os seus países e bateu con todos os seus mozos. o gume da espada.
28 Polo tanto, o medo e o temor caeron sobre todos os habitantes das costas do mar, que estaban en Sidón e Tiro, e os que habitaban en Sur e Ocina, e todos os que habitaban en Iemnaán; e os que moraban en Azoto e en Ascalón temíanlle moito.

CAPÍTULO 3

1 Enviáronlle embaixadores para tratar de paz, dicindo:
2 Velaquí, nós, os servos de Nabucodonosor, o gran rei, xacemos diante de ti; úsanos como sexa ben aos teus ollos.
3 Velaquí, as nosas casas, todos os nosos lugares, todos os nosos campos de trigo, rabaños e rabas, e todas as casas das nosas tendas están diante da túa cara; úsaos como che guste.
4 Velaquí, as nosas cidades e os seus habitantes son os teus servos; ven e trata con eles como che pareza.
5 Entón os homes chegaron a Holofernes e declaráronlle deste xeito.
6Entón baixou cara á costa do mar, tanto el como o seu exército, e puxo guarnicións nas cidades altas, e levou delas homes escollidos para axudar.
7Entón, eles e toda a contorna da contorna recibíronos con guirnaldas, bailes e pandeiros.
8 Con todo, derrubou as súas fronteiras e talou os seus arboredos: porque decretara destruír a todos os deuses da terra, que todas as nacións adorasen só a Nabucodonosor, e que todas as linguas e tribos o invocasen como deus.
9 Tamén veu fronte a Esdraelón, preto de Xudea, fronte ao gran estreito de Xudea.
10 E acampou entre Xeba e Escitópole, e alí estivo un mes enteiro para reunir todos os carros do seu exército.

CAPÍTULO 4

1Os fillos de Israel, que habitaban en Xudea, escoitaron todo o que Holofernes, o capitán xefe de Nabucodonosor, rei de Asiria, fixera ás nacións, e como lles estragou todos os templos e os aniquilara.
2Por iso tiñan moito medo del, e estaban preocupados por Xerusalén e polo templo do Señor, o seu Deus.
3 Porque acababan de volver do cativerio, e todo o pobo de Xudea estaba reunido recentemente: e os vasos, o altar e a casa foron santificados despois da profanación.
4Por iso enviaron a todas as costas de Samaria, ás aldeas, a Bethoron, Belmen, Xericó, Choba, Esora e ao val de Salem.
5 E apoderáronse de antemán de todas as cimas das montañas altas, e fortaleceron as aldeas que nelas estaban e amontoaron víveres para a provisión de guerra, porque os seus campos eran recentemente segados.
6 Tamén o sumo sacerdote Ioacim, que estaba naqueles días en Xerusalén, escribiu aos que moraban en Betulia e en Betomestham, que está fronte a Esdraelón, cara ao campo, preto de Dotaim.
7 Encargándolles que gardasen os pasadizos do monte, porque por eles había unha entrada a Xudea, e era fácil paralos que subían, porque o paso era recto, como máximo para dous homes.
8 E os fillos de Israel fixeron o que lles mandara o sumo sacerdote Ioacim, cos anciáns de todo o pobo de Israel que moraba en Xerusalén.
9 Entón todos os homes de Israel clamaron a Deus con gran fervor, e humillaron a súa alma con gran vehemencia:
10 Tanto eles, como as súas mulleres e os seus fillos, e o seu gando, e todo estranxeiro e mercenario, e os seus servos comprados con diñeiro, puxéronse cilicio nos lombos.
11 Así, todos os homes, as mulleres, os nenos pequenos e os habitantes de Xerusalén, caeron diante do templo, botaron cinzas sobre as súas cabezas e estenderon o seu cilicio ante a cara do Señor;
12 E clamou ao Deus de Israel todos, de acordo, que non dese os seus fillos por presa, nin as súas mulleres por botín, nin as cidades da súa herdanza para a destrución, nin o santuario para a profanación e o oprobio, e para que as nacións se alegren.
13 Entón Deus escoitou as súas oracións e mirou as súas aflicións, porque o pobo xaxuou moitos días en toda Xudea e Xerusalén ante o santuario do Señor Todopoderoso.
14 E o sumo sacerdote Ioacim, e todos os sacerdotes que estaban diante do Señor, e os que ministraban ao Señor, tiñan os lombos ceñidos de cilicio e ofrecían os holocaustos diarios, cos votos e as ofrendas do pobo.
15 E tiñan cinzas nas súas mitras, e clamaron ao Señor con todo o seu poder, que mirase ben a toda a casa de Israel.

CAPÍTULO 5

1Entón declarouse a Holofernes, o capitán xefe do exército de Assur, que os fillos de Israel se prepararan para a guerra, pecharon os pasos do monte e fortificaran todos os cumios dos montes altos e tiñan obstáculos nos países de champaña:
2 Con iso enfadouse moito, chamou a todos os príncipes de Moab, os xefes de Amón e todos os gobernadores da costa do mar.
3 E díxolles: "Dígame agora, fillos de Canaán, quen é este pobo que habita na zona montañosa, cales son as cidades nas que habitan, cal é a multitude do seu exército e cal é o seu exército. poder e forza, e cal é o rei que lles impón ou o capitán do seu exército;
4 E por que decidiron non vir ao encontro de min, máis que todos os habitantes do occidente.
5 Entón dixo Aquior, o capitán de todos os fillos de Amón: "O meu señor escoite agora unha palabra da boca do teu servo, e declarareiche a verdade sobre este pobo que habita preto de ti e que habita nos montes. : e non sairá ningunha mentira da boca do teu servo.
6 Este pobo é descendente dos caldeos:
7 E moraron ata agora en Mesopotamia, porque non quixeron seguir aos deuses dos seus pais, que estaban na terra de Caldea.
8 Porque deixaron o camiño dos seus antepasados e adoraron ao Deus do ceo, o Deus que eles coñecían; así que os expulsaron de fronte aos seus deuses e fuxiron a Mesopotamia e alí permaneceron moitos días.
9 Entón o seu Deus mandoulles que marchasen do lugar onde vivían como estranxeiros e que fosen á terra de Canaán, onde habitaban, onde se multiplicaron con ouro e prata e con moito gando.
10 Pero cando unha fame cubriu toda a terra de Canaán, baixaron a Exipto e moraban alí, mentres se alimentaban, e facíanse alí unha gran multitude, de modo que non se podía contar a súa nación.
11 Por iso o rei de Exipto levantouse contra eles, fíxoos con astucia, humillounos co traballo do ladrillo e fíxoos escravos.
12 Entón clamaron ao seu Deus e el bateu con pragas incurables toda a terra de Exipto.
13 E Deus secou o mar Vermello diante deles,
14 E levounos ao monte Sina e Cades-Barne, e botaron fóra a todos os que habitaban no deserto.
15 Así que habitaron na terra dos amorreos, e destruíron coa súa forza a todos os habitantes de Esebón e, pasando o Xordán, apoderáronse de todo o monte.
16 E botaron diante deles ao cananeo, ao ferezeo, ao xebuseo e ao siquemita e a todos os xerxeseos, e habitaron nese país moitos días.
17 E aínda que non pecaron ante o seu Deus, prosperaron, porque o Deus que odia a iniquidade estaba con eles.
18 Pero cando se apartaron do camiño que el lles indicaba, foron destruídos en moitas batallas moi graves, e foron levados cativos a unha terra que non era a súa, e o templo do seu Deus foi arroxado ao chan e as súas cidades foron tomada polos inimigos.
19 Pero agora volveron ao seu Deus, e subiron dos lugares onde foron esparexidos, e posuíron Xerusalén, onde está o seu santuario, e están sentados no monte; pois estaba desolado.
20 Agora ben, meu señor e gobernador, se hai algún erro contra este pobo e pecan contra o seu Deus, consideremos que esta será a súa ruína, e subamos e vencerémolos.
21 Pero se non hai iniquidade na súa nación, que o meu señor pase agora, non sexa que o seu Señor os defenda, e o seu Deus sexa por eles, e nos convertamos en oprobio ante todo o mundo.
22 E cando Aquior rematou estes ditos, toda a xente que estaba arredor da tenda murmurou, e os xefes de Holofernes, e todos os que habitaban á beira do mar e en Moab, dixeron que o matara.
23 Pois, din, non teremos medo da cara dos fillos de Israel: pois, velaquí, é un pobo que non ten forza nin poder para unha batalla forte.
24 Agora, señor Holofernes, subiremos e serán unha presa para ser devorada de todo o teu exército.

CAPÍTULO 6

1 E cando cesou o tumulto dos homes que estaban arredor do concilio, Holofernes, capitán xefe do exército de Assur, díxolle a Aquior e a todos os moabitas diante de toda a compañía das demais nacións:
2 E quen es ti, Aquior, e os mercenarios de Efraím, que profetizaches contra nós como hoxe e dixestes que non facemos guerra contra o pobo de Israel, porque o seu Deus o defenderá? e quen é Deus senón Nabucodonosor?
3 El enviará o seu poder e destruíraos da superficie da terra, e o seu Deus non os librará; pero nós, os seus servos, destruímolos coma un só home; pois non son capaces de soster o poder dos nosos cabalos.
4 Porque con eles pisarémolos, e os seus montes emborracharanse co seu sangue, e os seus campos encheranse dos seus cadáveres, e os seus pasos non poderán estar diante de nós, porque perecerán por completo. di o rei Nabucodonosor, señor de toda a terra, porque dixo: Ningunha das miñas palabras será en balde.
5 E ti, Aquior, mercenario de Amón, que falaches estas palabras no día da túa iniquidade, non verás máis o meu rostro dende este día, ata que me vingue desta nación que saíu de Exipto.
6 E entón a espada do meu exército e a multitude dos que me serven pasarán polos teus costados, e ti caerás entre os seus mortos cando eu volva.
7Agora, pois, os meus servos te traerán de volta ao monte, e colocaránte nunha das cidades dos pasadizos.
8 E non perecerás ata que sexas destruído con eles.
9 E se te persuases na túa mente de que serán tomados, non deixes caer o teu rostro: faleino, e ningunha das miñas palabras será en balde.
10 Entón Holofernes mandou aos seus servos, que esperaban na súa tenda, que tomasen a Aquior e o levasen a Betulia e o entregasen en mans dos fillos de Israel.

11 Entón os seus servos levárono e sacárono do campamento para a chaira, e foron do medio da chaira para o monte, e chegaron ás fontes que estaban debaixo de Betulia.
12 E cando os homes da cidade os viron, colleron as súas armas e saíron da cidade ata o cumio do outeiro; e todo home que usaba unha funda impediu que subiran tirando pedras contra eles.
13 Con todo, se meteron en segredo debaixo do outeiro, ataron a Aquior e botárono, deixárono ao pé do outeiro e volveron ao seu señor.
14Pero os israelitas baixaron da súa cidade e viñeron onda el, soltárono, levárono a Betulia e presentárono aos gobernadores da cidade.
15 Que eran naqueles días Ozías, fillo de Mica, da tribo de Simeón, e Cabris, fillo de Gotoniel, e Carmis, fillo de Melquiel.
16 E reuniron a todos os anciáns da cidade, e toda a súa mocidade, e as súas mulleres, correron á asemblea, e puxeron a Aquior no medio de todo o seu pobo. Entón Ozias preguntoulle o que estaba feito.
17 E respondeu e declaroulles as palabras do concilio de Holofernes, e todas as palabras que falara no medio dos príncipes de Assur, e todo o que Holofernes falara con orgullo contra a casa de Israel.
18 Entón o pobo caeu a terra e adorou a Deus e clamou a Deus. dicindo,
19 Señor, Deus do ceo, mira o seu orgullo e compadece do baixo estado da nosa nación e mira a cara dos que hoxe son santificados para ti.
20Entón consolaron a Aquior e louvárono moito.
21 Ozías levouno da asemblea á súa casa e fixo un banquete aos anciáns; e pediron axuda ao Deus de Israel toda a noite.

CAPÍTULO 7

1 Ao día seguinte, Holofernes mandou a todo o seu exército e a todo o seu pobo que viñese a tomar parte da súa parte, que levasen o seu campamento contra Betulia, que tomaran de antemán as subidas do monte e que fixeran guerra contra os fillos de Israel. .
2 Entón os seus homes fortes retiraron os seus campamentos naquel día, e o exército dos homes de guerra era de cento setenta mil peóns, e doce mil cabaleiros, ademais da equipaxe, e outros homes que estaban a pé entre eles, unha multitude moi grande. .
3 E acamparon no val preto de Betulia, xunto á fonte, e estendéronse en ancho por Dotaim ata Belmaim, e desde Betulia ata Cinamón, que está fronte a Esdraelón.
4 Os fillos de Israel, cando viron a súa multitude, turbaron moito e dixéronlle cada un ao seu veciño: "Agora estes homes lamberán a faz da terra; pois nin as altas montañas, nin os vales, nin os outeiros, son capaces de soportar o seu peso.
5 Entón cada un colleu as súas armas de guerra e, despois de prender lume nas súas torres, quedaron vixiando toda a noite.
6Pero no segundo día Holofernes sacou a todos os seus cabaleiros á vista dos fillos de Israel que estaban en Betulia.
7 E observou os pasadizos da cidade e chegou ás fontes das súas augas, colleunas e puxo sobre elas guarnicións de homes de guerra, e el mesmo partiu cara ao seu pobo.
8Entón achegáronse a el todos os xefes dos fillos de Esaú e todos os gobernadores do pobo de Moab e os xefes da costa do mar, e dixeron:
9 Que o noso señor escoite agora unha palabra para que non haxa un derrocamento no teu exército.
10 Porque este pobo dos fillos de Israel non confía nas súas lanzas, senón na altura das montañas nas que habitan, porque non é fácil subir aos cumios dos seus montes.
11 Agora ben, meu señor, non loitas contra eles en orde de batalla, e non perecerá nin un home do teu pobo.
12 Permanece no teu campamento e garda a todos os homes do teu exército, e deixa que os teus servos entren nas súas mans a fonte de auga que brota do pé do monte.
13 Porque todos os habitantes de Betulia teñen alí a súa auga; así os matarán con sede, e abandonarán a súa cidade, e nós e o noso pobo subiremos aos cumios dos montes próximos e acamparemos sobre eles, para que ninguén saia da cidade.
14 Así, eles, as súas mulleres e os seus fillos serán consumidos polo lume, e antes de que a espada veña contra eles, serán derrubados nas rúas onde habitan.
15 Así lles darás unha mala recompensa; porque se rebelaron e non atoparon a túa persoa en paz.
16 E estas palabras gustáronlle a Holofernes e a todos os seus servos, e ordenou facer o que eles dixeran.
17 Entón, o campamento dos fillos de Amón partiu, e con eles cinco mil asirios, e acamparon no val e tomaron as augas e as fontes das augas dos fillos de Israel.
18 Entón os fillos de Esaú subiron cos fillos de Amón e acamparon na zona montañosa fronte a Dotaim; e enviaron algúns deles cara ao sur e cara ao leste fronte a Ecrebel, que está preto de Cusi, que é sobre o regato Mochmur; e o resto do exército dos asirios acampou na chaira e cubriu a superficie de toda a terra; e as súas tendas e carruaxes foron montadas para unha multitude moi grande.
19 Entón os fillos de Israel clamaron ao Señor, o seu Deus, porque o seu corazón fallaba, porque todos os seus inimigos os rodearan e non había forma de escapar de entre eles.
20Así permaneceu ao redor deles toda a compañía de Assur, os seus lacayos, carros e cabaleiros, trinta e catro días, de modo que todos os seus vasos de auga fallaron todos os inhibidores de Betulia.
21 E baleiraron as cisternas e non tiñan auga para beber por un día; pois dábanlles de beber a medida.
22 Polo tanto, os seus fillos estaban desanimados, e as súas mulleres e mozos desmaiaron de sede e caeron nas rúas da cidade e polos pasadizos das portas, e xa non había ningunha forza neles.
23Entón todo o pobo reuniuse a Ozías e ao xefe da cidade, mozos, mulleres e nenos, e clamaron a gran voz e dixeron diante de todos os anciáns:

24 Deus sexa xulgado entre nós e vós, porque nos fixestes un gran dano, xa que non pediu paz aos fillos de Assur.
25 Pois agora non temos axuda, pero Deus vendeunos nas súas mans, para que sexamos arroxados diante deles con sede e gran destrución.
26 Xa que logo, chámaos a vós e entregade a cidade enteira como botín ao pobo de Holofernes e a todo o seu exército.
27 Porque é mellor que nos fagan un botín que morrer de sede, porque seremos seus servos, para que as nosas almas vivan e non vexan a morte dos nosos fillos diante dos nosos ollos, nin as nosas mulleres nin as nosas mulleres. morrer os nosos fillos.
28 Tomamos como testemuña contra vós o ceo e a terra, e o noso Deus e Señor dos nosos pais, que nos castiga segundo os nosos pecados e os pecados dos nosos pais, que non fai o que dixemos hoxe.
29 Entón houbo un gran choro de acordo no medio da asemblea; e clamaron ao Señor Deus con gran voz.
30 Entón díxolles Ozías: "Irmáns, teñades moito coraxe. Aguantemos aínda cinco días, no que o Señor, noso Deus, volva a súa misericordia cara a nós; porque non nos abandonará por completo.
31 E se pasan estes días e non chegamos axuda, fareino segundo a túa palabra.
32 E dispersou o pobo, cada un ao seu cargo; e foron ata os muros e torres da súa cidade, e enviaron as mulleres e os nenos ás súas casas, e quedaron moi baixos na cidade.

CAPÍTULO 8

1 Naquel tempo soubo diso Xudit, que era filla de Merari, fillo de Boi, fillo de Xosé, fillo de Ozel, fillo de Elcia, fillo de Ananías, fillo de Gedeón, fillo de Rafael. , fillo de Acito, fillo de Eliu, fillo de Eliab, fillo de Natanael, fillo de Samael, fillo de Salasadal, fillo de Israel.
2 E Manaxés era o seu marido, da súa tribo e parentela, que morreu na colleita da cebada.
3 Pois mentres estaba vixiando aos que ataban gavillas no campo, a calor enriba da súa cabeza e botouse sobre a súa cama e morreu na cidade de Betulia; e enterraronno cos seus pais no campo entre Dotaim e Balamo. .
4Entón Judit quedou viúva na súa casa tres anos e catro meses.
5 E fíxolle unha tenda no alto da súa casa, vestiuse de cilicio nos lombos e gardou a roupa de viúva.
6 E xaxunou todos os días da súa viuvez, agás as vésperas dos sábados, e os sábados, e as vésperas das lúas novas, e as lúas novas e as festas e os días solemnes da casa de Israel.
7 Tamén tiña un aspecto bonito e moi fermosa á vista: e o seu marido Manaxés deixoulle ouro, prata, criados e criadas, gando e terras; e ela quedou sobre eles.
8 E non había ninguén que lle dera unha mala palabra; xa que ela temía moito a Deus.
9 Cando escoitou as malas palabras do pobo contra o gobernador, que se desmaiou por falta de auga; porque Judit escoitara todas as palabras que Ozías lles falara e que xurou entregar a cidade aos asirios ao cabo de cinco días;
10Entón enviou á súa camareira, que tiña o goberno de todas as cousas que ela tiña, para chamarlle a Ozias e Chabris e Carmis, os anciáns da cidade.
11 E achegáronse a ela e ela díxolles: "Escoitade-me agora, gobernadores dos habitantes de Betulia, porque as vosas palabras que falastes hoxe ante o pobo non son correctas ao tocar este xuramento que fixestes e pronunciastes". entre Deus e ti, e prometemos entregar a cidade aos nosos inimigos, a non ser que nestes días o Señor se volva para axudarte.
12 E agora quen sodes vós que tentastes a Deus hoxe e estades en lugar de Deus entre os fillos dos homes?
13 E agora proba o Señor Todopoderoso, pero nunca saberedes nada.
14 Porque non podedes atopar a profundidade do corazón do home, nin podedes percibir as cousas que pensa: entón, como podedes buscar a Deus, que fixo todas estas cousas, e coñecer a súa mente ou comprender o seu propósito? Non, meus irmáns, non irrites ao Señor, noso Deus.
15 Porque se non nos axuda nestes cinco días, ten poder para defendernos cando queira, mesmo todos os días, ou para destruírnos diante dos nosos inimigos.
16 Non vingues os consellos do Señor, noso Deus, porque Deus non é como o home para ser ameazado; tampouco é como fillo do home, para que vacila.
17 Polo tanto, agardemos a súa salvación e chamémoslle que nos axude, e escoitará a nosa voz, se lle agrada.
18 Porque non xurdiu na nosa idade ningún, nin hai nestes días nin tribo, nin familia, nin pobo, nin cidade entre nós, que adoren deuses feitos coas mans, como antes.
19 Por iso os nosos pais foron entregados á espada e ao botín, e sufriron unha gran caída diante dos nosos inimigos.
20 Pero non coñecemos outro deus, polo que confiamos en que non nos desprezará a nós nin a ningún da nosa nación.
21 Porque se somos tomados así, toda Xudea quedará asolada e o noso santuario será saqueado; e esixirá a nosa profanación na boca.
22 E a matanza dos nosos irmáns, a cautividade do país e a desolación da nosa herdanza, volverá sobre as nosas cabezas entre os xentís, onde queira que esteamos escravos; e seremos unha ofensa e un oprobio para todos os que nos posúen.
23 Porque a nosa servidume non será dirixida a favor, senón que o Señor, o noso Deus, transformaraa en deshonra.
24 Agora ben, irmáns, demos un exemplo aos nosos irmáns, porque os seus corazóns dependen de nós, e o santuario, a casa e o altar descansan sobre nós.
25 Ademais, deamos grazas ao Señor, noso Deus, que nos proba, como fixo os nosos pais.
26 Lembra o que lle fixo a Abraham e como probou a Isaac, e o que lle pasou a Xacob na Mesopotamia de Siria, cando gardaba as ovellas de Labán, irmán da súa nai.

27 Porque non nos probou no lume, como o fixo a eles, para examinar os seus corazóns, nin se vingou de nós, senón que o Señor azouta aos que se achegan a el para amonestalos.
28 Entón díxolle Ozías: "Todo o que falaches fíxoo con bo corazón, e non hai ninguén que poida contrarrestar as túas palabras".
29 Porque este non é o primeiro día no que se manifesta a túa sabedoría; pero dende o principio dos teus días todo o pobo coñeceu o teu entendemento, porque a disposición do teu corazón é boa.
30 Pero o pobo tiña moita sede e obrigounos a facerlles o que lles falamos e a facer un xuramento sobre nós, que non romperemos.
31 Xa que logo, ora por nós, porque es unha muller piadosa, e o Señor enviaranos a choiva para encher as nosas cisternas, e xa non nos esmoreceremos.
32 Entón Judit díxolles: "Escóitame, e farei unha cousa que percorrerá por todas as xeracións aos fillos da nosa nación".
33 Estaredes esta noite na porta, e eu sairei coa miña serva; e nos días que prometedes entregar a cidade aos nosos inimigos, o Señor visitará Israel pola miña man.
34 Pero non preguntedes polo meu feito, porque non vos vou declarar ata que estean rematadas as cousas que fago.
35 Entón Ozías e os príncipes dixéronlle: -"Vai en paz e o Señor Deus estea diante de ti para vingarse dos nosos inimigos.
36 Entón, volveron da tenda e foron para os seus gardas.

CAPÍTULO 9

1 Xudith botouse a boca boca arriba, botou cinzas sobre a súa cabeza e descubriu o cilicio co que estaba vestida; e sobre o tempo en que se ofrecía o incenso daquela noite en Xerusalén, na casa do Señor, Judit clamou a gran voz e dixo:
2 Señor Deus de meu pai Simeón, a quen lle deches unha espada para vingarse dos estranxeiros, que soltou o cinto dunha criada para contaminala, e descubriu a coxa para vergoña e contaminaba a súa virxindade para o seu oprobio; porque dixeches: Non será así; e aínda así o fixeron:
3 Por iso deches a morte aos seus gobernantes, de xeito que tinguiron o seu leito de sangue, sendo enganados, e derrotaron aos servos cos seus señores e aos señores sobre os seus tronos;
4 E deches as súas mulleres por presa, e as súas fillas para que sexan cativas e todo o seu botín para repartir entre os teus queridos fillos; que estaban conmovidos co teu celo e aborrecían a contaminación do seu sangue e pedíronte axuda: Deus, Deus meu, escoitame tamén, que son viúva.
5 Porque non só fixeches esas cousas, senón tamén as que caeron antes e as que sucederon despois; pensaches nas cousas que están agora e as que están por vir.
6 Si, as cousas que determinaches estaban listas, e dixo: "Velaí, estamos aquí, porque todos os teus camiños están preparados e os teus xuízos están na túa presciencia".
7 Pois velaquí, os asirios están multiplicados no seu poder; son exaltados con cabalo e home; glorianse na forza dos seus lacaios; confían no escudo, na lanza, no arco e na funda; e non saibas que ti es o Señor que rompe as batallas: o Señor é o teu nome.
8 Derruba a súa forza co teu poder e fai caer a súa forza na túa ira: porque se propuxeron contaminar o teu santuario, contaminar o tabernáculo onde descansa o teu glorioso nome e derrubar con espada o corno do teu altar.
9 Velaí o seu orgullo, e envía a túa ira sobre as súas cabezas: dá na miña man, que son viúva, o poder que concibín.
10 Golpea co engano dos meus beizos ao servo co príncipe e ao príncipe co servo: destruír a súa majestuosidade coa man dunha muller.
11 Porque o teu poder non está na multitude nin o teu poder nos homes fortes: porque ti es un Deus dos aflixidos, un axudante dos oprimidos, un defensor dos débiles, un protector dos desamparados, un salvador dos que non teñen esperanza. .
12Oh, Deus do meu pai e Deus da herdanza de Israel, Señor dos ceos e da terra, Creador das augas, rei de todas as criaturas, escoita a miña oración:
13 E fai que a miña fala e o meu engano sexan a súa ferida e ferida, que proxectaron cousas crueis contra o teu pacto, e contra a túa casa santa, contra o cumio de Sión e contra a casa da posesión dos teus fillos.
14 E fai que todas as nacións e tribos recoñezan que ti es o Deus de todo poder e poder, e que non hai outro que protexa ao pobo de Israel senón ti.

CAPÍTULO 10

1 Despois diso, ela deixara de berrar ao Deus de Israel e acabara con todas estas palabras.
2 Levantouse onde caera, chamou á súa criada e baixou á casa na que moraba nos sábados e nas súas festas.
3 E quitou o cilicio que levaba, e quitou as vestimentas da súa viuvez, lavouse todo o corpo con auga, ungiuse con un ungüento precioso, trenzou o cabelo da súa cabeza e púxose un pneumático. e vestiuse as súas vestimentas de alegría, coas que estivo vestida durante a vida do seu marido Manasés.
4 E colleu sandalias nos pés e púxolle as pulseiras, as cadeas, os aneis, os pendentes e todos os seus adornos, e vestiuse con valentía, para atraer os ollos de todos os homes que a viran.
5 Entón ela deulle á súa criada unha botella de viño e unha cunca de aceite, e encheu unha bolsa de millo resecado, anacos de figos e de pan fino; entón ela dobrou todas estas cousas e púxoas enriba dela.
6 Así saíron á porta da cidade de Betulia, e atoparon alí de pé a Ozías e aos anciáns da cidade, Cabris e Carmis.
7 E cando a viron que o seu rostro estaba alterado e a súa vestimenta cambiou, maravillaron moito a súa beleza e dixéronlle.

8 O Deus, o Deus dos nosos pais, dáche gracia e realiza as túas empresas para a gloria dos fillos de Israel e para a exaltación de Xerusalén. Entón adoraron a Deus.
9 E ela díxolles: "Manda que se me abra as portas da cidade, para que eu saia a cumprir as cousas das que falastes comigo". Así que mandaron aos mozos que lle abrisen, tal e como ela dixera.
10 E cando o fixeron, saíu Judith, ela e a súa criada con ela; e os homes da cidade mirábanlle por ela, ata que baixou o monte, e ata que pasou o val e xa non puido vela.
11Así saíron directos ao val;
12 E colleuna e preguntoulle: De que pobo es ti? e ti de onde ven? e a onde vas? E ela dixo: "Eu son unha muller dos hebreos e fuxi deles, porque vos serán dados para ser consumidos".
13 E vou ante Holofernes, o capitán xefe do teu exército, para declarar palabras de verdade; e mostrarei-lle un camiño polo que vai ir e conquistar todo o monte, sen perder o corpo nin a vida de ningún dos seus homes.
14 Cando os homes escoitaron as súas palabras e viron o seu rostro, quedaron marabillados da súa beleza e dixéronlle:
15 Salvaches a túa vida, xa que te apresuraches a baixar á presenza do noso señor.
16 E cando esteas diante del, non teñas medo no teu corazón, senón móstralle segundo a túa palabra; e suplicarache ben.
17Entón escolleron de entre eles cen homes para que a acompañasen a ela e á súa criada; e levárona á tenda de Holofernes.
18Entón houbo un encontro por todo o campamento, porque o ruido da súa chegada foi entre as tendas, e acercáronse a ela, mentres ela estaba fóra da tenda de Holofernes, ata que lle falaron dela.
19 E admiraban a súa beleza e admiraban por ela os fillos de Israel, e cada un dicía ao seu veciño: "Quen desprezaría a este pobo que ten entre eles a tales mulleres?" seguramente non é bo que quede un home deles que, deixado ir, poida enganar a toda a terra.
20 E saíron os que estaban preto de Holofernes, e todos os seus servos e trouxérona na tenda.
21Holofernes descansaba sobre a súa cama baixo un dosel tecido de púrpura, ouro, esmeraldas e pedras preciosas.
22 Entón mostráronlle dela; e saíu diante da súa tenda con lámpadas de prata que ían diante del.
23 E cando Judit chegou ante el e os seus servos, todos quedaron marabillados da beleza do seu rostro; e ela botouse a boca boca arriba e fíxoo reverencia por el, e os seus servos levárona.

CAPÍTULO 11

1 Entón díxolle Holofernes: "Muller, consola, non teñas medo no teu corazón, porque nunca fixen dano a ninguén que quixese servir a Nabucodonosor, o rei de toda a terra".
2 Agora ben, se o teu pobo, que habita nos montes, non tivese alumbrado por min, eu non levantaría contra eles a miña lanza, pero eles fixeron estas cousas para si mesmos.
3 Pero agora dime por que fuxiches deles e chegaches a nós: porque viñeches para salvagardar; consoládevos, vivirás esta noite, e máis adiante:
4 Pois ninguén che fará dano, senón que che rogue ben, como fan os servos do rei Nabucodonosor, meu señor.
5 Entón Judit díxolle: "Recibe as palabras do teu servo e deixa que a túa serva fale na túa presenza e non lle mentirei ao meu señor esta noite".
6 E se segues as palabras da túa serva, Deus fará que a cousa suceda perfectamente; e o meu señor non fallará dos seus propósitos.
7 Como vive Nabucodonosor, rei de toda a terra, e como vive o seu poder, quen te enviou para soster todo ser vivo, porque non só os homes o servirán por ti, senón tamén as bestas do campo e o gando, e as aves do ceo vivirán polo teu poder baixo Nabucodonosor e toda a súa casa.
8 Porque escoitamos falar da túa sabedoría e das túas políticas, e dígase en toda a terra que só ti es excelente en todo o reino, e poderoso en coñecemento e marabilloso en proezas de guerra.
9 En canto ao asunto que falou Aquior no teu consello, escoitamos as súas palabras; porque os homes de Betulia salvárono, e declaroulles todo o que che falara.
10 Polo tanto, señor e gobernador, non respectes a súa palabra; pero gárdao no teu corazón, porque é verdade: porque a nosa nación non será castigada, nin a espada poderá prevalecer contra eles, se non pequen contra o seu Deus.
11 E agora, para que o meu señor non sexa derrotado e frustre o seu propósito, ata agora caeu sobre eles a morte, e o seu pecado alcanzounos, co cal provocarán a ira do seu Deus sempre que fagan o que non convén. feito:
12 Xa que non lles faltan alimentos, e toda a súa auga é escasa, e decidiron poñer as mans sobre o seu gando e propuxéronse consumir todas aquelas cousas que Deus lles prohibiu comer polas súas leis:
13 E están decididos a gastar as primicias dos décimos do viño e do aceite que santificaran e que reservaron para os sacerdotes que serven en Xerusalén diante do noso Deus; as cousas que non é lícito a ningún dos pobos tanto como tocar coas mans.
14Porque enviaron algúns a Xerusalén, porque tamén os que habitan alí fixeron o mesmo, para traerlles unha licenza do Senado.
15 Agora ben, cando lles fagan saber, farano de inmediato, e daráncheche para ser destruídos o mesmo día.
16 Xa que logo, eu a túa serva, sabendo todo isto, fuxín da súa presenza; e Deus me enviou para facer cousas contigo, das que toda a terra quedará abraiada, e quen o escoite.
17 Porque o teu servo é relixioso e serve ao Deus do ceo día e noite; agora, pois, meu señor, quedarei contigo, e o teu servo sairá de noite ao val, e orarei a Deus, e el diráme cando cometen os seus pecados:
18 E vouche mostrar; entón sairas con todo o teu exército, e non haberá ningún deles que che resista.

19 E guiareite polo medio de Xudea ata que chegues diante de Xerusalén; e poñerei o teu trono no medio del; e conducirases como ovellas que non teñen pastor, e un can non abrirá a boca por ti, porque estas cousas contáronme segundo a miña presciencia, e foron declaradas a min, e son enviado para contar. ti.
20 Entón as súas palabras agradaron a Holofernes e a todos os seus servos; e marabilláronse da súa sabedoría e dixeron:
21 Non hai unha muller así dun cabo a outro da terra, tanto pola beleza do rostro como pola sabedoría das palabras.
22 Así mesmo díxolle Holofernes. Ben fixo Deus en enviarte diante do pobo, para que a fortaleza estea nas nosas mans e a destrución sobre aqueles que consideran levemente ao meu señor.
23 E agora eres fermosa no teu rostro e enxeñosa nas túas palabras: de certo, se fas o que dixeches, o teu Deus será o meu Deus, e habitarás na casa do rei Nabucodonosor e serás famoso por todo o mundo. terra.

CAPÍTULO 12

1 Entón mandou traela onde estaba o prato; e pediu que lle prepararan as súas propias carnes e que ela bebese do seu propio viño.
2 E Judit dixo: "Non comerei del, para que non se produza unha ofensa; pero se me fará provisión das cousas que trouxen.
3 Entón Holofernes díxolle: Se a túa provisión falla, como che daremos o mesmo? pois non hai ninguén connosco da túa nación.
4 Entón Judith díxolle. Como vive a túa alma, meu señor, a túa serva non gastará o que teño antes de que o Señor faga da miña man as cousas que el determinou.
5Entón os servos de Holofernes trouxérona na tenda, e ela durmiu ata a media noite, e ergueuse cando era a vigilia da mañá.
6 E enviado a Holofernes, salvo: Que o meu señor ordene agora que a túa serva saia á oración.
7 Entón Holofernes mandou aos seus gardas que non a detivesen: así permaneceu no campamento tres días, e saíu de noite ao val de Betulia e lavouse nunha fonte de auga xunto ao campamento.
8 E cando saíu, suplicou ao Señor Deus de Israel que dirixise o seu camiño para a creación dos fillos do seu pobo.
9Entón entrou limpa e quedou na tenda ata que comeu a súa carne á noite.
10 E no cuarto día Holofernes fixo un banquete só para os seus propios servos, e non chamou a ningún dos oficiais ao banquete.
11 Entón díxolle ao eunuco Bagoas, que tiña todo o que tiña: "Vai agora e persuade a esta hebrea que está contigo para que veña a nós e coma e beba connosco".
12 Porque, velaquí, será unha vergoña para a nosa persoa, se deixamos marchar a unha muller así, sen ter a súa compañía; porque se non a atraemos cara nós, rirase de nós.
13 Entón Bagoas saíu da presenza de Holofernes e chegou a ela e díxolle: "Que esta fermosa moza non teña medo de vir ao meu señor, de ser honrada na súa presenza, de beber viño e de alegrarse connosco. feita hoxe como unha das fillas dos asirios, que serven na casa de Nabucodonosor.
14 Entón Judith díxolle: -"Quen son eu agora para contrarrestar ao meu señor? certamente o que lle guste fareino axiña, e será a miña alegría ata o día da miña morte.
15 Ela ergueuse, e vestiuse coas súas vestimentas e con todos os seus traxes de muller, e a súa criada foi e puxo para ela peles suaves no chan fronte a Holofernes, que recibira de Bagoas para o seu uso diario, para que se sentara e comelos.
16 Cando Judit entrou e sentou, Holofernes o seu corazón estaba arrebatado con ela, e a súa mente conmoveuse, e desexaba moito a súa compañía; pois agardou un tempo para enganala, dende o día que a vira.
17 Entón díxolle Holofernes: "Bebe agora e alégrate connosco".
18 Entón Judit dixo: "Agora vou beber, meu señor, porque a miña vida está engrandecida en min hoxe máis que todos os días que nacín".
19 Despois colleu, comeu e bebeu diante del o que a súa criada preparara.
20 E Holofernes deleitouse moito con ela e bebeu máis viño do que bebera en ningún momento nun día desde que naceu.

CAPÍTULO 13

1 Cando chegou a noite, os seus criados apresuráronse en marchar, e Bagoas pechou a súa tenda fóra e despediu aos camareiros da presenza do seu señor; e foron para os seus leitos, porque estaban todos cansos, porque a festa fora longa.
2 E Judit quedou soa na tenda, e Holofernes deitado só na súa cama, porque estaba cheo de viño.
3Xidit mandara á súa criada que quedara fóra do seu dormitorio e que a esperase. saíndo, como facía a diario: pois dixo que sairía ás súas oracións, e faloulle a Bagoas co mesmo propósito.
4Entón todos saíron e non quedou ninguén no dormitorio, nin pequeno nin grande. Entón Judit, de pé xunto á súa cama, dixo no seu corazón: Señor Deus de todo poder, mira este presente para as obras das miñas mans para a exaltación de Xerusalén.
5 Porque agora é o momento de axudar á túa herdanza e de executar as túas empresas para a destrución dos inimigos que se levantaron contra nós.
6Entón ela chegou á columna da cama, que estaba á cabeza de Holofernes, e tirou de alí o seu fauchón.
7 Achegouse á súa cama, colleu o cabelo da súa cabeza e dixo: "Fortaleceme, Señor Deus de Israel, hoxe".
8 E golpeoulle dúas veces o pescozo con todas as súas forzas e quitoulle a cabeza.
9 E derrubou o seu corpo da cama e tirou o dosel dos alicerces; e ao pouco tempo ela saíu e deulle a cabeza a Holofernes á súa criada;
10 E meteuno no seu saco de carne; así que foron os dous xuntos segundo o seu costume para orar; e cando pasaron o

campamento, rodearon o val, subiron ao monte de Betulia e chegaron ás súas portas.
11 Entón Judit díxolles de lonxe aos vixiantes da porta: "Abride, abre agora a porta: Deus, o noso Deus, está connosco, para mostrar o seu poder aínda en Xerusalén e as súas forzas contra o inimigo, como el mesmo fixo". feito este día.
12 Cando os homes da súa cidade escoitaron a súa voz, apresuráronse en baixar á porta da súa cidade e chamaron aos anciáns da cidade.
13 E entón correron todos xuntos, tanto pequenos como grandes, porque lles resultaba estraño que ela chegase; entón abriron a porta, recibiunos, prenderon lume como luz e puxéronse arredor deles.
14 Entón ela díxolles en voz alta: "Globo, louvade a Deus, louvade a Deus, digo, porque non quitou a súa misericordia á casa de Israel, senón que destruíu os nosos inimigos coas miñas mans esta noite".
15 Entón ela sacou a cabeza da bolsa, mostroulla e díxolles: velaquí a cabeza de Holofernes, o capitán xefe do exército de Assur, e velaquí o dosel no que xacía na súa borracheira; e o Señor bateuno pola man dunha muller.
16 Vive o Señor, quen me gardou no meu camiño polo que fun, o meu rostro enganoume ata a súa destrución, e aínda así non pecou comigo para contaminarme e avergoñarme.
17 Entón todo o pobo quedou maravillosamente abraiado e inclináronse e adoraron a Deus, e dixeron unánimemente: Bendito sexas ti, o noso Deus, que aniquilaches hoxe os inimigos do teu pobo.
18 Entón díxolle Ozías: "Oh filla, bendita es ti do Deus Altísimo sobre todas as mulleres da terra; e bendito sexa o Señor Deus, que creou os ceos e a terra, que te enviou para cortarlle a cabeza ao xefe dos nosos inimigos.
19 Por iso a túa confianza non se apartará do corazón dos homes, que lembran o poder de Deus para sempre.
20 E Deus vólvese estas cousas para un eloxio perpetuo, para visitarte en cousas boas, porque non perdonaches a túa vida pola aflicción da nosa nación, senón que vingaste a nosa ruína, camiñando en liña recta ante o noso Deus. E todo o pobo dixo: Así sexa, así sexa.

CAPÍTULO 14

1 Entón díxolles Judith: "Escoitade-me agora, meus irmáns, e tomade esta cabeza e colgádea no lugar máis alto dos vosos muros".
2 E en canto aparecerá a mañá e sairá o sol sobre a terra, collede cada un as súas armas, e saíde da cidade a todos os homes valentes e poñedes un capitán sobre eles, coma se quixeses. baixa ao campo á garda dos asirios; pero non baixes.
3Entón tomarán as súas armaduras e entrarán no seu campamento, levantarán os xefes do exército de Assur, correrán ata a tenda de Holofernes, pero non o atoparán; entón caerá sobre eles medo e fuxirá ante o teu rostro.
4 Entón, vós e todos os que habitamos na costa de Israel, perseguirédelos e derrubarédelos mentres andan.
5 Pero antes de facer estas cousas, chámame Aquior o amonita, para que vexa e coñeza a aquel que desprezou a casa de Israel e que o enviou ata nós como para a súa morte.
6 Entón chamaron a Aquior da casa de Ozías; e cando chegou, e viu a cabeza de Holofernes na man dun home na asemblea do pobo, caeu a terra de boca e o seu espírito fallou.
7 Pero cando o recuperaron, el caeu aos pés de Xudit, reverendouna e díxolle: "Bendita es ti en todos os tabernáculos de Xudá e en todas as nacións, que se asombrarán ao oír o teu nome".
8 Agora cóntame todas as cousas que fixeches nestes días. Entón Judit contoulle no medio do pobo todo o que fixera, desde o día en que saíu ata aquela hora que lles falou.
9 E cando ela deixou de falar, a xente gritou a gran voz e fixo un ruído de alegría na súa cidade.
10 E cando Aquior viu todo o que fixera o Deus de Israel, creu moito en Deus e circuncidiu a carne do seu prepucio e uniuse á casa de Israel ata hoxe.
11 E axiña que chegou a mañá, colgaron a cabeza de Holofernes na parede, e cada un colleu as súas armas, e saíron en bandas cara ao estreito da montaña.
12 Pero cando os asirios os viron, enviaron aos seus xefes, que acudiron aos seus xefes e tribunos e a cada un dos seus gobernantes.
13 Entón chegaron á tenda de Holofernes e dixéronlle ao encargado de todas as súas cousas: "Esperta agora o noso señor, porque os escravos foron ousados para baixar contra nós á batalla, para que sexan totalmente destruídos".
14 Entón entrou en Bagoas e petou á porta da tenda; pois pensaba que se deitara con Judith.
15 Pero como ninguén respondeu, abriuno e entrou na alcoba, atopouno morto no chan, e quitáronlle a cabeza.
16 Por iso clamou a gran voz, con choros, suspiros e un forte berro, e rasgou as súas vestiduras.
17 Despois entrou na tenda onde aloxaba Xudit, e cando non a atopou, saltou cara á xente e berrou:
18 Estes escravos actuaron con traizón; unha muller dos hebreos provocou vergoña sobre a casa do rei Nabucodonosor, pois velaquí, Holofernes xace no chan sen cabeza.
19 Cando os xefes do exército asirio escoitaron estas palabras, rasgaron os seus abrigos e as súas mentes quedaron moi turbadas, e houbo un berro e un ruído moi grande por todo o campamento.

CAPÍTULO 15

1 E cando oíron os que estaban nas tendas, quedaron abraiados polo que estaba feito.
2 E caeu sobre eles o medo e o temblor, de modo que non houbo ninguén que se atrevese a permanecer á vista do seu veciño, senón que, todos xuntos, fuxiron por todos os camiños da chaira e dos montes.
3 Os que acamparan nos montes arredor de Betulia fuxiron. Entón os fillos de Israel, todos os que eran guerreiros entre eles, correron contra eles.
4 Entón Ozías enviou a Betomasthem, e a Bebai, e Chobai, e Cola e a todas as costas de Israel, que contasen as cousas que foron feitas e que todos se precipitasen sobre os seus inimigos para destruílos.

5 Cando os fillos de Israel oíron, todos caeron sobre eles de acordo e matáronos ata Chobai; así mesmo tamén os que viñan de Xerusalén e de toda a montaña, (porque os homes lles dixeran o que se facía). no campamento dos seus inimigos) e os que estaban en Galaad e en Galilea perseguíanos cunha gran matanza, ata que pasaron Damasco e os seus límites.
6 E os restos que habitaban en Betulia caeron sobre o campamento de Assur, saqueáronos e enriquecéronse moito.
7 E os fillos de Israel que volveron da matanza tiñan o que quedaba; e as aldeas e as cidades, que estaban nos montes e na chaira, colleron moito botín, porque a multitude era moi grande.
8 Entón o sumo sacerdote Ioacim e os anciáns dos fillos de Israel que moraban en Xerusalén, viñeron para contemplar as cousas boas que Deus lle mostrara a Israel, e para ver a Judit e para saudala.
9 E cando se achegaron a ela, bendicirona unánimemente e dixéronlle: Ti es a exaltación de Xerusalén, ti es a gran gloria de Israel, ti es a gran alegría da nosa nación.
10 Ti fixeches todas estas cousas pola túa man: fixeches moito ben a Israel, e Deus está satisfeito con iso: bendito sexas do Señor Todopoderoso para sempre. E todo o pobo dixo: Así sexa.
11 O pobo saqueou o campamento durante trinta días, e deulle a Xudit Holofernes a súa tenda e todo o seu prato, camas, vasos e todo o seu material. e preparou os seus carros e púxoos enriba.
12 Entón todas as mulleres de Israel correron para vela, bendicirona e fixeron unha danza entre elas por ela. Ela tomou ramas na man e deulle tamén ás mulleres que estaban con ela.
13 E puxéronlle unha guirnalda de olivas sobre ela e sobre a súa criada que estaba con ela, e ela foi diante de todo o pobo no baile, levando a todas as mulleres, e todos os homes de Israel seguían coa súa armadura con guirnaldas e cantos. nas súas bocas.

CAPÍTULO 16

1Entón Xudit comezou a cantar esta acción de grazas en todo Israel, e todo o pobo cantou tras ela este canto de loanza.
2 E díxolle Xudit: "Comenza ao meu Deus con tambores, cántalle ao meu Señor con címbalos; sintonizalle un salmo novo: exáltao e invoca o seu nome".
3 Porque Deus rompe as batallas, porque entre os campamentos no medio do pobo libroume das mans dos que me perseguían.
4 Assur saíu das montañas do norte, veu con dez mil do seu exército, cuxa multitude detivo os torrentes e os seus cabaleiros cubriron os outeiros.
5 Presentouse de queimar as miñas fronteiras, de matar a espada aos meus mozos, de destrozar contra o chan os fillos de mamá e de facer os meus nenos como unha presa e as miñas virxes como un botín.
6 Pero o Señor Todopoderoso decepcionounos pola man dunha muller.
7 Porque o poderoso non caeu polos mozos, nin os fillos dos titáns o golpearon, nin os grandes xigantes se lle puxeron sobre el: pero Xudit, filla de Merari, debilitouno coa beleza do seu rostro.
8Porque ela quitou o vestido da súa viuvez para enaltecer os oprimidos en Israel, unxiuse o seu rostro con ungüento, atau o seu cabelo cun pneumático e tomou unha roupa de liño para enganalo.
9 As súas sandalias arrebatáronlle os ollos, a súa beleza tomou a súa mente prisioneira e o fauchion pasou polo seu pescozo.
10Os persas estremecían ante a súa ousadía, e os medos amedrentáronse ante a súa dureza.
11 Entón os meus aflixidos gritaron de alegría, e os meus débiles clamaron en voz alta; pero quedaron abraiados: estes alzaron a voz, pero foron derrubados.
12 Os fillos das mozas traspasáronos e feríronos coma fillos de fugados: pereceron na batalla do Señor.
13 Cantarei ao Señor unha canción nova: Señor, ti es grande e glorioso, marabilloso en forza e invencible.
14 Que todas as criaturas te sirvan: porque falaches, e foron feitas, enviaches o teu espírito, e el creounas, e non hai ninguén que poida resistir a túa voz.
15 Porque os montes moveranse desde os seus alicerces coas augas, as pedras derreteranse como cera ante a túa presenza, pero ti es misericordioso cos que te temen.
16 Porque todo sacrificio é pouco para che che cheira doce, e toda a graxa non é suficiente para o teu holocausto, pero o que teme ao Señor é grande en todo momento.
17 Ai das nacións que se levantan contra a miña parentela! o Señor Todopoderoso vingarase deles no día do xuízo, poñendo lume e vermes na súa carne; e sentirános e chorarán para sempre.
18 En canto entraron en Xerusalén, adoraron ao Señor; e en canto o pobo foi purificado, ofreceron os seus holocaustos, as súas ofrendas gratuítas e os seus presentes.
19 Xudith tamén dedicou todas as cousas de Holofernes, que a xente lle dera, e deulle o baldaquino que ela sacara do seu dormitorio, como agasallo ao Señor.
20Entón o pobo continuou festexando en Xerusalén diante do santuario durante tres meses e Xudit permaneceu con eles.
21 Despois deste tempo, cada un volveu á súa herdanza, e Xudit foi a Betulia, quedou na súa propiedade e foi no seu tempo honrada en todo o país.
22 E moitos a desexaban, pero ninguén a coñeceu todos os días da súa vida, despois de que o seu marido Manasés morreu e foi reunido ao seu pobo.
23 Pero ela foi cada vez máis honrada e envelleceu na casa do seu home, con cento cinco anos, e deixou libre á súa criada; así que morreu en Betulia, e enterrarona na cova do seu home Manasés.
24 E a casa de Israel lamentou sete días e, antes de morrer, repartiu os seus bens entre todos os parentesco máis próximos ao seu marido Manasés e aos máis próximos da súa parentela.
25 E non houbo ninguén que fixera máis medo aos fillos de Israel nos días de Xudit, nin moito tempo despois da súa morte.

Engadidos a Ester

Engadidos a Ester

CAPÍTULO 10

4 Entón Mardoqueo dixo: «Deus fixo estas cousas».
5 Porque lembro un soño que tiven sobre estes asuntos, e nada del fallou.
6 Unha pequena fonte converteuse nun río, e houbo luz, e sol, e moita auga: este río é Ester, coa que o rei casou e fixo raíña.
7 E os dous dragóns somos eu e Amán.
8 E as nacións foron as que se reuniron para destruír o nome dos xudeus:
9 E a miña nación é este Israel, que clamou a Deus e foi salvo, porque o Señor salvou o seu pobo e o Señor librounos de todos eses males, e Deus fixo sinais e grandes marabillas que non se fixeron entre os xentís.
10 Polo tanto, fixo dous sorteos, un para o pobo de Deus e outro para todos os xentís.
11 E estes dous lotes viñeron á hora, tempo e día do xuízo, diante de Deus entre todas as nacións.
12 Así Deus lembrouse do seu pobo e xustificou a súa herdanza.
13 Polo tanto, aqueles días serán para eles no mes de Adar, o día catorce e o quinto decimoquinto do mesmo mes, con asemblea, alegría e ledicia diante de Deus, segundo as xeracións para sempre entre o seu pobo.

CAPÍTULO 11

1 No cuarto ano do reinado de Tolomeo e Cleopatra, Dositeo, que se decía sacerdote e levita, e Tolomeo era o seu fillo, trouxo esta epístola de Furim, que segundo eles era a mesma, e que a interpretara Lisímaco, fillo de Tolomeo, que estaba en Xerusalén.
2 No segundo ano do reinado de Artaxerxes o Grande, o primeiro día do mes de Nisán, Mardoqueo, fillo de Xairo, fillo de Semei, fillo de Cisai, da tribo de Benxamin, tivo un soño.
3 Que era xudeu e vivía na cidade de Susa, un home importante, que traballaba como servidor na corte do rei.
4 Tamén foi un dos cativos que Nabucodonosor, o rei de Babilonia, levou de Xerusalén xunto con Ieconías, rei de Xudea; e este foi o seu soño:
5 Velaquí un estrondo de tumulto, con tronos, terremotos e alboroto na terra:
6 E velaquí que dous grandes dragóns saíron dispostos a loitar, e o seu berro foi grande.
7 E ao seu clamor todas as nacións preparáronse para a batalla, para loitar contra o pobo xusto.
8 E velaquí un día de escuridade e escuridade, tribulación e angustia, aflición e gran alboroto sobre a terra.
9 E toda a nación xusta estaba angustiada, temendo os seus propios males, e estaban a piques de perecer.
10 Entón clamaron a Deus, e ao seu clamor, coma se fose dunha pequena fonte, xerouse unha gran inundación, si, moita auga.
11 A luz e o sol saíron, e os humildes foron exaltados, e devoraron os gloriosos.
12 Cando Mardoqueo, que vira este soño e o que Deus decidira facer, espertou, levou este soño na mente e ata a noite estivo desexando coñecelo.

CAPÍTULO 12

1 Mardoqueo descansou no patio con Gabata e Tarra, os dous eunucos do rei e gardas do pazo.
2 E escoitou os seus plans, investigou os seus plans e soubo que estaban a piques de poñer as mans sobre o rei Artaxerxes; e así llelou ao rei.
3 Entón o rei interrogou os dous eunucos, e despois de que o confesaran, foron estrangulados.
4 E o rei fixo un rexistro destas cousas, e Mardoqueo tamén as escribiu.
5 Entón o rei ordenou a Mardoqueo que servise na corte, e por iso recompensouno.
6 Porén, Amán, fillo de Amadado o agagueta, que gozaba dunha gran honra co rei, procurou molestar a Mardoqueo e ao seu pobo por mor dos dous eunucos do rei.

CAPÍTULO 13

1 A copia das cartas era esta: O gran rei Artaxerxes escribe estas cousas aos príncipes e gobernadores que están baixo el desde a India ata Etiopía, en cento vinte e sete provincias.
2 Despois diso, convertínme en señor de moitas nacións e dominei o mundo enteiro, non enxalzado coa presunción da miña autoridade, senón comportándome sempre con equidade e mansedume, propúxenme asentar os meus súbditos continuamente nunha vida tranquila, e facer o meu reino pacífico e aberto ao paso ata as costas máis remotas, para renovar a paz, que é desexada por todos os homes.
3 Cando lles preguntei aos meus conselleiros como se podería levar isto a cabo, Amán, que destacaba en sabedoría entre nós, e era aprobado pola súa constante boa vontade e fidelidade inquebrantable, e tiña a honra do segundo lugar no reino,
4 Declarounos que en todas as nacións do mundo había disperso un certo pobo malvado, que tiña leis contrarias a todas as nacións e desprezaba continuamente os mandamentos dos reis, de xeito que a unificación dos nosos reinos, que pretendíamos honorablemente, non pode seguir adiante.
5 Xa que entendemos que este pobo, o único, se opón continuamente a todos os homes, diferéndose na estraña maneira das súas leis e prexudicándoo para o noso estado, facendo todo o mal que poden para que o noso reino non se estableza firmemente:
6 Polo tanto, ordenamos que todos os que vos foron sinalados por escrito por Amán, que foi designado sobre os asuntos e é o noso seguinte, sexan todos, coas súas mulleres e fillos, completamente destruídos pola espada dos seus inimigos, sen toda piedade nin condolencia, o día catorce do duodécimo mes de Adar deste ano:
7 Para que aqueles, que antano e tamén agora son maliciosos, poidan nun día con violencia ir á tumba, e así para sempre facer que os nosos asuntos estean ben arranxados e sen problemas.
8 Entón Mardoqueo pensou en todas as obras do Señor e rezoulle,

9 Dicindo: «Señor, Señor, Rei Todopoderoso, porque todo o mundo está no teu poder; e se ti decidiches salvar a Israel, ninguén pode contradilo.»
10 Porque ti fixeches o ceo e a terra e todas as cousas marabillosas debaixo do ceo.
11 Ti es o Señor de todas as cousas, e non hai home que se poida resistir a ti, que es o Señor.
12 Ti sabes todas as cousas, e sabes, Señor, que non foi por desprezo nin por orgullo, nin por ningún desexo de gloria, que non me inclinei ante o orgulloso Amán.
13 Pois eu podería contentarme con boa vontade pola salvación de Israel con bicarlle as plantas dos pés.
14 Mais fixen isto para non antepoñer a gloria do home á gloria de Deus; nin adorarei a ninguén máis que a ti, oh Deus, nin o farei con orgullo.
15 E agora, oh Señor Deus e Rei, perdoa o teu pobo, porque os seus ollos están postos en nós para reducirnos á nada; si, desexan destruír a herdanza que foi túa desde o principio.
16 Non despreces a parte que libraches de Exipto para ti.
17 Escoita a miña oración e ten piedade da túa herdanza; converte a nosa dor en alegría, para que vivamos, oh Señor, e loemos o teu nome; e non destruas a boca dos que te loan, oh Señor.
18 Todo Israel clamou do mesmo xeito ao Señor con fervor, porque a súa morte estaba diante dos seus ollos.

CAPÍTULO 14

1 A raíña Ester tamén, tendo medo da morte, acudiu ao Señor:
2 E quitouse a súa gloriosa roupa e púxose as roupas de angustia e loito; e en lugar de ungüentos preciosos, cubriu a cabeza con cinza e esterco, e humillou moito o seu corpo, e todos os lugares da súa alegría encheu co seu cabelo esgazado.
3 E rezoulle ao Señor, Deus de Israel, dicindo: «Meu Señor, ti es o único noso Rei. Axúdame, muller desolada, que non teño axudante senón ti.
4 Pois o meu perigo está nas miñas mans.
5 Desde a miña mocidade oín na tribo da miña familia que ti, oh Señor, escolliches a Israel de entre todos os pobos, e os nosos pais de entre todos os seus predecesores, como herdanza perpetua, e cumpriches todo o que lles prometiches.
6 E agora pecamos diante de ti; por iso nos entregaches nas mans dos nosos inimigos,
7 Porque adoramos os seus deuses: Oh Señor, ti es xusto.
8 Porén, non lles satisfai que esteamos nun amargo cativerio; senón que eles golpearon os seus ídolos,
9 para que abolirán o que ti ordenaches coa túa boca, e destruirán a túa herdanza, e pecharán a boca dos que te loan, e apagarán a gloria da túa casa e do teu altar,
10 E abre a boca dos pagáns para proclamar as louvanzas dos ídolos e para magnificar un rei carnal para sempre.
11 Señor, non lles deas o teu cetro aos que non son nada, nin deixes que se rían da nosa caída; senón que volve o seu plan contra si mesmos e faino exemplo a quen comezou isto contra nós.
12 Lémbrate, Señor, dáte a coñecer no tempo da nosa aflición e dáme coraxe, Rei das nacións e Señor de todo poder.
13 Dádeme palabras elocuentes na miña boca diante do león: fai que o seu corazón odie o que loita contra nós, para que haxa fin del e de todos os que pensan coma el.
14 Pero líbranos coa túa man e axúdame a min, que estou desolado e non teño outra axuda ca ti.
15 Ti sabes todas as cousas, oh Señor; ti sabes que aborrezo a gloria dos inxustos e aborrezo a cama dos incircuncisos e de todos os pagáns.
16 Ti coñeces a miña necesidade; porque aborrezo o sinal da miña excelencia, que está sobre a miña cabeza nos días en que me amoso, e aborrezoo coma un trapo menstrual, e non o levo posto cando estou só.
17 E que a túa serva non comeu na mesa de Amán, e que eu non estimei moito o banquete do rei, nin bebín o viño das libacións.
18 Nin a túa serva tivo ningunha alegría desde o día en que fun traída aquí ata este presente, senón en ti, Señor Deus de Abraham.
19 Oh, Deus poderoso sobre todo, escoita a voz dos desamparados e líbranos das mans dos malvados, e líbrame do meu medo.

CAPÍTULO 15

1 E ao terceiro día, cando rematou as súas oracións, quitouse as roupas de loito e púxose a súa gloriosa roupa.
2 E gloriosamente adornada, despois de invocar a Deus, que é o observador e salvador de todas as cousas, levou consigo dúas criadas:
3 E apoiouse nun deles, coma se estivese comportando con delicadeza;
4 E a outra seguiuna, sostendo o seu séquito.
5 Era rubicunda pola perfección da súa beleza, e o seu rostro era alegre e moi amable; pero o seu corazón estaba angustiado polo medo.
6 Despois de atravesar todas as portas, presentouse diante do rei, que estaba sentado no seu trono real e estaba vestido con todas as súas roupas de maxestade, todas relucentes de ouro e pedras preciosas; e era moi temible.
7 Entón, erguendo o seu rostro resplandecente de maxestade, mirouna con moita ferocidade. E a raíña caeu, e ficou pálida, e desmaiouse, e inclinouse sobre a cabeza da moza que ía diante dela.
8 Entón Deus trocou o espírito do rei en mansedume, quen, cheo de medo, saltou do seu trono e acolleu nos seus brazos, ata que ela volveu en si, e consolouna con palabras de amor e díxolle:
9 Ester, que che pasa? Son o teu irmán; ten bo ánimo.
10 Non morrerás, aínda que o noso mandamento sexa xeral: achégate.
11 E así ergueu o seu cetro de ouro e púxoo no seu pescozo,
12 E abrazouna e díxolle: Fálame.
13 Entón ela díxolle: «Vinte, meu señor, coma un anxo de Deus, e o meu corazón atormentouse por medo á túa maxestade».
14 Porque marabilloso es ti, Señor, e o teu rostro está cheo de graza.
15 E mentres falaba, caeu ao chan desmaiada.
16 Entón o rei ficou preocupado, e todos os seus servos consolárona.

CAPÍTULO 16

1 O gran rei Artaxerxes aos príncipes e gobernadores das cento vinte e sete provincias, desde a India ata Etiopía, e a todos os nosos fieis súbditos, saúdos.
2 Moitos, canto máis a miúdo son honrados coa gran xenerosidade dos seus graciosos príncipes, máis orgullosos se fan,
3 E non só procura prexudicar aos nosos súbditos, senón, como non poden soportar a abundancia, toma as túas medidas contra aqueles que lles fan ben:
4 E non só quitan a gratitude de entre os homes, senón que tamén se engrandecen coas gloriosas palabras das persoas lascivas, que nunca foron boas, pensan escapar da xustiza de Deus, que ve todas as cousas e aborrece o mal.
5 Moitas veces tamén as boas palabras daqueles que son encargados de xestionar os asuntos dos seus amigos fixeron que moitos que están na autoridade participasen de sangue inocente e envolveunos en calamidades sen remedio:
6 Enganando coa falsidade e o engano da súa disposición lasciva a inocencia e a bondade dos príncipes.
7 Agora ben, como declaramos, podedes ver isto non tanto polas historias antigas, senón se investigades o que se fixo malvadamente ultimamente por mor do comportamento pestilente daqueles que están indignamente colocados na autoridade.
8 E debemos coidar do tempo que vén, para que o noso reino sexa tranquilo e pacífico para todos os homes,
9 Tanto cambiando os nosos propósitos como xulgando sempre as cousas que son evidentes cun procedemento máis equitativo.
10 Pois Amán, macedonio, fillo de Amadatha, sendo de sangue persa alleo e lonxe da nosa bondade, e acollido por nós como un estraño,
11 Ata o de agora obtivera o favor que mostramos a todas as nacións, ata o punto de ser chamado noso pai e ser honrado continuamente por todos os que viñan despois do rei.
12 Mais el, non facendo gala da súa gran dignidade, quixo privarnos do noso reino e da vida:
13 Despois de buscarnos con múltiples e astutos enganos a destrución de Mardoqueo, que nos salvou a vida e nos procurou continuamente o ben, e tamén da inocente Ester, partícipe do noso reino, con toda a súa nación.
14 Pois pensaba deste xeito, ao vernos sen amigos, que lle transferiría o reino dos persas aos macedonios.
15 Mais comprobamos que os xudeus, aos que este malvado entregou á exterminio total, non son malfeitores, senón que viven segundo leis moi xustas:
16 E que sexan fillos do Deus Altísimo e Poderoso, vivo, que ordenou o reino tanto para nós como para os nosos proxenitores do xeito máis excelente.
17 Polo tanto, farédes ben en non executar as cartas que vos enviou Amán, fillo de Amadatha.
18 Pois o que fixo estas cousas foi aforcado ás portas de Susa con toda a súa familia. Deus, que goberna todas as cousas, vingándolle rapidamente segundo o seu mérito.
19 Polo tanto, publicaredes a copia desta carta en todos os lugares, para que os xudeus poidan vivir libremente segundo as súas propias leis.
20 E axudarédeos, para que o mesmo día, o trece do duodécimo mes de Adar, sexan vingados dos que os atacaran no tempo da súa aflición.
21 Porque Deus Todopoderoso converteu en alegría para eles o día en que o pobo escollido debería perecer.
22 Polo tanto, celebraredes este día solemne con toda a vosa festa, entre as vosas festas solemnes.
23 Para que, tanto agora como no futuro, poidamos ter seguridade para nós e os persas ben afectados; pero para os que conspiran contra nós, unha memoria de destrución.
24 Polo tanto, toda cidade e país que non faga segundo estas cousas será destruído sen piedade con lume e espada, e non só se fará impracticable para os homes, senón tamén moi odioso para as bestas salvaxes e as aves para sempre.

THE Wisdom OF Solomon

A Sabedoría de Salomón

CAPÍTULO 1

1 Amade a xustiza, vós que sodes xuíces da terra: pensade no Señor con bo (corazón) e con sinxeleza de corazón búscao.
2 Porque será atopado entre os que non o tentan; e móstrase aos que non desconfían del.
3 Porque os pensamentos perversos sepáranse de Deus, e o seu poder, cando é probado, reprende aos insensatos.
4 Porque nunha alma maliciosa non entrará a sabedoría; nin habitar no corpo suxeito ao pecado.
5 Porque o espírito santo da disciplina fuxirá do engano e apartará dos pensamentos que non entenden, e non permanecerá cando entre a inxustiza.
6 Porque a sabedoría é un espírito amoroso; e non absolverá a un blasfemo das súas palabras: porque Deus é testemuña das súas rendas, mira fiel do seu corazón e escoita a súa lingua.
7 Porque o Espírito do Señor enche o mundo, e o que contén todas as cousas ten coñecemento da voz.
8 Polo tanto, o que fala cousas inxustas non pode ser escondido, nin a vinganza, cando castiga, pasará por el.
9 Porque a inquisición farase nos consellos dos impíos, e o son das súas palabras chegará ao Señor para manifestar as súas malas obras.
10 Porque o oído dos celos escoita todas as cousas, e o ruído dos murmurios non está agochado.
11 Por iso, coidado coas murmuracións, que son inútiles; e absteña a súa lingua de murmurar, porque non hai palabra tan secreta que non vaia en vano, e a boca que mente mata a alma.
12 Non busquedes a morte no erro da vosa vida, e non vos destruides coas obras das vosas mans.
13 Porque Deus non fixo a morte, nin lle gusta a destrución dos vivos.
14 Porque creou todas as cousas para que existisen; e as xeracións do mundo eran saudables; e non hai veleno de destrución neles, nin reino da morte sobre a terra:
15 (Porque a xustiza é inmortal:)
16Pero os homes impíos, coas súas obras e palabras, chamáronllo: porque cando pensaron en telo seu amigo, consumíronse en nada e fixeron un pacto con el, porque son dignos de participar nel.

CAPÍTULO 2

1 Pois os impíos dicían, razoando consigo mesmos, pero non ben: "A nosa vida é curta e tediosa, e na morte dun home non hai remedio; tampouco se sabe que ningún home volvese do sepulcro".
2 Porque nacemos en toda aventura, e seremos máis adiante coma se nunca o estivesemos, porque o alento das nosas fosas nasais é coma fume, e unha pequena faísca no movemento do noso corazón.
3Ao extinguido, o noso corpo converterase en cinzas, e o noso espírito desaparecerá como o aire suave,
4 E o noso nome será esquecido co tempo, e ninguén terá en lembranza das nosas obras, e a nosa vida pasará como o rastro dunha nube e dispersarase como unha néboa, que é expulsada polos raios do sol, e vencer coa súa calor.
5 Porque o noso tempo é unha sombra que pasa; e despois do noso fin non hai volta, porque está ben selado, para que ninguén volva.
6 Veña, pois, gocemos das cousas boas que están presentes, e empreguemos pronto as criaturas como na mocidade.
7 Enchémonos de viños e de ungüentos caros, e non deixemos que ningunha flor da primavera pase por nós.
8 Coroémonos de capullos de rosa antes de que se sequen:
9Ningún de nós quede sen a súa parte da nosa voluptuosidade: deixemos mostras da nosa alegría en cada lugar: porque esta é a nosa parte e esta é a nosa sorte.
10 Oprimimos ao pobre xusto, non perdoemos á viúva, nin reverencemos as antigas canas dos anciáns.
11 Que a nosa forza sexa a lei da xustiza, porque o que é débil non vale nada.
12 Polo tanto, aceitemos aos xustos; porque non é pola nosa quenda, e é limpo en contra das nosas accións: reprodúcenos por ofender a lei, e opón á nosa infamia as transgresións da nosa educación.
13 El profesa ter coñecemento de Deus e chámase fillo do Señor.
14 El foi feito para reprender os nosos pensamentos.
15 Apenas é para nós ata o ver, porque a súa vida non é como a dos outros, os seus camiños son doutro xeito.
16 Tímanos por el como falsificados: absterse dos nosos camiños coma da inmundicia: proclama o fin dos xustos para ser benditos, e gloria de que Deus é o seu pai.
17 Vexamos se as súas palabras son certas, e probemos o que acontecerá ao final.
18 Porque se o xusto é fillo de Deus, axudarao e librarao da man dos seus inimigos.
19 Examinámolo con despecho e tortura, para que coñezamos a súa mansedume e probemos a súa paciencia.
20 Condenémolo cunha morte vergoñenta, porque por ela el será respectado.
21 Tales cousas imaxinaron e foron enganados, porque a súa propia maldade cegounos.
22 En canto aos misterios de Deus, non os coñecían: nin esperaban o salario da xustiza, nin percibían recompensa para as almas sen culpa.
23 Porque Deus creou o home para que fose inmortal, e fíxoo imaxe da súa propia eternidade.
24 Con todo, por envexa do demo veu a morte ao mundo;

CAPÍTULO 3

1 Pero as almas dos xustos están na man de Deus, e ningún tormento as tocará.
2 Diante dos imprudentes parecían morrer, e a súa partida é tomada por desgraza,
3 E a súa marcha de nós para ser unha destrución total, pero eles están en paz.
4Porque aínda que sexan castigados á vista dos homes, a súa esperanza está chea de inmortalidade.

5 E sendo castigados un pouco, serán grandemente recompensados, porque Deus probounos e considerounos dignos para si mesmo.
6 Probounos coma ouro no forno e recibiunos como holocausto.
7 E no tempo da súa visita brillarán e correrán como faíscas entre o restrollo.
8 Xulgarán as nacións e dominarán os pobos, e o seu Señor reinará para sempre.
9 Os que confían nel entenderán a verdade, e os que son fieis no amor permanecerán con el, porque a graza e a misericordia son para os seus santos, e el ten coidado dos seus elixidos.
10 Pero os impíos serán castigados segundo a súa propia imaxinación, que descoidaron aos xustos e abandonaron ao Señor.
11 Porque quen despreza a sabedoría e a educación, é miserable, e a súa esperanza é vana, os seus traballos infrutuosos e as súas obras inútiles:
12 As súas mulleres son necias, e os seus fillos malvados:
13 A súa descendencia é maldita. Por iso benaventurada a estéril sen mancha, que non coñeceu o leito pecador: terá froito na visita das almas.
14 E benaventurado o eunuco, que coas súas mans non fixo ningunha iniquidade, nin imaxinaba maldades contra Deus: porque lle dará o don especial da fe e unha herdanza no templo do Señor máis agradable á súa mente.
15 Porque glorioso é o froito dos bos traballos, e a raíz da sabedoría nunca caerá.
16 En canto aos fillos dos adúlteros, non chegarán á súa perfección, e a semente dun leito inxusto será arrancada.
17 Porque aínda que vivan moito tempo, non serán considerados, e a súa última idade será sen honra.
18 Ou, se morren axiña, non teñen esperanza, nin consolo no día da proba.
19 Porque horrible é o fin da xeración inxusta.

CAPÍTULO 4

1 Mellor é non ter fillos e ter virtude, porque o seu recordo é inmortal, porque é coñecido por Deus e polos homes.
2 Cando está presente, os homes toman exemplo del; e cando desaparece, deséxeno: leva coroa e triunfa para sempre, conseguindo a vitoria, loitando por recompensas sen mancha.
3 Pero a proxeneta multiplicadora dos impíos non prosperará, nin arraigará profundamente dos lapsus bastardos, nin poñerá cimentos firmes.
4 Porque aínda que florecen en pólas por un tempo; aínda non sendo os últimos, serán sacudidos co vento, e pola forza dos ventos serán arrancados.
5 As ramas imperfectas serán cortadas, o seu froito será inútil, non está maduro para comer, si, non servirá para nada.
6 Porque os fillos xerados de camas ilícitas son testemuñas da maldade contra os seus pais no seu xuízo.
7 Pero aínda que o xusto sexa impedido coa morte, aínda estará en repouso.
8 Porque a idade honorable non é a que se mantén no tempo, nin a que se mide polo número de anos.
9 Pero a sabedoría é para os homes o cabelo canoso, e unha vida sen manchas é a vellez.
10 Agradáballe a Deus e foi amado por el, de modo que vivindo entre pecadores foi trasladado.
11 Si axiña foi quitado, para que esa maldade non alterase o seu entendemento ou o engano enganase a súa alma.
12 Porque o encanto da maldade oculta as cousas honestas; e o vagar da concupiscencia socava a mente sinxela.
13El, sendo perfecto en pouco tempo, cumpriu moito tempo:
14 Porque a súa alma gustou ao Señor; por iso apresurouse a apartalo de entre os malvados.
15 O pobo viu isto, e non o entendeu, nin puxo isto na súa mente: que a súa graza e misericordia están cos seus santos e que ten respecto aos seus elixidos.
16 Así, o xusto morto condenará aos impíos que están vivos; e mocidade que pronto se perfecciona os moitos anos e vellez dos inxustos.
17 Porque verán o fin dos sabios e non entenderán o que Deus no seu consello decretou del, e para que fin o Señor o puxo seguro.
18 Verano e desprezarano; pero Deus rirase deles para escarnio, e despois serán un cadáver vil e un oprobio entre os mortos para sempre.
19 Porque el os rasgará e os botará de cabeza, para que queden mudos; e sacudíraos desde o cimento; e serán destruídos por completo e estarán tristes; e o seu recordo perecerá.
20 E cando den conta dos seus pecados, virán con medo, e as súas propias iniquidades convencerán de cara.

CAPÍTULO 5

1 Entón o home xusto estará en gran ousadía ante os que o aflixiron, e non fixeron conta dos seus traballos.
2 Cando o vexan, turbaranse cun medo terrible e sorprenderanse da estrañeza da súa salvación, moito máis aló de todo o que esperaban.
3 E arrepentidos e xemendo pola angustia do espírito dirán dentro de si: Este era o que ás veces nos burlabamos e é un proverbio de oprobio.
4 Os insensatos consideramos a súa vida unha tolemia, e o seu fin sen honra:
5 Como é contado entre os fillos de Deus e a súa sorte entre os santos!
6 Por iso erramos do camiño da verdade, e a luz da xustiza non brillou para nós, e o sol da xustiza non saíu sobre nós.
7 Cansámonos no camiño da maldade e da destrución: si, pasamos por desertos, onde non había camiño, pero en canto ao camiño do Señor, non o coñecemos.
8 De que nos serviu o orgullo? ou de que nos trouxo a riqueza coas nosas alardes?

9 Todas esas cousas pasaron coma unha sombra e coma un poste que se apresuraron;
10 E coma un barco que pasa sobre as ondas da auga, que cando pasa, non se pode atopar o seu rastro, nin o camiño da quilla nas ondas;
11 Ou como cando un paxaro voaba polo aire, non hai ningunha mostra do seu camiño que se atopa, senón que o aire lixeiro, batido co golpe das súas ás e dividido co violento ruído e movemento delas, pasa por el. e alí despois non se atopa ningún sinal a onde foi;
12 Ou como cando unha frecha se dispara contra unha marca, separa o aire, que inmediatamente se xunta de novo, de modo que un home non sabe por onde pasou:
13 Aínda así nós, de igual xeito, en canto nacemos, comezamos a chegar ao noso fin, e non tiñamos ningún sinal de virtude que mostrar; pero fomos consumidos na nosa propia maldade.
14 Porque a esperanza dos impíos é como o po que o vento leva; coma unha escuma fina que se afasta coa tormenta; coma o fume que se esparexe aquí e acolá cunha tempestade, e pasa como o recordo dun hóspede que non tarda máis que un día.
15 Pero os xustos viven para sempre; a súa recompensa tamén está do Señor, e o coidado deles é do Altísimo.
16 Por iso recibirán un reino glorioso e unha fermosa coroa da man do Señor, porque coa súa dereita cubriraos e co seu brazo protexeaos.
17 Levará para el os seus celos por unha armadura completa e fará da criatura a súa arma para a vinganza dos seus inimigos.
18 Vestirá a xustiza coma unha coraza, e o xuízo verdadeiro en lugar de casco.
19 Tomará a santidade por escudo invencible.
20 A súa ira agudizará como espada, e o mundo loitará con el contra os imprudentes.
21 Entón sairán os raios de puntería dereita; e desde as nubes, coma dun arco ben tirado, voarán ata a marca.
22 E pedras de saraiba cheas de ira serán arroxadas coma un arco de pedra, e as augas do mar arremeterán contra elas, e as riadas afogaranos cruelmente.
23 Si, un vento forte levantarase contra eles, e como unha tormenta os arrastrará: así a iniquidade asolará a terra enteira, e as malas accións derrubarán os tronos dos poderosos.

CAPÍTULO 6

1 Escoitade, reis, e entendedes; aprendede, vós que sodes xuíces dos confíns da terra.
2 Escoitade, vós que gobernades o pobo, e glórate na multitude das nacións.
3Porque o Señor dácheche o poder e a soberanía do Altísimo, que probará as túas obras e investigará os teus consellos.
4 Porque, sendo ministros do seu reino, non xulgaches ben, nin observaches a lei, nin seguiches o consello de Deus;
5 Virá sobre ti axiña e terrible, porque os que están nos lugares altos terán un xuízo agudo.
6 Porque a misericordia pronto perdoará aos máis viles, pero os poderosos serán atormentados con forza.
7 Porque o que é o Señor de todos non temerá a persoa de ninguén, nin temerá a grandeza de ninguén: porque fixo o pequeno e o grande, e coida de todos por igual.
8 Pero unha dura proba virá sobre os poderosos.
9 A vós, pois, reis, falo, para que aprendades sabedoría e non vos defraudes.
10 Porque os que santifican a santidade serán xulgados como santos, e os que aprenderon tales cousas atoparán o que responder.
11 Por iso pon o teu afecto nas miñas palabras; deséxaos, e seredes instruídos.
12 A sabedoría é gloriosa, e nunca se esvaece: si, é facilmente vista dos que a aman, e atopada dos que a buscan.
13 Ela impide aos que a desexan, dándolles a coñecer primeiro.
14 Quen a busque cedo, non terá moito traballo, porque a atopará sentada ás súas portas.
15 Polo tanto, pensar nela é a perfección da sabedoría;
16 Porque ela anda buscando os que son dignos dela, móstralles favorablemente nos camiños e atópase con eles en cada pensamento.
17 Porque o verdadeiro principio dela é o desexo de disciplina; e o coidado da disciplina é amor;
18 E o amor é o cumprimento das súas leis; e prestar atención ás súas leis é a seguridade da incorrupción;
19 E a incorrupción achéganos a Deus:
20 Polo tanto, o desexo da sabedoría leva a un reino.
21 Se o voso deleite son os tronos e os cetros, oh reis do pobo, honrade a sabedoría, para que reinedes para sempre.
22 En canto á sabedoría, o que é e como subiu, direiche, e non che ocultarei misterios, senón que a buscarei dende o principio do seu nacemento, e traerei á luz o coñecemento dela. non pasará por riba da verdade.
23 Tampouco irei con envexa consumidora; pois tal home non terá comunión coa sabedoría.
24 Pero a multitude dos sabios é o benestar do mundo, e un rei sabio é o apoio do pobo.
25 Recibe, pois, instrución polas miñas palabras, e faráche ben.

CAPÍTULO 7

1 Eu tamén son un home mortal, coma todos, e descendencia do primeiro que se fixo da terra,
2 E no ventre da miña nai foi formado para ser carne no tempo de dez meses, sendo compactado en sangue, da semente do home e do pracer que viña co sono.
3 E cando nacín, tirei no aire común e caín sobre a terra, que é de natureza semellante, e a primeira voz que pronunciei foi chorando, como todos os demais.
4 Alectáronme con pañales, e iso con coidados.
5 Pois non hai rei que tivese outro principio de nacemento.
6 Porque todos os homes teñen unha soa entrada na vida, e o mesmo que sae.

7Por iso orei, e déuseme entendemento: invoquei a Deus e veu a min o espírito da sabedoría.
8 Prefiríaa antes que cetros e tronos, e non estimei as riquezas en comparación con ela.
9 Tampouco comparei con ela ningunha pedra preciosa, porque todo o ouro respecto dela é como un pouco de area, e a prata será contada como barro ante ela.
10 Eu ameina por riba da saúde e da beleza, e escolleino telo en lugar da luz, porque a luz que vén dela nunca se apaga.
11 Todas as cousas boas xuntáronse con ela, e nas súas mans innumerables riquezas.
12 E alegreime por todos eles, porque a sabedoría vai diante deles, e non sabía que era a nai deles.
13 Aprendín con dilixencia, e fágoa saber con generosidade: non agocho as súas riquezas.
14 Porque ela é un tesouro para os homes que nunca falla, que os que usan fanse amigos de Deus, sendo encomiados polos dons que veñen da aprendizaxe.
15 Deus me concedeu falar como quixera e concibir como corresponde ás cousas que me dan, porque é o que conduce á sabedoría e dirixe aos sabios.
16 Porque na súa man estamos nós e as nosas palabras; toda sabedoría tamén e coñecemento do traballo.
17 Porque deume certo coñecemento das cousas que son, a saber, saber como se fixo o mundo e o funcionamento dos elementos:
18 O principio, o final e o medio dos tempos: as alteracións do xiro do sol e o cambio das estacións:
19 Os circuítos dos anos e a posición das estrelas:
20 A natureza dos seres vivos e as furias das bestas salvaxes: a violencia dos ventos e os razoamentos dos homes: a diversidade das plantas e as virtudes das raíces:
21 E todas as cousas que son secretas ou manifestas, as coñezo.
22 Pois a sabedoría, que é a obra de todas as cousas, ensinoume: porque nela hai un espírito de entendemento santo, un único, múltiple, subtil, vivo, claro, inmaculado, claro, non suxeito a ferir, amando o bo. rápido, que non se pode deixar, listo para facer o ben,
23 Bondadoso co home, firme, seguro, libre de coidados, con todo poder, supervisando todas as cousas e pasando por todo o entendemento, os espíritos puros e máis sutiles.
24 Porque a sabedoría é máis conmovedora que calquera movemento: ela pasa e pasa por todas as cousas por razón da súa pureza.
25 Porque ela é o alento do poder de Deus e unha influencia pura que flúe da gloria do Todopoderoso; polo tanto, ningunha cousa contaminada pode caer nela.
26 Porque ela é o brillo da luz eterna, o espello sen manchas do poder de Deus e a imaxe da súa bondade.
27 E sendo unha soa, ela pode facer todas as cousas: e permanecendo en si mesma, faino todas as cousas novas; e en todas as idades, entrando nas almas santas, fainos amigos de Deus e profetas.
28 Porque Deus non ama a ninguén máis que ao que habita con sabedoría.
29 Pois é máis fermosa que o sol e, sobre todo, a orde das estrelas: comparada coa luz, atópase diante dela.
30 Porque despois disto vén a noite, pero o vicio non prevalecerá contra a sabedoría.

CAPÍTULO 8

1 A sabedoría vai dun extremo a outro poderosamente, e docemente ordena todas as cousas.
2 Queríaa e busqueina dende a miña mocidade, desexaba facela a miña esposa e amante da súa beleza.
3 Polo que está familiarizada con Deus, engrandece a súa nobreza: si, o propio Señor de todas as cousas a amou.
4 Porque coñece os misterios do coñecemento de Deus e amante das súas obras.
5 Se as riquezas son unha posesión desexable nesta vida; que hai máis rico que a sabedoría, que todo o fai?
6 E se a prudencia funciona; quen de todos os que son é un traballador máis astuto ca ela?
7 E se un home ama a xustiza, os seus traballos son virtudes, pois ela ensina a temperanza e a prudencia, a xustiza e a fortaleza, que son tales cousas que os homes non poden ter nada máis proveitoso na súa vida.
8 Se un home desexa moita experiencia, ela sabe as cousas antigas e conxectura ben o que está por vir: coñece as sutilezas dos discursos e pode expor frases escuras: prevé sinais e marabillas, e os acontecementos das estacións e dos tempos.
9Por iso propúxenme levala para que vivise comigo, sabendo que sería conselleira de cousas boas e consoladora nas preocupacións e na dor.
10 Por ela terei estima entre a multitude e honra cos anciáns, aínda que sexa novo.
11 Atopáronme de vanidoso no xuízo, e serei admirado á vista dos grandes homes.
12 Cando me calme a lingua, esperarán o meu lecer, e cando fale, escoitaranme ben: se falo moito, poñerán as mans sobre a boca.
13 Ademais por medio dela conseguirei a inmortalidade e deixarei atrás de min un recordo eterno para os que veñen despois de min.
14 Poñerei en orde os pobos, e as nacións someteranse a min.
15 Os horribles tiranos terán medo cando oiten falar de min; Serei bo entre a multitude e valiente na guerra.
16 Despois de entrar na miña casa, descansareime con ela, porque a súa conversación non ten amargura; e vivir con ela non ten tristeza, senón alegría e alegría.
17 Agora ben, cando considerei estas cousas en min mesmo, e meditaba nelas no meu corazón, como que estar aliado coa sabedoría é a inmortalidade;
18 E un gran pracer é ter a súa amizade; e nas obras das súas mans hai infinitas riquezas; e no exercicio da conferencia con ela, a prudencia; e ao falar con ela, unha boa reportaxe; Fun buscando como levala ata min.
19 Porque eu era un neno enxeñoso e tiña bo espírito.
20 Si máis ben, sendo bo, entrei nun corpo sen mancha.
21 Con todo, cando me decatei de que non a podía conseguir doutro xeito, a non ser que Deus mo dese; e iso era un punto de sabedoría tamén saber de quen era

ela; Roguei ao Señor e rogueille, e con todo o meu corazón dixen:

CAPÍTULO 9

1 Deus dos meus pais e Señor da misericordia, que todo fixeches coa túa palabra,
2 E ordenou o home mediante a túa sabedoría, para que dominase as criaturas que ti fixeches,
3 E ordena o mundo segundo a equidade e a xustiza, e executa o xuízo con corazón recto:
4 Dáme sabedoría, que está sentado xunto ao teu trono; e non me rexeches de entre os teus fillos:
5 Porque eu, o teu servo e fillo da túa serva, son unha persoa débil, de pouco tempo e demasiado novo para entender o xuízo e as leis.
6 Pois aínda que un home nunca fose tan perfecto entre os fillos dos homes, se a túa sabedoría non está con el, non será considerado nada.
7 Escollechesme para ser rei do teu pobo e xuíz dos teus fillos e fillas.
8 Mandachesme construír un templo sobre o teu monte santo e un altar na cidade na que moras, semellante ao santo tabernáculo que preparaches dende o principio.
9 E a sabedoría estaba contigo, que coñece as túas obras e estivo presente cando creaches o mundo, e sabía o que era agradable aos teus ollos e o correcto nos teus mandamentos.
10 Envíaa do teu santo ceo e do trono da túa gloria, para que estando presente, traballe comigo, para que eu saiba o que che agrada.
11 Porque ela sabe e entende todas as cousas, e guiarame con sobriedade nos meus feitos e preservarame no seu poder.
12 Así serán aceptables as miñas obras, e entón xulgarei ao teu pobo con xustiza e serei digno de sentarme no asento de meu pai.
13 Pois que home é o que pode coñecer o consello de Deus? ou quen pode pensar cal é a vontade do Señor?
14 Porque os pensamentos dos mortais son miserables, e os nosos artificios non son máis que incertos.
15 Porque o corpo corruptible presiona a alma, e o tabernáculo terrestre pesa a mente que reflexiona sobre moitas cousas.
16 E dificilmente adiviñamos as cousas que hai na terra, e con traballo atopamos as cousas que están diante de nós, pero as cousas que están no ceo quen buscou?
17 E o teu consello quen soubo, a non ser que deas sabedoría e envíes o teu Espírito Santo dende arriba?
18 Porque así foron reformados os camiños dos que vivían na terra, e os homes foron ensinados as cousas que che agradan, e foron salvos mediante a sabedoría.

CAPÍTULO 10

1 Ela conservou ao primeiro pai do mundo, que foi creado só, e sacouno da súa caída,
2 E deulle poder para gobernar todas as cousas.
3 Pero cando os inxustos se afastaron dela na súa ira, tamén pereceu na furia coa que matou o seu irmán.
4 Por cuxa causa a terra foi afogada polo diluvio, a sabedoría volveuna preservar e dirixiu o curso dos xustos nun anaco de madeira de pouco valor.
5 Ademais, sendo confundidas as nacións na súa malvada conspiración, ela descubriu aos xustos e preservouno sen culpa ante Deus, e mantívoo forte contra a súa tenra compaixón cara ao seu fillo.
6 Cando o impío pereceu, ela liberou o home xusto, que fuxiu do lume que caeu sobre as cinco cidades.
7 De cuxa maldade ata hoxe é testemuño a terra baleira que fuma, e as plantas que dan froitos que nunca chegan a madurar; e unha columna de sal permanente é un monumento á alma incrédula.
8 Xa que non se refire á sabedoría, non só provocaron este dano, que non sabían as cousas que eran boas; pero tamén deixou tras deles ao mundo un recordo da súa insensatez: de xeito que nas cousas en que ofendían non podían nin ocultarse.
9Pero a sabedoría libraba da dor aos que a atendían.
10 Cando o xusto fuxía da ira do seu irmán, ela guiouno por camiños rectos, mostroulle o reino de Deus e deulle coñecemento das cousas santas, fíxoo rico nas súas viaxes e multiplicou o froito do seu traballo.
11 Na cobiza dos que o oprimían, ela estivo xunto a el e fíxoo rico.
12 Ela defendeuno dos seus inimigos e protexoo dos que acechaban, e deulle a vitoria nun duro conflito; para que saiba que a bondade é máis forte que todas.
13 Cando o xusto foi vendido, non o abandonou, senón que o librou do pecado: baixou con el á fosa.
14 E non o deixou en cadeas, ata que ela lle trouxo o cetro do reino e o poder contra os que o oprimían;
15 Ela liberou o pobo xusto e a semente intachable da nación que o oprimía.
16 Ela entrou na alma do servo do Señor, e resistiu a reis espantosos con marabillas e sinais;
17 Deu aos xustos a recompensa do seu traballo, guiounos dun xeito marabilloso, e foi para eles unha cobertura de día e unha luz de estrelas na estación nocturna;
18Fixéronos polo mar Vermello e levounos por moita auga:
19 Pero ela afogou os seus inimigos e botounos do fondo do abismo.
20 Por iso, os xustos estragaron aos impíos e louvaron o teu santo nome, Señor, e engrandeceron a túa man unánimemente, que loitou por eles.
21 Porque a sabedoría abriu a boca dos mudos, e fixo elocuentes as linguas dos que non poden falar.

CAPÍTULO 11

1 Ela fixo prosperar as súas obras da man do santo profeta.
2 Percorreron o deserto que non estaba habitado, e plantaron tendas en lugares onde non había camiño.
3 Eles puxéronse contra os seus inimigos e vingáronse dos seus adversarios.

4 Cando tiñan sede, chamáronte, e déuselles auga da pedra de pedernal, e a súa sede foi saciada coa dura pedra.
5Porque polo que foron castigados os seus inimigos, daqueles foron beneficiados eles na súa necesidade.
6Porque en lugar dun río perpetuo que corre turbado de sangue sucio,
7 Para unha reprobación manifesta daquel mandamento, polo que os nenos foron asasinados, dechesllles auga en abundancia por un medio que non esperaban:
8 Declarando entón con esa sede como castigabas aos seus adversarios.
9 Porque cando foron probados, aínda que castigados con misericordia, sabían como os impíos eran xulgados con ira e atormentados, sedentos doutro xeito que os xustos.
10Por estes amoestoches e probaches, como un pai, pero ao outro, como un rei severo, condeaste e castigaches.
11 Tanto se estaban ausentes como presentes, estaban enfadados por igual.
12 Porque veu sobre eles unha dobre dor e un xemido polo recordo do pasado.
13Porque cando oíron polos seus propios castigos o beneficio do outro, sentiron algo do Señor.
14 A quen respectaban con escarnio, cando moito antes foi botado fóra pola expulsión dos nenos, a el ao final, cando viron o que acontecía, admirárono.
15 Pero polos insensatos artificios da súa maldade, cos que, sendo enganados, adoraban serpes sen razón e feras viles, enviaches sobre eles unha multitude de animais irracionales para vingarse;
16 Para que saiban que o home peca, por iso tamén será castigado.
17 Porque a túa man Todopoderoso, que fixo o mundo da materia sen forma, non quixo medios para enviar entre eles unha multitude de osos ou leóns feroces,
18 Ou feras salvaxes descoñecidas, cheas de rabia, recén creadas, que exhalan un vapor ardente, ou cheiros sucios de fume esparexido, ou disparando espantosas espantosas dos seus ollos:
19 Do cal non só o dano pode despedilos dunha vez, senón tamén a terrible visión destruílos por completo.
20 Si, e sen estes poderían caer dun só golpe, sendo perseguidos pola vinganza e espallados polo alento do teu poder; pero ti ordenaches todas as cousas en medida, número e peso.
21 Porque podes mostrar a túa gran forza en todo momento cando queiras; e quen pode resistir o poder do teu brazo?
22 Porque o mundo enteiro diante de ti é coma un pequeno gran da balanza, si, coma unha pinga do orballo da mañá que cae sobre a terra.
23 Pero ti tes misericordia de todos; pois ti podes facer todas as cousas, e chisca o ollo aos pecados dos homes, porque deberían enmendar.
24 Porque amas todas as cousas que son e non aborreces nada do que fixeches, porque nunca fixeras nada, se o odiaras.
25 E como podería perdurar algo, se non fose a túa vontade? ou foi conservado, se non é chamado por ti?
26 Pero ti perdonas a todos, porque son teus, Señor, amante das almas.

CAPÍTULO 12

1 Porque o teu Espírito incorruptible está en todas as cousas.
2 Por iso, ti castigas pouco a pouco aos que ofenden, e advírteos recordando o que ofenderon, para que deixando a súa maldade crean en ti, Señor.
3 Porque era a túa vontade destruír por mans dos nosos pais a ambos os vellos habitantes da túa terra santa.
4 A quen odiabas por facer as obras máis odiosas de bruxería e sacrificios malvados;
5 E tamén aqueles despiadados asasinos de nenos, e devoradores de carne de home, e as festas do sangue,
6 Cos seus sacerdotes fóra do medio da súa tripulación idólatra, e cos pais, que mataban coas súas propias mans as almas sen axuda:
7 Para que a terra, que ti estimabas por riba de todas as outras, recibise unha digna colonia de fillos de Deus.
8 Con todo, ata aqueles que ti salvaches como homes, e enviaches avespas, precursoras do teu exército, para destruílas pouco a pouco.
9 Non é que foses incapaz de levar aos impíos baixo a man dos xustos na batalla, nin de destruílos dunha vez con bestas crueis nin cunha palabra áspera:
10 Pero executando sobre eles os teus xuízos aos poucos, dáchesllles lugar de arrepentimento, sen ignorar que eran unha xeración traviesa e que a súa malicia foi criada neles e que a súa coxitación nunca cambiaría.
11 Porque era unha semente maldita dende o principio; nin por medo a ninguén lles deches perdón polas cousas nas que pecaron.
12 Pois quen dirá: Que fixeches? ou quen resistirá o teu xuízo? ou quen te acusará polas nacións que perecen, que ti fixeches? ou quen virá contra ti, para vingarse dos inxustos?
13 Pois tampouco hai outro Deus senón ti que se preocupe por todos, a quen lle poidas mostrar que o teu xuízo non é inxusto.
14 Nin o rei nin o tirano poderá poñer a súa cara contra ti por quen castigaches.
15 Entón, como ti mesmo es xusto, ordenas todas as cousas con xustiza, pensando que non convén co teu poder condenar a aquel que non mereceu ser castigado.
16 Porque o teu poder é o principio da xustiza, e porque es o Señor de todos, fai que teñas misericordia con todos.
17 Pois cando os homes non cren que tes pleno poder, mostras a túa forza e, entre os que o saben, manifestas a súa ousadía.
18Pero ti, dominando o teu poder, xulgas con equidade e ordénanos con gran favor, porque podes usar o poder cando queiras.
19 Pero con tales obras ensinaches ao teu pobo que o home xusto debe ser misericordioso, e fixeches aos teus fillos unha boa esperanza de arrepentirte dos pecados.
20 Porque se castigases con tal deliberación aos inimigos dos teus fillos e aos condenados a morte, dándolles o tempo e o lugar para libralos da súa malicia:

21 Con canta circunspección xulgaches aos teus propios fillos, a cuxos pais xurasches e fixeches alianzas de boas promesas?
22 Polo tanto, mentres nos castigas, azoutas mil veces máis aos nosos inimigos, para que, cando xulguemos, pensemos ben na túa bondade, e cando nós mesmos sexamos xulgados, busquemos misericordia.
23 Por iso, mentres que os homes viviron de forma disoluta e inxusta, ti atormentáchesIles coas súas propias abominacións.
24 Porque se desviaron moi lonxe nos camiños do erro, e consideráronos por deuses, que mesmo entre as bestas dos seus inimigos eran desprezados, sendo enganados, como fillos sen entendemento.
25 Por iso, a eles, como aos nenos sen uso de razón, enviaches un xuízo para mofarse deles.
26 Pero os que non queren ser reformados por esa corrección, na que se deleitaba con eles, sentirán un xuízo digno de Deus.
27 Pois, mirade, por que cousas lles resentiron cando foron castigados, é dicir, polos que pensaban que eran deuses; agora sendo castigados neles, cando o viron, recoñeceron que era o verdadeiro Deus, a quen antes negaban coñecer;

CAPÍTULO 13

1 Certamente vans son todos os homes por natureza, que ignoran a Deus, e non puideron polas boas cousas que se ven coñecer o que é: nin considerando as obras recoñeceron ao mestre obreiro;
2 Pero considerou que ou o lume, ou o vento, ou o aire veloz, ou o círculo das estrelas, ou a auga violenta, ou as luces do ceo, eran os deuses que gobernan o mundo.
3 Con cuxa beleza, se estaban encantados, os tomaron por deuses; que saiban canto mellor é o Señor deles: porque os creou o primeiro autor da beleza.
4Pero se estaban asombrados do seu poder e virtude, que entendan por eles canto máis poderoso é o que os fixo.
5 Porque pola grandeza e beleza das criaturas vese proporcionalmente o creador delas.
6 Pero por iso son menos culpables: porque quizais se equivocan, buscando a Deus e desexando atopalo.
7 Pois escudriñano con dilixencia, sendo conscientes das súas obras, e cren na súa vista, porque as cousas que se ven son fermosas.
8 Con todo, tampouco deben ser perdoados.
9 Porque se fosen capaces de saber tanto, que poderían apuntar ao mundo; como non se decataron antes do seu Señor?
10 Pero son miserables, e nas cousas mortas está a súa esperanza, os que lles chaman deuses, que son obras das mans dos homes, ouro e prata, para mostrar arte e semellanzas de bestas, ou unha pedra que non serve para nada, a obra. dunha man antiga.
11 Agora ben, un carpinteiro que tala madeira, despois de cortar unha árbore cumpre para o propósito, e quitou con habilidade toda a cortiza ao redor, e labourou con delicadeza e fixo un recipiente apto para o servizo da vida do home;
12 E despois de gastar os refugallos do seu traballo para preparar a súa carne, encheuse;
13 E tomando o mesmo lixo entre os que non serviron para nada, sendo unha peza de madeira torta e chea de nós, tallouno con dilixencia, cando non tiña outra cousa que facer, e formouno coa habilidade do seu entendemento, e moldeouno á imaxe dun home;
14 Ou fixoo coma unha fera vil, cubrindoo con bermellón e con pintura coréndoo de vermello, e cubrindo todos os seus puntos;
15 E despois de facerlle un cuarto conveniente, púxoo nunha parede e pechouno con ferro.
16 Pois procurou para que non caese, sabendo que non podía evitarse; porque é unha imaxe e necesita axuda:
17 Entón fai oración polos seus bens, pola súa muller e os seus fillos, e non se avergoña de falar co que non ten vida.
18 Para a saúde invoca o débil: porque a vida reza ao que está morto; pois axuda humildemente pídelle ao que menos medios ten para axudar; e para unha boa viaxe pídelle ao que non pode poñer un pé adiante:
19 E para gañar e conseguir, e para o bo éxito das súas mans, pídelle capacidade de facer, que é o máis incapaz de facer nada.

CAPÍTULO 14

1 De novo, un que se prepara para navegar e está a piques de atravesar as ondas furiosas, chama a un anaco de madeira máis podre que a embarcación que o leva.
2 Pois en verdade o desexo de gañar iso o inventou, e o obreiro construíuno coa súa habilidade.
3 Pero a túa providencia, Pai, a goberna: porque fixeches un camiño no mar e un camiño seguro nas ondas;
4 Amosando que podes salvar de todo perigo: si, aínda que un home foi ao mar sen arte.
5 Non obstante, non queres que as obras da túa sabedoría fosen ociosas e, polo tanto, os homes dedican a súa vida a un pequeno anaco de madeira e sálvanse ao pasar o mar bravo nunha embarcación débil.
6 Porque tamén nos tempos antigos, cando pereceron os xigantes soberbios, a esperanza do mundo gobernado pola túa man escapou nunha vasilla feble e deixou para todos os tempos unha semente de xeración.
7 Porque bendita é a madeira pola que chega a xustiza.
8 Pero o que se fai coas mans é maldito, así como o que o fixo: el, porque o fixo; e iso, porque, sendo corruptible, chamábase deus.
9 Porque o impío e a súa impiedade son tanto odiosos para Deus.
10 Porque o que se faga será castigado xunto co que o fixo.
11 Polo tanto, ata os ídolos dos xentís haberá unha visita: porque na criatura de Deus se converteu nunha abominación e en tropezos para as almas dos homes e nunha trampa para os pés dos insensatos.
12 Pois a creación de ídolos foi o comezo da fornicación espiritual, e a súa invención a corrupción da vida.
13 Porque nin foron desde o principio, nin serán para sempre.

14 Porque pola vana gloria dos homes entraron no mundo e, polo tanto, en breve chegarán á súa fin.
15 Porque un pai aflixido por un loito prematuro, cando fixo unha imaxe do seu fillo axiña quitada, agora honrábao como un deus, que entón era un home morto, e entregaba aos que estaban baixo o seu orde cerimonias e sacrificios.
16 Así, co paso do tempo, un costume impío que se fortalecía como lei, e as imaxes gravadas foron adoradas polos mandamentos dos reis.
17 A quen os homes non podían honrar na súa presenza, porque vivían lonxe, quitaron de lonxe a falsificación do seu rostro e fixeron unha imaxe expresa dun rei a quen honraban, para que con esta súa valentía o halagaran estaba ausente, coma se estivese presente.
18 Tamén a singular dilixencia do artífice si axudou a impulsar aos ignorantes a máis superstición.
19 Pois el, quizais disposto a agradar a un con autoridade, obrigou a toda a súa habilidade a facer o parecido da mellor moda.
20 E así a multitude, seducida pola graza da obra, tomouno agora por un deus, que pouco antes era honrado.
21 E esta foi unha ocasión para enganar ao mundo: pois os homes, que serven á calamidade ou á tiranía, atribuíronlles ás pedras e ás cepas o nome incomunicable.
22 Ademais, isto non foi suficiente para eles, que erraron no coñecemento de Deus; pero mentres vivían na gran guerra da ignorancia, aquelas pragas tan grandes chamábanlles paz.
23 Pois mentres mataban aos seus fillos en sacrificios, ou usaban cerimonias secretas ou facían festas con ritos estraños;
24 Xa non gardaban nin a vida nin os matrimonios intactos, senón que un mataba a outro con traición ou o entristaba con adulterio.
25 Así que reinou en todos os homes sen excepción o sangue, o homicidio, o roubo e a disimulación, a corrupción, a infidelidade, os tumultos, o perxuro,
26 A inquietude dos homes bos, o esquecemento das boas voltas, a contaminación das almas, o cambio de xénero, a desorde nos matrimonios, o adulterio e a impureza desvergonzada.
27 Porque a adoración de ídolos non debe ser nomeada é o principio, a causa e o fin de todo mal.
28 Pois ou están tolos cando están alegres, ou profetizan mentiras, ou viven inxustamente, ou ben se perden.
29 Porque en canto a súa confianza está nos ídolos, que non teñen vida; aínda que xuran en mentira, con todo parecen non ser feridos.
30 Con todo, por ambas as causas serán castigados con xustiza: porque non pensaron ben en Deus, prestando atención aos ídolos, e tamén xuráronse inxustamente en engano, desprezando a santidade.
31 Porque non é o poder deles polo que xuran, senón que é a xusta vinganza dos pecadores a que sempre castiga a ofensa dos impíos.

CAPÍTULO 15

1Pero ti, oh Deus, es misericordioso e verdadeiro, tolerante e que ordenas todas as cousas con misericordia,
2 Porque se pecamos, somos teus, coñecendo o teu poder; pero non pecaremos, sabendo que somos considerados teus.
3 Porque coñecerte é perfecta xustiza: si, coñecer o teu poder é a raíz da inmortalidade.
4 Pois nin nos enganou a malvada invención dos homes, nin unha imaxe manchada de cores diversas, o traballo infrutuoso do pintor;
5 A visión da cal induce aos necios a codicialo, e por iso desexan a forma dunha imaxe morta, que non ten alento.
6 Tanto os que os fan, os que os desexan, como os que os adoran, son amantes das cousas malas e son dignos de contar con tales cousas en que confiar.
7 Porque o oleiro, temperando a terra branda, fai todo vaso con moito traballo para o noso servizo: si, da mesma barro fai tanto os vasos que serven para usos limpos, como tamén todos os que serven ao contrario; o uso de calquera tipo, o propio oleiro é o xuíz.
8 E empregando os seus traballos lascivamente, fai un deus vanidoso do mesmo barro, mesmo o que un pouco antes estaba feito de terra, e dentro de pouco tempo volve ao mesmo, cando a súa vida que lle prestou será. esixiu.
9 Non obstante o seu coidado non é que teña moito traballo nin que a súa vida sexa curta, senón que esfórzase por superar aos ourives e prateiros, e trata de facer como os obreiros do bronce, e considera a súa gloria facer cousas falsificadas.
10O seu corazón é cinza, a súa esperanza é máis vil que a terra, e a súa vida é menos valiosa que o barro.
11 Xa que non coñecía ao seu Creador, nin ao que lle inspiraba unha alma activa e respiraba un espírito vivo.
12 Pero consideraron a nosa vida como un pasatempo, e o noso paso aquí como un mercado de ganancias: porque, din, debemos ir por todos os camiños, aínda que sexa por medios malvados.
13 Pois este home, o da materia terrestre fai vasos quebradizos e imaxes gravadas, sabe que se ofende por riba de todos os demais.
14 E todos os inimigos do teu pobo, que o suxeitan, son máis insensatos e son máis miserables que os pequenos.
15 Porque consideraban deuses a todos os ídolos dos pagáns, que nin teñen ollos para ver, nin narices para respirar, nin oídos para escoitar, nin dedos das mans para tocar; e en canto aos seus pés, tardan en marchar.
16 Porque o home fíxoas, e quen tomou prestado o seu propio espírito formounas, pero ninguén pode facer un deus coma el.
17 Por ser mortal, fai o morto con mans malvadas, porque el mesmo é mellor que as cousas que adora, mentres que viviu unha vez, pero nunca.
18 Si, adoraron tamén a aquelas bestas que son máis odiosas: porque se comparan entre si, unhas son peores que outras.

19 Tampouco son fermosas, tanto como desexables respecto das bestas, senón que foron sen a loanza de Deus e a súa bendición.

CAPÍTULO 16

1 Polo tanto, polo mesmo, foron castigados dignamente e pola multitude de animais atormentados.
2En lugar de tal castigo, tratando ben co teu pobo, preparáchesslles carne de sabor estraño, ata paspallás para espertar o seu apetito:
3 Para que eles, desexando alimento, poidan para a fea vista das bestas enviadas entre eles aborrecer ata o que deben desexar; pero estes, que sofren penuria por un curto espazo, poderían ser partícipes dun gusto estraño.
4Porque era requisito que sobre eles exercer a tiranía viñese a penuria, que non podían evitar;
5 Pois cando a horrible ferocidade das bestas chegou sobre estes, e pereceron coas picaduras de serpes tortas, a túa ira non durou para sempre:
6Pero foron turbados por pouco tempo, para que fosen amonestados, tendo un sinal de salvación, para lembrarlles o mandamento da túa lei.
7 Porque o que se volveu cara a ela non foi salvado polo que viu, senón por ti, que es o Salvador de todos.
8 E nisto fixeches confesar aos teus inimigos, que es ti quen libras de todo mal:
9 Para eles as picaduras de saltóns e moscas asasinadas, tampouco se atoparon remedio para a súa vida: porque eran dignos de ser castigados por tales.
10 Pero os teus fillos non venceron os mesmos dentes dos dragóns velenosos: porque a túa misericordia sempre estivo por eles e os curou.
11 Porque foron picados para lembrar as túas palabras; e salváronse axiña, para que, non caendo nun profundo esquecemento, fosen constantemente conscientes da túa bondade.
12 Pois non foi herba, nin xeso calmante o que lles deu a saúde, senón a túa palabra, Señor, que cura todas as cousas.
13 Porque tes poder de vida e de morte: levas ás portas do inferno e volves subir.
14 O home realmente mata pola súa malicia, e o espírito, cando sae, non volve; nin a alma recibida volve.
15 Pero non é posible escapar da túa man.
16 Porque os impíos, que negaron coñecerte, foron azoutados pola forza do teu brazo: con choivas estrañas, sarabia e chuvascos, foron perseguidos, que non puideron evitar, e foron consumidos polo lume.
17 Porque, o que é máis admirable, é que o lume tiña máis forza na auga, que apaga todas as cousas: porque o mundo loita polos xustos.
18 Durante algún tempo a chama atenuouse, para que non queimase as bestas que foron enviadas contra os impíos; pero eles mesmos poderían ver e percibir que foron perseguidos co xuízo de Deus.
19 E noutro momento arde ata no medio da auga por riba do poder do lume, para destruír os froitos dunha terra inxusta.
20 En vez diso, alimentaches ao teu pobo con comida de anxos, e enviaches do ceo pan preparado sen traballo, capaz de satisfacer o deleite de cada un e de acordo para todos os gustos.
21 Porque o teu sustento declarou a túa dozura aos teus fillos, e servindo para o apetito de quen come, temperouse ao gusto de cada un.
22 Pero a neve e o xeo soportaron o lume, e non se derretiron, para que puidesen saber que o lume ardendo na sarabia e brillando na choiva destruíu os froitos dos inimigos.
23 Pero isto de novo esqueceu a súa propia forza, para que os xustos fosen alimentados.
24 Porque a criatura que te serve, que é o Creador, aumenta a súa forza contra os inxustos para o seu castigo, e reduce a súa forza para o beneficio dos que en ti confían.
25 Por iso mesmo entón cambiouse en todas as formas, e foi obediente á túa graza, que nutre todas as cousas, segundo o desexo dos que tiñan necesidade:
26 Para que os teus fillos, Señor, a quen amas, saiban que non é o crecemento dos froitos o que nutre ao home, senón que é a túa palabra a que preserva os que confían en ti.
27 Pois o que non foi destruído polo lume, quentado cun pequeno raio de sol, pronto se fundiu:
28 Para que se saiba que hai que impedir que o sol che dea grazas, e que che reza ao alba.
29 Porque a esperanza dos ingratos derreterse como a xeada do inverno, e correrá como auga inútil.

CAPÍTULO 17

1 Porque grandes son os teus xuízos e non se poden expresar;
2 Pois cando os inxustos pensaron en oprimir á nación santa; encerrados nas súas casas, prisioneiros da escuridade e atados cos atazos dunha longa noite, xacían alí exiliados da providencia eterna.
3 Porque mentres supoñían que estaban escondidos nos seus pecados secretos, estaban esparexidos baixo un escuro veo de esquecemento, quedando terriblemente asombrados e turbados por estrañas aparicións.
4 Pois tampouco o recuncho que os suxeitaba os gardaba do medo, senón que soaron arredor deles ruídos coma de augas que caían, e apareceronlles tristes visións con rostro pesado.
5 Ningún poder do lume podería alumealos, nin as lapas brillantes das estrelas poderían soportar para alumear aquela noite horrible.
6 Só se lles apareceu un lume acendido por si mesmo, moi espantoso: porque estando moi aterrorizados, pensaban que as cousas que vían eran peores que as que non vían.
7 En canto ás ilusións da arte máxica, foron abatidas e as súas alardes de sabedoría foron reprendidos con desgraza.
8 Porque eles, que prometían afastar os terrores e as angustias dunha alma enferma, estaban enfermos de medo, dignos de ser ridos.

9 Pois aínda que ningunha cousa terrible lles temía; aínda tendo medo coas bestas que pasaban e o silbido das serpes,
10 Morreron de medo, negando que viran o aire, que de ningún lado se podía evitar.
11 Porque a maldade, condenada pola súa propia testemuña, é moi tímida, e sendo presionada pola conciencia, sempre prognostica cousas graves.
12 Porque o medo non é outra cousa que unha traizón do socorro que ofrece a razón.
13 E a expectativa de dentro, sendo menor, conta máis a ignorancia que a causa que trae o tormento.
14Pero eles durmiron o mesmo sono aquela noite, que realmente era intolerable, e que veu sobre eles dende o fondo do inferno inevitable,
15 Estaban en parte irritados con aparicións monstruosas, e en parte desmaiados, o corazón lles fallaba: porque un medo repentino, e non buscado, atopábase sobre eles.
16Así que todo aquel que caía alí era recluído, pechado nun cárcere sen reixas de ferro,
17 Xa que fose labrador, ou pastor ou traballador do campo, foi alcanzado e soportou aquela necesidade, que non podía evitarse, porque todos estaban atados cunha cadea de tebras.
18Se fose un asubío de vento, ou un ruído melodioso de paxaros entre as pólas espalladas, ou unha agradable caída de auga correndo violentamente,
19 Ou un terrible ruído de pedras derrubadas, ou unha carreira que non se podía ver de bestas saltando, ou unha voz ruxiosa das feras salvaxes máis salvaxes, ou un eco rebotando das montañas ocas; estas cousas facíanlles esvaecer de medo.
20 Porque o mundo enteiro brillou cunha luz clara, e ninguén foi impedido no seu traballo:
21 Só sobre eles se estendeu unha pesada noite, unha imaxe daquela escuridade que despois os recibiría;

CAPÍTULO 18

1 Con todo, os teus santos tiñan unha luz moi grande, cuxa voz escoitaban, e sen ver a súa forma, porque tampouco sufriran as mesmas cousas, consideráronos felices.
2 Pero por iso non lles facían dano agora, dos que antes foran agraviados, agradecéronlles e pedíronlles perdón por que foran inimigos.
3 En vez deles deches unha columna de lume ardente, tanto para ser guía da viaxe descoñecida como un sol inofensivo para entretelas con honra.
4 Porque eran dignos de ser privados da luz e encarcerados nas tebras, os que gardaran pechados aos teus fillos, polos que a luz incorruptible da lei debía ser dada ao mundo.
5 E cando decidiron matar aos nenos dos santos, e un neno foi botado fóra e salvo para reprendelos, quitácheslles a multitude dos seus fillos e destruícheslos por completo nunha auga poderosa.
6 Desa noite foron certificados antes os nosos pais, para que, sabendo con certeza a que xuramentos deran creto, despois se animasen.
7 Así que o teu pobo aceptou tanto a salvación dos xustos como a destrución dos inimigos.
8 Pois co que castigaches aos nosos adversarios, co mesmo nos glorificaches a nós, aos que chamabas.
9 Pois os fillos xustos dos homes de ben sacrificaron en segredo, e con un consentimento fixeron unha lei santa, para que os santos fosen como participantes do mesmo ben e do mesmo mal, e agora os pais cantaban cantos de loanza.
10Pero do outro lado soou un berro malo dos inimigos, e un ruído lamentable levouse ao exterior para os nenos que estaban chorados.
11 O amo e o criado foron castigados dunha maneira; e como o rei, así sufría o común.
12 Así que todos xuntos tiñan innumerables mortos cunha mesma especie de morte; nin os vivos eran suficientes para enterralos: pois nun momento a descendencia máis nobre delas foi destruída.
13 Pois que non querían crer nada por mor dos encantamentos; tras a destrución do primoxénito, recoñeceron que este pobo eran fillos de Deus.
14 Pois mentres todas as cousas estaban en silencio e aquela noite estaba no medio do seu rápido curso,
15 A túa palabra todopoderoso saltou do ceo do teu trono real, coma un feroz home de guerra no medio dunha terra de destrución,
16 E trouxo o teu mandamento non finxido coma unha espada afiada, e erguerte encheu todas as cousas de morte; e tocou o ceo, pero quedou sobre a terra.
17 Entón, de súpeto, as visións de soños horribles atormentáronos, e os terrores inesperados.
18 E un tirado aquí e outro alí, medio morto, amosou a causa da súa morte.
19 Porque os soños que os turbaban preverían isto, para que non perecesen e non soubesen por que estaban aflixidos.
20 Si, a degustación da morte tamén tocou aos xustos, e houbo unha destrución da multitude no deserto, pero a ira non durou moito tempo.
21 Pois entón o home intachable apresurouse e púxose para defendelos; e traendo o escudo do seu propio ministerio, ata a oración e a propiciación do incenso, púxose contra a ira, e puxo fin á calamidade, declarando que era o teu servo.
22 Así que venceu ao destrutor, non con forza de corpo nin de armas, senón cunha palabra que someteu ao que castigaba, alegando os xuramentos e os pactos feitos cos pais.
23 Pois cando os mortos caían por montes uns sobre outros, de pé entre eles, el contou coa ira e partiu o camiño para os vivos.
24 Porque na longa vestidura estaba o mundo enteiro, e nas catro filas das pedras estaba gravada a gloria dos pais, e a túa Maxestade sobre a diadema da súa cabeza.
25 A estes deuse lugar o destrutor e tivo medo deles, porque abondaba con que só probasen a ira.

CAPÍTULO 19

1 En canto aos impíos, a ira veu sobre eles sen misericordia ata o final: porque sabía antes o que farían;
2 Como, despois de que lles deu permiso para marchar, e despediunos precipitadamente, arrepentiríanse e perseguiríanos.
3 Pois mentres aínda estaban chorando e lamentando as tumbas dos mortos, engadiron outro insensato truco e perseguíanos como fuxitivos, aos que lles rogaron que se marcharan.
4 Porque o destino, do que eran dignos, levounos a este fin e fíxolles esquecer as cousas que xa aconteceran, para que cumprisen o castigo que lles faltaba aos seus tormentos:
5 E para que o teu pobo pase por un camiño marabilloso, pero pode atopar unha morte estraña.
6 Porque toda a criatura na súa propia especie foi formada de novo, cumprindo os mandamentos peculiares que lles foron dados, para que os teus fillos fosen gardados sen dano:
7 Como é dicir, unha nube que fai sombra ao campamento; e onde antes estaba a auga, apareceu terra seca; e saír do mar Vermello un camiño sen impedimentos; e do torrente violento un campo verde:
8 Por onde pasou todo o pobo que estaba defendido coa túa man, vendo as túas marabillas estrañas.
9 Porque ían como cabalos e saltaban coma cordeiros, louvándote, Señor, que os libraches.
10 Porque aínda recordaban as cousas que aconteceron mentres vivían na terra estranxeira, como a terra producía moscas en lugar de gando e como o río levantaba multitude de sapos en lugar de peixes.
11 Pero despois viron unha nova xeración de aves, cando, levados polo seu apetito, pediron carnes delicadas.
12 Porque as paspallás subíronlles dende o mar para contentarse.
13 E os castigos chegaron sobre os pecadores non sen sinais anteriores coa forza dos tronos: porque padecían xusto segundo a súa propia maldade, de xeito que usaban un comportamento máis duro e odioso cara aos estranxeiros.
14 Pois os sodomitas non recibiron a aqueles que non coñecían cando chegaron, pero estes levaron a escravos amigos que ben merecían deles.
15 E non só iso, senón que quizais se lles teña certo respecto, porque usaban estraños non amigos:
16 Pero estes aflixiron moi gravemente a eles, a quen recibiran con festas, e xa foron feitos partícipes das mesmas leis con eles.
17 Polo tanto, ata estes quedaron cegados, coma os que estaban ás portas do home xusto, cando, rodeado dunha terrible escuridade, cada un buscaba o paso polas súas propias portas.
18 Pois os elementos foron cambiados en si mesmos por unha especie de harmonía, como nun salterio as notas cambian o nome da melodía, e aínda así sempre son sons; que ben se pode percibir coa vista das cousas que se fixeron.
19 Porque as cousas terrestres convertéronse en augas, e as cousas que antes nadaban na auga, agora ían sobre o chan.
20 O lume tiña poder na auga, esquecendo a súa propia virtude, e a auga esqueceu a súa propia natureza apacible.
21 Por outra banda, as chamas non desperdiciaron a carne dos seres vivos corruptibles, aínda que andaban por alí; Tampouco derretiron a xeada de carne celestial que a natureza era apta para derreterse.
22 Porque en todas as cousas, Señor, engrandizaches o teu pobo e o glorificaches, e non o consideraches á lixeira, senón que o axudaches en todo momento e lugar.

ECLESIÁSTICO

A Sabedoría de Xesús, o Fillo de Sirach

CAPÍTULO 1

1 Prólogo da Sabedoría de Xesús, Fillo de Sirax. Considerando que moitas e grandes cousas nos foron entregadas pola lei e os profetas, e por outros que seguiron os seus pasos, polo que Israel debe ser eloxiado pola súa aprendizaxe e sabedoría; e do que non só os lectores teñen que facerse hábiles, senón tamén os que queren aprender poden aproveitar os que non están, tanto falando como escribindo: meu avó Xesús, cando se deu moito á lectura da lei. , e os profetas, e outros libros dos nosos pais, e conseguiu neles bo criterio, tamén foi atraído a si mesmo para escribir algo relativo á aprendizaxe e á sabedoría; coa intención de que os que teñen ganas de aprender, e son adictos a estas cousas, poidan beneficiar moito máis en vivir segundo a lei. Por iso, permíteme que o lea con favor e atención, e que nos perdoe, cando semella que nos faltan algunhas palabras que nos esforzamos en interpretar. Porque as mesmas cousas pronunciadas en hebreo e traducidas a outra lingua, non teñen a mesma forza nelas; e non só estas cousas, senón a propia lei, e os profetas e o resto dos libros, non teñen ningunha diferenza cando fálanse na súa propia lingua. Porque no ano trixésimo oito que cheguei a Exipto, cando Euergetes era rei, e seguín alí algún tempo, atopei un libro de non pouca sabiduría: por iso pensei que era moi necesario que me dedicara algo de dilixencia e traballo para interpretalo; usando gran vixilancia e habilidade nese espazo para rematar o libro, e expónllo tamén a eles, que nun país estraño están dispostos a aprender, estando preparados antes en formas de vivir despois da lei. Toda sabedoría vén do Señor, e está con el para sempre.
2 Quen pode contar a area do mar, as pingas de choiva e os días da eternidade?
3 Quen pode descubrir a altura do ceo, o ancho da terra, o fondo e a sabedoría?
4 A sabedoría foi creada antes de todas as cousas, e o entendemento da prudencia dende sempre.
5 A palabra de Deus altísimo é a fonte da sabedoría; e os seus camiños son mandamentos eternos.
6 A quen se lle revelou a raíz da sabedoría? ou quen coñeceu os seus sabios consellos?
7 ¿A quen se manifestou o coñecemento da sabedoría? e quen entendeu a súa gran experiencia?
8 Hai un sabio e moi temible, o Señor sentado no seu trono.
9 Creouna, viuna, contouna e derramaa sobre todas as súas obras.
10 Ela está con toda carne segundo o seu don, e el deuna aos que o aman.
11 O temor do Señor é honra, gloria e alegría e coroa de alegría.
12 O temor do Señor fai un corazón alegre e dá alegría, alegría e longa vida.
13 A quen teme ao Señor, lle irá ben ao final, e atopará gracia no día da súa morte.
14 Temer ao Señor é o principio da sabedoría: e foi creada cos fieis no ventre materno.
15 Ela construíu un fundamento eterno cos homes, e seguirá coa súa descendencia.
16 Temer ao Señor é plenitude de sabedoría e enche aos homes dos seus froitos.
17 Ela enche toda a súa casa de cousas desexables, e os graneiros cos seus produtos.
18 O temor do Señor é unha coroa de sabedoría, que fai florecer a paz e a saúde perfecta; ambos os dous son dons de Deus: e aumenta o gozo dos que o aman.
19 A sabedoría fai chover a habilidade e o coñecemento do entendemento, e exalta para honrar os que a teñen firme.
20 A raíz da sabedoría é temer ao Señor, e as súas pólas son longa vida.
21 O temor ao Señor afasta os pecados, e onde está presente, afasta a ira.
22 Non se pode xustificar un home furioso; porque o dominio da súa furia será a súa destrución.
23 Un home paciente rasgará por un tempo, e despois brotaránlle a alegría.
24 El agochará as súas palabras por un tempo, e os beizos de moitos declararán a súa sabedoría.
25 As parábolas do coñecemento están nos tesouros da sabedoría, pero a piedad é unha abominación para o pecador.
26 Se queres sabedoría, observa os mandamentos, e o Señor darachela.
27 Porque o temor do Señor é sabedoría e instrución, e a fe e a mansedume son o seu deleite.
28 Non desconfíes do temor do Señor cando es pobre, e non acudas a el con dobre corazón.
29 Non sexas hipócrita diante dos homes e fíxate ben no que falas.
30 Non te exaltas, para que non caigas e deshonres a túa alma, e así Deus descubra os teus segredos e te bote abaixo no medio da congregación, porque non chegaches de verdade ao temor do Señor, senón o teu corazón. está cheo de enganos.

CAPÍTULO 2

1 Fillo meu, se ves servir ao Señor, prepara a túa alma para a tentación.
2 Endereza o teu corazón e persevera constantemente, e non te apresures en tempos de angustia.
3 Apúntate a el, e non te marches, para que poidas crecer no teu fin final.
4 Todo o que se che traia, tómao con alegría e ten paciencia cando te cambien a un estado baixo.
5 Porque o ouro é probado no lume, e os homes aceptables no forno da adversidade.
6 Cre nel, e el axudarache; ordena ben o teu camiño e confía nel.
7 Os que temédes ao Señor, esperade a súa misericordia; e non vos apartedes, para que non caiades.
8 Os que temédes ao Señor, creed nel; e a túa recompensa non fallará.
9 Os que temédes ao Señor, esperad o ben, o gozo e a misericordia eternas.

10 Mira as xeracións antigas e mira; ¿Algunha vez confiou no Señor e quedou confundido? ¿ou algún permaneceu no seu medo e foi abandonado? ou a quen desprezou algunha vez, que o chamou?
11 Porque o Señor está cheo de compaixón e misericordia, longanima e moi compasivo, e perdoa os pecados e salva no tempo de aflición.
12 ¡Ai dos corazóns temerosos, das mans débiles e do pecador que vai por dous camiños!
13 Ai do que é descorazonado! pois non cre; polo tanto non será defendido.
14 Ai de vós que perdeu a paciencia! e que faredes cando o Señor vos visite?
15 Os que temen ao Señor non desobedecerán a súa Palabra; e os que o aman manterán os seus camiños.
16 Os que temen ao Señor buscarán o ben que lle agrade; e os que o aman estarán cheos da lei.
17Os que temen ao Señor prepararán o seu corazón e humillarán a súa alma diante del,
18 Dicindo: "Caeremos en mans do Señor, e non en mans de homes, porque como é a súa maxestade, así é a súa misericordia".

CAPÍTULO 3

1 Escóitame o teu pai, fillos, e facelo despois, para que esteades a salvo.
2 Porque o Señor deu honra ao pai sobre os fillos e confirmou a autoridade da nai sobre os fillos.
3 Quen honra a seu pai fai expiación polos seus pecados:
4 E quen honra á súa nai é coma quen acumula tesouros.
5 Quen honra a seu pai terá gozo dos seus fillos; e cando faga a súa oración, será oído.
6 O que honra a seu pai terá unha longa vida; e o que obedece ao Señor será un consolo para a súa nai.
7 O que teme ao Señor honrará ao seu pai e servirá aos seus pais como aos seus amos.
8 Honra o teu pai e a túa nai tanto de palabra como de feito, para que deles chegue sobre ti unha bendición.
9 Porque a bendición do pai establece as casas dos fillos; pero a maldición da nai arranca cimentos.
10 Non te glories da deshonra de teu pai; porque a deshonra de teu pai non é gloria para ti.
11 Porque a gloria do home vén da honra do seu pai; e unha nai deshonrada é un reproche para os fillos.
12 Meu fillo, axuda a teu pai na súa idade e non o entristeces mentres viva.
13 E se falla o seu entendemento, ten paciencia con el; e non o despreces cando esteas con todas as túas forzas.
14 Porque o alivio de teu pai non será esquecido, e en lugar dos pecados engadirase para edificarte.
15 No día da túa aflición será lembrado; os teus pecados tamén se derreterán, como o xeo no bo tempo cálido.
16 O que abandona ao seu pai é como un blasfemo; e o que enfada á súa nai é maldito: de Deus.
17 Meu fillo, continúa cos teus negocios con mansedume; así serás amado do que é aprobado.
18 Canto maior sexas, máis humilde serás, e atoparás gracia diante do Señor.
19 Moitos están no alto e son de renome, pero os misterios son revelados aos mansos.
20 Porque o poder do Señor é grande, e os humildes son honrados.
21 Non busques cousas que son demasiado difíciles para ti, nin buscas as cousas que están por riba das túas forzas.
22 Pero o que se che manda, pensa niso con reverencia, porque non é necesario que vexas cos teus ollos as cousas que están en segredo.
23 Non teñas curiosidade por asuntos innecesarios, porque móstranse máis cousas das que os homes entenden.
24 Porque moitos son enganados pola súa vana opinión; e unha mala sospeita derrubou o seu xuízo.
25 Sen ollos necesitarás luz: non profeses, polo tanto, o coñecemento que non tes.
26 O corazón teimudo pasará o mal ao final; e o que ama o perigo perecerá nel.
27 O corazón obstinado estará cargado de tristezas; e o malvado acumulará pecado sobre pecado.
28 No castigo dos soberbios non hai remedio; pois a planta da maldade botou raíces nel.
29 O corazón dos prudentes entenderá unha parábola; e un oído atento é o desexo dun home sabio.
30 A auga apagará un lume ardente; e a esmola fai expiación dos pecados.
31 E o que paga boas voltas lémbrase do que pode vir despois; e cando caia, atopará un sustento.

CAPÍTULO 4

1 Fillo meu, non defraudes ao pobre da súa vida, e non fagas esperar moito tempo aos ollos necesitados.
2 Non entristeces unha alma famenta; nin provocar a un home na súa angustia.
3 Non lle engadas máis problemas a un corazón irritado; e aprazar non darlle ao que o necesita.
4 Non rexeites a súplica dos aflixidos; nin apartas o teu rostro dun pobre.
5 Non apartas o teu ollo do necesitado e non lle deas ocasión de maldicirte.
6 Porque se te maldice na amargura da súa alma, a súa oración será oída do que o fixo.
7 Obtén o amor da congregación e inclina a cabeza ante un home grande.
8 Non te aflixe inclinar o teu oído ante os pobres e darlle unha resposta amistosa con mansedume.
9 Libra da man do opresor o que sofre mal; e non sexas descorazonado cando esteas no xuízo.
10 Sexa coma un pai para os orfos, e en lugar de marido para a súa nai: así serás coma o fillo do Altísimo, e el te amará máis que a túa nai.
11 A sabedoría exalta os seus fillos e agarra aos que a buscan.
12 Quen a ama ama a vida; e os que a buscan cedo serán cheos de gozo.
13 O que a manteña herdará a gloria; e onde queira que entre, o Señor bendicirá.
14 Os que a serven servirán ao Santo, e aos que a aman o Señor ama.

15 Quen a escoita, xulgará as nacións, e o que a atenda habitará con seguridade.
16 Se un home se compromete a ela, herdaraa; e a súa xeración tomaraa en posesión.
17 Porque ao principio camiñará con el por camiños torcidos, traerá sobre el medo e temor, e atormentará coa súa disciplina, ata que confíe na súa alma e o probe polas súas leis.
18 Entón ela volverá a el polo camiño recto, consolarao e amosaralle os seus segredos.
19Pero se se equivoca, ela abandonarao e entregarao á súa propia ruína.
20 Observa a oportunidade e coidado co mal; e non te avergontes cando se trata da túa alma.
21 Porque hai unha vergoña que trae pecado; e hai unha vergoña que é a gloria e a graza.
22 Non aceptes ninguén contra a túa alma, e non te faga caer a reverencia de ninguén.
23 E non te abstiveses de falar, cando haxa ocasión de facer o ben, e non escondas a túa sabedoría na súa beleza.
24 Porque pola fala coñecerase a sabedoría, e a aprendizaxe pola palabra da lingua.
25 De ningún xeito fales contra a verdade; pero avergonzade do erro da túa ignorancia.
26 Non teñas vergoña de confesar os teus pecados; e non forzar o curso do río.
27 Non te fagas subordinado a un home insensato; nin aceptar a persoa dos poderosos.
28 Loita pola verdade ata a morte, e o Señor loitará por ti.
29 Non teñas apresurado na túa lingua, e nos teus actos non te quedes.
30 Non sexas coma un león na túa casa, nin desahogues entre os teus servos.
31 Non se estende a túa man para recibir, e pecha cando debes pagar.

CAPÍTULO 5

1 Non pon o teu corazón nos teus bens; e non digas: teño abondo para a miña vida.
2 Non sigas a túa propia mente e a túa forza para camiñar polos camiños do teu corazón:
3 E non digas: Quen me controlará polas miñas obras? porque o Señor seguramente vingará o teu orgullo.
4 Non digas: pequei, e que mal me pasou? porque o Señor ten paciencia, de ningún xeito te deixará marchar.
5 En canto á propiciación, non teñas medo de engadir o pecado ao pecado:
6 E non digas que a súa misericordia é grande; pacificarase pola multitude dos meus pecados: pois del veñen a misericordia e a ira, e a súa indignación recae sobre os pecadores.
7 Non tardes en volver cara ao Señor, e non te demores de día en día, porque de súpeto xurdirá a ira do Señor e, na túa seguridade, serás destruído e perecerás no día da vinganza.
8 Non pon o teu corazón en bens adquiridos inxustamente, porque non che servirán no día da calamidade.
9 Non aventes con todos os ventos e non vaias por todos os camiños, pois tamén o fai o pecador que ten lingua dobre.
10 Estade firme no teu entendemento; e que a túa palabra sexa a mesma.
11 Sexa rápido para escoitar; e que a túa vida sexa sincera; e con paciencia dá resposta.
12 Se tes entendemento, responde ao teu veciño; se non, pon a man sobre a boca.
13 A honra e a vergoña están na fala, e a lingua do home é a súa caída.
14 Non te chamen murmurador, e non tes acecho coa túa lingua, porque unha vergoña infame está sobre o ladrón, e unha mala condena sobre a lingua dobre.
15 Non ignores nada en asunto grande ou pequeno.

CAPÍTULO 6

1 En vez de amigo, non te fagas inimigo; porque así herdarás un mal nome, a vergoña e o oprobio.
2 Non te exaltas no consello do teu propio corazón; para que a túa alma non sexa esgazada coma un touro que se desvía só.
3 Comerás as túas follas, perderás o teu froito e deixarás como unha árbore seca.
4 Unha alma malvada destruirá ao que o teña, e fará que se burla dos seus inimigos.
5 A lingua doce multiplicará os amigos, e a lingua xusta aumentará os saúdos amables.
6 Estade en paz con moitos, pero non tedes máis que un conselleiro de mil.
7 Se queres conseguir un amigo, proba-lo primeiro e non te apresures a acreditalo.
8 Porque algún home é amigo para a súa propia ocasión, e non permanecerá no día da túa angustia.
9 E hai un amigo que, convertido en inimizade, e a contenda descubrirá o teu oprobio.
10 De novo, algún amigo é un compañeiro na mesa, e non permanecerá no día da túa aflición.
11 Pero na túa prosperidade será como ti mesmo e será audaz sobre os teus servos.
12 Se te humillan, el estará contra ti e esconderase do teu rostro.
13 Separate dos teus inimigos e fai caso dos teus amigos.
14 Un amigo fiel é unha forte defensa; e quen atopou a tal, atopou un tesouro.
15 Nada compensa a un amigo fiel, e a súa excelencia é inestimable.
16 Un amigo fiel é a medicina da vida; e os que temen ao Señor atoparano.
17 Quen teme ao Señor dirixirá ben a súa amizade, porque tal como é, así será tamén o seu próximo.
18 Fillo meu, recolle instrucións desde a túa mocidade: así atoparás sabedoría ata a túa vellez.
19 Achégate a ela coma quen ara e sementa, e agarda polos seus bos froitos, porque non te esforzarás moito por ela, pero comerás dos seus froitos axiña.
20Ela é moi desagradable para o inculto: o que non entende non permanecerá con ela.

21 Ela deitará sobre el como unha pedra poderosa de proba; e botaraa del antes de que pase moito tempo.
22 Porque a sabedoría é segundo o seu nome, e non se manifesta para moitos.
23Escoita, meu fillo, recibe o meu consello e non rexeitas o meu consello,
24 E mete os teus pés nas súas cadeas e o teu pescozo na súa cadea.
25 Inclínate o teu ombreiro e lévaa, e non te entristeces coas súas ataduras.
26 Achégate a ela con todo o teu corazón e garda os seus camiños con todo o teu poder.
27 Busca e busca, e daráselle a coñecer; e cando a apoderas, non a deixes ir.
28 Porque ao fin atoparás a súa repouso, e iso converterase no teu gozo.
29 Entón as súas cadeas serán unha forte defensa para ti, e as súas cadeas un manto de gloria.
30 Porque hai un adorno de ouro enriba dela, e as súas correas son de encaixe roxo.
31 Vestirase como unha túnica de honra e poñeraa arredor de ti como unha coroa de alegría.
32 Meu fillo, se queres, ensinarache; e se aplicas a túa mente, serás prudente.
33 Se che gusta oír, recibirás entendemento; e se inclinas o oído, serás sabio.
34 Estade entre a multitude dos anciáns; e únete ao sabio.
35 Estade disposto a escoitar todos os discursos piadosos; e non che escapen as parábolas do entendemento.
36 E se ves un home de entendemento, acude pronto a el e deixa que o teu pé leve os chanzos da súa porta.
37 Que a túa mente estea nas ordenanzas do Señor e medite continuamente nos seus mandamentos: el afianzará o teu corazón e darache sabedoría segundo o teu desexo.

CAPÍTULO 7

1 Non fagas mal, así non che chegará mal.
2 Apártate dos inxustos, e a iniquidade afastarase de ti.
3 Meu fillo, non sementes nos surcos da iniquidade, e non os segarás sete veces.
4 Non busques a preeminencia do Señor, nin o asento de honra do rei.
5 Non te xustificas diante do Señor; e non te glories da túa sabedoría diante do rei.
6 Non busques ser xuíz, sen poder quitar a iniquidade; para que nunca teñas medo á persoa dos poderosos, un escollo no camiño da túa rectitude.
7 Non te ofendas contra a multitude dunha cidade, e entón non te arroxarás entre o pobo.
8 Non ligues un pecado a outro; pois nun non quedarás impune.
9 Non digas: Deus mirará a multitude das miñas ofrendas, e cando ofreza ao Deus Altísimo, el aceptarao.
10 Non sexas descorazonado cando fas a túa oración, e non deixes de dar esmola.
11 Ninguén se ría para desprezar na amargura da súa alma, porque hai quen humilla e exalta.
12 Non inventes mentira contra o teu irmán; nin lle fagas o mesmo ao teu amigo.
13 Non fagas mentira ningunha, porque o seu costume non é boa.
14 Non uses moitas palabras en multitude de anciáns, e non fagas moito balbordo cando ores.
15 Non odies o traballo laborioso, nin a labranza, que ordenou o Altísimo.
16 Non te contemples entre a multitude de pecadores, pero lembra que a ira non tardará.
17 Humíllate moito, porque a vinganza dos impíos é lume e vermes.
18 Non cambies un amigo por ningún ben; nin un irmán fiel para o ouro de Ofir.
19 Non abandones unha muller sabia e boa, porque a súa graza está por riba do ouro.
20 Mentres que o teu servo traballa de verdade, non lle implores nin o mercenario que se entrega enteiramente por ti.
21 Que a túa alma ame un bo servo e non o defraudes pola liberdade.
22 Tes gando? ten ollo neles: e se son para o teu proveito, garda-los contigo.
23 Tes fillos? instrúeos e inclínalles o pescozo dende a súa mocidade.
24 Tes fillas? coida o seu corpo e non te mostres alegre con eles.
25 Cásase coa túa filla, e así terás feito un asunto importante, pero dálla a un home entendido.
26 Tes unha muller segundo a túa mente? non a abandones, pero non te entregues a unha muller lixeira.
27 Honra a teu pai con todo o teu corazón, e non esquezas as penas da túa nai.
28 Lembra que deles fuches xerado; e como lles podes recompensar as cousas que fixeron por ti?
29 Teme ao Señor con toda a túa alma e respeta aos seus sacerdotes.
30 Ama ao que te fixo con todas as túas forzas, e non abandones os seus ministros.
31 Teme ao Señor e honra ao sacerdote; e dálle a súa porción, como che mandan; as primicias, a ofrenda pola culpa, o don dos ombreiros, o sacrificio de santificación e as primicias das cousas santas.
32 E estende a túa man cara aos pobres, para que a túa bendición sexa perfecta.
33 Un don ten graza á vista de todo home vivo; e para os mortos non o reten.
34 Non deixes de estar cos que choran, e chora cos que choran.
35 Non tardes en visitar aos enfermos, porque iso fará que sexas amado.
36 Todo o que leves na man, recorda o final, e nunca fallarás.

CAPÍTULO 8

1 Non te disputes cun poderoso para que non caias nas súas mans.
2 Non teñas reparo co rico, para que non te pese, porque o ouro destruíu a moitos e pervertiu o corazón dos reis.

3 Non te disputes cun home cheo de lingua, e non amontes leña no seu lume.
4 Non te burles dun home rudo, para que os teus antepasados sexan deshonrados.
5 Non reproches a un home que se aparta do pecado, pero lembra que todos somos dignos de castigo.
6 Non deshonres a un home na súa vellez, porque mesmo algúns de nós envellecen.
7 Non te alegres porque o teu maior inimigo está morto, pero lembra que morremos todos.
8 Non despreces o discurso dos sabios, senón que te familiarices cos seus proverbios, porque deles aprenderás instrución e como servir con facilidade aos grandes.
9 Non te perdas o discurso dos anciáns: porque eles tamén aprenderon dos seus pais, e deles aprenderás entendemento e a responder segundo o requira.
10 Non prender os carbóns dun pecador, para que non te queimen coa chama do seu lume.
11 Non te levantes con ira ante a presenza dun prexuízo, para que non te aceite para atraparte nas túas palabras.
12 Non lle prestes a quen é máis poderoso ca ti; pois se lle prestas, cóntao pero perdido.
13 Non sexas fiador por riba do teu poder; porque se es fiador, ten coidado de pagalo.
14 Non vaias á xustiza cun xuíz; pois xulgarán por el segundo a súa honra.
15 Non camiñes polo camiño cun atrevido, para que non se entristeza contigo, porque fará segundo a súa propia vontade, e ti perecerás con el pola súa insensatez.
16 Non te disputes cun home enfadado, e non vaias con el a un lugar solitario, porque o sangue non é como nada á súa vista, e onde non hai axuda, el te derrubará.
17 Non consultes cun tolo; pois non pode seguir o consello.
18 Non fagas nada secreto ante un estranxeiro; pois non sabes o que vai dar a luz.
19 Non abras o teu corazón a todo o mundo, para que non che pague con astucia.

CAPÍTULO 9

1 Non teñas celos da muller do teu peito, e non lle deas unha mala lección contra ti mesmo.
2 Non lle entregues a túa alma a unha muller para que poña o seu pé sobre as túas bens.
3 Non te atopes cunha rameira, para que non caigas nos seus lazos.
4 Non uses moito a compañía dunha muller que é cantante, para que non te engañe as súas tentativas.
5 Non mires a unha criada, para que non caias polas cousas que nela son preciosas.
6 Non entregues a túa alma ás prostitutas, para que non perdas a túa herdanza.
7 Non mires ao teu redor polas rúas da cidade, nin vagues polo lugar solitario da mesma.
8 Aparta o teu ollo dunha muller fermosa e non mires a beleza doutra; pois moitos foron enganados pola beleza dunha muller; pois con isto o amor acende coma un lume.
9 Non te sentes en absoluto coa muller doutro home, nin te sentes con ela nos teus brazos, e non gastes o teu diñeiro con ela no viño; non sexa que o teu corazón se incline cara a ela, e así polo teu desexo caigas na destrución.
10 Non abandones un vello amigo; pois o novo non é comparable a el: un novo amigo é como viño novo; cando sexa vello, beberás con gusto.
11 Non envexas a gloria do pecador, porque non sabes cal será o seu fin.
12 Non te deleites co que os impíos teñen pracer; pero lembra que non quedarán impunes á súa tumba.
13 Mantéñase lonxe do home que ten poder para matar; así non dubidarás do medo á morte: e se chegas a el, non fagas falta, para que non che quite a vida enseguida: lembra que vas no medio das trampas e que andas polas ameas da cidade.
14 En canto poidas, adiviña o teu veciño e consulta cos sabios.
15 Que o teu falar sexa cos sabios, e toda a túa comunicación na lei do Altísimo.
16 E que os xustos coman e beban contigo; e que a túa gloria sexa no temor do Señor.
17 Pola man do artífice a obra será encomiada, e o sabio gobernante do pobo pola súa fala.
18 Un home de lingua enferma é perigoso na súa cidade; e o que fala con temeridade será odiado.

CAPÍTULO 10

1 Un xuíz sabio instruirá ao seu pobo; e o goberno dun home prudente está ben ordenado.
2 Como o xuíz do pobo é el mesmo, así son os seus funcionarios; e que clase de home é o gobernante da cidade, tales son todos os que habitan nela.
3 Un rei insensato destrúe o seu pobo; pero pola prudencia dos que teñen autoridade a cidade será habitada.
4 O poder da terra está na man do Señor, e no seu tempo el porá sobre ela un que sexa proveitoso.
5 Na man de Deus está a prosperidade do home, e sobre a persoa do escriba impoñerá a súa honra.
6 Non teñas odio ao teu próximo por calquera mal; e non facer nada por prácticas prexudiciais.
7 A soberbia é odiosa diante de Deus e dos homes, e por uns e outros un fai iniquidade.
8 Por mor dos tratos inxustos, das lesións e das riquezas obtidas por engano, o reino trasládase dun pobo a outro.
9 Por que se enorgullecen a terra e as cinzas? Non hai cousa máis malvada que un home cobizoso: pois aquel vende a súa alma; porque mentres vive bota as entrañas.
10 O médico corta unha longa enfermidade; e o que hoxe sexa rei mañá morrerá.
11 Porque cando un home morre, herdará reptiles, bestas e vermes.
12 O principio da soberbia é cando un se afasta de Deus e o seu corazón se afasta do seu Creador.
13 Porque a soberbia é o principio do pecado, e quen o ten derramará abominación; e por iso o Señor trouxo

sobre eles estrañas calamidades e derrocounas por completo.
14 O Señor derrubou os tronos dos príncipes soberbios e puxo no seu lugar aos mansos.
15 O Señor arrincou as raíces das nacións soberbias e plantou no seu lugar aos humildes.
16 O Señor derrocou os países dos pagáns e destruíunos ata os cimentos da terra.
17 El levou algúns deles, e destruíunos, e fixo cesar o seu recordo da terra.
18 Non se fixo o orgullo para os homes, nin a ira furiosa para os que nacen dunha muller.
19 Os que temen ao Señor son unha semente segura, e os que o aman unha planta honrada; os que transgreden os mandamentos son unha semente enganosa.
20 Entre os irmáns o que é o principal é honrado; así son os que temen ao Señor aos seus ollos.
21 O temor ao Señor vai antes da obtención da autoridade, pero a rudeza e o orgullo son a súa perda.
22 Sexa rico, nobre ou pobre, a súa gloria é o temor do Señor.
23 Non convén desprezar o pobre que ten entendemento; tampouco é conveniente engrandecer un home pecador.
24 Os grandes, os xuíces e os potentados serán honrados; aínda non hai ningún deles maior que o que teme ao Señor.
25 Ao servo sabio servirán os libres, e o que ten coñecemento non se resentirá cando sexa reformado.
26 Non sexas excesivamente sabio ao facer os teus negocios; e non te glories no tempo da túa angustia.
27 Mellor é o que traballa e abunda en todas as cousas, que o que se gloria e quere pan.
28 Fillo meu, glorifica a túa alma con mansedume e honra segundo a súa dignidade.
29 Quen xustificará a quen peca contra a súa propia alma? e quen honrará a quen deshonra a súa propia vida?
30 O pobre é honrado pola súa habilidade, e o rico é honrado polas súas riquezas.
31 O que é honrado na pobreza, canto máis nas riquezas? e o que é deshonroso nas riquezas, canto máis na pobreza?

CAPÍTULO 11

1 A sabedoría ergue a cabeza do que é de baixo grao, e faino sentar entre os grandes.
2 Non encomiades a un home pola súa beleza; nin aborrecen a un home polo seu aspecto exterior.
3 A abella é pouca entre como mosca; pero o seu froito é o principal das cousas doces.
4 Non te glories das túas vestimentas e do teu vestido, e non te exaltes no día da honra, porque as obras do Señor son marabillosas e as súas obras entre os homes están ocultas.
5Moitos reis sentáronse no chan; e un que nunca se pensou levou a coroa.
6 Moitos homes poderosos foron moi deshonrados; e o honorable entregado en mans doutros homes.
7 Non culpes antes de examinar a verdade: primeiro entende, e despois reprende.
8 Non respondas antes de escoitar a causa; nin interrompes os homes no medio da súa conversa.
9 Non te esforces nun asunto que non te concierne; e non te sentes en xuízo cos pecadores.
10 Fillo meu, non te metas en moitos asuntos: porque se te metes moito, non serás inocente; e se persegues, non conseguirás, nin escaparás fuxindo.
11 Hai un que traballa, que se esforza, que se apresura, e que está moito máis atrasado.
12 De novo, hai outro que é lento, que necesita axuda, carece de capacidade e está cheo de pobreza; con todo, o ollo do Señor mirou para el para ben, e levantouno da súa humildade,
13 E levantou a cabeza da miseria; de xeito que moitos que o viron marabilláronse del.
14 A prosperidade e a adversidade, a vida e a morte, a pobreza e as riquezas, veñen do Señor.
15 A sabedoría, o coñecemento e o entendemento da lei son do Señor: del son o amor e o camiño das boas obras.
16 O erro e as tebras comezaron xunto cos pecadores, e o mal envellecerá cos que nela se glorian.
17 O don do Señor queda cos piadosos, e o seu favor trae prosperidade para sempre.
18 Hai quen se enriquece coa súa cautela e beliscar, e esta é a parte da súa recompensa:
19 Mentres el di: Atopei descanso e agora comerei continuamente dos meus bens; e aínda así non sabe que tempo lle chegará, e que debe deixar esas cousas a outros e morrer.
20 Estade firme no teu pacto, anda nel, e envellece no teu traballo.
21 Non te sorprendas das obras dos pecadores; pero confía no Señor e permanece no teu traballo, porque é doado aos ojos do Señor de súpeto enriquecer a un pobre.
22 A bendición do Señor está na recompensa dos piadosos e, de súpeto, fai florecer a súa bendición.
23 Non digas: Que proveito me serve? e que cousas boas terei despois?
24 De novo, non digas: teño abondo e posúo moitas cousas, e que mal terei despois?
25 No día da prosperidade hai un esquecemento da aflicción, e no día da aflición xa non hai recordo da prosperidade.
26 Porque é fácil para o Señor o día da morte recompensar a un home segundo os seus camiños.
27 A aflicción dunha hora fai que un home esqueza o pracer, e ao final descubriranse as súas obras.
28 Non xulgues a ningún bendito antes da súa morte, porque un home será coñecido nos seus fillos.
29 Non traigas a todos á túa casa, porque o home enganador ten moitos trazos.
30 Como unha perdiz tomada e gardada nunha gaiola, así é o corazón dos soberbios; e como un espía, vela pola túa caída:
31 Porque acecha, e transforma o ben en mal, e en cousas dignas de loanza culparache.
32 Unha faísca de lume acende un montón de carbóns, e un home pecador agarda sangue.
33 Coidado co home travieso, porque fai maldade; para que non traia sobre ti unha mancha perpetua.

34 Recibe na túa casa a un forasteiro, que te molestará e te apartará da túa.

CAPÍTULO 12

1 Cando fagas ben sabe a quen o fas; así serás grazas polos teus beneficios.
2 Fai ben ao home piadoso, e atoparás unha recompensa; e se non del, aínda do Altísimo.
3 Non lle pode chegar o ben ao que sempre se ocupa do mal, nin ao que non dá esmola.
4 Dálle ao home de Deus, e non axudas ao pecador.
5 Faga ben ao humilde, pero non lle deas ao impío: reteña o teu pan e non llo deas, para que non te domine con iso; porque se non, recibirás o dobre de mal por todo o ben que teñas feito con el.
6 Porque o Altísimo aborrece aos pecadores e pagará vinganza aos impíos e gardaos contra o día poderoso do seu castigo.
7 Dálle aos bos, e non axudas ao pecador.
8 Non se pode coñecer un amigo na prosperidade, e un inimigo non se pode esconder na adversidade.
9 Na prosperidade dun home, os inimigos estarán tristes, pero na súa adversidade ata un amigo marchará.
10 Non confíes nunca no teu inimigo, porque como o ferro se oxida, así é a súa maldade.
11 Aínda que se humille e vaia agachado, fíxate ben e ten coidado con el, e serás con el coma se limparas un espello, e saberás que o seu ferruxe non foi completamente limpo.
12 Non o poñas xunto a ti, para que, cando te derroque, se ergue no teu lugar; nin o deixes sentar á túa dereita, non vaia ser que busque tomar o teu asento e ti, ao final, te lembres das miñas palabras e sexas picado con elas.
13 Quen se compadecerá dun encantador que é mordido por unha serpe, ou de calquera que se achegue ás feras salvaxes?
14 Entón, quen vai a un pecador e se contamina con el nos seus pecados, quen se compadecerá?
15 Por un tempo permanecerá contigo, pero se comezas a caer, non se demorará.
16 O inimigo fala docemente cos seus beizos, pero no seu corazón imaxina como botarte nun pozo: chorará cos seus ollos, pero se atopa oportunidade, non se saciará de sangue.
17 Se che ven a adversidade, alí o atoparás primeiro; e aínda que pretenda axudarte, aínda te minará.
18 Negará a cabeza, baterá as mans, susurrará moito e cambiará o seu rostro.

CAPÍTULO 13

1 O que toque brea contaminarase con ela; e o que teña comunión cun home soberbio será coma el.
2 Non te cargues por encima do teu poder mentres vivas; e non teñas comunión con quen sexa máis poderoso e rico ca ti, pois como concordan o caldeiro e a pota de barro? porque se un é batido contra o outro, romperase.
3 O rico fixo o mal, e aínda así ameaza con el: o pobre é injusto, e tamén debe suplicar.
4 Se ti serves para el, usarache; pero se non tes nada, abandonarate.
5 Se tes algo, el vivirá contigo: si, porache e non se arrepentirá.
6 Se ten necesidade de ti, enganaráte, sorrí contigo e pondráche na esperanza; falarache ben e dirá: Que queres?
7 E avergonzarache coas súas carnes, ata que te seque dúas ou tres veces, e ao final rirase de ti para mofarte despois, cando te vexa, abandonarate e moverá a cabeza contra ti.
8 Teña coidado de non ser enganado e abatido pola túa alegría.
9 Se es convidado por un home poderoso, retírate, e tanto máis te invitará.
10 Non premes sobre el, para que non sexas devolto; non te quedes lonxe, para que non te esquezan.
11 Non teñas que facerte igual a el nas conversas, e non creas nas súas moitas palabras: porque con moita comunicación tentaráte e, sorríndote, sairá os teus segredos.
12 Pero con crueldade amañará as túas palabras e non escatimará en facerte dano nin en meterte no cárcere.
13 Observe e fíxenos ben, porque andas no perigo do teu derrocamento: cando escoites estas cousas, esperta no teu sono.
14 Ama ao Señor toda a túa vida e invoca a el para a túa salvación.
15 Toda besta ama ao seu semellante, e cada home ama ao seu próximo.
16 Toda carne consorte segundo a súa especie, e un home unirase á súa semellante.
17 Que comunión ten o lobo co cordeiro? así o pecador cos piadosos.
18 Que acordo hai entre a hiena e un can? e que paz entre ricos e pobres?
19 Como o asno salvaxe é a presa do león no deserto, así o rico come o pobre.
20 Como os soberbios aborrecen a humildade, así aborrecen os ricos os pobres.
21 Un rico que comeza a caer é arrebatado polos seus amigos, pero un pobre que está abaixo é expulsado polos seus amigos.
22 Cando un rico cae, ten moitos axudantes: di cousas que non se falan e, con todo, os homes o xustifican; falou sabiamente, e non podía ter lugar.
23 Cando un rico fala, cada un cala a lingua e, mirade, o que di, enxalzano ata as nubes; pero se o pobre fala, din: Quen é este? e se tropeza, axudarán a derrubalo.
24 A riqueza é boa para o que non ten pecado, e a pobreza é mala na boca dos impíos.
25 O corazón do home cambia o seu rostro, sexa para ben ou para mal, e un corazón alegre fai un rostro alegre.
26 O rostro alegre é a mostra dun corazón que está en prosperidade; e descubrir parábolas é un traballo tedioso da mente.

CAPÍTULO 14

1 Benaventurado o home que non esvareu a súa boca, nin se lle pincha coa multitude de pecados.
2 Benaventurado aquel cuxa conciencia non o condenou, e quen non caeu da súa esperanza no Señor.
3 As riquezas non son agradables para un negreiro: e que debe facer co diñeiro un envexoso?
4 O que reúne defraudando a súa propia alma, reúne para outros, que gastarán os seus bens desordenadamente.
5 O que é malo consigo mesmo, a quen será bo? non gozará dos seus bens.
6 Non hai peor que o que se envexa a si mesmo; e esta é unha compensación da súa maldade.
7 E se fai o ben, faino sen querer; e ao final declarará a súa maldade.
8 O home envexoso ten un ollo malvado; volta o seu rostro e despreza aos homes.
9 O ollo do cobizoso non se sacia coa súa porción; e a iniquidade dos impíos seca a súa alma.
10 Un ollo impío ten envexa do seu pan, e é un perverso na súa mesa.
11 Fillo meu, fai ben a ti mesmo segundo a túa capacidade e dálle ao Señor a ofrenda que lle corresponde.
12 Lembra que a morte non tardará en chegar, e que a alianza do sepulcro non se che mostra.
13 Fai ben ao teu amigo antes de morrer e, segundo a túa capacidade, estende a man e dálle.
14 Non te defraudes do bo día, e non te supere a parte dun bo desexo.
15 Non deixarás o teu traballo a outro? e os teus traballos para ser repartidos por sorte?
16 Da, toma e santifica a túa alma; pois non hai que buscar delicias na tumba.
17 Toda carne envellece como un vestido, porque o pacto desde o principio é: Morrerás de morte.
18 Como das follas verdes dunha árbore grosa, algunhas caen e outras medran; así é a xeración de carne e sangue, un chega ao seu fin e outro nace.
19 Toda obra podrece e consume, e o seu traballador irá con ela.
20 Benaventurado o home que medita cousas boas con sabedoría, e que razoa sobre cousas santas co seu entendemento.
21 O que considera os seus camiños no seu corazón tamén terá entendemento nos seus segredos.
22Vai detrás dela como quen rastrexa, e garda nos seus camiños.
23 O que se acerque ás súas fiestras tamén oirá ás súas portas.
24 O que se hospede preto da súa casa, tamén fixará un alfinete nas súas paredes.
25 Atenderá a súa tenda preto dela e aloxarase nun albergue onde hai cousas boas.
26Posará aos seus fillos baixo o seu abrigo, e aloxará baixo as súas pólas.
27 Por ela cubrirase do calor, e habitará na súa gloria.

CAPÍTULO 15

1 O que teme ao Señor fará o ben, e o que coñece a lei conseguiraa.
2 E atoparao como nai e recibirao como muller casada cunha virxe.
3 Ela alimentarao co pan do entendemento e daralle de beber auga da sabedoría.
4 El quedará sobre ela e non se moverá; e confiará nela e non será confundido.
5 Ela exaltarao por riba dos seus veciños, e no medio da congregación abriralle a boca.
6 El atopará alegría e unha coroa de ledicia, e ela fará que herde un nome eterno.
7 Pero os insensatos non a alcanzarán e os pecadores non a verán.
8 Porque está lonxe da soberbia, e os mentireiros non poden lembrala.
9 A loanza non é conveniente na boca do pecador, porque non lle enviou o Señor.
10 Porque a loanza será pronunciada con sabedoría, e o Señor prosperará.
11 Non digas: "Por medio do Señor caín, porque non debes facer as cousas que el odia".
12 Non digas: "Fíxome errar, porque non ten necesidade do home pecador".
13 O Señor odia toda abominación; e os que temen a Deus non o aman.
14 El mesmo fixo o home dende o principio, e deixouno na man do seu consello;
15 Se queres, garda os mandamentos e fai unha fidelidade aceptable.
16 El puxo lume e auga diante de ti: estende a túa man para saber se queres.
17 Ante o home está a vida e a morte; e se lle dará se lle gusta.
18 Porque a sabedoría do Señor é grande, e poderoso en poder, e contempla todas as cousas:
19 E os seus ollos están sobre os que o temen, e coñece toda obra do home.
20 Non mandou a ninguén facer o mal, nin deu licenza a ninguén para pecar.

CAPÍTULO 16

1 Non desexes multitude de fillos inútiles, nin te deleites nos fillos impíos.
2 Aínda que se multipliquen, non te alegres con eles, a non ser que o temor do Señor estea con eles.
3 Non confíes na súa vida, nin respectes a súa multitude, porque mellor é un xusto que mil; e mellor é morrer sen fillos, que ter os impíos.
4 Porque por quen ten entendemento a cidade será reabastecida, pero a familia dos impíos axiña quedará desolada.
5 Moitas cousas deste tipo vin cos meus ollos, e o meu oído escoitou cousas maiores que estas.
6 Na congregación dos impíos acenderase un lume; e nunha nación rebelde arde a ira.

7 Non se pacificou cos vellos xigantes, que caeron coa forza da súa tolemia.
8 Tampouco aforrou o lugar onde Lot vivía, senón que os aborrecía polo seu orgullo.
9 Non se compadeceu do pobo da perdición, que foi arrebatado nos seus pecados:
10 Nin os seiscentos mil peóns, que se reuniron na dureza do seu corazón.
11 E se hai entre o pobo un de pescozo duro, é marabilla que escapa impune: porque a misericordia e a ira están con el; é poderoso para perdoar e para derramar desagrado.
12 Como é grande a súa misericordia, así é tamén a súa corrección: xulga o home segundo as súas obras
13 O pecador non escapará co seu botín, e a paciencia dos piadosos non será frustrada.
14 Deixa paso a toda obra de misericordia, porque cada un atopará segundo as súas obras.
15 O Señor endureceu ao faraón, para que non o coñecese, para que as súas poderosas obras fosen coñecidas polo mundo.
16 A súa misericordia é manifesta para toda criatura; e separou a súa luz da escuridade cun diamante.
17 Non digas: esconderei do Señor: ¿alguén se acordará de min de arriba? Non me lembrarán entre tanta xente: pois cal é a miña alma entre tantas criaturas infinitas?
18 Velaquí, o ceo e o ceo dos ceos, o abismo e a terra, e todo o que hai nela, moveranse cando o visite.
19 As montañas e os alicerces da terra tamén se estremecen cando o Señor mira para eles.
20 Ningún corazón pode pensar estas cousas dignamente: e quen pode concibir os seus camiños?
21 É unha tempestade que ninguén pode ver: porque a maior parte das súas obras están ocultas.
22 Quen pode declarar as obras da súa xustiza? ou quen pode soportarlas? porque a súa alianza está lonxe, e a proba de todas as cousas está ao final.
23 O que carece de entendemento pensará en cousas vanas;
24 Fillo meu, escóitame e aprende coñecemento, e marca as miñas palabras co teu corazón.
25 Mostrarei a doutrina en peso e declararei exactamente o seu coñecemento.
26 As obras do Señor realízanse no xuízo dende o principio, e desde o momento en que as fixo, dispuxo as súas partes.
27 El adornou as súas obras para sempre, e na súa man están os principais deles para todas as xeracións: nin traballan, nin se cansan nin cesan das súas obras.
28 Ningún deles impide a outro, e nunca desobedecerán a súa palabra.
29 Despois disto, o Señor mirou a terra e encheuna das súas bendicións.
30 Con toda clase de seres vivos cubriu o seu rostro; e volverán nel de novo.

CAPÍTULO 17

1O Señor creou o home da terra e converteuno de novo nela.
2 Deulles poucos días e pouco tempo, e tamén poder sobre as cousas que hai nel.
3 Revestiunos de forza por si mesmos e fíxoos segundo a súa imaxe,
4 E puxeron o medo do home sobre toda carne, e deulle dominio sobre as bestas e as aves.
5 Recibiron o uso das cinco operacións do Señor, e en sexto lugar impartíuselles entendemento, e no sétimo discurso, un intérprete das súas meditacións.
6 Deulles consello, lingua, ollos, oídos e corazón.
7Encheunos do coñecemento do entendemento e mostroulles o ben e o mal.
8 Puxo os seus ollos nos seus corazóns, para mostrarlles a grandeza das súas obras.
9 El deulles gloria cos seus feitos marabillosos para sempre, para que declarasen as súas obras con entendemento.
10 E os elixidos loarán o seu santo nome.
11 Ademais, deulles coñecemento e a lei da vida como herdanza.
12 Fixo un pacto eterno con eles e mostroulles os seus xuízos.
13 Os seus ollos viron a maxestade da súa gloria, e os seus oídos escoitaron a súa gloriosa voz.
14 E díxolles: "Coidado con toda iniquidade; e deulle a cada un mandamento sobre o seu próximo.
15 Os seus camiños están sempre diante del, e non serán escondidos dos seus ollos.
16 Todo o home desde a súa mocidade é entregado ao mal; tampouco podían facerse corazóns carnosos para pedregosos.
17 Porque na división das nacións de toda a terra puxo un gobernante sobre cada pobo; pero Israel é a porción do Señor:
18 A quen, sendo o seu primoxénito, nutre con disciplina, e dándolle a luz do seu amor non o abandona.
19 Polo tanto, todas as súas obras son coma o sol diante del, e os seus ollos están continuamente nos seus camiños.
20Ningún dos seus actos inxustos lle son escondidos, pero todos os seus pecados están diante do Señor
21Pero o Señor, sendo misericordioso e coñecendo o seu traballo, nin os abandonou nin os abandonou, senón que os perdonou.
22 A esmola dun home é como un selo para el, e manterá as boas accións do home como a manzana dos ollos e dará arrepentimento aos seus fillos e fillas.
23 Despois levantarase e recompensaraos e dará a súa recompensa sobre as súas cabezas.
24 Pero aos que se arrepinten, concedeulles o retorno e consolou aos que fallaron na paciencia.
25 Volve ao Señor e abandona os teus pecados, fai a túa oración diante do seu rostro e ofende menos.
26 Volve ao Altísimo e apártete da iniquidade, porque el sacarache das tebras á luz da saúde e odiará a túa abominación con vehemencia.
27 Quen louvará ao Altísimo no sepulcro, en lugar dos que viven e dan grazas?

28 A acción de grazas perece de entre os mortos, coma de quen non existe: os vivos e san de corazón loarán ao Señor.
29 Que grande é a bondade do Señor, o noso Deus, e a súa compaixón para os que se volven a el en santidade!
30 Porque todo non pode estar nos homes, porque o fillo do home non é inmortal.
31 Que é máis brillante que o sol? con todo a súa luz falla; e carne e óso imaxinarán o mal.
32 El ve o poder da altura do ceo; e todos os homes non son máis que terra e cinzas.

CAPÍTULO 18

1 O que vive para sempre creou todas as cousas en xeral.
2 Só o Señor é xusto, e non hai outro que el,
3 Quen goberna o mundo coa palma da súa man, e todas as cousas obedecen á súa vontade: porque é o Rei de todos, polo seu poder que divide entre elas as cousas santas das profanas.
4 A quen lle deu poder para declarar as súas obras? e quen descubrirá os seus feitos nobres?
5 Quen contará a forza da súa maxestade? e quen tamén contará as súas misericordias?
6 En canto ás obras marabillosas do Señor, non se lles pode quitar nada, nin se lles pode poñer nada, nin se pode descubrir o terreo das mesmas.
7 Cando un home fixo, entón comeza; e cando se vaia, entón dubidará.
8 Que é o home e a que serve? cal é o seu ben e cal é o seu mal?
9 O número de días dun home é como máximo cen anos.
10 Como unha pinga de auga ata o mar, e unha pedra de grava en comparación coa area; así son mil anos para os días da eternidade.
11 Polo tanto, Deus é paciente con eles e derrama sobre eles a súa misericordia.
12 El viu e percibiu que o seu fin era malo; por iso multiplicou a súa compaixón.
13 A misericordia do home é co seu próximo; pero a misericordia do Señor está sobre toda carne: el reprende, cria, ensina e trae de novo, coma un pastor o seu rabaño.
14 El ten misericordia dos que reciben a disciplina e dos que buscan con dilixencia os seus xuízos.
15 Fillo meu, non manches as túas boas accións, nin uses palabras incómodas cando dás algo.
16 O orballo non calmará a calor? así é mellor unha palabra que un agasallo.
17 Velaquí, non é mellor unha palabra que un agasallo? pero ambos están cun home gracioso.
18 O tolo reprenderá con desgraza, e un don do envexoso devora os ollos.
19 Aprende antes de falar, e usa o médico ou nunca esteas enfermo.
20 Antes do xuízo examinate a ti mesmo, e no día da visita atoparás misericordia.
21 Humíllate antes de estar enfermo, e no tempo dos pecados mostra o arrepentimento.
22 Que nada che impida cumprir o teu voto no seu momento, e non te demores ata que a morte sexa xustificada.
23 Antes de orar, prepárate; e non sexas coma quen tenta ao Señor.
24 Pensa na ira que haberá ao final e no tempo da vinganza, cando volverá a cara.
25 Cando teñas abondo, lembra o tempo da fame; e cando sexas rico, pensa na pobreza e na necesidade.
26 Dende a mañá ata a noite cámbiase a hora, e todas as cousas pronto se fan ante o Señor.
27 O home sabio temerá en todo, e o día do pecado gardárase da ofensa, pero o necio non cumprirá o tempo.
28 Todo home entendido coñece a sabedoría e louvará a quen a atopou.
29 Os que eran entendidos en palabras tamén se fixeron sabios e derramaron exquisitas parábolas.
30 Non vaias detrás das túas concupiscencias, pero absténtete dos teus apetitos.
31 Se dás á túa alma os desexos que lle gustan, ela converterache en burla dos teus inimigos que te calumnian.
32 Non te deleites con moita boa alegría, nin te amarres ao gasto.
33 Non te fagas mendigo facendo banquetes ao pedir prestado, cando non tes nada na túa bolsa;

CAPÍTULO 19

1 Un home traballador ao que A se lle da borracheira non será rico, e o que despreza as pequenas cousas caerá pouco a pouco.
2 O viño e as mulleres farán caer os homes entendidos, e o que se une ás rameras volverase descarado.
3 As avelaíñas e os vermes terán en herdanza, e un home atrevido será quitado.
4 O que se apresura a dar crédito é lixeiro; e o que peca, ofenderá a súa propia alma.
5 Quen se deleita na maldade será condenado, pero o que se resiste aos praceres coroa a súa vida.
6 O que domina a súa lingua vivirá sen conflitos; e o que aborrece o balbuceo terá menos mal.
7 Non ensaies a outro o que che digan, e nunca te pasará peor.
8 Xa sexa un amigo ou un inimigo, non fales da vida doutros homes; e se podes sen ofender, non as revelas.
9 Porque escoitou e observoute, e cando chegue o tempo odiarate.
10 Se escoitaches unha palabra, que morra contigo; e ser ousado, non che rebentará.
11 A tola dá a luz cunha palabra, coma unha muller que está en parto dun neno.
12Como unha frecha que se mete na coxa dun home, así é a palabra dentro do ventre do necio.
13 Amonesta a un amigo, pode que non o fixera; e se o fixo, que non o faga máis.
14 Amonesta ao teu amigo, quizais non o dixo;
15 Amonesta a un amigo: porque moitas veces é unha calumnia, e non creas todos os contos.

16 Hai un que se escorrega na súa fala, pero non do seu corazón; e quen é quen non ofendiu coa súa lingua?
17 Amonesta ao teu veciño antes de que o ameazas; e non estando enfadado, dálle lugar á lei do Altísimo.
18 O temor ao Señor é o primeiro paso para ser aceptado por el, e a sabedoría obtén o seu amor.
19 O coñecemento dos mandamentos do Señor é a doutrina da vida: e os que fagan as cousas que lle agradan recibirán o froito da árbore da inmortalidade.
20 O temor do Señor é toda sabedoría; e en toda sabedoría está o cumprimento da lei e o coñecemento da súa omnipotencia.
21 Se un criado lle di ao seu amo: Non farei o que che pete; aínda que despois o faga, enfada ao que o alimenta.
22 O coñecemento da maldade non é sabedoría, nin en ningún momento o consello dos pecadores prudencia.
23 Hai unha maldade, e a mesma unha abominación; e hai un tolo que falta en sabedoría.
24 O que ten pouco entendemento e teme a Deus, é mellor que aquel que ten moita sabedoría e transgrede a lei do Altísimo.
25 Hai unha astucia exquisita, e o mesmo é inxusto; e hai quen se desvía para facer aparecer o xuízo; e hai un home sabio que xustifica no xuízo.
26 Hai un home malvado que baixa a cabeza tristemente; pero por dentro está cheo de enganos,
27 Baixando o seu rostro e facendo coma se non oíse: onde non o coñecen, faráche un mal antes de que te decates.
28 E se por falta de poder se lle impide pecar, aínda que cando atope ocasión, fará o mal.
29 Un home pode ser coñecido pola súa mirada, e o que ten entendemento polo seu rostro, cando te atopas con el.
30 A vestimenta dun home, a risa excesiva e o andar, mostran o que é.

CAPÍTULO 20

1 Hai unha reprensión que non é agradable: outra vez, un home cala a lingua e é sabio.
2 É moito mellor reprender que enfadarse en segredo;
3 ¡Que bo é, cando se te reprende, mostrar o arrepentimento! pois así escaparás do pecado voluntario.
4 Como é o desexo dun eunuco de desflorar a unha virxe; así é o que executa o xuízo con violencia.
5 Hai un que garda silencio e é sabio;
6 Algún cala, porque non ten que responder, e outro cala, coñecendo o seu tempo.
7O home sabio aguantará a lingua ata que vexa ocasión;
8 O que usa moitas palabras será aborrecido; e o que toma autoridade nel será odiado.
9 Hai un pecador que ten bo éxito nas cousas malas; e hai unha ganancia que se converte en perda.
10 Hai un don que non che servirá; e hai un agasallo cuxa compensación é dobre.
11 Hai unha humillación por mor da gloria; e hai quen ergue a cabeza dende unha leira baixa.
12 Hai quen compra moito por pouco, e o paga sete veces.
13 O home sabio faino amado coas súas palabras, pero as grazas dos tolos serán derramadas.
14 O don dun tolo non che fará ningún ben cando o teñas; nin aínda dos envexosos pola súa necesidade: porque busca recibir moitas cousas por un.
15 El dá pouco e reprende moito; abre a boca coma un pregonero; hoxe presta, e mañá volverá pedirllo: tal é odiado por Deus e polos homes.
16 O tolo di: Non teño amigos, non teño grazas por todas as miñas boas accións, e os que comen o meu pan falan mal de min.
17 Cantas veces, e de cantas se lle burlará! pois non sabe ben o que é ter; e todo é un para el coma se non o tivese.
18 Mellor escorregar sobre un pavimento que esvarar coa lingua: así a caída dos impíos chegará axiña.
19 Un conto inusual sempre estará na boca dos imprudentes.
20 Unha sentenza sabia será rexeitada cando saia da boca do necio; pois non o falará no seu momento.
21 Hai quen é impedido de pecar pola miseria: e cando descansa, non se atormentará.
22 Hai quen destrúe a súa propia alma a través da vergoña e, ao aceptar as persoas, derrúbase a si mesmo.
23 Hai algo que promete a timidez ao seu amigo e faino o seu inimigo de balde.
24 A mentira é unha mancha sucia nun home, pero está continuamente na boca dos ignorantes.
25 Mellor vale un ladrón que un home afeito a mentir, pero os dous terán destrución en herdanza.
26 O carácter do mentireiro é deshonroso, e a súa vergoña está sempre con el.
27 O home sabio promoverase para honrar coas súas palabras, e o que ten entendemento agradará aos grandes.
28 O que labra a súa terra aumentará o seu monte;
29 Os agasallos e os agasallos cegan os ollos dos sabios e tapan a súa boca para que non poida reprender.
30 Sabedoría agochada e tesouro atesourado, que proveito teñen os dous?
31 Mellor é o que esconde a súa insensatez que o que esconde a súa sabedoría.
32 A paciencia necesaria para buscar ao Señor é mellor que aquel que leva a súa vida sen guía.

CAPÍTULO 21

1 Meu fillo, pecaches? non o fagas máis, pero pide perdón polos teus pecados anteriores.
2 Fuxe do pecado coma da cara dunha serpe: porque se te achegas demasiado a el, morderáche: os seus dentes son coma os de león, que matan a alma dos homes.
3 Toda iniquidade é como unha espada de dous fíos, cuxas feridas non se poden curar.
4 Aterrar e facer o mal desperdiciará as riquezas: así a casa dos soberbios quedará desolada.
5 A oración da boca dun pobre chega ata os oídos de Deus, e o seu xuízo chega axiña.
6 O que detesta ser reprendido está no camiño dos pecadores, pero o que teme ao Señor arrepentirase de corazón.

7 Un home elocuente é coñecido de lonxe e de preto; pero un home entendido sabe cando esvare.
8 O que constrúe a súa casa con diñeiro alleo é como quen recolle pedras para o sepulcro do seu enterro.
9 A congregación dos impíos é como estopa envolta, e o seu extremo é unha chama de lume para destruílos.
10 O camiño dos pecadores está claro con pedras, pero ao final está o pozo do inferno.
11 O que cumpre a lei do Señor adquire o entendemento dela; e a perfección do temor do Señor é a sabedoría.
12 O que non é sabio non será ensinado, pero hai unha sabedoría que multiplica a amargura.
13 O coñecemento do home sabio abundará como un diluvio, e o seu consello é como unha fonte pura de vida.
14 As partes internas do tolo son coma un vaso roto, e non terá coñecemento mentres viva.
15 Se un home hábil escoita unha palabra sabia, encomendaraa e engadiraa, pero en canto a escoita un sen entendemento, desagrada, e bótaa ás costas.
16 Falar dun necio é como unha carga no camiño, pero nos beizos dos sabios atoparase graza.
17 Preguntan a boca do sabio na congregación e meditarán as súas palabras no seu corazón.
18Como é unha casa destruída, así é a sabedoría para o necio; e o coñecemento dos insensatos é como falar sen sentido.
19 A doutrina para os necios é como cadeas nos pés, e coma manillas á dereita.
20 O tolo alza a voz con risa; pero un home sabio apenas sorrí un pouco.
21 Para o home sabio a aprendizaxe é coma un adorno de ouro e coma unha pulseira no brazo dereito.
22 O pé do insensato está pronto na casa do seu veciño, pero o home experimentado avergonzase del.
23 O tolo mirará pola porta da casa, pero o que está ben educado quedará fóra.
24 É rudeza do home escoitar á porta, pero o sabio entristarase coa vergoña.
25 Os beizos dos que falan dirán cousas que non lles corresponden, pero as palabras dos que teñen entendemento son pesadas na balanza.
26 O corazón dos tolos está na súa boca, pero a boca dos sabios está no seu corazón.
27 Cando o impío maldice a Satanás, maldice a súa propia alma.
28 O que murmura contamina a súa propia alma e é odiado onde queira que habita.

CAPÍTULO 22

1 O preguiceiro é comparado a unha pedra sucia, e cada un o asubío para a súa desgraza.
2 O preguiceiro é comparado co lixo dun esterco: todo o que o leva estreitará a man.
3 Un home mal educado é a deshonra do seu pai que o enxendrau; e unha filla insensata nace para a súa perda.
4 A filla sabia traerá herdanza ao seu marido, pero a que vive deshonesto é a pesadez do seu pai.
5 A ousada deshonra tanto ao seu pai como ao seu marido, pero ambos a desprezarán.
6 Un conto fóra de tempada é como música de loito, pero os azotes e a corrección da sabedoría nunca están fóra de tempo.
7 Quen lle ensina a un necio é coma quen pega un anaco, e coma quen esperta dun sono profundo.
8 O que conta unha historia a un necio fálalle a quen está durmido: cando conta a súa historia, dirá: Que lle pasa?
9 Se os fillos viven honestamente e teñen medios, cubrirán a vileza dos seus pais.
10 Pero os nenos, sendo altivos, por desdén e falta de educación manchan a nobreza dos seus parentes.
11 Chora polo morto, porque perdeu a luz, e chora polo necio, porque lle falta entendemento: chora pouco polo morto, porque está en repouso, pero a vida do tolo é peor que a morte.
12 Sete días choran os homes polo morto; senón para un tolo e un impío todos os días da súa vida.
13 Non fales moito a un parvo, e non vaias a quen non entende: ten coidado con el, para que non teñas problemas, e nunca te contamines coas súas tonterías: aparta del e atoparás descanso e nunca estarás. inquieto de loucura.
14 Que é máis pesado que o chumbo? e como se chama, senón un parvo?
15 A area, o sal e unha masa de ferro é máis fácil de soportar que un home sen entendemento.
16 Do mesmo xeito que a madeira ceñida e unida nun edificio non se pode soltar con axitación, así o corazón que está establecido por consello aconsellado non temerá en ningún momento.
17 Un corazón asentado nun pensamento de entendemento é como un xusto revoco na parede dunha galería.
18As pálidas postas nun lugar alto nunca resistirán ao vento: así un corazón temeroso na imaxinación dun necio non pode resistir ningún medo.
19 O que aguza o ollo fará caer as bágoas, e o que aguza o corazón faino para mostrar o seu coñecemento.
20 Quen bota unha pedra contra os paxaros desfózaos, e quen reprende ao seu amigo rompe a amizade.
21 Aínda que desenfundaches a espada contra o teu amigo, non te desesperes, porque pode haber un retorno ao favor.
22 Se abriches a boca contra o teu amigo, non temas; porque pode haber unha reconciliación: agás a reprobación, ou a soberbia, ou a revelación de segredos ou unha ferida traizoeira: porque por estas cousas marchará todo amigo.
23 Sé fiel ao teu próximo na súa pobreza, para que te alegres na súa prosperidade: permanece firme con el no tempo da súa angustia, para que sexas con el herdeiro na súa herdanza; : nin o rico que é parvo que se teña en admiración.
24 Como o vapor e o fume dun forno van diante do lume; tan insultando ante o sangue.
25 Non me avergoñarei de defender a un amigo; tampouco me esconderei del.
26 E se me ocorrer algún mal por el, todo aquel que o escoite terá coidado del.

27 Quen poñerá un reloxo diante da miña boca e un selo de sabedoría sobre os meus beizos, para que non caia de súpeto por eles e a miña lingua non me destruya?

CAPÍTULO 23

1 Señor, Pai e Gobernador de toda a miña vida, non me deixes aos seus consellos e non me deixes caer por eles.
2 Quen poñerá azoutes sobre os meus pensamentos, e a disciplina da sabedoría sobre o meu corazón? que non me aforren polas miñas ignorancias, e non pasen polos meus pecados:
3 Non sexa que a miña ignorancia aumente, e os meus pecados abunden ata a miña destrución, e caia ante os meus adversarios e o meu inimigo se alegre por min, cuxa esperanza está lonxe da túa misericordia.
4 Oh Señor, Pai e Deus da miña vida, non me fagas unha mirada soberbia, pero afasta sempre dos teus servos a mente altiva.
5Aparte de min as vanas esperanzas e as concupiscencias, e manterás a aquel que sempre quere servirte.
6 Que non me apoderen a cobiza do ventre nin a luxuria da carne; e non me entregues o teu servo a unha mente descarada.
7 Escoitade, fillos, a disciplina da boca: o que a garda nunca será tomada nos seus beizos.
8 O pecador quedará na súa insensatez: por iso caerán tanto o que fala mal como o soberbio.
9 Non acostumes a túa boca a xurar; nin te uses para nomear o Santo.
10 Pois como un servo que sempre é golpeado non quedará sen marca azul, así o que xure e pon o nome de Deus continuamente non será irreprensible.
11 O home que xure moito estará cheo de iniquidade, e a praga nunca se apartará da súa casa: se comete un delito, o seu pecado recaerá sobre el; e se non recoñece o seu pecado, comete unha dobre falta. se xura en balde, non será inocente, pero a súa casa estará chea de calamidades.
12 Hai unha palabra que está revestida de morte: Deus que non se atope na herdanza de Xacob; porque todas estas cousas estarán lonxe dos piadosos, e non se revolcarán nos seus pecados.
13 Non uses a túa boca para xurar desmedido, porque nel está a palabra do pecado.
14 Lémbrate de teu pai e de túa nai, cando estás sentado entre grandes homes. Non te esquezas diante deles, e así, polo teu costume, convértete nun parvo, e desexas que non naceras, e maldíxenlles o día do teu nacemento.
15 O home que está afeito ás palabras oprobias nunca será reformado todos os días da súa vida.
16 Dous tipos de homes multiplican o pecado, e o terceiro provocará ira: a mente ardente é coma un lume ardente, nunca se apagará ata que se consuma: un fornicador no corpo da súa carne non cesará ata que acendese un lume.
17Todo pan é doce para un prostituto, non deixará ata morrer.
18 Un home que rompe o matrimonio, dicindo así no seu corazón: Quen me ve? Estou rodeado de tebras, as paredes me cobren, e ningún corpo me ve; que teño que temer? o Altísimo non se lembrará dos meus pecados:
19 Un home así só teme os ollos dos homes e non sabe que os ollos do Señor son dez mil veces máis brillantes que o sol, contemplando todos os camiños dos homes e considerando as partes máis secretas.
20 El sabía todas as cousas antes de que fosen creadas; así tamén, despois de que foron perfeccionados, mirou para todos.
21 Este home será castigado nas rúas da cidade e, onde non sospeite, será levado.
22 Así sucederá tamén coa muller que deixa o seu marido e trae un herdeiro por outro.
23 Porque primeiro, ela desobedeceu a lei do Altísimo; e en segundo lugar, ela faltou contra o seu propio marido; e en terceiro lugar, prostituiuse en adulterio e trouxo fillos doutro home.
24 Ela será levada á congregación, e farase inquisición dos seus fillos.
25 Os seus fillos non botarán raíces e as súas pólas non darán froito.
26 Ela deixará a súa memoria para ser maldita, e o seu oprobio non será borrado.
27 E os que queden saberán que non hai nada mellor que o temor ao Señor, e que non hai nada máis doce que prestar atención aos mandamentos do Señor.
28 É unha gran gloria seguir ao Señor, e ser recibido del é longa vida.

CAPÍTULO 24

1 A sabedoría louvarase a si mesma e gloriarase no medio do seu pobo.
2 Na congregación do Altísimo abrirá a súa boca e triunfará ante o seu poder.
3 Saín da boca do Altísimo e cubrín a terra coma unha nube.
4 Moitei nos lugares altos, e o meu trono está nunha columna de nubes.
5 Eu só rodei o circuíto do ceo e camiñei no fondo do abismo.
6 Nas ondas do mar e en toda a terra, e en todos os pobos e nacións, teño unha posesión.
7 Con todo isto busquei descanso: e en cuxa herdanza me quedarei?
8 Entón, o Creador de todas as cousas deume un mandamento, e o que me fixo fixo descansar o meu tabernáculo, e dixo: Que a túa morada sexa en Xacob e a túa herdanza en Israel.
9 Creoume dende o principio antes do mundo, e nunca fallarei.
10 No santo tabernáculo servín ante el; e así fun establecido en Sión.
11 Do mesmo xeito deume descanso na cidade amada, e en Xerusalén estaba o meu poder.
12 E arraiguei nun pobo honrado, mesmo na parte da herdanza do Señor.
13 Enalteceime coma un cedro no Líbano e coma un ciprés nos montes de Hermón.

14Fui exaltado coma unha palmeira en Engadi e coma unha rosa en Xericó, coma unha fermosa oliveira nun campo agradable, e medrei coma un plátano á beira da auga.
15Dei un cheiro doce coma a canela e o aspalathus, e producín un cheiro agradable como a mellor mirra, como gálbano e ónix, e doce estorax e coma o fume do incenso no tabernáculo.
16 Como a trementina estendei as miñas pólas, e as miñas pólas son pólas de honra e graza.
17Como a vide produciu un sabor agradable, e as miñas flores son froito da honra e da riqueza.
18 Eu son a nai do amor xusto, do medo, do coñecemento e da santa esperanza; xa que logo, sendo eterno, son dado a todos os meus fillos que reciben o seu nome.
19 Vende a min, todos os que me desexas, e enche-te dos meus froitos.
20 Porque o meu recordo é máis doce que o mel, e a miña herdanza que o panal de mel.
21 Os que me comen aínda terán fame, e os que me beben aínda terán sede.
22 O que me obedece nunca será avergonzado, e os que traballan por min non farán mal.
23 Todas estas cousas son o libro da alianza do Deus Altísimo, a lei que Moisés mandou como herdanza para as congregacións de Xacob.
24 Non desfallecer en ser forte no Señor; para que te confirme, únete a el, porque só o Señor Todopoderoso é Deus, e ademais del non hai outro Salvador.
25 El enche todas as cousas coa súa sabedoría, como Fisón e como Tigris no tempo dos novos froitos.
26 El fai que o entendemento abonde coma o Éufrates e coma o Xordán no tempo da colleita.
27 El fai aparecer a doutrina do coñecemento como a luz, e como Xeon no tempo da vendima.
28 O primeiro home non a coñeceu perfectamente: xa non a descubrirá o último.
29 Porque os seus pensamentos son máis que o mar, e os seus consellos son máis profundos que o gran abismo.
30 Tamén saín coma un regato dun río e coma un condutor cara a un xardín.
31 Dixen: Regarei o meu mellor xardín e regarei abundantemente o meu xardín; e velaquí, o meu regato converteuse nun río e o meu río en mar.
32 Aínda farei brillar a doutrina coma a mañá, e enviarei a súa luz de lonxe.
33 Aínda derramei a doutrina como profecía e deixarei para sempre para sempre.
34 Velaquí que non traballei só para min, senón para todos os que buscan a sabedoría.

CAPÍTULO 25

1 En tres cousas quedei embelecido, e erguínme fermoso tanto diante de Deus como dos homes: a unidade de irmáns, o amor ao próximo, un home e unha muller que están de acordo.
2 A miña alma odia a tres tipos de homes, e estou moi ofendido pola súa vida: un pobre que é soberbio, un rico que é mentireiro e un ancián adúltero que faga.
3 Se non reuniches nada na túa mocidade, como podes atopar algo na túa idade?
4 ¡Oh, que bonito é o xuízo para os canos, e para os antigos saber consello!
5 Qué bonita é a sabedoría dos vellos, o entendemento e o consello para os homes de honra.
6 Moita experiencia é a coroa dos vellos, e o temor de Deus é a súa gloria.
7 Hai nove cousas que xulguei no meu corazón como felices, e a décima pronunciarei coa miña lingua: Un home que goza dos seus fillos; e o que vive para ver a caída do seu inimigo:
8 Ben está o que habita cunha muller entendida, e que non esvareu a súa lingua, e non serviu a un home máis indigno ca el:
9 Ben é o que atopou a prudencia, e o que fala a oídos dos que queren oír:
10 ¡Oh, que grande é o que atopa a sabedoría! aínda non hai ninguén por riba do que teme ao Señor.
11 Pero o amor do Señor supera todas as cousas para iluminar: o que o sostén, a que se lle comparará?
12 O temor do Señor é o principio do seu amor, e a fe é o principio de unirse a el.
13 Dáme calquera praga, menos a plaga do corazón, e calquera maldade, menos a maldade dunha muller.
14 E calquera aflicción, pero a aflicción dos que me odian; e calquera vinganza, pero a vinganza dos inimigos.
15 Non hai cabeza por riba da cabeza dunha serpe; e non hai ira por riba da ira dun inimigo.
16Prefiro vivir cun león e cun dragón que ter casa cunha muller malvada.
17 A maldade da muller muda o seu rostro e escurece o seu rostro coma un cilicio.
18 O seu home sentarase entre os seus veciños; e cando o escoita, suspirará amargamente.
19 Toda maldade é pouco para a maldade dunha muller: que a parte dun pecador recaia sobre ela.
20Como a escalada por un camiño de area para os pés dos anciáns, así está a muller chea de palabras para un home tranquilo.
21 Non tropezar coa beleza dunha muller, e non a desexas por pracer.
22A muller, se mantén o seu marido, está chea de ira, de impúdica e de moito reproche.
23 Unha muller malvada rebaixa o valor, fai un rostro pesado e un corazón ferido;
24 Da muller veu o principio do pecado, e por ela morremos todos.
25 Non dá paso á auga; nin unha muller malvada liberdade para ir ao estranxeiro.
26 Se non vai como ti queres, córtaa da túa carne, dálle unha carta de divorcio e déixaa ir.

CAPÍTULO 26

1 Benaventurado o home que ten unha muller virtuosa, porque o número dos seus días será o dobre.
2 Unha muller virtuosa alegra o seu marido, e este cumprirá os anos da súa vida en paz.
3 Unha boa muller é unha boa porción, que será dada na porción dos que temen ó Señor.
4Se un home é rico ou pobre, se ten un bo corazón para co Señor, alegrarase en todo momento cun rostro alegre.
5 Hai tres cousas que teme o meu corazón; e para o cuarto tiven moito medo: a calumnia dunha cidade, a reunión dunha multitude rebelde e unha acusación falsa: todo isto é peor que a morte.
6 Pero a dor do corazón e a mágoa é unha muller celosa por outra muller, e un flagelo da lingua que se comunica con todos.
7 Unha muller malvada é un xugo abalado de aquí para allá: quen a agarra é coma se levase un escorpión.
8 Unha muller borracha e un gadder causan gran ira, e non cubrirá a súa propia vergoña.
9 A prostitución dunha muller pódese coñecer na súa mirada altiva e nas súas pálpebras.
10 Se a túa filla é desvergoñada, mantén-a con rigor, para que non se abuse de si mesma con moita liberdade.
11 Vela por un ollo impudente: e non te marabillas se ela te infiere.
12 Ela abrirá a boca, como un viaxeiro sedento cando atopa unha fonte, e beberá de todas as augas preto dela; sentarase por todas as sebes e abrirá o seu carcaj contra toda frecha.
13 A graza da muller deleita ao seu marido, e a súa discreción engordará os seus ósos.
14 Unha muller silenciosa e amorosa é un don do Señor; e non hai nada que vale tanto como unha mente ben instruída.
15 Unha muller vergoñenta e fiel é unha dobre graza, e a súa mente continente non se pode valorar.
16 Como o sol cando sae no ceo alto; así é a beleza dunha boa muller no ordenamento da súa casa.
17 Como a clara luz está sobre o candelabro santo; así é a beleza do rostro na idade madura.
18 Como as columnas de ouro están sobre as bases de prata; así son os pés xustos cun corazón constante.
19 Meu fillo, mantén o son da flor da túa idade; e non deas a túa forza aos estranxeiros.
20 Cando teñas unha posesión fecunda por todo o campo, sementa coa túa propia semente, confiando na bondade do teu cepo.
21 Así que a túa raza que deixas será magnificada, tendo a confianza da súa boa descendencia.
22 Unha rameira será considerada como saliva; pero unha muller casada é unha torre contra a morte para o seu home.
23 Unha muller malvada dáselle como parte a un home malvado, pero unha muller piadosa dáselle ao que teme ao Señor.
24 A muller deshonesta despreza a vergoña, pero a muller honesta respetará ao seu home.
25 Unha muller desvergonzada será contada como un can; pero a avergonzada temerá ao Señor.
26 A muller que honre ao seu marido será xulgada sabia de todos; pero a que o deshonra no seu orgullo será considerada impía de todos.
27 Buscarase unha muller que chora e un reproche para afastar aos inimigos.
28 Hai dúas cousas que me dan pena; e o terceiro enfadame: home de guerra que sofre pobreza; e homes de entendemento que non están establecidos por; e aquel que volve da xustiza ao pecado; o Señor prepara a tal para a espada.
29 Un comerciante dificilmente se evitará facer o mal; e un vendedor non se librará do pecado.

CAPÍTULO 27

1 Moitos pecaron por pouco; e o que busca a abundancia apartará os seus ollos.
2 Como un cravo se pega entre as unións das pedras; así o pecado está preto entre comprar e vender.
3 A non ser que un home se manteña dilixente no temor do Señor, a súa casa pronto será derrubada.
4 Como cando se peneira cunha peneira, queda o lixo; así a inmundicia do home na súa conversa.
5 O forno proba os vasos do oleiro; polo que o xuízo do home está no seu razoamento.
6 O froito indica se a árbore foi arreglada; así é a expresión dunha presunción no corazón do home.
7 Non alabes a ninguén antes de que o escoites falar; pois este é o xuízo dos homes.
8 Se segues a xustiza, conseguiraa e vestiraa coma unha gloriosa túnica longa.
9 Os paxaros recorrerán ao seu semellante; así volverá a verdade aos que practican nela.
10 Como o león agarda á presa; así peca polos que cometen iniquidade.
11 O discurso dun home piadoso é sempre con sabedoría; pero un tolo cambia coma a lúa.
12 Se estás entre os indiscretos, observa o tempo; pero estade continuamente entre homes entendidos.
13 O discurso dos tolos é fastidioso, e o seu xogo é o descaro do pecado.
14 A fala do que xura moito fai que o cabelo se ergue; e as súas liortas fan que un lle tape os oídos.
15 A contenda dos soberbios é derramamento de sangue, e os seus insultos son graves para os oídos.
16 Quen descobre segredos perde o seu mérito; e nunca atopará amigo na súa mente.
17 Ama ao teu amigo e sélle fiel; pero se traizoas os seus segredos, non o sigas máis.
18 Porque como un home destruíu o seu inimigo; así perdeches o amor do teu próximo.
19 Como quen deixa ir un paxaro da súa man, así deixas ir ao teu veciño e non o volverás recuperar.
20 Non o sigas máis, porque está moi lonxe; é coma un corzo escapado do lazo.
21 En canto a unha ferida, pode estar atada; e despois de insultar pode haber reconciliación: pero quen traizoa segredos non ten esperanza.

22 O que chisca o ollo fai o mal, e o que o coñece apartarase del.
23 Cando esteas presente, falará docemente e admirará as túas palabras, pero ao final retorcerá a súa boca e calumniará os teus ditos.
24 Odiei moitas cousas, pero nada coma el; pois o Señor o odiará.
25 Quen bota unha pedra enriba bótaa sobre a súa propia cabeza; e un golpe enganoso fará feridas.
26 O que cava un pozo caerá nel, e o que tende unha trampa será preso nel.
27 O que fai maldade, caerá sobre el, e non saberá de onde vén.
28 A burla e o oprobio son dos soberbios; pero a vinganza, coma un león, os axexará.
29 Os que se alegran coa caída dos xustos serán tomados no lazo; e a angustia consumiraos antes de morrer.
30 A malicia e a ira, mesmo estas son abominacións; e o pecador terá os dous.

CAPÍTULO 28

1 O que se vingue atopará vinganza do Señor, e seguramente lembrará os seus pecados.
2 Perdoa ao teu veciño o mal que che fixo, así tamén serán perdoados os teus pecados cando ores.
3 Un home soporta odio contra outro, e busca o perdón do Señor?
4 Non ten misericordia a un home, que é coma el, e pide perdón dos seus propios pecados?
5 Se o que non é máis que carne alimenta o odio, quen pedirá o perdón dos seus pecados?
6 Lembra o teu fin, e que cese a inimizade; lembra a corrupción e a morte, e permanece nos mandamentos.
7 Lembra os mandamentos, e non tes malicia co teu próximo: lembra o pacto do Altísimo e fai un ollo á ignorancia.
8 Abstétese da contenda, e diminuirás os teus pecados, porque un home furioso acenderá a contenda.
9 O home pecador inquieta aos amigos e fai debate entre os que están en paz.
10 Como é a materia do lume, así arde: e como é a forza do home, así é a súa ira; e segundo as súas riquezas aumenta a súa ira; e canto máis fortes sexan os que loitan, máis se inflamarán.
11 Unha contenda precipitada acende o lume, e unha loita precipitada derrama sangue.
12 Se sopes a faísca, arderá; se cuspir sobre ela, apagarase; e ambos saen da túa boca.
13 Maldice o murmurio e o dobre lingua, porque tales destruíron a moitos que estaban en paz.
14 Unha lingua calumniosa inquietou a moitos e expulsounos de nación en nación: derrubou cidades fortes e derrubou as casas dos grandes homes.
15 Unha lingua calumniadora botou fóra ás mulleres virtuosas e privounas dos seus traballos.
16 Quen a escoita nunca atopará descanso, nin permanecerá en silencio.
17 O golpe do látego fai marcas na carne, pero o golpe da lingua rompe os ósos.
18 Moitos caeron polo gume da espada, pero non tantos como pola lingua.
19 Ben é o que se defende co seu veleno; quen non levaba o seu xugo nin foi atada nas súas ataduras.
20 Porque o seu xugo é un xugo de ferro, e os seus lazos son de bronce.
21 A súa morte é unha morte malvada, o sepulcro era mellor ca ela.
22 Non dominará os que temen a Deus, nin serán queimados coa súa chama.
23 Os que abandonan o Señor caerán nel; e arderá neles e non se apagará; será enviado sobre eles coma un león e devoralos coma un leopardo.
24 Mira que cubres a túa propiedade con espiños, e ata a prata e o ouro.
25 Pesa as túas palabras nunha balanza e fai unha porta e unha barra para a túa boca.
26 Teña coidado de non deslizarse por ela, para non caer diante do que acecha.

CAPÍTULO 29

1 O que é misericordioso prestaralle ao seu próximo; e quen fortalece a súa man garda os mandamentos.
2 Préstalle ao teu veciño no momento da súa necesidade, e bótalle de novo ao teu veciño no seu momento.
3 Cumpre a túa palabra e trata con el fielmente, e sempre atoparás o que che é necesario.
4 Moitos, cando lles prestaban unha cousa, consideraban que se atopaba, e poñíanlles en problemas que lles axudaban.
5 Ata que o reciba, bicará a man dun home; e polos cartos do seu veciño falará con sumisa, pero cando deba pagar, prolongará o tempo, devolverá palabras de dor e queixarase do tempo.
6 Se triunfa, dificilmente recibirá a metade e contará coma se a atopara; se non, privoulle do seu diñeiro e fíxolle un inimigo sen motivo: págalle con maldicións e varandas; e por honra pagaralle deshonra.
7Moitos, polo tanto, negáronse a prestar para os malos tratos doutros homes, por medo a ser estafados.
8 Con todo, ten paciencia cun home pobre e non tardes en mostrarlle misericordia.
9 Axuda ao pobre por mor do mandamento, e non o desvíes pola súa pobreza.
10 Perde o teu diñeiro para o teu irmán e o teu amigo, e que non se enferruxe debaixo dunha pedra para perder.
11 Acumula o teu tesouro segundo os mandamentos do Altísimo, e daráche máis proveito que o ouro.
12 Pecha a esmola nos teus almacéns e librarate de toda aflicción.
13 Loitará por ti contra os teus inimigos mellor que un poderoso escudo e unha forte lanza.
14 O home honrado é fiador do seu próximo, pero o descarado abandonarao.
15 Non esquezas a amizade do teu fiador, porque deu a súa vida por ti.
16O pecador destruirá o bo estado do seu fiador:
17 E o que ten unha mente desagradecida deixarao no perigo que o liberou.

18 A garantía destruíu a moitos dos bos estados e sacudiunos como a onda do mar: expulsou das súas casas aos poderosos, de modo que andaban errantes entre nacións estrañas.
19 Un home inicuo que transgrede os mandamentos do Señor caerá en garantía;
20 Axuda ao teu próximo segundo o teu poder e ten coidado de non caer no mesmo.
21 O principal para a vida é a auga, o pan e o vestido, e unha casa para cubrir a vergoña.
22 Mellor é a vida dun pobre nunha casa de campo, que unha comida delicada na casa doutro home.
23 Sexa pouco ou moito, manténche contento para que non escoites o oprobio da túa casa.
24 Porque é unha vida miserable ir de casa en casa, pois onde es forasteiro non te atreves a abrir a boca.
25 Desfrutarás e festexarás, e non agradecerás; ademais escoitarás palabras amargas:
26 Ven, forasteiro, prepara unha mesa e aliméntame do que tes preparado.
27 Deixa lugar, forasteiro, a un home honrado; o meu irmán vén aloxarse, e teño necesidade da miña casa.
28 Estas cousas son penosas para un home entendido; o reproche do cuarto e o reproche do prestamista.

CAPÍTULO 30

1 O que ama ao seu fillo fai que a miúdo sinta a vara, para que ao final poida gozar del.
2 O que castiga ao seu fillo terá gozo nel e alegrarase por el entre os seus coñecidos.
3 O que ensina ao seu fillo entristece ao inimigo, e ante os seus amigos alegrarase por el.
4 Aínda que o seu pai morre, é coma se non estivese morto, pois deixou tras de si un coma el.
5 Mentres viviu, viu e alegrouse del; e cando morreu, non se entristeceu.
6Deixou tras de si un vingador contra os seus inimigos e un que pagará bondade cos seus amigos.
7 O que fai demasiado do seu fillo vendará as súas feridas; e as súas entrañas turbaranse en cada berro.
8 Un cabalo que non se rompe tórnase testarudo, e un neno abandonado será obstinado.
9 Agacha o teu fillo, e el te dará medo: xoga con el, e el aflixirache.
10 Non te rías con el, para que non teñas tristeza con el e, ao final, rechiches os dentes.
11 Non lle deas liberdade na súa mocidade, e non lle fagas o ollo ás súas tolemias.
12 Dobra o seu pescozo mentres é novo e págalle nos costados mentres é neno, para que non se teimude e che desobede, e así traiga tristeza ao teu corazón.
13 Castiga ao teu fillo e cárgueo a traballar, para que o seu comportamento lascivo sexa unha ofensa para ti.
14 Mellor é o pobre, que é san e forte de constitución, que un rico que está aflixido no seu corpo.
15 A saúde e o bo estado do corpo son por riba de todo ouro, e un corpo forte por riba da riqueza infinita.
16 Non hai riqueza por riba do corpo san, nin alegría por riba do gozo do corazón.
17 A morte é mellor que unha vida amarga ou unha enfermidade continua.
18 Os deliciosos vertidos sobre a boca pechada son coma leas de carne postas nunha tumba.
19 De que lle serve a ofrenda a un ídolo? pois nin pode comer nin ulir: así é o que é perseguido polo Señor.
20 Ve cos seus ollos e xeme, coma un eunuco que abraza a unha virxe e suspira.
21 Non entregues a túa mente á pesadez e non te aflixas no teu propio consello.
22 A alegría do corazón é a vida do home, e a alegría do home prolonga os seus días.
23 Ama a túa propia alma e consola o teu corazón, afasta de ti a tristeza, porque a tristeza matou a moitos e non hai proveito nela.
24 A envexa e a ira acurtan a vida, e o coidado envellece antes do tempo.
25 Un corazón alegre e bo terá coidado da súa carne e da súa dieta.

CAPÍTULO 31

1 Velar polas riquezas consume a carne, e o seu coidado afasta o sono.
2A observación de coidados non deixará que un home durmise, como unha doenza que rompe o sono,
3 O rico ten moito traballo para reunir riquezas; e cando descansa, énchese dos seus delicados.
4 O pobre traballa na súa pobreza; e cando se vai, aínda está necesitado.
5 O que ama o ouro non será xustificado, e o que segue a corrupción terá abondo.
6 O ouro foi a ruína de moitos, e a súa destrución estivo presente.
7 É un tropezo para os que lle sacrifican, e todo necio será levado con el.
8 Benaventurado o rico que se atopa sen defecto e que non anda tras o ouro.
9 Quen é? e chamarémolo bendito, porque fixo cousas marabillosas entre o seu pobo.
10 Quen foi probado por iso e atopado perfecto? entón déixalle gloria. Quen pode ofender, e non ofendeu? ou fixo o mal e non o fixo?
11 Os seus bens serán establecidos, e a congregación declarará a súa esmola.
12 Se sentas nunha mesa abundante, non sexas cobizoso e non digas: "Hai moita carne nela".
13 Lembra que un ollo impío é algo malo: e que se crea máis malo que un ollo? por iso chora en cada ocasión.
14 Non estiras a túa man por onde mire e non a metas con el no prato.
15 Non xulgues ao teu próximo por ti mesmo e sexa prudente en todo.
16 Coma como lle convén a un home, as cousas que se poñan diante de ti; e devora nota, para que non sexas odiado.
17 Déixate primeiro por mor dos costumes; e non sexas insaciable, para que non ofendas.
18 Cando esteas sentado entre moitos, non estendas a túa man antes que nada.

19 Un pouco é suficiente para un home ben educado, e non leva o vento sobre a súa cama.
20 O soño sano vén de comer con moderación: erguese cedo, e a súa intelixencia está con el; pero a dor da vixilancia, o cólera e as dores do ventre, son co home insaciable.
21 E se te obrigaron a comer, érguese, sae, vomita e descansarás.
22 Meu fillo, escóitame e non me despreces, e ao final atoparás o que che dixen: en todas as túas obras, axiña, para que ningunha enfermidade che vea.
23 Quen é liberal da súa comida, os homes falarán ben del; e crerase o informe da súa boa casa.
24 Pero contra aquel que é un avaro da súa comida murmurará toda a cidade; e non se dubidarán dos testemuños da súa niidez.
25 Non mostres o teu valor no viño; pois o viño destruíu a moitos.
26 O forno proba o bordo co mergullo, así o viño o corazón dos soberbios coa borracheira.
27 O viño é tan bo como a vida para un home, se se bebe con moderación: que é entón a vida para un home sen viño? pois foi feito para alegrar aos homes.
28O viño que se bebe de forma mensurable e á súa hora trae alegría do corazón e alegría da mente:
29Pero o viño bebido con exceso fai amargura do ánimo, con rifa e rifa.
30 A embriaguez aumenta a rabia do necio ata que comete a ofensa: diminúe a forza e fai feridas.
31 Non reproches ao teu veciño polo viño, e non o despreces na súa alegría: non lle deas palabras despectivas, e non o premes para que beba.

CAPÍTULO 32

1 Se te convertes en mestre dunha festa, non te ergues, senón que estás entre eles coma un dos demais; coidalos con dilixencia, e así senta.
2 E cando teñas feito todo o teu oficio, toma o teu lugar, para que te alegres con eles e recibas unha coroa polo teu ben ordenado da festa.
3 Fala, ti que es o ancián, porque che convén, pero con bo criterio; e non impedir a música.
4 Non derrames palabras onde hai músico, e non amoses sabedoría fóra do tempo.
5 Un concerto de música nun banquete de viño é como un selo de carbuncle engastado en ouro.
6Como selo dunha esmeralda engastada nunha obra de ouro, así é a melodía da música con viño agradable.
7 Fala, mozo, se hai necesidade de ti;
8 Que o teu discurso sexa breve, entendendo moito en poucas palabras; sexa coma quen sabe e aínda se calla.
9 Se estás entre homes grandes, non te fagas igual a eles; e cando os homes antigos están no seu lugar, non use moitas palabras.
10 Antes de que caia o raio o trono; e diante dun home avergonzado irá o favor.
11 Levántate pronto, e non sexas o último; pero lévate á casa sen demora.
12 Alí toma o teu pasatempo e fai o que queiras, pero non peques con palabras soberbias.
13 E por estas cousas bendí a quen te fixo e te encheu das súas bens.
14 Quen teme ao Señor recibirá a súa disciplina; e os que o buscan cedo atoparán gracia.
15 O que busca a lei encherase con ela, pero o hipócrita escandalizarase con ela.
16 Os que temen ao Señor atoparán o xuízo e acenderán a xustiza como a luz.
17 Un home pecador non será reprendido, pero atopa unha escusa segundo a súa vontade.
18 Un home de consello será considerado; pero un home estraño e soberbio non se amedrenta polo medo, aínda que por si mesmo fixo sen consello.
19 Non fagas nada sen consello; e cando o fixeses unha vez, non te arrepintes.
20 Non vaias polo camiño no que poidas caer, e non tropezar entre as pedras.
21 Non teñas confianza dun xeito sinxelo.
22 E coidado cos teus fillos.
23 En toda boa obra confía na túa propia alma; pois isto é o cumprimento dos mandamentos.
24 O que cre no Señor fai caso do mandamento; e quen confía nel nunca lle pasará peor.

CAPÍTULO 33

1 Non lle ocorrerá ningún mal ao que teme ao Señor; pero na tentación aínda o librará de novo.
2 O home sabio non odia a lei; pero quen é hipócrita nel é coma un barco nunha tempestade.
3 O home entendido confía na lei; e a lei é fiel a el, como un oráculo.
4 Prepara o que dicir, e así serás oído;
5 O corazón do necio é coma unha roda de carro; e os seus pensamentos son como un eixo rodando.
6 Un cabalo semental é coma un amigo burlón, nisca debaixo de todos os que sentan sobre el.
7 Por que un día supera a outro, cando toda a luz de todos os días do ano é do sol?
8 Polo coñecemento do Señor distinguíronse: e cambiou as estacións e as festas.
9 Algúns deles fixo días altos, e santificounos, e algúns deles fixo días ordinarios.
10 E todos os homes son da terra, e Adán foi creado da terra:
11 O Señor dividiunos con moito coñecemento e fixo diversos os seus camiños.
12 A algúns deles bendixo e exaltou e a outros santificou e achegouse a si mesmo, pero a algúns deles maldixou e humillou, e apartou dos seus lugares.
13 Como o barro está na man do oleiro, para moldealo ao seu gusto, así o home está na man de quen o fixo, para darlles o que máis lle parece.
14 O ben está contra o mal, e a vida contra a morte: así é o piadoso contra o pecador e o pecador contra o piadoso.
15 Mirade, pois, todas as obras do Altísimo; e hai dous e dous, un contra outro.

16 Esperteime o último de todos, como quen recolle detrás dos vendimiadores: da bendición do Señor aproveitei e pisei o meu lagar como un vendimiador.
17 Considera que traballei non só para min, senón para todos os que buscan aprender.
18 Escóitame, grandes homes do pobo, e escoitade cos vosos oídos, gobernantes da congregación.
19 Non lle deas ao teu fillo e á túa muller, ao teu irmán e ao teu amigo, poder sobre ti mentres vivas, e non deas os teus bens a outro, para que non te arrepinta e ti pidas outra vez por iso.
20 Mentres vivas e teñas alento en ti, non te entregues a ninguén.
21 Pois mellor é que os teus fillos te busquen, que ti resistas á súa cortesía.
22 En todas as túas obras garda para ti a preeminencia; non deixes unha mancha na túa honra.
23 No tempo en que remates os teus días e remates a túa vida, reparte a túa herdanza.
24 Forraxe, vara e cargas son para o asno; e pan, corrección e traballo, para un servo.
25 Se fas traballar o teu servo, atoparás descanso; pero se o deixas ir ocioso, buscará a liberdade.
26 Un xugo e un colar dobran o pescozo: así son as torturas e os tormentos para un servo malvado.
27 Envíao a traballar para que non estea ocioso; pois a ociosidade ensina moito mal.
28 Póñao a traballar, como lle convén: se non é obediente, pon máis cadeas pesadas.
29 Pero non sexas excesivo con ninguén; e sen discreción non facer nada.
30 Se tes un criado, que sexa para ti coma ti mesmo, porque o compraches con prezo.
31 Se tes un servo, pídeo como a un irmán, porque tes necesidade del, como da túa propia alma.

CAPÍTULO 34

1 As esperanzas dun home sen entendemento son vanas e falsas, e os soños levantan aos necios.
2 Quen considera os soños é coma quen atrapa a sombra e persegue o vento.
3 A visión dos soños é a semellanza dunha cousa con outra, igual que a semellanza dunha cara a unha cara.
4 Que se pode purificar dunha cousa impura? e daquela que é falsa que verdade pode vir?
5 As adiviñacións, as adiviñas e os soños son vanos;
6 Se non son enviados do Altísimo na túa visitación, non pongas neles o teu corazón.
7Pois os soños enganaron a moitos, e fallaron os que poñen a súa confianza neles.
8 A lei atoparase perfecta sen mentira, e a sabedoría é a perfección para a boca fiel.
9 O home que viaxou sabe moitas cousas; e o que teña moita experiencia declarará sabedoría.
10 O que non ten experiencia sabe pouco, pero o que viaxou está cheo de prudencia.
11 Cando viaxei, vin moitas cousas; e entendo máis do que podo expresar.
12 Moitas veces estiven en perigo de morte, pero por estas cousas salvoume.
13 O espírito dos que temen ao Señor vivirá; porque a súa esperanza está no que os salva.
14 Quen teme ao Señor non temerá nin terá medo; pois el é a súa esperanza.
15 Benaventurada a alma do que teme ao Señor: a quen mira? e quen é a súa forza?
16 Porque os ollos do Señor están sobre os que o aman, el é a súa poderosa protección e a súa fortaleza, unha defensa contra a calor e unha cobertura contra o sol ao mediodía, unha protección contra os tropezos e unha axuda contra as caídas.
17 El levanta a alma e ilumina os ollos: dá saúde, vida e bendición.
18 O que sacrifica unha cousa obtida indebidamente, a súa ofrenda é ridícula; e non se aceptan os dons dos homes inxustos.
19 O Altísimo non se agrada coas ofrendas dos impíos; tampouco está pacificado polo pecado pola multitude de sacrificios.
20 Quen trae unha ofrenda dos bens dos pobres fai como quen mata o fillo ante os ollos do seu pai.
21 O pan dos necesitados é a súa vida: o que o defrauda é un home de sangue.
22 O que lle quita a vida ao seu próximo mátao; e quen defrauda ao traballador do seu salario é un derramador de sangue.
23 Cando un constrúe e outro derriba, que proveito teñen entón senón o traballo?
24 Cando un ora e outro maldice, a voz de quen escoitará o Señor?
25 A quen se lava despois de tocar un cadáver, se o toca de novo, que lle serve de lavar?
26 Así sucede co home que xaxuna polos seus pecados e volve e fai o mesmo: quen escoitará a súa oración? ou que lle serve a humillación?

CAPÍTULO 35

1 O que cumpre a lei trae ofrendas suficientes; o que respecta o mandamento ofrece unha ofrenda de paz.
2 O que paga ben ofrece fariña fina; e o que dá esmola sacrifica louvanza.
3 Apartarse da maldade é cousa que agrada ao Señor; e abandonar a iniquidade é unha propiciación.
4 Non aparecerás baleiro diante do Señor.
5 Porque todas estas cousas deben facerse por mor do mandamento.
6 A ofrenda dos xustos engorda o altar, e o seu doce aroma está diante do Altísimo.
7O sacrificio dun home xusto é aceptable. e o seu recordo nunca será esquecido.
8 Dálle a honra ao Señor con bo ollo, e non mingua as primicias das túas mans.
9 En todos os teus agasallos mostra un rostro alegre e dedica os teus décimos con alegría.
10 Dálle ao Altísimo canto te enriqueceu; e como conseguiches, dá con ollo alegre.
11 Porque o Señor paga e darache sete veces máis.

12 Non penses corromper cos dons; para tales non recibirá: e non confíes en sacrificios inxustos; porque o Señor é xuíz, e con el non hai respecto ás persoas.
13Non aceptará a ninguén contra un pobre, senón que escoitará a oración dos oprimidos.
14 Non desprezará a súplica dos orfos; nin a viúva, cando derrama a súa queixa.
15 ¿Non corren as bágoas polas meixelas da viúva? e non é o berro ela contra o que os fai caer?
16 O que serve ao Señor será aceptado con gracia, e a súa oración chegará ata as nubes.
17 A oración dos humildes traspasa as nubes, e ata que se achegue, non será consolado; e non marchará, ata que o Altísimo vexa para xulgar con xustiza e executar o xuízo.
18 Pois o Señor non se demorará, nin o Poderoso será paciente con eles, ata que derrube os lombos dos implacables e pague a vinganza aos pagáns; ata que quitou a multitude dos soberbios e rompeu o cetro dos inxustos;
19 Ata que lle deu a cada un segundo as súas obras e ás obras dos homes segundo os seus artificios; ata que xulgara a causa do seu pobo e fíxoo gozar da súa misericordia.
20 A misericordia é sazonable no tempo de aflición, como as nubes de choiva no tempo de seca.

CAPÍTULO 36

1 Ten piedade de nós, Señor Deus de todos, e velaquí:
2 E envía o teu medo sobre todas as nacións que non te buscan.
3 Levanta a túa man contra as nacións estranxeiras e que vexan o teu poder.
4 Como fuches santificado en nós diante deles, así sexas magnificado entre eles diante de nós.
5 E que te saiban, como nós te coñecemos, que non hai Deus senón só ti, Deus.
6 Mostra novos sinais e fai outras marabillas estrañas: glorifica a túa man e o teu brazo dereito, para que exhiban as túas marabillas.
7 Levanta a indignación e derrama a ira: quita o adversario e destrúe o inimigo.
8 Abre o tempo, lembra o pacto e que declaren as túas marabillosas obras.
9 Que o que escapa sexa consumido pola ira do lume; e que perezcan os que oprimen o pobo.
10 Ferre a cabeza dos xefes dos pagáns, que din: Non hai outro que nós.
11 Reúne todas as tribos de Xacob e hérdaas como desde o principio.
12 Señor, ten piedade do pobo que recibe o teu nome e de Israel, a quen chamaches o teu primoxénito.
13 Ten misericordia de Xerusalén, a túa cidade santa, o lugar do teu descanso.
14 Enche Sion cos teus oráculos indicibles, e o teu pobo coa túa gloria.
15 Dálles testemuño aos que posuíches desde o principio e suscita profetas que estiveron no teu nome.
16 Recompensa aos que esperan en ti, e que os teus profetas sexan atopados fieis.
17 Señor, escoita a oración dos teus servos, segundo a bendición de Aharón sobre o teu pobo, para que todos os habitantes da terra saiban que ti es o Señor, o Deus eterno.
18 O ventre devora todas as carnes, pero unha carne é mellor que outra.
19 Como o padal saborea diversas especies de caza, así é o corazón entendido das falas falsas.
20 Un corazón perverso causa tristeza, pero un home de experiencia recompensarao.
21A muller recibirá a todo home, pero unha filla é mellor que outra.
22 A beleza dunha muller alegra o rostro, e un home non ama nada mellor.
23 Se na súa lingua hai bondade, mansedume e consolo, entón o seu marido non é coma os demais homes.
24 O que ten muller comeza unha posesión, unha axuda coma el e un alicerce de descanso.
25 Onde non hai sebes, alí a posesión é espoliada, e o que non ten muller andará de loito.
26¿Quen se fiará dun ladrón ben designado, que vai de cidade en cidade? Entón, quen crerá a un home que non ten casa e aloxa onde lle leve a noite?

CAPÍTULO 37

1 Todo amigo di: Eu tamén son o seu amigo; pero hai un amigo que só é amigo de nome.
2 Non é unha pena ata a morte, cando un compañeiro e amigo se converte nun inimigo?
3 Ó malvada imaxinación, de onde entraches para cubrir a terra de enganos?
4 Hai un compañeiro que se alegra coa prosperidade dun amigo, pero no tempo de angustia estará contra el.
5 Hai un compañeiro que axuda ao seu amigo pola barriga e leva o escudo contra o inimigo.
6 Non esquezas o teu amigo na túa mente, e non te olvides del nas túas riquezas.
7 Todo conselleiro enxalza o consello; pero hai quen se aconsella por si mesmo.
8 Coidado cun conselleiro e sabe antes que necesidade ten; pois el aconsellará por si mesmo; para que non che bote a sorte,
9 E diche: O teu camiño é bo.
10 Non consultes con quen sospeite de ti, e esconde o teu consello dos que te envexan.
11 Tampouco consultes cunha muller que a toque, da que teña celos; nin cun covarde en materia de guerra; nin cun comerciante en materia de cambio; nin cun comprador de venda; nin cun home envexoso de agradecemento; nin cun home despiadado tocando a bondade; nin cos preguiceiros para ningún traballo; nin cun contratado por un ano de remate dos traballos; nin cun servo ocioso de moitos negocios: non escoitedes a estes en ningún asunto de consello.
12 Pero estade continuamente cun home piadoso, a quen sabes que cumpre os mandamentos do Señor, cuxa

mente é conforme á túa mente, e lamentarase contigo se abortas.
13 E mantén o consello do teu propio corazón, porque non hai ninguén máis fiel a ti ca el.
14 Porque a mente dun home adoita dicirlle máis de sete vixías, que están sentadas arriba nunha torre alta.
15 E sobre todo isto prega ao Altísimo, para que dirixa o teu camiño na verdade.
16Deixa que a razón vaia diante de toda empresa, e o consello antes de toda acción.
17 O rostro é un sinal de cambio do corazón.
18 Aparecen catro xeitos de cousas: o ben e o mal, a vida e a morte, pero a lingua domina continuamente sobre elas.
19 Hai un que é sabio e que ensina a moitos, e aínda non lle serve de nada.
20 Hai quen mostra sabedoría coas palabras e é odiado: carecerá de todo alimento.
21 Pois non se lle dá graza do Señor, porque está privado de toda sabedoría.
22 Outro é sabio para si mesmo; e os froitos do entendemento son loables na súa boca.
23 O home sabio instrúe ao seu pobo; e os froitos do seu entendemento non fallan.
24 Un home sabio estará cheo de bendición; e todos os que o vexan o considerarán feliz.
25 Os días da vida do home poden ser contados, pero os días de Israel son innumerables.
26 O home sabio herdará a gloria entre o seu pobo, e o seu nome será perpetuo.
27 Fillo meu, proba a túa alma na túa vida e mira o que é malo para ela, e non lle deas iso.
28 Porque non todas as cousas son proveitosas para todos, nin todas as almas gozan de todo.
29 Non sexas insaciable en ningunha cousa deliciosa, nin sexas demasiado cobizoso de carnes:
30 Porque o exceso de carne trae enfermidade, e o exceso converterase en cólera.
31 Moitos pereceron por abusar; pero o que fai caso prolonga a súa vida.

CAPÍTULO 38

1 Honra a un médico coa honra que se lle debe polos usos que poidas ter del: porque o Señor o creou.
2 Porque do Altísimo vén a cura, e recibirá a honra do rei.
3 A habilidade do médico levantará a súa cabeza e será admirado ante os grandes homes.
4 O Señor creou medicinas da terra; e o sabio non os aborrecerá.
5¿Non se doce a auga coa madeira para que se coñecese a súa virtude?
6 E deulle aos homes habilidade para que fose honrado nas súas obras marabillosas.
7 Con tales cura os homes e quitalles as dores.
8 De tales fai o boticario unha confección; e das súas obras non ten fin; e del é a paz sobre toda a terra,
9 Fillo meu, non sexas neglixente na túa enfermidade, pero prega ao Señor, e el te salvará.
10 Deixa o pecado, ordena as túas mans e limpa o teu corazón de toda maldade.
11 Da un doce olor e un recordo de fariña fina; e facer unha ofrenda gorda, como non sendo.
12 Entón dálle lugar ao médico, porque o creou o Señor: non deixes que se vaia de ti, porque tes necesidade del.
13 Hai un tempo no que nas súas mans hai un bo éxito.
14 Porque tamén lle pregarán ao Señor para que prospere aquelo que dan como facilidade e remedio para prolongar a vida.
15 O que peca diante do seu Creador, que caia nas mans do médico.
16 Meu fillo, deixa caer as bágoas sobre os mortos e comeza a lamentar, coma se ti mesmo sufriras un gran dano; e despois cobre o seu corpo segundo o costume, e non descoides o seu enterro.
17 Chora amargamente, fai gran xemido e usa lamentación, como el é digno, e que un día ou dous, para que non te falten mal: e despois consolátete pola túa pesadez.
18 Porque da pesadez vén a morte, e a pesadez do corazón quebra a forza.
19 Na aflición tamén permanece a tristeza, e a vida dos pobres é a maldición do corazón.
20 Non te preocupes: aléxao e fai parte do último fin.
21 Non o esquezas, porque non hai volta máis: non lle farás ben, senón facerte dano.
22 Lémbrate do meu xuízo: porque tamén o teu será así; onte para min, e hoxe para ti.
23 Cando o morto estea en repouso, que descanse o seu recordo; e consoládevos por el, cando o seu Espírito se afasta del.
24 A sabedoría dun home erudito vén por oportunidade de lecer, e o que ten pouco negocio será sabio.
25 Como pode obter sabedoría quen sostén o arado, que se gloria do aguillón, que conduce bois e que se ocupa dos seus traballos, e quen fala dos touros?
26 Dá a súa mente a facer surcos; e dilixente en darlle forraxe aos vacas.
27 Así que todo carpinteiro e obreiro, que traballa de día e de noite, e os que cortan e gravan selos, que se esforzan en facer unha gran variedade e se dedican á falsificación de imaxes e vixian para rematar unha obra.
28 O ferreiro tamén está sentado á beira da yunque, e considerando o traballo de ferro, o vapor do lume desperdicia a súa carne e loita co calor do forno: o ruído do martelo e da yunque está sempre nos seus oídos e os ollos miran aínda o modelo da cousa que fai; pon a súa mente en rematar o seu traballo, e vela en pulilo perfectamente:
29 Así está o oleiro sentado no seu traballo, e dándolle voltas á roda cos seus pés, que sempre se dedica ao seu traballo e fai todos os seus traballos por conta;
30 El modela o barro co seu brazo, e inclina a súa forza diante dos seus pés; aplícase a conducilo; e é dilixente para limpar o forno:
31 Todos estes confían nas súas mans, e cada un é sabio na súa obra.
32 Sen estes non se pode habitar unha cidade, e non habitarán onde queiran, nin subirán e baixarán.

33 Non serán buscados no consello público, nin se sentarán no alto da congregación: non sentarán no escano dos xuíces, nin entenderán a sentenza do xuízo: non poden declarar xustiza nin xuízo; e non se atoparán onde se falen parábolas.
34 Pero manterán o estado do mundo, e todo o seu desexo está no traballo do seu oficio.

CAPÍTULO 39

1 Pero o que se dedica á lei do Altísimo e se ocupa na meditación dela, buscará a sabedoría de todos os antigos e ocuparase nas profecías.
2 Gardará as palabras dos famosos, e alí estará tamén alí onde haxa parábolas subtiles.
3 El buscará os segredos das sentenzas graves, e estará familiarizado en parábolas escuras.
4 Servirá entre os grandes e aparecerá ante os príncipes: viaxará por países estraños; pois probou o ben e o mal entre os homes.
5 Dará o seu corazón a recorrer cedo ao Señor que o fixo, e orará diante do Altísimo, e abrirá a súa boca en oración e suplicará polos seus pecados.
6 Cando o gran Señor queira, encherase do espírito de entendemento: derramará sentenzas sabias e dará grazas ao Señor na súa oración.
7 Dirixirá o seu consello e coñecemento, e meditará nos seus segredos.
8 Mostrará o que aprendeu e gloriarase na lei do pacto do Señor.
9 Moitos elogiarán o seu entendemento; e mentres o mundo perdure, non será borrado; o seu recordo non se afastará, e o seu nome vivirá de xeración en xeración.
10 As nacións mostrarán a súa sabedoría, e a congregación proclamará a súa loanza.
11 Se morre, deixará un nome maior que mil; e se vive, aumentará.
12 Aínda teño máis que dicir, que pensei; porque estou cheo coma a lúa no cheo.
13 Escóitame, fillos santos, e brota como unha rosa que crece xunto ao regato do campo:
14 E dade un doce sabor coma o incenso, e florece coma un lirio, emite un cheiro e canta un canto de loanza, bendiga ao Señor en todas as súas obras.
15 Engrandece o seu nome e fai o seu eloxio cos cantos dos teus beizos e con arpas, e louvándoo dirás deste xeito:
16 Todas as obras do Señor son moi boas, e todo o que el manda realizarase no seu momento.
17 E ninguén pode dicir: Que é isto? por que é iso? porque no momento oportuno todos eles serán buscados: ao seu mandamento as augas quedaron como un monte, e ás palabras da súa boca os recipientes das augas.
18 Polo seu mandamento faise todo o que lle gusta; e ninguén pode impedir, cando salvará.
19 As obras de toda carne están diante del, e nada se lle pode ocultar aos seus ollos.
20 El ve de sempre en eterno; e non hai nada marabilloso ante el.
21 Non é preciso que un home diga: Que é isto? por que é iso? pois fixo todas as cousas para o seu uso.
22 A súa bendición cubriu o seco coma un río, e regouno como un enchente.
23 Como converteu as augas en salgadas, así herdarán os pagáns a súa ira.
24 Como os seus camiños son claros para os santos; así son tropezos para os malvados.
25 Pois o bo son cousas boas creadas dende o principio; así as cousas malas para os pecadores.
26 As principais cousas para todo o uso da vida do home son auga, lume, ferro e sal, fariña de trigo, mel, leite e sangue da uva, aceite e roupa.
27 Todas estas cousas son para ben para os piadosos, así que para os pecadores convértense en malos.
28 Hai espíritos que son creados para a vinganza, que na súa furia xacen sobre golpes doloridos; no tempo da destrución derraman a súa forza, e aplacan a ira do que os fixo.
29 Lume, sarabia, fame e morte, todos eles foron creados para a vinganza;
30 Dentes de feras salvaxes, escorpións, serpes e espada que castiga aos impíos ata a destrución.
31 Alegraranse co seu mandamento e estarán preparados na terra cando sexa necesario; e cando chegue o seu tempo, non transgrederán a súa palabra.
32 Polo tanto, desde o principio estiven resolto, pensei nestas cousas e deixeinos por escrito.
33 Todas as obras do Señor son boas, e dará todo o necesario no seu momento.
34 Para que un home non poida dicir: "Isto é peor que iso, porque co tempo todos serán ben aprobados".
35 E por iso louvade o Señor con todo o corazón e a boca, e bendiga o nome do Señor.

CAPÍTULO 40

1 Créase un gran traballo para cada home, e un xugo pesado está sobre os fillos de Adán, desde o día en que saen do ventre da súa nai ata o día en que volven á nai de todas as cousas.
2 A súa imaxinación das cousas por vir e do día da morte perturban os seus pensamentos e causan medo ao corazón;
3 Do que está sentado nun trono de gloria, ata o humillado en terra e cinza;
4 Do que leva púrpura e coroa, ata o que leva vestido de liño.
5 A ira, a envexa, os problemas e a inquietude, o medo á morte, a ira e a loita, e no tempo de descanso no seu leito, o seu sono nocturno, cambian o seu coñecemento.
6 Un pouco ou nada é o seu descanso, e despois está no seu sono, como nun día de vixilancia, turbado na visión do seu corazón, coma se fose escapado dunha batalla.
7 Cando todo está a salvo, esperta e maravillase de que o medo non fose nada.
8 Tales cousas suceden a toda carne, tanto ao home como á besta, e iso é sete veces máis aos pecadores.
9 Morte, e derramamento de sangue, contendas e espadas, calamidades, fame, tribulacións e azote;

10 Estas cousas son creadas para os malvados, e por eles veu o diluvio.
11 Todo o que é da terra volverá á terra, e o que é das augas volverá ao mar.
12 Todo suborno e inxustiza serán borrados, pero o trato verdadeiro perdurará para sempre.
13 Os bens dos inxustos secaranse coma un río, e desaparecerán con ruído, coma un gran trono baixo a choiva.
14 Mentres abre a súa man, alegrarase; así os transgresores desaparecerán.
15 Os fillos dos impíos non darán moitas pólas, senón que son como raíces impuras sobre unha pedra dura.
16A mala herba que medra en todas as augas e beiras dun río será arrancada antes que toda herba.
17 A abundancia é coma un xardín fecundísimo, e a misericordia é para sempre.
18 Traballarse e contentarse co que un home ten é unha vida doce, pero o que atopa un tesouro está por riba de ambos.
19 Os fillos e a construción dunha cidade continúan o nome dun home, pero unha muller irreprensible é contada por riba de ambos.
20 O viño e a música alegran o corazón, pero o amor á sabedoría está por riba de ambos.
21 A flauta e o salterio dan doce melodía, pero unha lingua agradable está por riba de ambos.
22 Os teus ollos desexan gracia e beleza, pero máis que os dous o millo mentres está verde.
23 Un amigo e un compañeiro nunca se atopan mal, pero por riba de ambos hai unha muller co seu home.
24 Os irmáns e o auxilio son contra o tempo de angustia, pero a esmola dará máis que a ambos.
25 O ouro e a prata aseguran o pé, pero o consello é estimado por riba de ambos.
26 As riquezas e a fortaleza elevan o corazón, pero o temor do Señor está por riba de ambos: o temor do Señor non fai falta, e non hai que buscar axuda.
27 O temor do Señor é un xardín frutífero e o cobre por riba de toda gloria.
28 Meu fillo, non leves a vida de mendigo; pois mellor é morrer que mendigar.
29 A vida do que depende da mesa doutro home non debe ser contada como unha vida; porque se contamina coa comida allea, pero o home sabio ben educado gardarase diso.
30 A mendicidade é doce na boca do desvergoñado, pero no seu ventre arderá un lume.

CAPÍTULO 41

1 Oh morte, que amargo é o recordo de ti para un home que vive tranquilo nas súas posesións, para o home que non ten nada que o moleste, e que ten prosperidade en todas as cousas: si, para o que aínda pode recibir carne!
2 ¡Oh morte, a túa sentenza é aceptable para o necesitado e para aquel ao que lle fallan as forzas, que está agora na última idade e está atormentado por todas as cousas, e para o que desespera e perdeu a paciencia!
3 Non temas a sentenza de morte, lembra dos que foron antes de ti e dos que veñen despois; pois esta é a sentenza do Señor sobre toda carne.
4 E por que estás contra o gusto do Altísimo? non hai inquisición na tumba, se viviches dez, ou cen ou mil anos.
5 Os fillos dos pecadores son fillos abominables, e os que viven na morada dos impíos.
6 A herdanza dos fillos dos pecadores perecerá e a súa posteridade terá un oprobio perpetuo.
7 Os fillos queixaranse dun pai impío, porque serán reprochados por el.
8 Ai de vós, homes impíos, que abandonastes a lei do Deus Altísimo! porque se aumentades, será para a vosa destrución:
9 E se naces, nacerás para unha maldición; e se morres, unha maldición será a túa parte.
10 Todos os que son da terra volverán á terra; así os impíos pasarán da maldición á destrución.
11 O loito dos homes está ao redor dos seus corpos, pero o mal nome dos pecadores será borrado.
12 Ten en conta o teu nome; pois iso continuará contigo por riba de mil grandes tesouros de ouro.
13 Unha boa vida ten poucos días, pero un bo nome é para sempre.
14 Fillos meus, garda a disciplina en paz: porque a sabedoría que está agochada e un tesouro que non se ve, que proveito teñen a ambos?
15 Mellor é un home que oculta a súa tolemia que un que oculta a súa sabedoría.
16 Xa que logo, sexades avergonzados segundo a miña palabra: porque non é bo reter toda vergoña; tampouco está totalmente aprobado en todo.
17 Avergoñade da prostitución diante do pai e da nai, e da mentira ante un príncipe e un home poderoso;
18 Dun delito ante un xuíz e gobernante; de iniquidade ante unha congregación e un pobo; de trato inxusto ante o teu compañeiro e amigo;
19 E de roubo no que respecta ao lugar onde moras, e no que respecta á verdade de Deus e ao seu pacto; e apoiarse co cóbado na carne; e de desprezar dar e recibir;
20 E de silencio diante dos que te saudan; e mirar para unha rameira;
21 E apartar o teu rostro do teu parente; ou para quitar unha ración ou un agasallo; ou mirar á muller doutro home.
22 Ou estar demasiado ocupado coa súa criada e non achegarse á súa cama; ou de recriminar discursos ante os amigos; e despois de que deas, non reproches;
23 Ou de repetir e falar de novo o que escoitaches; e de revelación de segredos.
24 Así serás verdadeiramente avergonzado e atoparás gracia ante todos os homes.

CAPÍTULO 42

1 Non te avergontes destas cousas e non aceptes que ninguén peque con iso:
2 Da lei do Altísimo e da súa alianza; e de xuízo para xustificar aos impíos;

3 De facer contas cos teus compañeiros e viaxeiros; ou do agasallo da herdanza dos amigos;
4 Da exactitude do equilibrio e dos pesos; ou de conseguir moito ou pouco;
5 E da venda indiferente dos comerciantes; de moita corrección dos nenos; e facer sangrar o costado dun servo malvado.
6 O coidado é bo, onde hai unha muller mala; e cala, onde hai moitas mans.
7 Entrega todas as cousas en número e peso; e pon por escrito todo o que dás ou recibes.
8 Non teñas vergoña de informar aos insensatos e tolos, e aos anciáns que loitan cos mozos: así serás verdadeiramente erudito e aprobado por todos os homes vivos.
9 O pai esperta para a filla, cando ninguén o sabe; e o coidado por ela quita o sono: cando é nova, para que non pase a flor da súa idade; e estando casada, para que non sexa odiada:
10 Na súa virxindade, para que non fose contaminada e concebida na casa do seu pai; e ter un marido, para que non se porte mal; e cando estea casada, para que non sexa estéril.
11 Vixila con certeza a unha filla desvergoñada, para que non te faga burla dos teus inimigos, e insulte a cidade, e faga oprobio entre o pobo, e te faga vergoña ante a multitude.
12 Non ves a beleza de todos e non te sentes no medio das mulleres.
13 Porque das vestimentas sae unha polilla, e das mulleres a maldade.
14 Mellor é a grosería dun home que unha muller cortés, unha muller, digo, que trae vergoña e oprobio.
15 Agora recordarei as obras do Señor e declararei as cousas que vin: Nas palabras do Señor están as súas obras.
16 O sol que ilumina todas as cousas, e a súa obra está chea da gloria do Señor.
17 O Señor non deu poder aos santos para declarar todas as súas obras marabillosas, que o Señor Todopoderoso asentou firmemente, para que todo o que exista sexa establecido para a súa gloria.
18 Busca o fondo e o corazón, e considera os seus artificios, porque o Señor coñece todo o que se pode coñecer e contempla os sinais do mundo.
19 El anuncia as cousas pasadas e as por vir, e revela os pasos das cousas ocultas.
20 Non se lle escapa ningún pensamento, nin se lle oculta ningunha palabra.
21 Engalanou as obras excelentes da súa sabedoría, e é de eternidade en eternidade: a el non se lle engade nada, nin se pode diminuír, e non precisa de ningún conselleiro.
22 ¡Oh que desexables son todas as súas obras! e para que un home vexa ata unha chispa.
23 Todas estas cousas viven e permanecen para sempre para todos os usos, e todas son obedientes.
24 Todas as cousas son dobres unhas contra outras: e non fixo nada imperfecto.
25 Unha cousa confirma o ben ou outra: e quen se encherá de contemplar a súa gloria?

CAPÍTULO 43

1 O orgullo da altura, o firmamento claro, a beleza do ceo, co seu espectáculo glorioso;
2O sol cando aparece, declarando ao nacer un instrumento marabilloso, obra do Altísimo:
3 Ao mediodía reseca o país, e quen pode soportar a súa calor ardente?
4 O home que sopla un forno está en obras de calor, pero o sol queima as montañas tres veces máis; respirando vapores ardentes, e enviando raios brillantes, esmorece os ollos.
5 Grande é o Señor que o fixo; e ao seu mandamento corre apresuradamente.
6 Tamén fixo que a lúa sirva no seu tempo de declaración de tempos e de sinal do mundo.
7 Da lúa é o sinal das festas, unha luz que diminúe na súa perfección.
8 O mes chámase polo seu nome, aumentando marabillosamente no seu cambio, sendo un instrumento dos exércitos de arriba, brillando no firmamento do ceo;
9 A beleza do ceo, a gloria das estrelas, un adorno que ilumina nos lugares máis altos do Señor.
10 Ao mandamento do Santo estarán na súa orde, e nunca desmaiarán as súas gardas.
11 Mira o arco da vella e louva ao que o fixo; moi fermoso é no brillo da mesma.
12 Rodea o ceo cun círculo glorioso, e as mans do Altísimo dobrárono.
13 Polo seu mandamento fai caer a neve e lanza rapidamente os lóstregos do seu xuízo.
14 Con isto ábrense os tesouros, e as nubes voan como aves.
15 Co seu gran poder endurece as nubes, e as pedras de sarabia quebrantanse.
16 Á súa vista abalan os montes, e á súa vontade sopra o vento do sur.
17 O ruído do trono fai tremer a terra: así o tremor do norte e o torbellino: como os paxaros que voan, el esparexe a neve, e a súa caída é coma o lume de saltóns.
18O ollo marabilla a beleza da súa brancura, e o corazón asómbrase coa choiva.
19 A xeada tamén derrama como sal sobre a terra e, sendo conxelada, queda enriba dunhas estacas afiadas.
20 Cando sopra o frío vento do norte, e a auga se conxela en xeo, fica sobre todas as concentracións de auga, e viste a auga como cunha coraza.
21 Devora os montes, queima o deserto e consume a herba coma o lume.
22 O remedio presente de todo é unha néboa que vén rapidamente, un orballo que vén despois de que o calor refresca.
23 Co seu consello apacigua o abismo e planta nelas illas.
24 Os que navegan no mar falan do perigo que hai; e cando o escoitamos cos oídos, marabillámonos.

25 Porque nel hai obras estrañas e marabillosas, variedade de todo tipo de animais e baleas creadas.
26 Con el o fin deles ten un éxito próspero, e coa súa palabra todo consiste.
27Podemos falar moito e, porén, quedar curtos: polo que, en suma, el é todo.
28 Como poderemos engrandecelo? porque é grande sobre todas as súas obras.
29 O Señor é terrible e moi grande, e marabilloso é o seu poder.
30 Cando glorifiquedes ao Señor, exaltédeo canto poidas; porque aínda así superará con moito; pois nunca podedes ir o suficientemente lonxe.
31 Quen o viu para que nolo contase? e quen o pode engrandecer como é?
32 Aínda hai cousas máis agochadas que estas, porque só vimos algunhas das súas obras.
33 Porque o Señor fixo todas as cousas; e aos piadosos deulles sabedoría.

CAPÍTULO 44

1 Loaremos agora os homes famosos e os nosos pais que nos enxendraron.
2 O Señor fixo gran gloria por eles mediante o seu gran poder desde o principio.
3 Os que reinaban nos seus reinos, homes coñecidos polo seu poder, daban consellos co seu entendemento e anunciaban profecías:
4 Os xefes do pobo, polos seus consellos e polo seu coñecemento de saber, son axeitados para o pobo, sabios e elocuentes son as súas instrucións:
5 Tales como descubriron melodías musicais e recitaron versos por escrito:
6 Homes ricos dotados de habilidade, que viven en paz nas súas moradas:
7 Todos estes foron honrados nas súas xeracións e foron a gloria dos seus tempos.
8 Hai deles que deixaron un nome detrás deles, para que se fagan conta das súas loanzas.
9 E hai algúns que non teñen memoria; que pereceron, coma se nunca foran; e fan coma se nunca naceran; e os seus fillos despois deles.
10 Pero estes eran homes misericordiosos, cuxa xustiza non foi esquecida.
11 Coa súa descendencia permanecerá continuamente unha boa herdanza, e os seus fillos estarán dentro do pacto.
12 A súa descendencia está firme, e os seus fillos por eles.
13 A súa descendencia permanecerá para sempre, e a súa gloria non será borrada.
14 Os seus corpos son sepultados en paz; pero o seu nome vive para sempre.
15 O pobo contará a súa sabedoría e a congregación mostrará a súa loanza.
16 Enoc gustou ao Señor e foi trasladado, sendo un exemplo de arrepentimento para todas as xeracións.
17 Noé foi atopado perfecto e xusto; no tempo da ira foi tomado a cambio do mundo; por iso quedou como un remanente na terra, cando chegou o diluvio.
18 Fíxose con el un pacto eterno, para que toda carne non pereza máis polo diluvio.
19 Abraham foi un gran pai de moitos pobos: na gloria non había ninguén coma el;
20 Quen cumpriu a lei do Altísimo e fixo alianza con el: estableceu a alianza na súa carne; e cando foi probado, foi atopado fiel.
21 Por iso, aseguroulle mediante un xuramento que bendiciría as nacións na súa descendencia, que o multiplicaría como o po da terra, que exaltaría a súa descendencia como as estrelas e que herdaría de mar en mar. e dende o río ata o extremo da terra.
22 Con Isaac estableceu do mesmo xeito por amor de Abraham, seu pai, a bendición de todos os homes e a alianza, e fixo que apouse sobre a cabeza de Xacob. Recoñeceuno na súa bendición, deulle unha herdanza e repartiu as súas porcións; entre as doce tribos partiunos.

CAPÍTULO 45

1 E sacou del un home misericordioso, que atopou gracia ante os ollos de toda carne, incluso Moisés, amado por Deus e polos homes, cuxo recordo é bendito.
2 Fíxoo semellante aos santos gloriosos, e engrandeceuno, de xeito que os seus inimigos tiñan medo del.
3 Polas súas palabras fixo cesar as marabillas e fíxoo glorioso ante os reis, e deulle un mandamento para o seu pobo e mostroulle parte da súa gloria.
4 Santificouno na súa infidelidade e mansedume, e escolleuno de entre todos os homes.
5 Fíxolle escoitar a súa voz e levouno á nube escura e deulle mandamentos diante da súa face, a lei da vida e do coñecemento, para que lle ensinase a Xacob os seus pactos e a Israel os seus xuízos.
6 Exaltou a Aharón, un home santo coma el, o seu irmán, da tribo de Leví.
7 Fixo un pacto eterno con el e deulle o sacerdocio entre o pobo; embeleceuno con adornos preciosos e vestiuno cunha túnica de gloria.
8 Puxo sobre el unha gloria perfecta; e fortaleceuno con vestimentas ricas, con calzóns, cunha túnica longa e o efod.
9 E rodeouno con granadas e con moitas campás de ouro ao redor, para que mentres ía houbese un son e un ruído que se escoitase no templo, como recordo aos fillos do seu pobo;
10 Cun vestido santo, de ouro, seda azul e púrpura, obra do bordado, cun pectoral de xuízo, e con Urim e Tumim;
11 Con escarlata retorcida, obra do obreiro astuto, con pedras preciosas gravadas como selos e engastadas en ouro, obra do xoieiro, cunha escritura gravada como memorial, segundo o número das tribos de Israel.
12 Colocou unha coroa de ouro sobre a mitra, na que estaba gravada a santidade, un adorno de honra, unha obra costosa, os desexos dos ollos, bonitos e fermosos.

13 Antes del non houbo ningun deles, nin ningún estraño os puxo, senón só os seus fillos e os fillos dos seus fillos perpetuamente.
14 Os seus sacrificios consumiranse enteiramente cada día dúas veces continuamente.
15 Moisés consagrouno e unxiuno con aceite santo: este foi designado para el por un pacto eterno, e para a súa descendencia, mentres permanecesen os ceos, para que o ministrasen e exercesen o oficio do sacerdocio. e bendiga o pobo no seu nome.
16Elixiuno de entre todos os homes que viven para ofrecer sacrificios ao Señor, incenso e doce aroma, como memorial, para facer reconciliación polo seu pobo.
17 Deulle os seus mandamentos e autoridade nos estatutos dos xuízos, para ensinar a Xacob os testemuños e informar a Israel nas súas leis.
18 Os estranxeiros conspiraron contra el e calumniárono no deserto, ata os homes que estaban do lado de Datán e de Abirón, e a congregación de Core, con furia e ira.
19 Iso viu o Señor e desgustoulle, e na súa ira ira consumíronse: fixo marabillas sobre eles, para consumilos coa chama ardente.
20 Pero fixo que Aharón fose máis honrado, deulle unha herdanza e repartiulle as primicias do aumento; especialmente preparou pan en abundancia:
21 Porque comen dos sacrificios do Señor, que el deu a el e á súa descendencia.
22 Con todo, na terra do pobo non tiña herdanza nin tiña ningunha porción entre o pobo, porque o propio Señor é a súa porción e herdanza.
23 O terceiro en gloria é Finees, fillo de Eleazar, porque tiña celo no temor do Señor e ergueuse con bo corazón cando o pobo se volveu e fixo reconciliación con Israel.
24Por iso fixose un pacto de paz con el, para que fose o xefe do santuario e do seu pobo, e para que el e a súa posteridade tivesen a dignidade do sacerdocio para sempre:
25 Segundo o pacto feito con David, fillo de Isai, da tribo de Xudá, que a herdanza do rei correspondería só á súa descendencia; así a herdanza de Aharón sería tamén para a súa descendencia.
26 Deus dáche sabedoría no teu corazón para xulgar o seu pobo con xustiza, para que non se aboliren os seus bens e para que a súa gloria perdure para sempre.

CAPÍTULO 46

1Xesús, o fillo de Nave, foi valente nas guerras, e foi o sucesor de Moisés nas profecías, que segundo o seu nome foi feito grande para salvar os elixidos de Deus e vingarse dos inimigos que se levantaron contra eles. para poñer a Israel na súa herdanza.
2 Que grande gloria foi cando ergueu as mans e estendeu a espada contra as cidades!
3 Quen ante el se enfrontou así? pois o propio Señor trouxo a el os seus inimigos.
4 Non volveu o sol polos seus medios? e non foi un día tanto como dous?
5 Invocou ao Señor Altísimo, cando os inimigos o presionaban por todas partes; e o gran Señor escoitouno.
6 E con pedras de granizo de gran poder fixo caer violentamente a batalla sobre as nacións, e no descenso de Bet-horón destruíu aos que resistían, para que as nacións coñecesen toda a súa forza, porque loitou diante do Señor. , e seguiu ao Poderoso.
7 No tempo de Moisés tamén fixo unha obra de misericordia, el e Caleb, fillo de Iefune, na que resistiron á congregación e evitaron o pecado do pobo e aplacaron as murmuracións malvadas.
8 E de seiscentas mil persoas a pé, eles dous foron preservados para traelos á herdanza, ata a terra que flúe leite e mel.
9 O Señor deu forza tamén a Caleb, que permaneceu con el ata a súa vellez, de xeito que entrou nos lugares altos da terra, e a súa descendencia obtivo como herdanza.
10 Para que todos os fillos de Israel vexan que é bo seguir ao Señor.
11 E respecto dos xuíces, todos os que se nomean, cuxo corazón non se prostituíu nin se apartou do Señor, bendicida a súa memoria.
12 Que os seus ósos florezan do seu lugar, e que o nome dos honrados siga sobre os seus fillos.
13 Samuel, o profeta do Señor, amado do seu Señor, estableceu un reino e unxeu príncipes sobre o seu pobo.
14 Pola lei do Señor xulgaba a congregación e o Señor tiña respecto a Xacob.
15 Pola súa fidelidade foi atopado un verdadeiro profeta, e pola súa palabra foi coñecido por ser fiel na visión.
16 Invocou ao Señor poderoso, cando os seus inimigos o presionaban por todas partes, cando ofreceu o cordeiro de lectación.
17 E o Señor tronou desde o ceo e con gran ruído fixo oír a súa voz.
18 E destruíu aos gobernantes dos tirios e a todos os príncipes dos filisteos.
19 E antes do seu longo sono, proclamou diante do Señor e do seu unxido: Non levei bens de ninguén, nin sequera un zapato, e ninguén o acusou.
20 E despois da súa morte profetizou e mostrou ao rei o seu fin, e alzou a súa voz desde a terra en profecía, para borrar a maldade do pobo.

CAPÍTULO 47

1 E tras el levantouse Natán para profetizar en tempos de David.
2Como se quita a graxa da ofrenda de paz, así foi David elixido entre os fillos de Israel.
3Xogaba con leóns coma con cabritos, e cos osos coma con cordeiros.
4 Non matou un xigante cando aínda era novo? e non quitou o oprobio do pobo, cando ergueu a man coa pedra na funda e derrotou a alarde de Goliat?
5 Porque invocou ao Altísimo Señor; e deulle forza na súa man dereita para matar a aquel poderoso guerreiro e erguer o corno do seu pobo.
6Entón o pobo honrouno con dez mil e louvárono coas bendicións do Señor, que lle deu unha coroa de gloria.

7 Porque destruíu os inimigos por todas partes e destruíu aos filisteos, os seus adversarios, e partiu o seu corno ata hoxe.
8 En todas as súas obras louvaba ao Santo Altísimo con palabras de gloria; de todo corazón cantaba cancións, e amaba o que o fixo.
9 Tamén puxo cantores diante do altar, para que coas súas voces cantasen doces melodías e cantasen diariamente loanzas nos seus cantos.
10 El embeleceu as súas festas e puxo en orde os tempos solemnes ata o final, para que enxalzaran o seu santo nome e para que o templo soase dende a mañá.
11 O Señor quitou os seus pecados e exaltou o seu corno para sempre: deulle un pacto de reis e un trono de gloria en Israel.
12 Tras el levantouse un fillo sabio, e por el el habitou en liberdade.
13 Salomón reinou nun tempo de paz e foi honrado; porque Deus fixo acougar todo o seu arredor, para construír unha casa no seu nome e preparar o seu santuario para sempre.
14 ¡Que sabio eras na túa mocidade e, como un diluvio, cheo de entendemento!
15 A túa alma cubriu a terra enteira, e encheches de parábolas escuras.
16 O teu nome chegou ata as illas; e pola túa paz fuches amado.
17 As terras marabilláronse de ti polos teus cantos, proverbios, parábolas e interpretacións.
18Co nome do Señor Deus, que se chama o Señor Deus de Israel, recolleches o ouro coma o estaño e multiplicaches a prata como o chumbo.
19 Dobraches os teus lombos ante as mulleres, e co teu corpo fuches sometida.
20 Manchaches a túa honra e contaminaches a túa descendencia, de xeito que causaches ira sobre os teus fillos e entristeceches a túa insensatez.
21Entón o reino dividiuse e de Efraím gobernou un reino rebelde.
22 Pero o Señor non deixará nunca a súa misericordia, nin ningunha das súas obras perecerá, nin abolirá a posteridade dos seus elixidos, nin quitará a descendencia de quen o ama. Por iso deulle un remanente a Xacob. , e del unha raíz para David.
23 Así descansou Salomón cos seus pais, e da súa descendencia deixou tras de si a Roboam, a insensatez do pobo e sen entendemento, que desviaba o pobo co seu consello. Tamén estaba Ieroboam, fillo de Nabat, que fixo pecar a Israel e mostrou a Efraín o camiño do pecado.
24 E os seus pecados multiplicáronse en extremo, polo que foron expulsados da terra.
25 Porque buscaron toda a maldade, ata que a vinganza chegou sobre eles.

CAPÍTULO 48

1Entón ergueuse o profeta Elías coma o lume, e a súa palabra ardeu coma unha lámpada.
2 El trouxo sobre eles unha gran fame, e co seu celo diminuíu o seu número.
3 Pola palabra do Señor pechou o ceo e tamén fixo baixar lume tres veces.
4 ¡Oh Elías, como te honraches coas túas marabillas! e quen pode gloriarse coma ti!
5 Que resucitou da morte un morto e a súa alma do lugar dos mortos, pola palabra do Altísimo:
6 Que destruíron os reis e os homes honrados do seu leito:
7 Quen escoitou a reprensión do Señor no Sinaí, e no Horeb o xuízo de vinganza:
8 Quen unxiu reis para vingar, e profetas para suceder tras el:
9 Que foi levantado nun remuíño de lume e nun carro de cabalos ardentes:
10 Que foron ordenados para reprender nos seus tempos, para calmar a ira do xuízo do Señor, antes de que estala en furia, e para converter o corazón do pai no fillo e para restaurar as tribos de Xacob.
11 Benaventurados os que te viron e durmiron namorados; pois seguramente viviremos.
12 Era Elías, que estaba cuberto dun remuíño, e Eliseo encheuse do seu espírito: mentres viviu, non se conmoveu coa presenza de ningún príncipe, nin ninguén puido sometelo.
13 Ningunha palabra puido vencelo; e despois da súa morte o seu corpo profetizou.
14 Fixo marabillas na súa vida, e á súa morte foron as súas obras marabillosas.
15 Por todo isto o pobo non se arrepentiu, nin se apartaron dos seus pecados, ata que foron saqueados e expulsados da súa terra, e foron espallados por toda a terra; aínda quedou un pobo pequeno e un gobernante na casa de David. :
16 Deles uns fixeron o que lle agradaba a Deus, e outros multiplicaron os pecados.
17 Ezequías fortificou a súa cidade e introduciu auga no medio dela: cavou a dura rocha con ferro e fixo pozos para as augas.
18 No seu tempo subiu Senaquerib e enviou a Rabsaces, e levantou a man contra Sión e gabouse con orgullo.
19 Entón os seus corazóns e as súas mans tremían, e tiñan dor, como mulleres en parto.
20 Pero invocaron ao Señor misericordioso, e estendéronse as mans cara a el, e enseguida o Santo escoitounos dende o ceo e liberounos polo ministerio de Esay.
21 Derrotou o exército dos asirios, e o seu anxo destruíunos.
22 Porque Ezequías fixera o que lle gustaba ao Señor, e foi forte nos camiños de David, seu pai, como lle mandara o profeta Esai, que era grande e fiel na súa visión.
23 No seu tempo o sol retrocedeu e prolongou a vida do rei.
24 El viu cun espírito excelente o que había de acontecer ao final, e consolou aos que choraban en Sión.
25 El mostrou o que debe acontecer para sempre, e as cousas secretas ou sempre que viñeran.

CAPÍTULO 49

1 O recordo de Xosías é como a composición do perfume que se fai a arte do boticario: é doce coma o mel en todas as bocas e como a música nun banquete de viño.
2 Comportouse con rectitud na conversión do pobo e quitou as abominacións da iniquidade.
3 Dirixiu o seu corazón ao Señor, e no tempo dos impíos estableceu a adoración de Deus.
4 Todos, agás David, Ezequías e Ioxías, eran defectuosos: porque abandonaron a lei do Altísimo, ata os reis de Xudá fallaron.
5 Por iso deu o seu poder a outros e a súa gloria a unha nación estraña.
6 Queimaron a cidade escollida do santuario e desolaron as rúas, segundo a profecía de Xeremías.
7 Pois implorábanlle o mal, que aínda así era un profeta, santificado no ventre da súa nai, para que arrancase, aflixie e destruíse; e para que tamén edificase e plantase.
8 Foi Ezequiel quen viu a gloriosa visión que se lle mostrou sobre o carro dos querubíns.
9 Pois fixo mención aos inimigos baixo a figura da choiva e dirixiu aos que ían ben.
10 E dos doce profetas bendiga o recordo, e que os seus ósos florezan de novo fóra do seu lugar, porque consolaron a Xacob e libráronos cunha esperanza segura.
11 Como magnificaremos a Zorobabel? ata el estaba como un selo á man dereita:
12 Así foi Xesús, fillo de Iosedec, que no seu tempo construíu a casa e levantou un templo santo ao Señor, que estaba preparado para a gloria eterna.
13 E entre os elixidos estaba Neemias, cuxa fama é grande, que levantou para nós os muros caídos, puxo as portas e as reixas, e levantou de novo as nosas ruínas.
14 Pero sobre a terra ningún home foi creado como Enoc; pois foi quitado da terra.
15 Tampouco houbo un mozo nado coma Xosé, gobernador dos seus irmáns, unha estancia do pobo, cuxos ósos fosen considerados polo Señor.
16 Sem e Set tiñan gran honra entre os homes, e tamén Adán por riba de todo ser vivo na creación.

CAPÍTULO 50

1O sumo sacerdote Simón, fillo de Onías, que en vida reparou a casa e nos seus días fortificou o templo:
2 E por el construíuse dende os cimentos a dobre altura, a fortaleza alta da muralla arredor do templo:
3Nos seus días a cisterna para recibir a auga, que estaba ao compás coma o mar, estaba cuberta de placas de bronce:
4 Coidou do templo para que non caese e fortificou a cidade contra o asedio:
5 Como foi honrado no medio do pobo cando saíu do santuario!
6 Era coma a estrela da mañá no medio dunha nube e coma a lúa chea:
7Como o sol que brilla sobre o templo do Altísimo, e como o arco da vella que ilumina as nubes brillantes:
8 E coma a flor das rosas na primavera do ano, coma os lirios nos ríos das augas e coma as pólas do incenso na época do verán:
9Como lume e incenso no incensario, e como un vaso de ouro batido engastado con toda clase de pedras preciosas:
10 E coma unha oliveira fermosa que brota froito, e coma un ciprés que medra ata as nubes.
11 Cando se puxo o manto de honra e se revestía da perfección da gloria, cando subía ao santo altar, facía honra a vestidura de santidade.
12 Cando quitou as porcións das mans dos sacerdotes, el mesmo púxose xunto á lareira do altar, rodeado, coma un cedro novo no Líbano; e mentres palmeiras o rodeaban.
13 Así estaban todos os fillos de Aharón na súa gloria e as ofrendas do Señor nas súas mans, diante de toda a congregación de Israel.
14 E rematando o servizo no altar, para adornar a ofrenda do Altísimo Todopoderoso,
15 Estendeu a súa man cara á copa e derramou o sangue da uva, derramou ao pé do altar un cheiro doce ao rei altísimo de todos.
16 Entón os fillos de Aharón gritaron, tocaron as trompetas de prata e fixeron oír un gran ruído para lembrar o Altísimo.
17 Entón todo o pobo xuntouse apresurouse e botouse á terra para adorar ao seu Señor Deus Todopoderoso, o Altísimo.
18 Os cantores tamén cantaban loanzas coas súas voces, con gran variedade de sons era alí feita doce melodía.
19 E o pobo rogou ao Señor, o Altísimo, coa oración diante do misericordioso, ata que a solemnidade do Señor rematou e remataron o seu servizo.
20Entón baixou e levantou as mans sobre toda a congregación dos fillos de Israel, para dar cos seus beizos a bendición do Señor e para alegrarse no seu nome.
21 E inclináronse para adorar por segunda vez, para recibir unha bendición do Altísimo.
22 Agora ben, pois, bendicide ao Deus de todos, que só fai marabillas en todas partes, que exalta os nosos días desde o ventre materno e trata connosco segundo a súa misericordia.
23 Concédenos alegría de corazón, e para que a paz haxa nos nosos días en Israel para sempre.
24 ¡Que confirmase a súa misericordia connosco e nos librase no seu tempo!
25 Hai dous tipos de nacións que o meu corazón aborrece, e a terceira non é unha nación:
26 Os que están sentados no monte de Samaria, os que habitan entre os filisteos e o pobo insensato que habita en Siquem.
27 Xesús, fillo de Sirach de Xerusalén, escribiu neste libro a instrución do entendemento e do coñecemento, quen derramou sabedoría do seu corazón.
28 Benaventurado aquel que se exercer nestas cousas; e quen as garda no seu corazón será sabio.
29 Porque se as fai, será forte para todas as cousas, porque a luz do Señor guía a aquel que dá sabedoría aos

piadosos. Bendito sexa o nome do Señor para sempre. Amén, Amén.

CAPÍTULO 51

1 Oración de Xesús, fillo de Sirach. Agradecerei, Señor e Rei, e loubareite, oh Deus, meu Salvador: louvo o teu nome.
2 Porque ti es o meu defensor e axudante, e protexeches o meu corpo da destrución, do lazo da lingua calumniadora e dos beizos que forxan mentiras, e foi o meu axudante contra os meus adversarios.
3 E libráchesme, segundo a multitude de misericordias e grandeza do teu nome, dos dentes dos que estaban dispostos a devorarme, e das mans dos que buscaban a miña vida, e das múltiples aflicións que Tiña;
4 Do lume sufocado por todas partes e do medio do lume que non prendín;
5 Do fondo do ventre do inferno, da lingua impura e das palabras mentirosas.
6 Por unha acusación ao rei dunha lingua inxusta a miña alma achegouse ata a morte, a miña vida estaba preto do inferno de abaixo.
7 Rodeáronme por todas partes, e non había ninguén que me axudase: buscaba o auxilio dos homes, pero non había ningún.
8 Entón pensei na túa misericordia, Señor, e nos teus actos antigos, como libras aos que esperan por ti e salvas das mans dos inimigos.
9 Entón levantei da terra as miñas súplicas e orei para que me liberasen da morte.
10 Invoquei ao Señor, Pai do meu Señor, que non me abandonase nos días da miña aflicción e nos tempos dos soberbios, cando non había axuda.
11 Loarei continuamente o teu nome e cantarei loanzas con acción de grazas; e así foi escoitada a miña oración:
12 Pois ti me salvaches da destrución e me libraches do mal tempo; por iso, darei grazas, louvareite e bendicirei o seu nome, Señor.
13 Cando era aínda novo, ou sempre que saía ao estranxeiro, desexaba a sabedoría abertamente na miña oración.
14Orei por ela diante do templo, e buscarei ata o final.
15 Dende a flor ata que madura a uva deleitouse nela o meu corazón: o meu pé foi polo camiño correcto, desde a miña mocidade busqueina.
16 Inclinei un pouco o meu oído e recibína e aprendín moito.
17 Aproveitei, polo tanto, atribuirei gloria a quen me dá sabedoría.
18 Porque propúxenme facer despois dela, e seguín sinceramente o que é bo; así non me confundiré.
19 A miña alma loitou con ela, e nas miñas accións fun exacto: estendín as mans ao ceo enriba e chorei a miña ignorancia dela.
20 Dirixei a miña alma cara a ela e atopeina en pureza: desde o principio tiven o meu corazón unido a ela, polo que non me abandonarán.
21 O meu corazón turbouse en buscala: por iso teño unha boa posesión.
22 O Señor deume unha lingua para a miña recompensa, e con ela loareino.
23 Achégate a min, incultos, e mora na casa do saber.
24 Por que sodes lentos, e que dis destas cousas, xa que as túas almas teñen moita sede?
25 Abrín a boca e dixen: Cómpraa para vós sen diñeiro.
26 Pon o teu pescozo debaixo do xugo e deixa que a túa alma reciba instrución: é difícil de atopar.
27 Mira cos teus ollos como teño pouco traballo e teño moito descanso.
28 Aprende con unha gran cantidade de diñeiro e obtén moito ouro con ela.
29 Que a túa alma alégrese da súa misericordia e non te avergontes da súa loanza.
30 Fai o teu traballo a tempo, e no seu tempo darache a túa recompensa.

Book of Baruch

Libro de Baruch

CAPÍTULO 1

1E estas son as palabras do libro que Baruc, fillo de Nerías, fillo de Masías, fillo de Sedecías, fillo de Asadías, fillo de Chelcias, escribiu en Babilonia:
2 O ano quinto e o sétimo día do mes, a que hora os caldeos tomaron Xerusalén e queimaron a lume.
3 E Baruc leu as palabras deste libro en oídos de Ieconías, fillo de Ioaquim, rei de Xudá, e de oídos de todo o pobo que acudía a escoitar o libro.
4 E para oídos dos nobres e dos fillos do rei, e para oídos dos anciáns e de todo o pobo, dende o máis baixo ata o máis alto, de todos os que habitaban en Babilonia xunto ao río Sud.
5 Entón choraron, xaxaron e oraron ante o Señor.
6 Tamén fixeron unha recadación de diñeiro segundo o poder de cada un:
7 Enviárono a Xerusalén ao sumo sacerdote Ioaquim, fillo de Chelquías, fillo de Salón, e aos sacerdotes e a todo o pobo que se atopaba con el en Xerusalén.
8Ao mesmo tempo, cando recibiu os vasos da casa do Señor, que eran levados do templo, para devolvelos á terra de Xudá, o décimo día do mes de Siván, é dicir, vasos de prata, que Sedecias, fillo de Iosías, rei de Xada, fixera
9 Despois de que Nabucodonosor, rei de Babilonia, levara de Xerusalén a Ieconías, aos príncipes, aos cativos, aos poderosos e ao pobo da terra, e levounos a Babilonia.
10 E eles dixeron: "Velaí, enviámosvos diñeiro para mercarvos holocaustos, expiacións e incenso, preparar o maná e ofrecervos sobre o altar do Señor, o noso Deus;
11 E ora pola vida de Nabucodonosor, rei de Babilonia, e pola vida do seu fillo Baltasar, para que os seus días sexan na terra como os días do ceo.
12 E o Señor daranos forza e iluminará os nosos ollos, e viviremos baixo a sombra de Nabucodonosor, rei de Babilonia, e baixo a sombra de Baltasar, o seu fillo, e servirémolos moitos días e atoparémoslles gracia aos seus ollos. .
13 Rogade tamén por nós ao Señor, noso Deus, porque pecamos contra o Señor, noso Deus; e ata hoxe a furia do Señor e a súa ira non se apartaron de nós.
14 E leredes este libro que vos enviamos para confesar na casa do Señor, nas festas e días solemnes.
15 E dirás: A xustiza é do Señor, o noso Deus, pero a nós a confusión de rostros, como aconteceu hoxe, para os de Xudá e para os habitantes de Xerusalén.
16 E aos nosos reis, e aos nosos príncipes, aos nosos sacerdotes, aos nosos profetas e aos nosos pais.
17Porque pecamos diante do Señor,
18 E desobedecemos e non escoitamos a voz do Señor, noso Deus, para camiñar nos mandamentos que nos deu abertamente:
19 Desde o día en que o Señor sacou aos nosos antepasados da terra de Exipto, ata hoxe, fomos desobedientes ao Señor, noso Deus, e fomos neglixentes ao non escoitar a súa voz.
20 Xa que logo uníronnos os males e a maldición que o Señor fixou por medio de Moisés, o seu servo, no momento en que sacou aos nosos pais da terra de Exipto, para que nos dese unha terra que flúe leite e mel, como a é ver este día.
21 Con todo, non escoitamos a voz do Señor, noso Deus, segundo todas as palabras dos profetas que nos enviou:
22 Pero cada un seguiu a imaxinación do seu propio corazón malvado, para servir a deuses estraños e facer o mal ante o Señor, o noso Deus.

CAPÍTULO 2

1 Polo tanto, o Señor cumpriu a súa palabra que pronunciou contra nós e contra os nosos xuíces que xulgaban a Israel, contra os nosos reis, contra os nosos príncipes e contra os homes de Israel e Xudá.
2 Para traer sobre nós grandes pragas, como nunca debaixo do ceo enteiro, como aconteceu en Xerusalén, segundo as cousas que estaban escritas na lei de Moisés;
3 Que un home coma a carne do seu propio fillo e a carne da súa propia filla.
4 Ademais, entregounos para que estean sometidos a todos os reinos que nos rodean, para que sexan como oprobio e desolación entre todos os pobos da contorna, onde o Señor os espallou.
5 Así fomos abatidos e non exaltados, porque pecamos contra o Señor, o noso Deus, e non obedecemos á súa voz.
6 Ao Señor, o noso Deus, corresponde a xustiza, pero a nós e aos nosos pais ábrenos a vergoña, como aparece hoxe.
7 Porque todas estas pragas que o Señor pronunciou contra nós chegaron sobre nós
8 Con todo, non oramos diante do Señor, para que cada un nos apartara das imaxinacións do seu corazón malvado.
9 Xa que logo, o Señor vigilou por nós para o mal, e o Señor trouxo sobre nós: porque o Señor é xusto en todas as súas obras que nos mandou.
10 Con todo, non escoitamos a súa voz para camiñar nos mandamentos do Señor, que el puxo diante de nós.
11 E agora, Señor, Deus de Israel, que sacas o teu pobo da terra de Exipto con man poderosa e brazo

alto, con sinais, con marabillas e con gran poder, e que te fixeches un nome. como aparece este día:
12 Señor, o noso Deus, pecamos, fixemos o mal, fixemos inxustos todos os teus ordenamentos.
13 Deixe de nós a túa ira, porque non quedamos máis que uns poucos entre os pagáns, onde ti nos dispersaste.
14 Escoita, Señor, as nosas oracións e as nosas súplicas, líbranos polo teu propio amor, e dános gracia á vista dos que nos levaron.
15 Para que toda a terra coñeza que ti es o Señor, o noso Deus, porque o teu nome recibe Israel e a súa descendencia.
16 Señor, mira desde a túa santa casa e míraos: inclina o teu oído, Señor, para escoitarnos.
17 Abre os teus ollos e velaquí; porque os mortos que están nos sepulcros, cuxa alma é arrebatada dos seus corpos, non darán ao Señor nin louvanza nin xustiza.
18 Pero a alma que está moi aflixida, que vai encorvada e débil, e os ollos que fallan, e a alma famenta, daranche loanza e xustiza, Señor.
19 Polo tanto, non pedimos a nosa humilde súplica ante ti, Señor, noso Deus, pola xustiza dos nosos pais e dos nosos reis.
20 Porque enviaches contra nós a túa ira e a túa ira, tal e como falaches polos teus servos os profetas, dicindo:
21 Así di o Señor: Inclinade os ombros para servir ao rei de Babilonia; así permaneceredes na terra que dei aos vosos pais.
22Pero se non escoitades a voz do Señor para servir ao rei de Babilonia,
23 Farei cesar das cidades de Xudá e de fóra de Xerusalén a voz de alegría e a voz de alegría, a voz do noivo e a voz da noiva, e toda a terra quedará desolada. habitantes.
24 Pero nós non quixemos escoitar a túa voz para servir ao rei de Babilonia; por iso cumpriches as palabras que falaches polos teus servos os profetas, a saber, que os ósos dos nosos reis e os ósos dos nosos pais deberían ser retirados do seu lugar.
25 E velaquí, son expulsados á calor do día e á xeada da noite, e morreron en grandes miserias pola fame, pola espada e pola peste.
26 E destruíches a casa que recibe o teu nome, como se ve hoxe, pola maldade da casa de Israel e da casa de Xudá.
27 Señor, o noso Deus, trataches connosco conforme a toda a túa bondade e a túa gran misericordia.
28 Como falaches polo teu servo Moisés o día en que lle mandases escribir a lei diante dos fillos de Israel, dicindo:
29 Se non escoitades a miña voz, certamente esta multitude tan grande converterase nun pequeno número entre as nacións, onde os espallarei.
30 Porque sabía que non me escoitarían, porque é un pobo de pescozo duro, pero na terra dos seus cativos lembraranse de si mesmos.
31 E saberá que eu son o Señor, o seu Deus, porque lles darei corazón e oídos para escoitar.
32 E louvaránme na terra da súa catividade, e pensarán no meu nome.
33 E volve do seu pescozo duro e das súas malas accións: porque lembrarán o camiño dos seus pais, que pecaron ante o Señor.
34 E traereinos de novo á terra que prometín cun xuramento aos seus pais, Abraham, Isaac e Xacob, e serán os seus señores; e aumentarei e non serán diminuídos.
35 E farei con eles un pacto eterno para que sexan o seu Deus, e eles serán o meu pobo, e xa non expulsarei ao meu pobo de Israel da terra que lles dei.

CAPÍTULO 3

1 Señor todopoderoso, Deus de Israel, a alma angustiada e o espírito atormentado clama a ti.
2 Escoita, Señor, e ten piedade; porque ti es misericordioso: e ten piedade de nós, porque pecamos diante de ti.
3 Porque ti persiste para sempre, e nós perecemos por completo.
4 Señor Todopoderoso, Deus de Israel, escoita agora as oracións dos israelitas mortos e dos seus fillos, que pecaron diante de ti e non escoitaron a voz do teu Deus, polo que se nos pegan estas pragas. .
5 Non te lembres das iniquidades dos nosos antepasados, senón que pensa no teu poder e no teu nome neste momento.
6 Porque ti es o Señor, o noso Deus, e a ti, Señor, loaremos.
7 E por iso puxeches o teu medo nos nosos corazóns, coa intención de invocar o teu nome e louvarte na nosa catividade: porque lembramos toda a iniquidade dos nosos antepasados, que pecaron diante de ti.
8 Velaquí, aínda estamos hoxe no noso cativerio, onde ti nos esparexeches, para oprobio e maldición, e para ser obxecto de pagos, segundo todas as iniquidades dos nosos pais, que se apartaron do Señor, noso Deus.
9 Escoita, Israel, os mandamentos da vida: escoita para entender a sabedoría.
10Como ocorreu Israel, que estás na terra dos teus inimigos, que estás vello nun país estraño, que estás contaminado cos mortos?
11 Que es contado cos que baixan ao sepulcro?
12 Abandonaches a fonte da sabedoría.
13 Porque se tiveses andado no camiño de Deus, terías habitado en paz para sempre.

14 Aprende onde está a sabedoría, onde está a forza, onde está o entendemento; para que saibas tamén onde está a lonxitude dos días e a vida, onde está a luz dos ollos e a paz.
15 Quen descubriu o seu lugar? ou quen entrou nos seus tesouros?
16 Onde están os príncipes dos pagáns e os que gobernaban as bestas da terra?
17 Os que tiñan o seu pasatempo coas aves do ceo e os que atesouraban prata e ouro, nos que os homes confían e non acabaron de conseguir?
18 Pois os que traballaban a prata, eran tan coidadosos e cuxas obras son inescrutables,
19 Desapareceron e baixaron ao sepulcro, e outros subiron no seu lugar.
20 Os mozos viron a luz e habitaron na terra, pero non coñeceron o camiño do coñecemento.
21 Nin entendeu os seus camiños, nin o agarraron: os seus fillos estaban lonxe daquel camiño.
22 Non se oíu falar diso en Canaán, nin se viu en Temán.
23 Os agarenos que buscan a sabedoría na terra, os comerciantes de Meran e de Temán, os autores de fábulas e os buscadores sen entendemento; ningún destes coñeceu o camiño da sabedoría, nin lembra os seus camiños.
24 ¡Oh Israel, que grande é a casa de Deus! e que grande é o lugar da súa posesión!
25 Grande e non ten fin; alta e inconmensurable.
26 Alí estaban os xigantes famosos desde o principio, que eran de tan grande estatura e tan expertos na guerra.
27 Aqueles que non escolleu o Señor, nin lles deu o camiño do coñecemento:
28 Pero foron destruídos, porque non tiñan sabedoría, e pereceron pola súa propia necedade.
29 Quen subiu ao ceo, a colleu e a fixo baixar das nubes?
30 Quen pasou o mar e a atopou e a traerá por ouro puro?
31 Ninguén coñece o seu camiño, nin pensa no seu camiño.
32 Pero o que sabe todas as cousas coñécea a ela e descubriuna co seu entendemento: o que preparou a terra para sempre, encheuna de animais de catro patas.
33 O que envía luz, e esta vai, chámaa de novo, e obedeceo con medo.
34 As estrelas brillaron nos seus reloxos e alegraron: cando os chama, din: Aquí estamos; e así, con alegría, iluminaron ao que os fixo.
35 Este é o noso Deus, e ningún outro será contado en comparación con el
36 Descubriu todo o camiño do coñecemento e deullo a Xacob, o seu servo, e a Israel, o seu amado.
37 Despois mostrouse na terra e conversou cos homes.

CAPÍTULO 4

1 Este é o libro dos mandamentos de Deus, e a lei que é eterna: todos os que a gardan cobrarán vida; pero os que o deixan morrerán.
2 Vólvete, oh Xacob, e agárraa: anda diante da súa luz, para que sexas iluminado.
3 Non deas a túa honra a outro, nin as cousas que che sexan de proveito a unha nación estraña.
4Oh Israel, felices somos, porque as cousas que agradan a Deus sonnos coñecidas.
5 Anímate, meu pobo, memoria de Israel.
6 Vendéronvos ás nacións, non para a vosa destrución, senón porque movíades a ira a Deus, fomos entregados aos inimigos.
7 Porque provocastes ao que vos fixo sacrificando aos demos, e non a Deus.
8 Esquecédesvos o Deus eterno que vos criou; e entristeceches a Xerusalén, que te criou.
9 Pois cando viu que a ira de Deus viña sobre ti, dixo: "Escoitade, os habitantes de Sión: Deus trouxo sobre min un gran loito;
10 Porque vin a catividade dos meus fillos e fillas, que o Eterno trouxo sobre eles.
11 Con alegría alimentábaos; pero mandounos con choros e choros.
12 Que ninguén se alegre por min, viúva e abandonado de moitos, quen quedo desolado polos pecados dos meus fillos; porque se apartaron da lei de Deus.
13 Non coñeceron os seus estatutos, nin andaron nos camiños dos seus mandamentos, nin pisaron os camiños de disciplina na súa xustiza.
14 Que veñan os que moran preto de Sión, e recordade o cativerio dos meus fillos e fillas, que o Eterno trouxo sobre eles.
15 Porque trouxo sobre eles unha nación de lonxe, unha nación desvergoñada e dunha lingua estraña, que nin reverenciaba aos vellos nin se compadecía do neno.
16 Estes levaron os queridos fillos da viúva, e deixaron asolada sen fillas.
17 Pero en que podo axudarche?
18 Porque o que trouxo sobre ti estas pragas librarate das mans dos teus inimigos.
19 Vai, fillos meus, vai o teu camiño, porque quedo desolado.
20 Quiteime o vestido da paz e puxen sobre min o cilicio da miña oración: clamarei ao eterno nos meus días.
21 Anímate, fillos meus, clamade ao Señor, e el libraravos do poder e da man dos inimigos.

22 Porque a miña esperanza está no eterno, que el te salvará; e chegoume a alegría do Santo, pola misericordia que pronto chegará a vós do Eterno noso Salvador.
23Porque vos enviei con loito e choros, pero Deus volveravos dar con gozo e alegría para sempre.
24 Do mesmo xeito que agora os veciños de Sión viron o teu cativerio: así verán en breve a túa salvación do noso Deus, que virá sobre ti con gran gloria e brillo do eterno.
25 Fillos meus, padecede con paciencia a ira que Deus veu sobre vós, porque o voso inimigo perseguiuvos; pero pronto verás a súa destrución e pisarás o seu pescozo.
26 Os meus delicados seguiron camiños duros, e foron levados coma un rabaño atrapado polos inimigos.
27 Consoládevos, fillos meus, e clamade a Deus, porque seredes lembrados do que trouxo sobre vós estas cousas.
28 Pois como a túa mente era desviar de Deus, así, ao volver, búscao dez veces máis.
29 Porque o que trouxo sobre ti estas pragas, traeráche unha alegría eterna coa túa salvación.
30 Toma bo corazón, Xerusalén, porque o que che deu ese nome consolarate.
31 Miserables son os que te aflixiron e alegraron a túa caída.
32 Miserables son as cidades ás que serviron os teus fillos: miserable é a que recibiu os teus fillos.
33 Porque así como se alegrou da túa ruina e alegrouse da túa caída, así se entristecerá pola súa propia desolación.
34 Porque quitarei o gozo da súa gran multitude, e o seu orgullo converterase en loito.
35 Porque virá sobre ela lume dende o Eterno, ansioso por perdurar; e estará habitada de demos por moito tempo.
36 O Xerusalén, mira ao teu redor cara ao leste, e mira o gozo que che chega de parte de Deus.
37 Velaquí que veñen os teus fillos, a quen ti despediches, que veñen reunidos de oriente a occidente pola palabra do Santo, regocijándose na gloria de Deus.

CAPÍTULO 5

1 Quita, oh Xerusalén, a vestimenta de loito e aflición, e vístese para sempre da gloria que vén de Deus.
2 Bota arredor de ti un dobre vestido da xustiza que vén de Deus; e pon unha diadema na túa cabeza da gloria do eterno.
3 Porque Deus amosará o teu brillo a todos os países debaixo do ceo.
4 Porque o teu nome será chamado de Deus para sempre A paz da xustiza e a gloria da adoración de Deus.
5 Levántate, Xerusalén, e érguese no alto, mira cara ao leste, e velaquí os teus fillos reunidos do occidente ao leste pola palabra do Santo, regocijándose coa lembranza de Deus.
6 Porque se apartaron de ti a pé e foron levados polos seus inimigos, pero Deus tráeos ata ti exaltados con gloria, como fillos do reino.
7 Porque Deus fixou que todos os outeiros altos e as beiras de longa duración fosen derrubados, e os vales se enchen, para axustar o terreo, para que Israel vaia seguro na gloria de Deus.
8 Ademais, ata os bosques e todas as árbores de doce cheiro cubrirán a Israel polo mandamento de Deus.
9 Porque Deus guiará a Israel con gozo á luz da súa gloria coa misericordia e a xustiza que proceden del.

Letter of Jeremiah

Carta de Xeremías

CAPÍTULO 1

1 Copia dunha epístola que enviou Ieremy aos que o rei dos babilonios ían levar cativos a Babilonia, para certificalos, como lle foi mandado por Deus.
2 Por mor dos pecados que cometeches diante de Deus, seredes levados cautivos a Babilonia por Nabucodonosor, rei dos babilonios.
3 Entón, cando cheguedes a Babilonia, permaneceredes alí moitos anos e durante un longo tempo, é dicir, sete xeracións, e despois levareivos de alí en paz.
4 Agora veredes en Babilonia deuses de prata, de ouro e de madeira, levados sobre os ombreiros, que causan medo ás nacións.
5 Coidado, pois, de que de ningún xeito sexades coma os estranxeiros, nin vos e deles, cando vexades a multitude diante deles e detrás deles, adorándoos.
6 Pero di no teu corazón: Señor, temos que adorarte.
7 Porque o meu anxo está contigo, e eu mesmo coido das túas almas.
8 En canto á súa lingua, está puída polo obreiro, e eles mesmos están dourados e revestidos de prata; pero son falsos e non poden falar.
9 E tomando ouro, como para unha virxe á que lle gusta ir alegre, fan coroas para as cabezas dos seus deuses.
10 Ás veces, tamén os sacerdotes envían ouro e prata dos seus deuses, e obtéñeno a eles mesmos.
11 Si, darano ás prostitutas comúns e engalanarán como homes con vestimentas, sendo deuses de prata, deuses de ouro e madeira.
12 Non obstante, estes deuses non poden salvarse da ferruxe e da polilla, aínda que estean cubertos de roupa roxa.
13 Enxugan os seus rostros por mor do po do templo, cando hai moito sobre eles.
14 E quen non pode matar a quen o ofende ten un cetro, coma se fose un xuíz do país.
15 Tamén ten na súa man dereita un puñal e un machado, pero non pode librarse da guerra e dos ladróns.
16 Polo que se sabe que non son deuses; polo tanto, non os temas.
17 Porque como un vaso que usa un home non vale nada cando se rompe; así sucede cos seus deuses: cando se instalan no templo, os seus ollos estarán cheos de po polos pés dos que entran.
18 E do mesmo xeito que as portas están seguras por todos os lados de quen ofende ao rei, como está a morrer, así os sacerdotes pechan os seus templos con portas, pechaduras e reixas, para que os seus deuses non sexan estragados por ladróns.
19 Acéndelles velas, si, máis que para eles mesmos, das cales non poden ver ningunha.
20 Son coma unha das vigas do templo, pero din que os seus corazóns están roídos polas cousas que se arrastran da terra; e cando os comen e as súas roupas, non o senten.
21Os seus rostros están ennegrecidos polo fume que sae do templo.
22 Sobre os seus corpos e cabezas sentan morcegos, andoriñas e paxaros, e tamén os gatos.
23 Con isto sabedes que non son deuses; polo tanto, non os temedes.
24A pesar do ouro que os rodea para facelos fermosos, a non ser que enxuguen a ferruxe, non brillarán, porque nin o sentiron cando estaban fundidos.
25Os que non hai alento cómpranse a un prezo moi alto.
26 Levan sobre os ombreiros, sen pés polos que lles declaren aos homes que non valen nada.
27 Tamén os que os serven están avergonzados, porque se nalgún momento caen ao chan, non poden erguerse por si mesmos; ¿Poderán endereitarse, pero puxéronlles agasallos como para os mortos?
28 En canto ás cousas que lles son sacrificadas, os seus sacerdotes venden e abusan; do mesmo xeito as súas mulleres depositan parte del en sal; pero aos pobres e impotentes non dan nada diso.
29 As mulleres menstruadas e as mulleres no parto comen os seus sacrificios: por estas cousas sabedes que non son deuses: non lles temades.
30 Pois como se lles pode chamar deuses? porque as mulleres puxeron a carne ante os deuses da prata, do ouro e da madeira.
31 E os sacerdotes sentan nos seus templos, tendo as roupas rasgadas, a cabeza e as barbas rapadas, sen nada sobre a cabeza.
32 Ruxe e chora ante os seus deuses, como fan os homes na festa cando un morto.
33Tamén os sacerdotes quitan as súas vestimentas e visten as súas mulleres e fillos.
34 Xa sexa o mal que se lles fai ou ben, non poden compensalo: non poden nin levantar un rei nin derrotalo.
35 Do mesmo xeito, non poden nin dar riquezas nin cartos: aínda que un home lles faga un voto e non o cumpra, non o esixirán.
36 Non poden salvar a ninguén da morte, nin librar aos débiles dos poderosos.
37 Non poden devolverlle a vista a un cego, nin axudar a ninguén na súa angustia.
38 Non poden ter misericordia coa viúva nin facer ben aos orfos.

39 Os seus deuses de madeira, que están cubertos de ouro e prata, son como pedras que son labradas no monte: os que os adoran serán avergonzados.
40 ¿Como debería entón un home pensar e dicir que son deuses, cando ata os propios caldeos os deshonran?
41 Quen, se ven un mudo que non pode falar, tráeno e róganlle a Bel que fale, coma se puidese entender.
42 Porén eles mesmos non poden entender isto e deixalos, porque non teñen coñecemento.
43As mulleres tamén con cordas ao redor, sentadas nos camiños, queiman farelo para perfumar; pero se algunha delas, atraída por algún que pasa por alí, se deita con el, reprocha ao seu compañeiro que non se consideraba tan digna coma ela. , nin o cordón roto.
44 Todo o que se fai entre eles é falso: como se pode pensar ou dicir que son deuses?
45 Están feitos de carpinteiros e ourives: non poden ser outra cousa que os obreiros.
46 E os mesmos que os fixeron nunca poderán durar moito tempo; como deberían entón ser deuses as cousas que están feitas deles?
47 Porque deixaron mentiras e reproches aos que veñen despois.
48 Porque cando lles chega algunha guerra ou praga, os sacerdotes consultan consigo mesmos onde poden esconderse con eles.
49 Como entón os homes non poden entender que non son deuses, que non poden salvarse da guerra nin da peste?
50 Pois xa que non son máis que de madeira e están cubertos de prata e ouro, saberase de aquí en diante que son falsos:
51 E manifestarase a todas as nacións e reis que non son deuses, senón obras das mans dos homes, e que non hai obra de Deus neles.
52 Quen non sabe entón que non son deuses?
53 Porque tampouco poden establecer un rei na terra, nin dar choiva aos homes.
54 Tampouco poden xulgar a súa propia causa, nin reparar un mal, pois son coma corvos entre o ceo e a terra.
55 Entón, cando o lume caia sobre a casa dos deuses de madeira, ou cuberta con ouro ou prata, os seus sacerdotes fuxirán e escaparán; pero eles mesmos serán queimados como vigas.
56 Ademais, non poden soportar ningún rei nin inimigos: como se pode pensar ou dicir que son deuses?
57 Tampouco son os deuses de madeira, revestidos de prata ou de ouro, que poden escapar nin dos ladróns nin dos ladróns.
58 Cuxo ouro, prata e roupas con que se revestin, os fortes collen e marchan con eles, nin poden axudarse.
59 Polo tanto, é mellor ser un rei que amosa o seu poder, ou ben unha embarcación proveitosa nunha casa, da que o propietario terá uso, que tales deuses falsos; ou ser unha porta nunha casa, para gardar tales cousas nela, que tales deuses falsos. ou un alicerce de madeira nun palacio, que tales deuses falsos.
60 Porque o sol, a lúa e as estrelas, sendo brillantes e enviadas para facer os seus oficios, son obedientes.
61 Do mesmo xeito, o raio cando estala é fácil de ver; e do mesmo xeito sopra o vento en todos os países.
62 E cando Deus manda que as nubes pasen por todo o mundo, fan o que lles mandan.
63 E o lume enviado dende arriba para consumir outeiros e bosques fai o que se manda, pero estes non se parecen a eles nin en espectáculo nin poder.
64 Polo que non hai que supoñer nin dicir que son deuses, xa que non poden nin xulgar causas nin facer ben aos homes.
65 Sabendo, pois, que non son deuses, non lles temades,
66 Porque non poden maldecir nin bendecir os reis:
67 Tampouco poden dar sinais no ceo entre os pagáns, nin brillar coma o sol, nin dar luz coma a lúa.
68 As bestas son mellores ca elas, porque poden meterse debaixo dun cuberto e axudarse.
69 Entón, de ningún xeito se nos manifesta que son deuses; polo tanto, non os temas.
70 Pois como un espantallo nun xardín de pepinos non garda nada, así son os seus deuses de madeira, cubertos de prata e ouro.
71 E do mesmo xeito os seus deuses de madeira, cubertos de prata e ouro, son coma un espiño branco nunha horta, sobre o que sentan todos os paxaros; como tamén a un cadáver, que está ao leste na escuridade.
72 E saberedes que non son deuses pola púrpura brillante que se apodrece sobre eles;
73 Mellor é, pois, o home xusto que non ten ídolos, porque estará lonxe de ser oprobio.

Oración de Azarías

CAPÍTULO 1

1 E camiñaron no medio do lume, louvando a Deus e bendicindo ao Señor.
2 Entón Azarías ergueuse e orou deste xeito; e abrindo a boca no medio do lume dixo:
3 Bendito es ti, Señor Deus dos nosos pais: o teu nome é digno de ser loado e glorificado para sempre.
4 Porque es xusto en todas as cousas que nos fixeches: si, verdadeiras son todas as túas obras, os teus camiños son rectos e todos os teus xuízos son verdade.
5 En todas as cousas que trouxeches sobre nós, e sobre a cidade santa dos nosos pais, Xerusalén, fixeches un verdadeiro xuízo: porque, segundo a verdade e o xuízo, fixeches todas estas cousas sobre nós a causa dos nosos pecados.
6 Porque pecamos e cometemos iniquidade, apartándonos de ti.
7 En todas as cousas, non obedecemos os teus mandamentos, nin os cumprimos, nin fixemos como ti nos mandaches, para que nos vaia ben.
8 Polo tanto, todo o que nos trouxeches sobre nós e todo o que nos fixeches, fixémolo con verdadeiro xuízo.
9 E entregáchesnos en mans de inimigos sen lei, os máis odiosos abandonadores de Deus, e a un rei inxusto e o máis malvado de todo o mundo.
10 E agora non podemos abrir a boca, convertémonos nunha vergoña e oprobio para os teus servos; e aos que te adoran.
11 Pero non nos entregues por completo, polo teu nome, nin anules o teu pacto.
12 E non deixes de nós a túa misericordia, por amor do teu amado Abraham, polo teu servo Isac e polo teu santo Israel;
13 A quen falaches e prometiste que multiplicarías a súa semente como as estrelas do ceo e como a area que está na beira do mar.
14 Porque nós, Señor, somos menos que calquera nación, e somos gardados baixo este día en todo o mundo por mor dos nosos pecados.
15 Tampouco hai neste momento príncipe, nin profeta, nin xefe, nin holocausto, nin sacrificio, nin oblación, nin incienso, nin lugar para sacrificar diante de ti e para atopar misericordia.
16 Con todo, con corazón contrito e espírito humilde, aceptémonos.
17 Como nos holocaustos de carneiros e de vacas, e coma nos dez milleiros de cordeiros gordos: así o noso sacrificio estea hoxe diante dos teus ollos, e permítenos ir enteiramente detrás de ti, porque non serán confusos que pon a súa confianza en ti.
18 E agora seguimoste con todo o noso corazón, temémoste e buscamos o teu rostro.
19 Non nos avergoñes, senón trata connosco segundo a túa misericordia e segundo a multitude das túas misericordias.
20 Líbranos tamén segundo as túas marabillas, e da gloria ao teu nome, Señor, e que se avergoñen todos os que fan dano aos teus servos;
21 E que sexan confundidos en todo o seu poder e forza, e que a súa forza sexa quebrada;
22 E que saiban que ti es Deus, o único Deus e glorioso sobre todo o mundo.
23 E os servos do rei, que os meteron, non deixaron de acender o forno con colofonia, brea, estopa e leña;
24 Así que a chama brotou por riba do forno corenta e nove cóbados.
25 E pasou e queimou aos caldeos que atopou arredor do forno.
26 Pero o anxo do Señor baixou ao forno xunto con Azarías e os seus compañeiros, e saíu a chama do lume do forno;
27 E fixo que o medio do forno fose como un vento asubiador húmido, de modo que o lume non os tocou en absoluto, nin os doía nin os turbaba.
28Entón os tres, coma dunha soa boca, louvaron, glorificaron e bendiciron a Deus no forno, dicindo:
29 Bendito es ti, Señor Deus dos nosos pais, e loado e exaltado sobre todo para sempre.
30 E bendito sexa o teu glorioso e santo nome, e loado e exaltado sobre todo para sempre.

31 Bendito es ti no templo da túa santa gloria, e para ser loado e glorificado sobre todo para sempre.
32 Bendito es ti que contemplas as profundidades e estás sentado sobre os querubíns, e para sempre ser loado e exaltado.
33 Bendito es ti no trono glorioso do teu reino, e para ser loado e glorificado sobre todo para sempre.
34 Bendito es ti no firmamento do ceo, e sobre todo para ser loado e glorificado para sempre.
35 ¡Oh, todas as obras do Señor!
36 Ó ceos, bendiga o Señor: louvade e exaltádeo sobre todo para sempre.
37 ¡Oh, anxos do Señor, bendicide o Señor: louvade e exaltádeo sobre todo para sempre.
38 Ós augas tódalas que estás por riba do ceo, bendicide o Señor: louvade e exaltádeo por riba de todo para sempre.
39 Ó todos os poderes do Señor, bendicide o Señor: louvade e exaltádeo sobre todo para sempre.
40 Ó sol e lúa, bendiga o Señor: louvade e exáltao por riba de todo para sempre.
41 Ó estrelas do ceo, bendigades ó Señor: louvade e exaltade por sempre.
42 ¡Oh, toda choiva e orballo, bendicide o Señor: louvade e exáltao sobre todo para sempre.
43Os ventos, bendigades ao Señor: louvade e exaltade para sempre,
44 ¡Oh lume e calor, bendicide o Señor! telo todo para sempre.
45 O inverno e o verán, bendiga o Señor: louvade e exáltao sobre todo para sempre.
46 Ó orballos e tormentas de neve, bendicide o Señor: louvade e exáltao por riba de todo para sempre.
47Oh, noites e días, bendídeo ao Señor: bendídeo e exaltade por sempre.
48 ¡Oh, luz e tebras, bendicide ao Señor: louvade e exáltao sobre todo para sempre.
49 Ó xeo e frío, bendiga o Señor: louvade e exaltádeo por riba de todo para sempre.
50 ¡Oh xeadas e neves, bendigades ó Señor: louvádeo e exaltádeo sobre todo para sempre.
51 Ós lóstregos e nubes, bendicide o Señor: louvade e exaltádeo por riba de todo para sempre.
52 Que a terra bendiga ao Señor: louvade e exáltao sobre todo para sempre.
53 Ó montes e outeiros pequenos, bendicide o Señor: louvade e exaltade por sempre.
54 ¡Oh, todos os que medras na terra!
55 Ó montes, bendicide o Señor: louvade e exaltádeo sobre todo para sempre.
56 Oh mares e ríos, bendicide o Señor: louvade e exaltade por sempre.
57 Ó baleas, e todos os que te moves nas augas, bendicide o Señor: louvade e exaltade por sempre.
58 Ós todos os paxaros do ceo, bendicide o Señor: louvade e exaltádeo por riba de todo para sempre.
59 ¡Oh, bestas e gando todas, bendicide ao Señor: louvade e exaltádeo sobre todo para sempre.
60 ¡Oh, fillos dos homes, bendicide o Señor: louvade e exaltade sobre todo para sempre.
61Oh Israel, bendice o Señor: louvade e exáltao por riba de todo para sempre.
62 Ó sacerdotes do Señor, bendigades ó Señor: louvádeo e exaltádeo sobre todo para sempre.
63 Ós servos do Señor, bendídevos ao Señor: louvade e exáltao sobre todo para sempre.
64 Ós espíritos e almas dos xustos, bendicide o Señor: louvade e exaltade por riba de todo para sempre.
65 Ós santos e humildes homes de corazón, bendicide o Señor: louvade e exáltao sobre todo para sempre.
66 Oh Ananías, Azarías e Misael, bendídevos ao Señor: louvade e exaltade por sempre, porque el nos librou do inferno, salvounos da man da morte e liberounos do medio do forno. e lume ardente: mesmo do medio do lume liberounos.
67 Grazas ao Señor, porque é misericordioso, porque para sempre é a súa misericordia.
68 Todos os que adorades ao Señor, bendicide o Deus dos deuses, louvádeo e dade grazas, porque a súa misericordia é para sempre.

SUSANA

CAPÍTULO 1

1Alí habitaba en Babilonia un home chamado Ioacim:
2 E tomou unha muller, que se chamaba Susana, filla de Chelcias, unha muller moi fermosa e que temía ao Señor.
3 Os seus pais tamén eran xustos e ensinaban á súa filla segundo a lei de Moisés.
4 Ioacim era un home moi rico e tiña un fermoso xardín xunto á súa casa; e a el acudían os xudeus; porque era máis honrado que todos os demais.
5 O mesmo ano foron nomeados xuíces a dous dos anciáns do pobo, como o que falou o Señor, que a maldade veu de Babilonia dos antigos xuíces, que parecían gobernar o pobo.
6 Estes gardaban moito na casa de Ioacim, e todos os que tiñan preitos acudían a eles.
7E cando a xente se foi ao mediodía, Susana entrou ao xardín do seu home a pasear.
8 E os dous anciáns víana entrando todos os días e camiñando; de xeito que a súa luxuria se inflamaba cara a ela.
9 E pervertiron a súa propia mente e apartaron os seus ollos, para que non mirasen ao ceo nin lembrasen xustos xuízos.
10 E aínda que ambos foron feridos polo seu amor, non se atreveu un a mostrar a outra a súa dor.
11 Porque estaban avergoñados de declarar a súa luxuria, que desexaban ter que ver con ela.
12 Con todo, vixían cada día con dilixencia para vela.
13 E un díxolle ao outro: "Imos agora á casa, porque é a hora da cea".
14 Entón, cando saíron, separáronse uns dos outros, e voltando de novo, chegaron ao mesmo lugar; e despois de preguntarse un ao outro a causa, recoñeceron a súa concupiscencia; entón fixaron un tempo xuntos os dous, para que a atopasen soa.
15 E caeu, mentres miraban a hora, ela entrou como antes só con dúas criadas, e quería lavarse no xardín, porque facía calor.
16 E non había ningún corpo alí salvo os dous anciáns, que se esconderan e vixíana.
17 Entón díxolles ás súas criadas: "Tráenme aceite e bolas de lavado e pechade as portas do xardín para que me lave".
18 E fixeron o que ela lles mandaba, pecharon as portas do xardín e saíron eles mesmos polas portas privadas para buscar as cousas que ela lles mandara, pero non viron aos anciáns, porque estaban escondidos.
19 Cando saíron as criadas, levantáronse os dous anciáns e correron cara a ela dicindo:
20 Velaquí, as portas do xardín están pechadas, para que ninguén nos vexa, e estamos namorados de ti; polo tanto, consente connosco e deita connosco.
21 Se non queres, testemuñaremos contra ti que estaba contigo un mozo, e por iso despediches de ti as túas criadas.
22 Entón Susana suspirou e dixo: "Estou estreita por todos os lados; porque se fago isto, é a morte para min; e se non o fago non podo escapar das túas mans".
23 Mellor é para min caer nas túas mans e non facelo, que pecar diante do Señor.
24 Con iso Susana berrou a gran voz: e os dous anciáns clamaron contra ela.
25 Entón correu aquel e abriu a porta do xardín.
26 Entón, cando os criados da casa escoitaron o berro no xardín, entraron correndo pola porta privada para ver que lle facían.
27 Pero cando os anciáns declararon o seu asunto, os servos quedaron moi avergoñados, porque nunca se fixo tal denuncia sobre Susana.
28 E aconteceu que ao día seguinte, cando o pobo estaba reunido co seu home Ioacim, os dous anciáns tamén viñeron cheos de imaxinación traviesa contra Susana para matala;
29 E dixo diante do pobo: "Fai chamar a Susana, filla de Chelcias, muller de Ioacim". E así mandaron.
30Entón veu co seu pai e coa súa nai, os seus fillos e toda a súa parentela.
31 Susana era unha muller moi delicada e fermosa de ver.
32 E estes homes malvados mandaron descubrir a súa cara (porque estaba cuberta) para que se enchen da súa beleza.

33Por iso choraban os seus amigos e todos os que a vían.
34 Entón os dous anciáns levantáronse no medio do pobo e puxéronlle as mans sobre a cabeza.
35 E chorando alzou a vista cara ao ceo, porque o seu corazón confiaba no Señor.
36 E dixeron os anciáns: "Como iamos sós no xardín, entrou esta muller con dúas criadas, pechou as portas do xardín e despediu as criadas".
37 Entón un mozo, que estaba escondido, achegouse a ela e deitouse con ela.
38 Entón os que estabamos nun recuncho do xardín, vendo esta maldade, fomos correndo cara a eles.
39 E cando os vimos xuntos, o home non puidemos aguantar, porque era máis forte ca nós, e abriu a porta e saltou fóra.
40 Pero levando a esta muller, preguntamos quen era o mozo, pero ela non nos dixo: isto testificamos.
41Entón a asemblea cría neles como os anciáns e xuíces do pobo, polo que condeárono a morte.
42Entón Susana berrou a gran voz e dixo: Deus eterno, que coñeces os segredos e coñeces todas as cousas antes de que sexan.
43 Sabes que deron falso testemuño contra min, e velaquí, teño que morrer; mentres que nunca fixen cousas que estes homes inventaron maliciosamente contra min.
44 E o Señor escoitou a súa voz.
45Por iso, cando a levaron á morte, o Señor levantou o espírito santo dun mozo que se chamaba Daniel:
46 Quen clamou a gran voz: Estou claro do sangue desta muller.
47 Entón todo o pobo volveuse cara a el e dixo: "¿Que significan estas palabras que falaches?
48 Entón, el que estaba no medio deles dixo: "Sodes tan tolos, fillos de Israel, que condenastes a unha filla de Israel sen examinar nin coñecer a verdade?
49 Volvede de novo ao lugar do xuízo, porque deron falso testemuño contra ela.
50 Xa que logo, todo o pobo volveu apresuradamente, e os anciáns dixéronlle: "Ven, senta entre nós e móstrano, xa que Deus che deu a honra de ancián".
51 Entón Daniel díxolles: "Aparta estes dous un do outro e examinarei-los".
52 Entón, cando se separaron uns dos outros, chamou a un deles e díxolle: "Oh ti que envelleches na maldade, agora saíron á luz os teus pecados que cometeches antes".
53 Porque pronunciches un xuízo falso e condenaches aos inocentes e deixaches en liberdade aos culpables; aínda que o Señor diga: Non matarás aos inocentes e xustos.
54 Agora ben, se a viches, dime: Debaixo de que árbore os viches xuntarse? Quen respondeu: Debaixo dunha árbore.
55 Daniel dixo: "Moi ben; mentiches contra a túa propia cabeza; pois aínda agora o anxo de Deus recibiu a sentenza de Deus para cortarte en dous.
56 Entón el deixouno de lado e mandou traer o outro e díxolle: "O semente de Canaán, e non de Xudá, a beleza enganouche e a luxuria pervertiu o teu corazón".
57 Así fixestes coas fillas de Israel, que por medo acompañáronvos con vos, pero a filla de Xudá non quixo soportar a vosa maldade.
58 Agora dime: Debaixo de que árbore os levastes en compañía? Quen respondeu: Debaixo dunha aciñeira.
59 Entón Daniel díxolle: "Ben; tamén mentiches contra a túa propia cabeza, porque o anxo de Deus agarda coa espada para cortarte en dous e destruírte.
60 Con iso toda a asemblea clamou a gran voz e louvaba a Deus, quen salva aos que confían nel.
61 E levantáronse contra os dous anciáns, porque Daniel os condenara por falso testemuño pola súa propia boca:
62 E de acordo coa lei de Moisés fixéronlles o que tiñan intención de facer co seu veciño maliciosamente: e matáronos. Así o sangue inocente salvouse o mesmo día.
63Por iso Chelquías e a súa muller louvaron a Deus pola súa filla Susana, co seu marido Ioacim e toda a súa parentela, porque non se atopaba nela ningunha deshonestidade.
64 Dende aquel día Daniel tivo gran reputación ante o pobo.

Bel and the Dragon

Bel e o dragón

CAPÍTULO 1

1 E o rei Astiages reuniuse cos seus pais, e Ciro de Persia recibiu o seu reino.
2 E Daniel conversou co rei e foi honrado entre todos os seus amigos.
3As Babilonias tiñan un ídolo, chamado Bel, e cada día gastaban doce grandes medidas de fariña fina, corenta ovellas e seis vasos de viño.
4 E o rei adorouno e ía diariamente adoralo, pero Daniel adoraba ao seu Deus. E o rei díxolle: Por que non adoras a Bel?
5 Quen respondeu e dixo: "Porque non podo adorar ídolos feitos coas mans, senón ao Deus vivo, que creou o ceo e a terra e ten soberanía sobre toda carne".
6 Entón díxolle o rei: "Non cres que Bel é un Deus vivo? Non ves canto come e bebe todos os días?
7 Entón Daniel sorriu e dixo: "O rei, non te enganes, porque isto non é máis que barro por dentro e bronce por fóra, e nunca comeu nin bebeu nada".
8 O rei enfadouse, chamou aos seus sacerdotes e díxolles: "Se non me dixedes quen é este que devora estes gastos, morreredes".
9 Pero se me certificas que Bel os devora, Daniel morrerá, porque blasfema contra Bel. E Daniel díxolle ao rei: "Que sexa segundo a túa palabra".
10Os sacerdotes de Bel eran sesenta e dez, ademais das súas mulleres e fillos. E o rei foi con Daniel ao templo de Bel.
11 Entón os sacerdotes de Bel dixeron: "Velaí, saímos; pero ti, rei, pon a carne e prepara o viño, pecha a porta e sela co teu selo;
12 E mañá, cando entres, se non descubres que Bel se devorou todo, sufriremos a morte; ou se non, Daniel, que fala en mentira contra nós.
13 E pouco o fixéronse, porque debaixo da mesa fixeran unha entrada privada, pola cal entraban continuamente e consumían esas cousas.
14Entón, cando saíron, o rei puxo carnes diante de Bel. Daniel mandara aos seus servos que levasen cinzas, e as que esparexesen por todo o templo diante do rei só, e saíron, pecharon a porta e selaron co selo do rei e partiron.
15E de noite viñeron os sacerdotes coas súas mulleres e fillos, como adoitaban facer, e comían e beberon todo.
16 Pola mañá levantouse o rei e Daniel con el.
17 E o rei dixo: "Daniel, están enteiras as focas? E dixo: "Si, rei, están enteiros".
18 E en canto abriu o dour, o rei mirou para a mesa e berrou a gran voz: Grande es ti, oh Bel, e contigo non hai engano ningún.
19 Entón Daniel riu e mantivo ao rei que non entrase e díxolle: "Velaí o pavimento e mira ben de quen son estes pasos".
20 E o rei dixo: "Vexo os pasos de homes, mulleres e nenos". E entón o rei enfadouse,
21 E colleron os sacerdotes coas súas mulleres e fillos, que lle mostraron as portas privadas por onde entraban, e consumiron as cousas que estaban sobre a mesa.
22 Por iso o rei matounos e entregou a Bel en poder de Daniel, quen destruíu a el e o seu templo.
23 E nese mesmo lugar había un gran dragón, ao que adoraban os de Babilonia.
24 E o rei díxolle a Daniel: "¿Queres dicir ti tamén que isto é de bronce? velaí que vive, come e bebe; non podes dicir que non é un deus vivo: por iso adorádeo.
25 Entón Daniel díxolle ao rei: "Adorarei ao Señor, o meu Deus, porque el é o Deus vivo".
26 Pero, rei, permíteme e matarei este dragón sen espada nin bastón. O rei dixo: "Déchoche permiso".
27 Entón Daniel colleu brea, graxa e cabelos, fíxoos xuntos e fixo terróns: isto púxoo na boca do dragón, e o dragón rompeu en pedazos. adoración.
28 Cando o souberon os de Babilonia, indignáronse moito e conspiraron contra o rei, dicindo: "O rei fíxose xudeu e destruíu a Bel, matou o dragón e matou aos sacerdotes".
29 Entón foron onda o rei e dixéronlle: "Líbranos a Daniel, ou destruíremos a ti e á túa casa".
30 Cando o rei viu que o presionaban moito, estando constrinxido, entregoulles a Daniel:
31 Quen o botou na fosa dos leóns, onde estivo seis días.
32 E no foso había sete leóns, e dábanlles cada día dous cadáveres e dúas ovellas, que entón non lles foron dadas para devorar a Daniel.
33 Había en Xudería un profeta chamado Habacuc, que fixera potaxe, partiu o pan nunha cunca e ía ao campo para traelo aos segadores.
34 Pero o anxo do Señor díxolle a Habacuc: "Vai, leva a cea que tes a Babilonia a Daniel, que está na fosa dos leóns".
35 E Habbacuc dixo: "Señor, nunca vin a Babilonia; tampouco sei onde está a guarida.
36 Entón o anxo do Señor colleuno pola coroa e levouno polos cabelos da súa cabeza e, pola vehemencia do seu espírito, púxoo en Babilonia sobre o foso.
37 E Habbacuc berrou, dicindo: Daniel, Daniel, toma a cea que Deus te enviou.
38 E Daniel dixo: "Lembrácheste de min, Deus; nin abandonaches aos que te buscan e te aman".
39 Daniel levantouse e comeu, e o anxo do Señor puxo de novo a Habacuc no seu lugar inmediatamente.
40 O sétimo día o rei foi chorar a Daniel, e cando chegou á fosa, mirou dentro e velaquí que Daniel estaba sentado.
41 Entón o rei berrou a gran voz, dicindo: "Grande es o Señor Deus de Daniel, e non hai outro fóra de ti".
42 E sacouno e botou á fosa os que foron a causa da súa destrución, e foron devorados nun momento diante da súa cara.

Prayer of Manasseh

Oración de Manasés

Señor, Deus todopoderoso dos nosos pais, Abraham, Isaac e Xacob, e da súa descendencia xusta; quen fixo o ceo e a terra, con todos os seus adornos; que ataches o mar coa palabra do teu mandamento; que pechou o abismo e o selou co teu nome terrible e glorioso; a quen todos os homes temen e tremen ante o teu poder; porque a maxestade da túa gloria non se pode soportar, e a túa ira ameaza contra os pecadores é importante; pero a túa promesa misericordiosa é inconmensurable e inescrutable; porque ti es o Señor altísimo, de gran compaixón, longanima, misericordioso e arrepentido dos males dos homes. Ti, Señor, segundo a túa gran bondade, prometiste arrepentimento e perdón aos que pecaron contra ti, e polas túas infinitas misericordias fixeches arrepentimento aos pecadores, para que se salven. Ti, pois, Señor, que es o Deus dos xustos, non lle fixeches arrepentimento aos xustos, como a Abraham, Isaac e Xacob, que non pecaron contra ti; pero ti puxéchesme arrepentimento, que son pecador, porque pequei por riba do número das areas do mar. As miñas transgresións, Señor, multiplícanse: as miñas transgresións multiplícanse, e non son digno de contemplar e ver o alto do ceo pola multitude das miñas iniquidades. Estou inclinado con moitas ataduras de ferro, que non podo erguer a miña cabeza, nin ter solto ningún: porque provoquei a túa ira e fixen o mal diante de ti: non fixen a túa vontade, nin gardei os teus mandamentos. levantan abominacións e multiplican as ofensas. Agora, pois, inclino o xeonllo do meu corazón, suplicándoche graza. Pequei, Señor, pequei e recoñezo as miñas iniquidades: por iso, humildemente pídoche, perdóame, Señor, perdóame, e non me destruyas coas miñas iniquidades. Non te enfades comigo para sempre, reservandome o mal; nin me condenes ás partes baixas da terra. Porque ti es o Deus, o Deus dos que se arrepinten; e en min mostrarás toda a túa bondade: porque me salvarás, que son indigno, segundo a túa gran misericordia. Por iso, louvareite para sempre todos os días da miña vida, porque todos os poderes do ceo te louvan, e túa é a gloria para sempre e para sempre. Amén.

Primeiros Macabeos

CAPÍTULO 1

1Aconteceu que, despois de que Alexandre, fillo de Filipe, o macedonio, que saíu da terra de Chettiim, derrotara a Darío, rei dos persas e dos medos, que reinou no seu lugar, o primeiro sobre Grecia,
2 E fixo moitas guerras, gañou moitas fortalezas e matou os reis da terra,
3 E pasou ata os confíns da terra e levou o botín de moitas nacións, de tal xeito que a terra quedou tranquila ante el; co cal foi exaltado e o seu corazón foi alzado.
4 E reuniu un exército poderoso e poderoso e gobernou países, nacións e reis, que se converteron en tributarios del.
5 E despois destas cousas, caeu enfermo e decatouse de que ía morrer.
6 Xa que logo, chamou aos seus servos, que eran honrados, e que foran criados con el desde a súa mocidade, e partiu o seu reino entre eles, mentres el aínda vivía.
7Entón Alexandre reinou doce anos, e despois morreu.
8 E os seus servos gobernaban cada un no seu lugar.
9 E despois da súa morte todos puxéronse coroas; así o fixeron os seus fillos despois deles moitos anos: e os males multiplicáronse na terra.
10 E saíu deles unha raíz malvada Antíoco, chamado Epífanes, fillo do rei Antíoco, que fora refén en Roma, e reinou no ano cento trinta e sete do reino dos gregos.
11 Naqueles días saíron de Israel homes malvados, que persuadían a moitos, dicindo: "Imos facer pacto cos pagáns que nos rodean, porque desde que nos afastamos deles temos moita tristeza".
12Así que este dispositivo gustoulles.
13Entón algúns do pobo foron tan adiante aquí, que foron onda o rei, que lles deu licenza para facer segundo as ordenanzas dos pagáns:
14Entón construíron un lugar de exercicio en Xerusalén, segundo os costumes dos pagáns:
15 E quedaron incircuncisos, abandonaron o santo pacto e uníronse aos pagáns e foron vendidos para facer mal.
16 Cando o reino foi establecido ante Antíoco, pensou en reinar sobre Exipto para poder dominar dous reinos.
17Por iso entrou en Exipto cunha gran multitude, con carros, elefantes e cabaleiros e unha gran armada.
18 E fixo guerra contra Tolomeo, rei de Exipto; e moitos morreron feridos.
19 Así conseguiron as cidades fortes da terra de Exipto e el levou o botín.
20 E despois de que Antíoco derrotara a Exipto, volveu o ano cento corenta e terceiro e subiu contra Israel e Xerusalén cunha gran multitude.
21 E entrou orgulloso no santuario, e quitou o altar de ouro, o candelabro da luz e todos os seus utensilios.
22 E a mesa dos pans da proposición, e os vasos para verter e as copas. e os incensarios de ouro, e o veo, a coroa e os adornos de ouro que había diante do templo, todos os cales el arrancou.
23 Colleu tamén a prata e o ouro e os vasos preciosos, e levou tamén os tesouros escondidos que atopou.
24 E despois de levar todo, entrou na súa terra, facendo unha gran masacre, e falou moi orgulloso.
25 Por iso houbo un gran loito en Israel, en todos os lugares onde estaban;
26 De xeito que os príncipes e os anciáns choraron, as virxes e os mozos quedaron febles e a beleza das mulleres cambiou.
27Todos os noivos se lamentaban, e a que estaba sentada na cámara nupcial estaba triste,
28 A terra tamén foi trasladada para os seus habitantes, e toda a casa de Xacob quedou cuberta de confusión.
29 E ao cabo de dous anos, o rei enviou o seu principal recadador de tributos ás cidades de Xudá, que chegou a Xerusalén cunha gran multitude.
30 E faloulles palabras pacíficas, pero todo era engano, pois cando lle deron fe, caeu de súpeto sobre a cidade, destrozoua moito e destruíu moito pobo de Israel.
31 E despois de levar o botín da cidade, prendeulle lume e derrubou as casas e os seus muros por todas partes.
32Pero as mulleres e os nenos leváronos cativos e posuíron o gando.
33 Entón construíron a cidade de David cunha muralla grande e forte e con torres poderosas, e fixéronlles unha fortaleza.
34 E puxeron nela unha nación pecadora, homes malvados, e fortificáronse nela.
35 Tamén o gardaron con armaduras e víveres, e cando reuniron o botín de Xerusalén, depositárono alí, e convertéronse nun lazo doloroso.
36 Porque era un lugar para acechar contra o santuario e un adversario malvado para Israel.
37 Así derramaron sangue inocente por todos os lados do santuario e contaminaron:
38 De tal xeito que os habitantes de Xerusalén fuxiron por mor deles; entón a cidade converteuse nunha morada de estranxeiros e volveuse estraña para os que naceron nela; e os seus propios fillos deixárona.
39 O seu santuario foi destruído coma un deserto, as súas festas convertéronse en loito, os seus sábados en oprobio a súa honra en desprezo.
40Como fora a súa gloria, a súa deshonra aumentou, e a súa excelencia converteuse en loito.
41 Ademais, o rei Antíoco escribiu a todo o seu reino para que todos fosen un só pobo.
42 E cada un debe deixar as súas leis: así todos os pagáns acordaron segundo o mandamento do rei.
43 Si, tamén moitos dos israelitas consentiron a súa relixión, sacrificaron aos ídolos e profanaron o sábado.
44 Porque o rei enviara cartas por mensaxeiros a Xerusalén e ás cidades de Xudá para que seguían as leis estrañas do país.
45 E prohibir os holocaustos, os sacrificios e as libacións no templo; e que profanen os sábados e as festas:
46 E contamina o santuario e o pobo santo:
47 Erige altares, soutos e capelas de ídolos, e sacrifica carne de porco e animais impuros.
48 Para que tamén deixasen incircuncisos aos seus fillos e fagan abominable a súa alma con toda clase de impurezas e profanacións:
49 Ata o final poderían esquecer a lei e cambiar todas as ordenanzas.
50 E quen non quixese facer segundo o mandamento do rei, dixo: morrera.
51 Do mesmo xeito escribiu a todo o seu reino, e nomeou sobre todo o pobo, ordenando ás cidades de Xudá que sacrificasen, cidade por cidade.

52 Entón reuníronse a eles moitos do pobo, como todos os que abandonaron a lei; e así cometeron males na terra;
53 E levou aos israelitas a lugares secretos, ata onde puidesen fuxir en busca de socorro.
54 O día quince do mes de Casleu, no ano cento corenta e cinco, levantaron a abominación da desolación sobre o altar e construíron altares de ídolos por todas as cidades de Xudá;
55 E queimaron incenso ás portas das súas casas e nas rúas.
56 E cando racharon os libros da lei que atoparon, queimáronos a lume.
57 E a quen se atopase con algún no libro do Testamento, ou se algún se comprometeu coa lei, o mandamento do rei era que o matasen.
58 Así facían coa súa autoridade aos israelitas cada mes, a todos os que se atopaban nas cidades.
59 Agora o día vinte e cinco do mes sacrificaron sobre o altar dos ídolos, que estaba sobre o altar de Deus.
60 Nese tempo, segundo o mandamento, mataron a algunhas mulleres que fixeran circuncidar os seus fillos.
61 E colgáronlles os nenos do pescozo, fusilaron as súas casas e mataron aos que os circuncidaran.
62 Con todo, moitos en Israel estaban decididos e confirmados por si mesmos a non comer nada impuro.
63 Polo que prefiren morrer, para que non se contaminasen con comidas e para non profanar a santa alianza: entón morreron.
64 E houbo unha ira moi grande sobre Israel.

CAPÍTULO 2

1 Naqueles días xurdiu de Xerusalén Matatías, fillo de Xoán, fillo de Simeón, sacerdote dos fillos de Ioarib, e morou en Modín.
2 E tivo cinco fillos, Xoanán, chamado Caddis:
3 Simón; chamado Thassi:
4 Xudas, que se chamaba Macabeo:
5 Elazar, chamado Avaran, e Ionatán, que se chamaba Afo.
6 E cando viu as blasfemias que se cometeron en Xudá e en Xerusalén,
7 El dixo: Ai de min! por que nacín para ver esta miseria do meu pobo e da cidade santa, e habitar alí, cando foi entregada en mans do inimigo e o santuario en man de estranxeiros?
8O seu templo fíxose coma un home sen gloria.
9 As súas gloriosas embarcacións son levadas ao cativerio, os seus nenos son mortos nas rúas, os seus mozos coa espada do inimigo.
10 Que nación non tivo parte do seu reino nin conseguiu o seu botín?
11 Todos os seus adornos son quitados; dunha muller libre converteuse nunha escrava.
12 E velaquí, o noso santuario, a nosa beleza e a nosa gloria, está asolado, e os xentís profanárono.
13¿Para que, pois, viviremos máis?
14 Entón Matatías e os seus fillos rasgaron as súas roupas, puxéronse de cilicio e choraron moito.
15 Mentres tanto, os oficiais do rei, como os que obrigaban ao pobo a rebelarse, entraron na cidade de Modín para sacrificarlles.
16 E cando moitos de Israel se achegaron a eles, xuntáronse tamén Matatías e os seus fillos.
17Entón responderon os oficiais do rei e dixéronlle a Matatías: "Ti es un gobernante, un home honrado e grande nesta cidade, e fortalecido con fillos e irmáns.
18 Agora, pois, ven primeiro e cumpre o mandamento do rei, como fixeron todos os pagáns, si, e tamén os homes de Xudá, e os que permanecen en Xerusalén: así estarás ti e a túa casa no número do rei. amigos, e ti e os teus fillos seredes honrados con prata e ouro e moitas recompensas.
19 Entón Matatías respondeu e falou en gran voz: "Aínda que todas as nacións que están baixo o dominio do rei o obedecen e se afastan cada unha da relixión dos seus pais e dan o consentimento aos seus mandamentos.
20 Porén, eu, os meus fillos e os meus irmáns andaremos no pacto dos nosos pais.
21 Deus nos libre de que abandonemos a lei e as ordenanzas.
22 Non escoitaremos as palabras do rei, para saír da nosa relixión, nin pola dereita nin pola esquerda.
23 Cando deixou de falar estas palabras, chegou un dos xudeus á vista de todos para ofrecer sacrificios no altar que estaba en Modín, segundo o mandamento do rei.
24 O que, ao ver Matatías, encandeuse de celo e lle tremían as rendas, e non puido evitar mostrar a súa ira segundo o xuízo; por iso correu e matouno sobre o altar.
25Tamén o comisario do rei, que obrigaba aos homes a sacrificar, matou naquel momento, e derrubou o altar.
26 Así fixo con celo a lei de Deus como o fixo Finees con Zambri, fillo de Salón.
27 E Matatías clamou por toda a cidade a gran voz, dicindo: Quen teña celo pola lei e cumpra o pacto, que me siga.
28 El e os seus fillos fuxiron ás montañas e deixaron na cidade todo o que tiñan.
29 Entón moitos que buscaban xustiza e xuízo baixaron ao deserto para morar alí:
30 Tanto eles como os seus fillos e as súas mulleres; e o seu gando; porque as aflicións aumentaron sobre eles.
31 Cando se lles informou aos servos do rei e ao exército que había en Xerusalén, na cidade de David, que algúns homes que violaran o mandamento do rei baixaron aos lugares secretos do deserto.
32 Perseguiron a un gran número deles e, ao alcanzaros, acamparon contra eles e fixeron guerra contra eles o día de sábado.
33 E dixéronlles: "Deixade que o que fixestes ata agora abonde; saide e facede segundo o mandamento do rei, e viviredes.
34 Pero eles dixeron: "Non sairemos nin faremos o mandamento do rei de profanar o sábado".
35Entón déronlles a batalla a toda velocidade.
36 Con todo, non lles responderon, nin lles botaron pedra nin pararon os lugares onde estaban escondidos;
37 Pero dixo: Morremos todos na nosa inocencia: o ceo e a terra darán testemuño por nós de que nos matades injustamente.
38Entón levantáronse contra eles en batalla o sábado, e matáronos, coas súas mulleres e fillos e co seu gando, ata o número de mil persoas.
39 Agora ben, cando Matatías e os seus amigos entenderon isto, choraron por eles.
40 E un deles díxolle a outro: "Se todos facemos o que fixeron os nosos irmáns e non loitamos pola nosa vida e as nosas leis contra os pagáns, agora xa nos arrancarán da terra".

41 Nese tempo, entón, decretaron, dicindo: Quen veña loitar connosco en sábado, loitaremos contra el; tampouco morreremos todos, como os nosos irmáns que foron asasinados nos lugares secretos.
42 Entón achegáronse a el un grupo de assieos que eran homes poderosos de Israel, todos os que se dedicaban voluntariamente á lei.
43 Tamén todos os que fuxiron pola persecución uníronse a eles e foron un sustento para eles.
44 Así que uníronse as súas forzas e derrotaron aos pecadores na súa ira e aos malvados na súa ira, pero os demais fuxiron aos pagáns en busca de socorro.
45Matatías e os seus amigos deron a volta e derrubaron os altares:
46 E cantos fillos atoparon dentro das costas de Israel incircuncisos, os circuncidaron con valentía.
47 Tamén perseguían aos soberbios, e o traballo prosperou nas súas mans.
48 So they recovered the law out of the hand of the Gentiles, e da man dos reis, nin eles deixaron triunfar o pecador.
49 Cando chegou o momento da morte de Matatías, díxolles aos seus fillos: "Agora a soberbia e a reprensión cobraron forza, o tempo da destrución e a ira da ira.
50 Agora ben, fillos meus, estade celosos pola lei e entregade as vosas vidas polo pacto dos vosos pais.
51 Lembrar o que fixeron os nosos pais no seu tempo; así recibiredes gran honra e un nome eterno.
52 Non se atopou Abraham fiel na tentación, e imputáronlle a xustiza?
53 Xosé no tempo da súa angustia observou o mandamento e foi nomeado señor de Exipto.
54 Phinees, noso pai, por ser celoso e fervoroso, obtivo o pacto dun sacerdocio eterno.
55Xesús por cumprir a palabra foi nomeado xuíz en Israel.
56 Caleb por dar testemuño ante a congregación recibiu a herdanza da terra.
57 David por ser misericordioso posuía o trono dun reino eterno.
58 Elías por ser celoso e fervoroso pola lei foi levado ao ceo.
59 Ananías, Azarías e Misael, crendo salváronse da chama.
60 Daniel, pola súa inocencia, foi librado da boca dos leóns.
61 E así considerade por todas as idades, que ninguén que confíe nel será vencido.
62 Non temas, pois, as palabras dun home pecador: porque a súa gloria será esterco e vermes.
63 Hoxe será levantado e mañá non o atoparán, porque volveu ao seu po e o seu pensamento quedou en nada.
64 Xa que logo, fillos meus, seed valentes e mostradevos homes en favor da lei; pois por ela conseguiredes gloria.
65 E velaquí, sei que o teu irmán Simón é un home de consello, escoitalo sempre: será un pai para ti.
66 En canto a Xudas Macabeo, foi poderoso e forte desde a súa mocidade: que sexa o teu capitán e pelee a batalla do pobo.
67 Tomade tamén para vós a todos os que observan a lei, e vingádevos do mal do voso pobo.
68 Recompensa plenamente aos pagáns e presta atención aos mandamentos da lei.
69 Entón bendiciunos, e foi reunido aos seus pais.
70 E morreu no ano cento corenta e seis, e os seus fillos enterraronno nos sepulcros dos seus pais en Modín, e todo Israel fixo grandes lamentos por el.

CAPÍTULO 3

1Entón levantouse no seu lugar o seu fillo Xudas, chamado Macabeo.
2 E todos os seus irmáns axudárono, e tamén todos os que tiñan co seu pai, e loitaron con alegría a batalla de Israel.
3 Entón gañou gran honra ao seu pobo, púxose unha coraza como un xigante, e cinguiu o seu arnés de guerra ao seu redor e fixo batallas, protexendo o exército coa súa espada.
4 Nos seus feitos era coma un león, e coma un león que ruxe pola súa presa.
5 Porque perseguiu aos malvados, buscounos e queimou aos que molestaban ao seu pobo.
6 Xa que logo, os impíos encolleron por medo del, e todos os obreiros da iniquidade estaban turbados, porque a salvación prosperou na súa man.
7 Entristeceu tamén a moitos reis e alegrou a Xacob cos seus feitos, e o seu recordo é bendito para sempre.
8 Ademais percorreu as cidades de Xudá, destruíndo delas aos impíos e afastando a ira de Israel.
9 De xeito que foi famoso ata o extremo da terra, e recibiu a aqueles que estaban listos para perecer.
10Entón Apolonio reuniu os xentís e un gran exército de Samaria para loitar contra Israel.
11 O que se decatou Xudas, saíu ao seu encontro, e así o bateu e matouno: moitos tamén caeron mortos, pero os demais fuxiron.
12 Xa que logo, Xudas levou o seu botín, e tamén a espada de Apolonio, e con iso loitou toda a súa vida.
13 Cando Serón, un príncipe do exército de Siria, escoitou dicir que Xudas reunira con el unha multitude e unha compañía de fieis para saír con el á guerra;
14 El dixo: Vou darme un nome e honra no reino; porque vou loitar contra Xudas e os que están con el, que desprezan o mandamento do rei.
15 Entón, preparouno para subir, e foi con el un poderoso exército de impíos para axudalo e para vingarse dos fillos de Israel.
16 E cando se achegou á subida de Bethorón, Xudas saíu ao seu encontro cun pequeno grupo.
17 Quen, ao ver que a hostia viña ao seu encontro, díxolle a Xudas: "¿Como seremos capaces, sendo tan poucos, de loitar contra unha multitude tan grande e tan forte, xa que estamos preparados para esmorecer polo xaxún durante todo este día?
18 A quen Xudas respondeulle: -"Non é difícil para moitos estar pechados en mans duns poucos; e co Deus do ceo todo é un, librar cunha gran multitude ou unha pequena compañía:
19 Porque a vitoria da batalla non está na multitude dun exército; pero a forza vén do ceo.
20 Eles veñen contra nós con moito orgullo e iniquidade para destruírnos a nós, ás nosas mulleres e fillos, e a saquearnos.
21 Pero loitamos polas nosas vidas e polas nosas leis.
22 Xa que logo, o propio Señor os derrubara ante a nosa cara; e vós, non lles teñades medo.
23 En canto deixou de falar, de súpeto saltou sobre eles, e Serón e o seu exército foron derrubados diante del.

24 E perseguíronos desde a baixada de Bethorón ata a chaira, onde morreron uns oitocentos homes deles; e o resto fuxiu á terra dos filisteos.
25 Entón comezou o medo de Xudas e os seus irmáns, e un temor extremadamente grande, a caer sobre as nacións que os rodeaban:
26 A medida que a súa fama chegou ao rei, e todas as nacións falaban das batallas de Xudas.
27 Cando o rei Antíoco oíu estas cousas, encheuse de indignación, polo que enviou e reuniu todas as forzas do seu reino, incluso un exército moi forte.
28 Tamén abriu o seu tesouro e deulle un soldo aos seus soldados por un ano, mandándolles que estivesen preparados cando o precisase.
29 Con todo, cando viu que o diñeiro dos seus tesouros fallaba e que os tributos no país eran pequenos, por mor da disensión e da peste que trouxera sobre a terra ao quitar as leis antigas;
30 Temía que non puidese soportar máis os encargos nin ter tales agasallos para dar con tanta generosidade como antes, porque abundara por riba dos reis que foron antes del.
31 Polo que, estando moi perplexo na súa mente, decidiu ir a Persia, para levar alí os tributos dos países e reunir moito diñeiro.
32 Entón deixou a Lisias, un nobre e un dos reais de sangue, para que supervisase os asuntos do rei desde o río Éufrates ata as fronteiras de Exipto.
33 E criar ao seu fillo Antíoco ata que volvese.
34 Ademais, entregoulle a metade das súas forzas e os elefantes, e encargoulle de todas as cousas que tería feito, así como dos que moraban en Xudá e Xerusalén:
35 É dicir, que enviara un exército contra eles, para destruír e arrasar a fortaleza de Israel e o remanente de Xerusalén, e para quitar o seu recordo daquel lugar;
36 E que coloque forasteiros en todos os seus barrios e repartise a súa terra por sorteo.
37 O rei colleu a metade das forzas que quedaban e partiu de Antioquía, a súa cidade real, o ano cento corenta e sete; e despois de pasar o río Éufrates, pasou polos países altos.
38Entón Lisias escolleu a Ptolomeo, fillo de Dorímenes, a Nicanor e a Gorxias, homes poderosos dos amigos do rei:
39 E con eles enviou corenta mil peóns e sete mil cabaleiros para ir á terra de Xudá e destruíla, como o mandaba o rei.
40 Así que saíron con todo o seu poder, e viñeron e acamparon xunto a Emaús no campo da chaira.
41 E os comerciantes do país, ao escoitar a fama deles, levaron prata e ouro en gran cantidade, con servos, e entraron no campamento para comprar os fillos de Israel para os escravos: un poder tamén de Siria e da terra dos filisteos. uníronse a eles.
42 Agora ben, cando Xudas e os seus irmáns viron que as miserias se multiplicaban e que as forzas acampaban nas súas fronteiras, porque sabían como o rei dera o mandamento de destruír o pobo e abolilo por completo;
43 Dixéronse uns a outros: "Restauremos a mala fortuna do noso pobo e loitemos polo noso pobo e polo santuario".
44 Entón a congregación reuníuse para que estean preparados para a batalla e para que rezaran e pediran misericordia e compaixón.
45 Agora Xerusalén estaba baleira como un deserto, non había ningún dos seus fillos que entrase nin saia: o santuario tamén foi pisado, e os estranxeiros gardaban a fortaleza; os pagáns tiñan a súa morada nese lugar; e quitáronlle a alegría a Xacob, e cesou a flauta coa arpa.
46 Xa que logo, os israelitas reuníronse e chegaron a Masfa, fronte a Xerusalén; pois en Maspha era o lugar onde antes rezaban en Israel.
47 Entón xaxunaron aquel día, puxéronse de cilicio, botaron cinzas sobre as súas cabezas e rasgaron as súas roupas.
48 E abriu o libro da lei, no que os pagáns procuraran pintar a semellanza das súas imaxes.
49 Tamén trouxeron os vestidos dos sacerdotes, as primicias e os décimos;
50 Entón eles gritaron a gran voz cara ao ceo, dicindo: Que faremos con estes e a onde os levaremos?
51 Porque o teu santuario é pisoteado e profanado, e os teus sacerdotes están abatidos e humillados.
52 E velaquí, os pagáns reúnense contra nós para destruírnos: ti sabes que cousas imaxinan contra nós.
53 Como seremos capaces de enfrontarnos a eles, a menos que ti, Deus, sexas a nosa axuda?
54 Entón tocaron as trompetas e clamaron a gran voz.
55 E despois diso Xudas ordenou capitáns sobre o pobo, incluso capitáns de miles, e de cen, e de cincuenta e de dez.
56 Pero en canto aos que construían casas, ou tiñan esposas, ou plantaban viñas, ou tiñan medo, mandou que volvesen cada un á súa casa, segundo a lei.
57Entón o campamento retirouse e acampou no lado sur de Emaús.
58 E díxolle Xudas: armade, e ser homes valentes, e mirade de estar preparados para a mañá, para loitar contra estas nacións, que se reuniron contra nós para destruírnos a nós e ao noso santuario:
59 Porque é mellor para nós morrer na batalla, que contemplar as calamidades do noso pobo e do noso santuario.
60 Con todo, como a vontade de Deus está no ceo, así o faga.

CAPÍTULO 4

1 Entón tomou a Gorgias cinco mil infantís e mil cabaleiros dos mellores, e saíu do campamento de noite;
2 Ata o final podería atacar o campamento dos xudeus e matalos de súpeto. E os homes da fortaleza foron os seus guías.
3E cando o soubo Xudas, el mesmo e os valentes que estaban con el, para derrotar o exército do rei que estaba en Emaús.
4 Mentres aínda as forzas estaban dispersadas do campamento.
5 No medio tempo Gorxias entrou de noite no campamento de Xudas e, como non atopaba alí ninguén, buscounos nos montes, porque dixo: Estes foxen de nós.
6 Pero en canto se fixo de día, Xudas mostrouse na chaira con tres mil homes, que non tiñan armaduras nin espadas na cabeza.
7 E viron o campamento dos pagáns, que era forte e ben enganchado, e rodeado de cabaleiros; e estes eran expertos en guerra.
8 Entón Xudas díxolles aos homes que estaban con el: "Non teñades medo da súa multitude, nin teñades medo do seu asalto.

9 Lembra como os nosos pais foron liberados no mar Vermello, cando o faraón os perseguiu cun exército.
10 Agora, pois, clamemos ao ceo, se é posible que o Señor teña misericordia de nós e se acorde do pacto dos nosos pais e destruya este exército diante da nosa cara hoxe:
11 Para que todos os pagáns saiban que hai quen salva e salva a Israel.
12 Entón os estranxeiros alzaron os ollos e viron que se dirixían contra eles.
13 Por iso saíron do campamento á batalla; pero os que estaban con Xudas tocaron as súas trompetas.
14Entón, uníronse á batalla, e os pagáns desconcertados fuxiron á chaira.
15 Con todo, todos os últimos foron mortos a espada, porque os perseguían ata Gazera, e ata as chairas de Idumea, Azotus e Jamnia, de modo que morreron deles sobre tres mil homes.
16 Feito isto, Xudas volveu co seu exército de perseguilos,
17 E díxolle ao pobo: "Non sexades cobizosos do botín, cando hai unha batalla diante de nós.
18 E Gorxias e o seu ejército están aquí xunto a nós no monte; pero estade agora contra os nosos inimigos e vencelos, e despois poderedes coller con valentía o botín.
19 Mentres Xudas falaba aínda estas palabras, apareceu unha parte deles mirando para fóra do monte:
20 Que cando se decataron de que os xudeus puxeran fuxir o seu exército e queimaban as tendas; pois o fume que se vía declarou o que se fixo:
21 Por iso, cando se decataron destas cousas, tiveron moito medo, e viron tamén o exército de Xudas na chaira disposto a loitar.
22 Todos fuxiron á terra dos estranxeiros.
23 Entón Xudas volveu estragar as tendas, onde conseguiron moito ouro, prata, seda azul e púrpura do mar e grandes riquezas.
24 Despois disto, foron á casa, cantaron unha canción de agradecemento e louvaron ao Señor no ceo, porque é bo, porque a súa misericordia é para sempre.
25Israel tivo unha gran liberación aquel día.
26E todos os estranxeiros que escaparon viñeron e contaron a Lisias o que acontecera:
27 Quen, ao oír isto, quedou confundido e desanimado, porque nin se fixeran con Israel as cousas que el quería nin as que lle mandou o rei.
28 O ano seguinte Lisias reuniuse, pois, sesenta mil homes de a pé e cinco mil xinetes, para sometelos.
29Entón chegaron a Idumea, e instalaron as súas tendas en Betsur, e Xudas atopouse con eles con dez mil homes.
30 E cando viu aquel poderoso exército, orou e dixo: Bendito es ti, Salvador de Israel, que reprimiches a violencia do poderoso da man do teu servo David e entregaches o exército de estranxeiros en mans de Ionatán, fillo de Xaúl, e o seu escudero;
31 Pecha este exército na man do teu pobo Israel, e que se confundan no seu poder e a súa cabalgata.
32 Fai que non teñan coraxe, e faga perder a ousadía da súa forza, e que tremen ante a súa destrución.
33 Bótaos coa espada dos que te aman, e que todos os que coñecen o teu nome te louven con acción de grazas.
34 Entón, uníronse á batalla; e morreron do exército de Lisias uns cinco mil homes, antes que eles foron asasinados.
35 E cando Lisias viu o seu exército fuxido, e a virilidade dos soldados de Xudas, e como estaban preparados para vivir ou morrer con valentía, entrou en Antioquía, reuniu un grupo de estranxeiros, e aumentando o seu exército. do que era, propuxo volver a Xudea.
36 Entón dixeron Xudas e os seus irmáns: "Velaí, os nosos inimigos están desconcertados; subamos a purificar e dedicar o santuario".
37 Sobre isto reuniuse todo o exército e subiu ao monte Sión.
38 E cando viron o santuario desolado e o altar profanado, as portas incendiadas e os arbustos que medran nos atrios como nun bosque ou nunha das montañas, si, e as cámaras dos sacerdotes derrubadas;
39 Rasgaron as súas roupas, fixeron grandes lamentos e botaron cinzas sobre as súas cabezas.
40 E caíronse a terra sobre os seus rostros, tocaron a alarma coas trompetas e clamaron cara ao ceo.
41Entón Xudas designou algúns homes para loitar contra os que estaban na fortaleza, ata que limpase o santuario.
42Entón escolleu sacerdotes de trato irreprochable, que gozaban da lei:
43 Quen limpou o santuario e sacou as pedras contaminadas a un lugar impuro.
44 E cando consultaban que facer co altar dos holocaustos, que era profanado;
45Pensaron que era mellor derrubalo, para que non fose un reproche para eles, porque os pagáns o contaminaran;
46 E puxo as pedras no monte do templo nun lugar conveniente, ata que viñese un profeta para indicar o que se debía facer con elas.
47 Despois colleron pedras enteiras segundo a lei e construíron un altar novo segundo o anterior;
48 E construíu o santuario e as cousas que había dentro do templo, e santificaron os atrios.
49 Tamén fixeron novos vasos sagrados e trouxeron no templo o candelabro, o altar dos holocaustos, do incenso e a mesa.
50 E sobre o altar queimaron incenso e prendían as lámpadas que estaban sobre o candelero, para alumbrar o templo.
51 Ademais puxeron os pans enriba da mesa, estenderon os veos e remataron todas as obras que comezaran a facer.
52O día vinte e cinco do noveno mes, que se chama mes Casleu, no ano cento corenta e oitavo, levantáronse de madrugada.
53 E ofreceron sacrificio segundo a lei sobre o novo altar dos holocaustos que fixeran.
54 Mirade, a que hora e en que día o profanaron os pagáns, mesmo en que estaba dedicado con cánticos, cidras, arpas e címbalos.
55Entón todo o pobo caeu rostro en boca, adorando e louvando ao Deus do ceo, que lles dera bo éxito.
56 E así celebraron oito días a dedicación do altar e ofreceron holocaustos con alegría e sacrificaron o sacrificio de liberación e loanza.
57 Tamén adornaron a fronte do templo con coroas de ouro e con escudos; e renovaron as portas e as cámaras e colgaron portas sobre elas.
58 Así foi unha gran alegría entre o pobo, porque o oprobio dos pagáns foi eliminado.
59 Ademais, Xudas e os seus irmáns con toda a congregación de Israel ordenaron que os días da dedicación do altar fosen celebrados no seu tempo de ano en ano por

espazo de oito días, a partir do día vinte e cinco do mes de Casleu. , con alegría e alegría.
60 Naquel tempo tamén construíron o monte de Sión con altos muros e fortes torres arredor, para que non viñesen os xentís e o pisaran como antes.
61 E estableceron alí unha guarnición para gardalo, e fortificaron Betsur para preservalo; que o pobo tivese unha defensa contra Idumea.

CAPÍTULO 5

1 Cando as nacións de arredor souberon que o altar estaba construído e o santuario renovado como antes, desgustoulles moito.
2 Por iso pensaron en destruír a xeración de Xacob que estaba entre eles, e entón comezaron a matar e destruír o pobo.
3 Entón Xudas loitou contra os fillos de Esaú en Idumea en Arabattine, porque asediaron a Gael;
4 Tamén se lembrou da ferida dos fillos de Bean, que foran un lazo e unha ofensa para o pobo, xa que os acechaban nos camiños.
5 Encerrounos, pois, nas torres, acampou contra eles, destruíunos por completo e queimou con lume as torres daquel lugar e todo o que había nel.
6 Despois pasou aos fillos de Amón, onde atopou un poderoso poder e moita xente, con Timoteo, o seu capitán.
7 Entón loitou con eles moitas batallas, ata que finalmente quedaron desconcertados ante el; e bateunos.
8 E despois de tomar Iazar, coas cidades que lle pertencen, volveu a Xudea.
9 Entón os pagáns que estaban en Galaad reuníronse contra os israelitas que estaban nos seus barrios, para destruílos; pero fuxiron á fortaleza de Dathema.
10 E enviou cartas a Xudas e aos seus irmáns: "Os pagáns que están ao noso redor reuníronse contra nós para destruírnos".
11 E prepáranse para vir e tomar a fortaleza á que fuximos, sendo Timoteo o capitán do seu exército.
12 Ven, pois, e líbranos das súas mans, porque moitos de nós morremos.
13 Si, todos os nosos irmáns que estaban nos lugares de Tobie son condenados á morte: as súas mulleres e os seus fillos tamén levaron cativos e levaron as súas cousas; e destruíron alí uns mil homes.
14 Mentres aínda se lían estas cartas, velaquí, viñeron outros mensaxeiros de Galilea coas súas roupas rasgadas, que informaron sobre isto:
15 E dixo: "Os de Ptolemaida, de Tiro, de Sidón e de toda a Galilea dos xentís reuníronse contra nós para consumirnos".
16 Cando Xudas e o pobo escoitaron estas palabras, reuniuse unha gran congregación para consultar o que debían facer polos seus irmáns que estaban en dificultades e asaltaban contra eles.
17 Entón Xudas díxolle ao seu irmán Simón: "Escolle a ti homes e vai librar aos teus irmáns que están en Galilea, porque eu e o meu irmán Ionatán iremos ao país de Galaad".
18Entón deixou a Xosé, fillo de Zacarías, e a Azarías, xefes do pobo, co resto do exército en Xudea para que o gardasen.
19 A quen deulle un mandamento, dicíndolle: Facede o cargo deste pobo e mirade de non facer guerra contra os pagáns ata o momento en que volvamos.
20A Simón déronlle tres mil homes para que fosen a Galilea, e a Xudas oito mil homes para o país de Galaad.
21 Entón Simón foi a Galilea, onde deu moitas batallas cos pagáns, de modo que os paganos quedaron desconcertados por el.
22 E perseguiunos ata a porta de Ptolemaida; e morreron dos pagáns uns tres mil homes, cuxo botín tomou.
23 E os que estaban en Galilea e en Arbattis, coas súas mulleres e os seus fillos, e todo o que tiñan, levounos con el e levounos a Xudea con gran gozo.
24 Tamén Xudas Macabeo e o seu irmán Ionatán pasaron o Xordán e percorreron o deserto tres días de camiño.
25 Onde se atoparon cos nabatitas, que acudiron a eles de forma pacífica e contáronlles todo o que lles ocorrera aos seus irmáns na terra de Galaad:
26 E como moitos deles foron pechados en Bosora, Bosor, Alema, Casphor, Maked e Carnaim; todas estas cidades son fortes e grandes:
27 E que foron encerrados no resto das cidades do país de Galaad, e que para o día de mañá fixeran levar o seu exército contra os fortes, tomalos e destruílos todos nun día.
28 Entón Xudas e o seu exército viráronse de súpeto polo camiño do deserto ata Bosora; e cando conquistou a cidade, matou a todos os machos co gume da espada, colleu todo o seu botín e queimou a cidade a lume.
29 De onde partiu de noite e foi ata chegar á fortaleza.
30 E pola mañá, levantaron a vista e velaquí que había un pobo innumerable que levaba escaleiras e outras máquinas de guerra para tomar a fortaleza, pois asaltaron.
31 Cando Xudas viu que a batalla comezaba e que o berro da cidade subía ao ceo con trompetas e gran son,
32 Díxolle ao seu anfitrión: "Loita hoxe polos teus irmáns".
33 Entón saíu detrás deles en tres grupos, que tocaron as súas trompetas e clamaron con oración.
34 Entón o exército de Timoteo, sabendo que era Macabeo, fuxiu del; polo que morreron deles aquel día uns oito mil homes.
35 Feito isto, Xudas desviouse cara a Masfa; e despois de asaltala colleu e matou a todos os machos que había alí, recibiu o seu botín e queimouno a lume.
36De alí foi e tomou Casfón, Maged, Bosor e as outras cidades do país de Galaad.
37 Despois destas cousas, Timoteo reuniu outro exército e acampou contra Rafón alén do regato.
38 Entón Xudas enviou homes para espiar o exército, que lle comunicaron, dicindo: Reuníronse a eles todos os pagáns que están ao noso redor, un exército moi grande.
39 Tamén contratou aos árabes para que os axuden, e instalaron as súas tendas máis aló do regato, dispostos a vir loitar contra ti. Entón xudas foi ao seu encontro.
40 Entón Timoteo díxolles aos xefes do seu exército: "Cando Xudas e o seu exército se acheguen ao regato, se pasa primeiro ata nós, non poderemos resistirlle; porque vencerá poderosamente contra nós:
41 Pero se ten medo e acampa alén do río, pasaremos a el e venceremos contra el.
42 Cando Xudas chegou preto do regato, fixo que os escribas do pobo se quedaran xunto ao torrente, aos cales mandoulles dicir: "Non permitas que ninguén quede no campamento, senón que todos veñan á batalla".
43 Entón foi primeiro a eles, e todo o pobo despois del; entón todos os pagáns, desconcertados ante el, botaron as súas armas e fuxiron ao templo que estaba en Carnaim.

44 Pero tomaron a cidade e incendiaron o templo con todo o que había nel. Así foi sometido Carnaim, nin puideron estar máis diante de Xudas.
45 Entón Xudas reuniu a todos os israelitas que estaban no país de Galaad, desde o máis pequeno ata o maior, ata as súas mulleres, os seus fillos e os seus materiais, un exército moi grande, ata o final que puidesen chegar á terra de Xudea.
46 Cando chegaron a Efrón (esta era unha cidade grande no camiño que debían seguir, moi ben fortificada), non podían apartarse dela, nin pola dereita nin pola esquerda, senón que debían pasar polo medio de iso.
47 Entón os da cidade pecháronos e pecharon as portas con pedras.
48 Entón Xudas mandoulles dicir de forma pacífica: "Imos pasar pola vosa terra para ir á nosa terra, e ninguén vos fará dano; só pasaremos a pé: aínda que non lle abriron.
49 Xa que logo, Xudas mandou que se proclamase por todo o exército que cada un fixese a súa tenda no lugar onde estaba.
50Entón os soldados acamparon e asaltaron a cidade todo aquel día e toda a noite, ata que ao final a cidade foi entregada nas súas mans.
51 Quen matou entón a todos os varóns co gume da espada, arrasou a cidade, levou o botín e pasou pola cidade sobre os mortos.
52 Despois diso, pasaron o Xordán ata a gran chaira que hai diante de Betsán.
53 E Xudas reuniu aos que viñan detrás e exhortou ao pobo durante todo o camiño, ata que chegaron á terra de Xudea.
54 Así que subiron ao monte de Sión con alegría e alegría, onde ofreceron holocaustos, porque ningún deles foi asasinado ata que regresaron en paz.
55 Agora ben, cando estaban Xudas e Ionatán na terra de Galaad, e o seu irmán Simón en Galilea ante Ptolemaida,
56 Xosé, fillo de Zacarías, e Azarías, xefes das guarnicións, souberon falar dos feitos valentes e bélicos que fixeran.
57 Por iso dixeron: "Poñemos tamén nós un nome e imos loitar contra os pagáns que nos rodean".
58 Entón, cando deron o mando á guarnición que estaba con eles, foron cara a Jamnia.
59 Entón Gorgias e os seus homes saíron da cidade para loitar contra eles.
60 E así foi que Xosé e Azaras foron fuxidos e perseguidos ata as fronteiras de Xudea, e aquel día morreron o pobo de Israel uns dous mil homes.
61 Así, houbo un gran derrocamento entre os fillos de Israel, porque non foron obedientes a Xudas e aos seus irmáns, senón que pensaron en facer algún acto valente.
62 Ademais, estes homes non proviñan da descendencia daqueles, por cuxa man foi dada a liberación a Israel.
63 Con todo, o home Xudas e os seus irmáns eran moi famosos ante os ollos de todo Israel e de todos os pagáns, onde queira que se escoitase o seu nome;
64 De tal xeito que o pobo reuníase ante eles con alegres aclamacións.
65 Despois saíu Xudas cos seus irmáns e loitou contra os fillos de Esaú na terra do sur, onde derrotou Hebrón e as súas cidades, derrubou a fortaleza dela e queimou as súas torres ao redor.
66De alí partiu para ir á terra dos filisteos e pasou por Samaria.
67 Naquel tempo algúns sacerdotes, desexando mostrar o seu valor, foron mortos na batalla, polo que saíron a loitar sen aviso.
68 Entón Xudas volveuse cara a Azoto, na terra dos filisteos, e cando derrubou os seus altares, queimou as súas imaxes esculpidas co lume e saqueou as súas cidades, volveu á terra de Xudea.

CAPÍTULO 6

1 Por aquel entón o rei Antíoco, que viaxaba polos países altos, escoitou dicir que Elimais, no país de Persia, era unha cidade moi coñecida polas riquezas, a prata e o ouro;
2 E que había nel un templo moi rico, onde había cubertas de ouro, corazas e escudos, que alí deixara Alexandre, fillo de Filipe, o rei macedonio, que reinou primeiro entre os gregos.
3 Por iso veu e procurou tomar a cidade e saqueala; pero non puido, porque os da cidade, xa que o avisaron,
4 Levantouse contra el na batalla; así que fuxiu, partiu de alí con gran pesar e volveu a Babilonia.
5Además chegou un que lle levou a noticia a Persia de que os exércitos que ían contra a terra de Xudea foron fuxidos.
6 E aquel Lisias, quen saíu primeiro cun gran poder, foi expulsado dos xudeus; e que foron fortalecidos pola armadura, o poder e o depósito de botín que conseguiran dos exércitos que destruíran:
7 Tamén derrubaran a abominación que el levantara sobre o altar de Xerusalén, e que rodearan o santuario con altos muros, como antes, e a súa cidade Betsur.
8 Cando o rei escoitou estas palabras, quedou abraiado e conmovido, polo que deitouno na súa cama e enfermouse de dor, porque non lle ocorrera como esperaba.
9 E alí permaneceu moitos días, porque a súa dor era cada vez máis grande e facía conta de que debía morrer.
10 Xa que logo, chamou a todos os seus amigos e díxolles: "O sono desapareceu dos meus ollos, e o meu corazón desfallece por moito coidado".
11 E pensei comigo mesmo: a que tribulación veño, e canto é un diluvio de miseria no que estou agora! porque eu era generoso e amado no meu poder.
12 Pero agora lembro os males que fixen en Xerusalén, e que collín todos os vasos de ouro e prata que había nel e enviei destruír aos habitantes de Xudea sen causa.
13 Xa que logo, entendo que por iso estes problemas veñen sobre min, e velaquí, eu pereo por unha gran dor nunha terra estraña.
14Entón chamou a Filipe, un dos seus amigos, a quen fixo gobernador de todo o seu reino,
15 E deulle a coroa, a súa túnica e o seu selo, ata o final que criaría ao seu fillo Antíoco e alimentalo para o reino.
16Entón morreu alí o rei Antíoco no ano cento corenta e noveno.
17 Cando Lisias soubo que o rei estaba morto, fixo reinar no seu lugar a Antíoco, o seu fillo, a quen criara sendo novo, e chamoulle o nome de Eupator.
18 Por este tempo, os que estaban na torre encerraron aos israelitas arredor do santuario, e procuraban sempre o seu mal e o fortalecemento dos pagáns.
19 Polo que Xudas, coa intención de destruílos, convocou a todo o pobo para asedialos.

20 Así que xuntáronse e asediáronos no ano cento cincuenta, e fixo contra eles monturas de tiro e outras máquinas.
21 Non obstante, saíron algúns dos asediados, aos que se uniron algúns homes impíos de Israel:
22 E dirixíronse ao rei e dixéronlle: "Ata que tempo pasará antes de que fagas xuízo e vingues aos nosos irmáns?
23 Estivemos dispostos a servir a teu pai e a facer o que el quere con nós e a obedecer os seus mandamentos;
24 Polo que os da nosa nación asedian a torre e están afastados de nós; ademais, todos os que puideron de nós, mataron e estragaron a nosa herdanza.
25 Tampouco estenderon a man só contra nós, senón tamén contra as súas fronteiras.
26 E velaquí, hoxe asedian a torre de Xerusalén para tomala; tamén fortaleceron o santuario e Betsur.
27 Polo tanto, se non os evitas axiña, farán cousas máis grandes que estas, nin ti poderás gobernalas.
28 Cando o rei oíu isto, enfadouse e reuniu a todos os seus amigos, aos xefes do seu exército e aos encargados do cabalo.
29 Tamén viñeron a el doutros reinos e das illas do mar, bandas de soldarios.
30 De xeito que o número do seu exército foi de cen mil peóns, vinte mil cabaleiros e trinta e dous elefantes en combate.
31 Estes pasaron por Idumea e acamparon contra Betsur, á que asaltaron moitos días, facendo máquinas de guerra; pero saíron os de Betsura, queimáronos con lume e loitaron con valentía.
32Entón Xudas saíu da torre e acampou en Batzacarías, fronte ao campamento do rei.
33Entón o rei, erguerse moi cedo, marchou ferozmente co seu exército cara a Batzacarías, onde os seus exércitos preparáronos para a batalla, e tocou as trompetas.
34 E ata o final provocaron a loita aos elefantes, mostráronlles o sangue de uvas e moreas.
35 Ademais repartiron as bestas entre os exércitos, e por cada elefante designaron mil homes, armados con cotas de malla e con cascos de bronce na cabeza; e ademais disto, por cada besta ordenáronse cincocentos cabaleiros dos mellores.
36 Estes estaban preparados en toda ocasión: onde estaba a besta e a onde ía a besta, ían tamén, nin se apartaban del.
37 E sobre as bestas había fortes torres de madeira, que cubrían a cada unha delas, e estaban ceñidas a elas con artilugios; tamén había sobre cada unha trinta e dous homes fortes que loitaban contra elas, ademais do indio que gobernaba. el.
38 En canto ao resto dos cabaleiros, puxéronos a un lado e ao outro nas dúas partes do exército, dándolles sinais de que facer, e enganxándoos por todas partes entre as filas.
39 Agora ben, cando o sol brillaba sobre os escudos de ouro e bronce, os montes brillaban con eles e brillaban como lámpadas de lume.
40Entón, unha parte do exército do rei estando espallada polas altas montañas e unha parte nos vales de abaixo, marcharon con seguridade e orde.
41 Polo que todos os que escoitaban o ruído da súa multitude, a marcha da compañía e o traqueteo do arnés, foron conmovidos, porque o exército era moi grande e poderoso.
42 Entón Xudas e o seu exército achegáronse e entraron na batalla, e morreron seiscentos homes do exército do rei.
43Tamén Eleazar, de apelido Savarán, decatouse de que unha das bestas, armada con arneses reais, era máis alta que todas as demais, e supoñía que o rei estaba sobre el,
44 Póñase en perigo, para que poida librar ao seu pobo e conseguirlle un nome perpetuo.
45 Polo tanto, correu sobre el con coraxe en medio da batalla, matando á dereita e á esquerda, de modo que se separaron del por ambos os dous lados.
46 Feito o cal, meteuse por debaixo do elefante, meteuno debaixo e matouno; despois o elefante caeu sobre el e alí morreu.
47Pero o resto dos xudeus, vendo a forza do rei e a violencia das súas forzas, apartáronse deles.
48Entón o exército do rei subiu a Xerusalén ao seu encontro, e o rei asentou as súas tendas contra Xudea e contra o monte Sión.
49 Pero cos que estaban en Betsur fixo a paz: porque saíron da cidade, porque non tiñan alí víveres para soportar o cerco, sendo un ano de descanso para a terra.
50Entón o rei tomou Betsur e puxo alí unha guarnición para que a gardase.
51 En canto ao santuario, asediouno moitos días e puxo alí artillería con máquinas e instrumentos para lanzar lume e pedras, e pezas para lanzar dardos e fundas.
52 Despois fixeron tamén máquinas contra as súas máquinas, e mantiveron a batalla durante unha longa tempada.
53Aínda, ao final, os seus vasos estaban sen víveres (porque era o ano sétimo, e os que estaban en Xudea, que foron liberados dos xentís, comeran o resto da tenda;)
54 No santuario só quedaban uns poucos, porque a fame impúxolles de tal xeito que querían dispersarse cada un para o seu lugar.
55 Naquel tempo, Lisias escoitou dicir que Filipe, a quen o rei Antíoco, mentres viviu, designou para criar ao seu fillo Antíoco para que fose rei.
56 Volveu de Persia e Media, e tamén do exército do rei que ía con el, e que buscaba asumirlle a dirección dos asuntos.
57 Por iso foi a toda présa e díxolle ao rei, aos xefes do exército e á compañía: "Diariamente decaemos, e as nosas comidas son pequenas, o lugar no que asediamos é forte e os asuntos do reino. deita sobre nós:
58 Agora, pois, sexamos amigos destes homes e fagamos a paz con eles e con toda a súa nación;
59 E fai un pacto con eles de que vivirán segundo as súas leis, como facían antes, porque, polo tanto, están desagradables e fixeron todas estas cousas porque abolimos as súas leis.
60 Así que o rei e os príncipes estaban satisfeitos; e aceptaron iso.
61 Tamén o rei e os príncipes xuráronlles un xuramento e saíron da fortaleza.
62 Entón o rei entrou no monte Sión; pero cando viu a fortaleza do lugar, rompeu o xuramento que fixera e mandou derrubar o muro arredor.
63 Despois marchou a toda présa e volveu a Antioquía, onde atopou a Filipe como o amo da cidade; entón loitou contra el e tomou a cidade pola forza.

CAPÍTULO 7

1 No ano cento cincuenta e un, Demetrio, fillo de Seleuco, partiu de Roma e subiu cuns poucos homes a unha cidade da costa do mar e alí reinou.
2 E cando entrou no pazo dos seus antepasados, as súas tropas tomaron a Antíoco e Lisias para traelos a el.
3 Xa que logo, cando o soubo, dixo: Non lles vexa a cara.
4Así que o seu anfitrión matounos. Cando Demetrio foi posto no trono do seu reino,
5 Achegáronse a el todos os homes malvados e impíos de Israel, tendo como capitán a Alcimo, que desexaba ser sumo sacerdote:
6 E acusaron o pobo ante o rei, dicindo: "Xudas e os seus irmáns mataron a todos os teus amigos e expulsáronnos da nosa terra".
7 Envía agora un home en quen ti confíes, e déixao ir a ver que estragos fixo entre nós e na terra do rei, e que os castigue con todos os que lles axudan.
8Entón o rei escolleu a Báquides, amigo do rei, que gobernaba máis aló do diluvio e era un home grande no reino e fiel ao rei.
9 E enviouno con aquel malvado Alcimo, a quen fixo sumo sacerdote, e mandou que se vingara dos fillos de Israel.
10 Así que marcharon e chegaron cun gran poder á terra de Xudea, onde enviaron mensaxeiros a Xudas e aos seus irmáns con palabras pacíficas e enganos.
11 Pero non fixeron caso das súas palabras; pois viron que viñan cun gran poder.
12 Entón reuniuse alí con Alcimo e Báquides unha compañía de escribas para pedir xustiza.
13Os asideos foron os primeiros dos fillos de Israel que buscaban a paz deles:
14 Porque dixeron: "Un sacerdote da descendencia de Aharón veu con este exército e non nos fará ningún mal".
15 Entón faloulles pacíficamente e xúroulles, dicindo: Non provocaremos o dano nin a vós nin aos vosos amigos.
16E logo creron nel, pero colleu deles sesenta homes e matounos nun só día, segundo as palabras que escribiu:
17 Botaron fóra a carne dos teus santos e derramaron o seu sangue por Xerusalén, e non houbo quen os enterrase.
18 Xa que logo, o medo e o temor deles caeron sobre todo o pobo, que dicía: "Non hai neles nin verdade nin xustiza; porque romperon o pacto e o xuramento que fixeron.
19 Despois disto, sacou a Báquides de Xerusalén e asentou as súas tendas en Bezet, onde enviou e levou a moitos dos homes que o abandonaran, e tamén a algúns do pobo, e despois de matalos, botounos no pozo.
20Entón encomendou o país a Alcimo, e deixou con el un poder para axudalo; entón Báquides foi ao rei.
21Pero Alcimo disputou o sumo sacerdocio.
22 E recorreron a el todos os que molestaban ao pobo, quen, despois de conseguir a terra de Xudá no seu poder, fixeron moito dano en Israel.
23E cando Xudas viu todas as maldades que Alcimo e a súa compañía fixeran entre os israelitas, incluso por riba dos pagáns,
24 Saíu por todas as costas de Xudea ao redor e vingouse dos que se sublevaran del, para que non se atreveran máis a saír ao país.
25 Por outro lado, cando Alcimo viu que Xudas e a súa compañía tiñan a vantaxe, e soubo que non podía soportar a súa forza, foi de novo ao rei e díxolles todo o peor que puido.
26 Entón o rei enviou a Nicanor, un dos seus príncipes honrados, un home que levou a Israel un odio mortal, co mandamento de destruír o pobo.
27 Así que Nicanor chegou a Xerusalén cunha gran forza; e mandou a Xudas e aos seus irmáns con engano con palabras amigas, dicindo:
28 Que non haxa batalla entre min e ti; Irei con algúns homes, para que te vexa en paz.
29 Chegou, pois, a Xudas, e saudáronse pacíficamente. Con todo, os inimigos estaban preparados para levar a Xudas pola violencia.
30 O cal, despois de que Xudas soubo que chegou a el con engano, tivo moito medo del e xa non quixo ver o seu rostro.
31Tamén Nicanor, ao ver que o seu consello era descuberto, saíu a loitar contra Xudas xunto a Cafarsalama:
32 Onde morreron ao lado de Nicanor uns cinco mil homes, e os demais fuxiron á cidade de David.
33 Despois disto, Nicanor subiu ao monte Sión, e saíron do santuario algúns dos sacerdotes e algúns dos anciáns do pobo, para saudalo pacíficamente e mostrarlle o holocausto que se ofrecía polo rei.
34Pero el mofábase deles, ría deles e insultaba deles vergoñento, e falou orgulloso:
35 E xurou na súa ira, dicindo: A menos que Xudas e o seu anfitrión sexan agora entregados nas miñas mans, se algunha vez volvo seguro, incendiarei esta casa.
36Entón entraron os sacerdotes, e púñanse diante do altar e do templo, chorando e dicindo:
37 Ti, Señor, escolleches esta casa para ser chamada polo teu nome e para ser unha casa de oración e petición para o teu pobo:
38 Vingate deste home e do seu exército, e deixalos caer pola espada: lembra as súas blasfemias e non permitas que continúen máis.
39Entón Nicanor saíu de Xerusalén e plantou as súas tendas en Bethhorón, onde o encontrou un exército de Siria.
40Pero Xudas acampou en Adasa con tres mil homes, e alí orou, dicindo:
41 Señor, cando blasfemaron os que foron enviados do rei de Asiria, o teu anxo saíu e matou a cento oitenta e cinco mil deles.
42 Así destruíde hoxe este exército diante de nós, para que os demais saiban que falou blasfemadamente contra o teu santuario, e xulguelo segundo a súa maldade.
43Entón, o día trece do mes de Adar, os exércitos uníronse á batalla; pero o exército de Nicanor quedou desconcertado, e el mesmo morreu primeiro na batalla.
44 Cando o exército de Nicanor viron que era asasinado, botaron as armas e fuxiron.
45 Despois perseguíanlles unha viaxe dun día, desde Adasa ata Gazera, dando a voz de alarma tras eles coas súas trompetas.
46 Entón saíron de todas as cidades de Xudea arredores e encerréronas; de xeito que eles, volvéndose sobre os que os perseguían, morreron todos coa espada, e non quedou ningún deles.
47 Despois levaron o botín e a presa, destrozaron a cabeza de Nicanor e a súa man dereita, que estendeu tan orgulloso, e levounos e colgáronos cara a Xerusalén.

48 Por iso o pobo alegrouse moito, e celebraron aquel día un día de gran alegría.
49 Ademais, ordenaron manter este día anualmente, sendo o trece de Adar.
50Así quedou a terra de Xudá un pouco de repouso.

CAPÍTULO 8

1 Agora ben, Xudas tiña oído falar dos romanos, que eran homes poderosos e valentes, e que aceptarían con amor a todos os que se unían a eles e facían unha alianza de amizade con todos os que lles chegaban;
2 E que eran homes de gran valor. Tamén lle falou das súas guerras e dos actos nobres que fixeran entre os gálatas, e de como os conquistaran e os levaron a tributar;
3 E o que fixeran no país de España, para a conquista das minas da prata e do ouro que alí hai;
4 E que coa súa política e paciencia conquistaran todo o lugar, aínda que estaba moi lonxe deles; e tamén os reis que viñeron contra eles dende o confinamento da terra, ata que os desconcertaron e lles deron un gran derrocamento, de xeito que o resto lles daba tributo cada ano.
5Ademais disto, como se desconcertaron na batalla a Filipe e Perseo, rei dos Citims, con outros que se levantaron contra eles e os venceron:
6 Como tamén Antíoco, o gran rei de Asia, que veu contra eles na batalla, tendo cento vinte elefantes, cabaleiros, carros e un exército moi grande, quedou desconcertado por eles;
7 E como o tomaron vivo e fixeron pacto de que el e os que reinaron despois del pagasen un gran tributo e dean reféns, e o que se acordara,
8 E o país da India, Media e Lidia e dos países máis bonitos, que lle tomaron e déronlle ao rei Eumenes:
9 Ademais, como decidiran os gregos vir e destruílos;
10 E que, sabendo diso, enviaron contra eles un capitán, e loitando con eles, mataron a moitos deles, levaron cativos ás súas mulleres e aos seus fillos, e espoliáronos, tomaron posesión das súas terras e derrubaron os seus fortes. ten, e levounos a ser os seus servos ata hoxe:
11 Contáronlle, ademais, como destruíron e puxeron baixo o seu dominio todos os demais reinos e illas que en calquera momento lles resistían;
12 Pero cos seus amigos e os que confiaban neles mantiveron amizade, e que conquistaran reinos de lonxe e de preto, de tal xeito que todos os que oían falar do seu nome tiñan medo deles.
13 Tamén que, a quen axudarían a un reino, reinaban aqueles; e a quen de novo querían, desprazan: finalmente, que foron moi exaltados:
14 Con todo isto, ningún deles levaba coroa nin ía vestido de púrpura para ser engrandecido:
15Ademais, como se fixeran unha casa do Senado, onde se sentaban diariamente no consello trescentos vinte homes, consultando sempre polo pobo, para que fosen ben ordenados:
16 E que encomendaron o seu goberno a un home cada ano, que gobernaba sobre todo o seu país, e que todos eran obedientes a aquel, e que non había nin envexa nin emulación entre eles.
17Considerando estas cousas, Xudas escolleu a Eupolemo, fillo de Xoán, fillo de Aco, e a Xasón, fillo de Elazar, e enviounos a Roma para facer unha alianza de amizade e confederación con eles.
18 E para rogarlles que lles quitasen o xugo; porque viron que o reino dos gregos oprimía a Israel coa servidume.
19 Foron, pois, a Roma, que era unha viaxe moi grande, e entraron no Senado, onde falaron e dixeron.
20 Xudas Macabeo cos seus irmáns, e o pobo dos xudeus, enviáronnos a vós, para facer unha confederación e paz convosco, e que sexamos rexistrados os vosos compañeiros e amigos.
21Así que aquel asunto gustou ben aos romanos.
22 E esta é a copia da epístola que o Senado escribiu de novo en táboas de bronce e enviou a Xerusalén, para que alí tivesen un recordo de paz e confederación:
23 Boa sorte para os romanos e para o pobo dos xudeus, por mar e por terra para sempre: a espada e o inimigo estean lonxe deles.
24 Se chega primeiro algunha guerra contra os romanos ou contra algún dos seus confederados en todo o seu dominio,
25 O pobo dos xudeus axudaralles de todo corazón, segundo o tempo sinalado.
26 Tampouco lles darán nada aos que lles fagan a guerra, nin os axudarán con víveres, armas, cartos ou barcos, como lles pareceu ben aos romanos; pero cumprirán os seus pactos sen tomar nada polo tanto.
27 Do mesmo xeito, se a guerra chega primeiro á nación dos xudeus, os romanos axudaranos de todo corazón, segundo o tempo que lles sexa sinalado:
28 Tampouco se lles dará víveres aos que participen contra eles, nin armas, nin cartos, nin barcos, como lles pareceu ben aos romanos; pero cumprirán os seus pactos, e iso sen enganos.
29 Segundo estes artigos, os romanos fixeron un pacto co pobo dos xudeus.
30 Non obstante, se a partir de agora unha parte ou outra pensa reunirse para engadir ou diminuír algo, poderán facelo ao seu gusto, e todo o que engaden ou quiten será ratificado.
31 E en canto aos males que Demetrio fai aos xudeus, escribimoslle, dicindo: Por que pesaches o teu xugo sobre os nosos amigos e confederados xudeus?
32 Polo tanto, se se queixan máis contra ti, farémoslles xustiza e loitaremos contigo por mar e por terra.

CAPÍTULO 9

1 Ademais, cando Demetrio oíu que Nicanor e o seu exército eran mortos na batalla, enviou por segunda vez a Báquides e a Alcimo á terra de Xudea, e con eles a principal forza do seu exército.
2 Que saíron polo camiño que leva a Galgala e plantaron as súas tendas diante de Masaloth, que está en Arbela, e despois de gañalo, mataron moita xente.
3 Tamén o primeiro mes do ano cento cincuenta e segundo acamparon diante de Xerusalén.
4 De onde partiron e foron a Berea, con vinte mil peóns e dous mil cabaleiros.
5Xudas plantara as súas tendas en Eleasa, e con el tres mil homes escollidos:
6 Quen ao ver a multitude do outro exército a el tan grande tiñan moito medo; co cal moitos saíron da hostia, de tal xeito que non moraban máis que oitocentos homes.

7 Polo tanto, cando Xudas viu que o seu exército se esvaraba e que a batalla o presionaba, estaba moi angustiado e angustiado porque non tiña tempo para reunilos.
8 Con todo, díxolles aos que quedaban: Levantámonos e subamos contra os nosos inimigos, se acaso podemos loitar contra eles.
9 Pero eles reprocháronо, dicindo: "Non poderemos nunca; salvemos máis ben a nosa vida, e despois volveremos cos nosos irmáns e loitar contra eles, porque somos poucos".
10 Entón Xudas dixo: "Deus me libre de facer isto e fuxir deles; se chega o noso momento, morremos de home polos nosos irmáns, e non manchemos a nosa honra".
11 Con isto o exército de Báquides saíu das súas tendas e púxose fronte a eles, os seus cabaleiros divididos en dúas tropas, e os seus honderos e arqueiros ían diante do exército e os que marchaban por diante eran todos valentes.
12 En canto a Báquides, estaba na á dereita; entón o exército achegouse polas dúas partes e tocou as súas trompetas.
13 Os do lado de Xudas, tamén tocaron as súas trompetas, de xeito que a terra tremeu ante o ruído dos exércitos, e a batalla continuou dende a mañá ata a noite.
14 Cando Xudas decatouse de que Báquides e a forza do seu exército estaban á dereita, levou consigo a todos os homes resistentes.
15 Quen desconcertou a á dereita e perseguiuna ata o monte Azoto.
16Pero cando os da á esquerda viron que os da dereita estaban desconcertados, seguiron por detrás a Xudas e os que estaban con el.
17 Entón houbo unha dura batalla, de tal xeito que moitos morreron por ambas partes.
18 Xudas tamén foi morto, e o resto fuxiu.
19 Entón Ionatán e Simón tomaron o seu irmán Xudas e enterraron no sepulcro dos seus pais en Modín.
20 Ademais choraban por el, e todo Israel fixo grandes lamentos por el e chorou moitos días, dicindo:
21 ¡Como caeu o valeroso que librou a Israel!
22 En canto ás demais cousas relativas a Xudas e ás súas guerras, e aos feitos nobres que fixo e á súa grandeza, non están escritas, porque eran moi numerosas.
23 Despois da morte de Xudas, os malvados comezaron a alzar a cabeza por todas as costas de Israel, e levantáronse todos os que cometeron iniquidade.
24 Tamén naqueles días houbo unha fame moi grande, polo cal o país se sublevaba e foi con eles.
25Entón Báquides escolleu aos malvados e fíxoos señores do país.
26 E indagaron e buscaron os amigos de Xudas, e leváronos a Báquides, que se vingou deles e utilizounos con maldade.
27 Así houbo unha gran aflicción en Israel, semellante á que non houbo desde o momento en que non se vía entre eles un profeta.
28Por iso xuntáronse todos os amigos de Xudas e dixéronlle a Ionatán:
29 Dende que morreu o teu irmán Xudas, non temos ninguén coma el para saír contra os nosos inimigos, Báquides e contra os da nosa nación que nos son adversarios.
30 Agora, xa que logo, escollemoste hoxe para que sexas o noso príncipe e capitán no seu lugar, para que poidas loitar nas nosas batallas.
31 Por iso Ionatán asumiu o goberno daquela, e levantouse en lugar do seu irmán Xudas.
32 Pero cando Báquides coñeceu isto, procurou matalo
33 Entón Ionatán, e o seu irmán Simón, e todos os que estaban con el, decatándoo, fuxiron ao deserto de Tecoe e plantaron as súas tendas á beira da auga do estanque de Asfar.
34 O que cando Báquides entendeu, achegouse ao Xordán con todo o seu exército o día de sábado.
35 E Ionatán enviara ao seu irmán Xoán, capitán do pobo, a pedirlle aos seus amigos nabatitas que deixasen con eles o seu carro, que era moito.
36 Pero os fillos de Jambri saíron de Medaba, colleron a Xoán e todo o que tiña, e seguiron con el.
37 Despois disto, Ionatán e Simón, o seu irmán, comunicaron que os fillos de Iambri fixeron un gran matrimonio e traían a noiva de Nadabata cunha gran tren, como filla dun dos grandes príncipes de Canaán.
38 Por iso acordáronse de Xoán, o seu irmán, e subiron e agocháronse debaixo do cuberto do monte.
39 Onde levantaron os ollos e miraron, e velaquí, había moito ruído e gran carruaxe: e o noivo, e os seus amigos e irmáns, saíron ao seu encontro con tambores e instrumentos de música e moitas armas.
40 Entón Ionatán e os que estaban con el levantáronse contra eles do lugar onde estaban nunha emboscada, e matáronos de tal xeito que moitos caeron mortos, e o resto fuxiu ao monte, e levaron a todos. o seu botín.
41 Así o matrimonio converteuse en loito, e o ruído da súa melodía en lamento.
42Entón, cando vingaron por completo o sangue do seu irmán, volveron de novo á marisma do Xordán.
43 Cando Báquides soubo isto, chegou o sábado á beira do Xordán cun gran poder.
44 Entón Ionatán díxolle á súa compaña: "Subemos agora e loitamos pola nosa vida, porque hoxe non nos acompaña como antes.
45 Pois velaquí, a batalla está diante de nós e detrás de nós, e as augas do Xordán por este lado e por outro, a marisma e o bosque igualmente, nin hai lugar para que nos desviemos.
46 Por iso clamades agora ao ceo, para que sexades librados da man dos vosos inimigos.
47 Con iso uníronse á batalla, e Ionatán estendeu a súa man para derrotar a Báquides, pero el volveuse atrás del.
48 Entón Ionatán e os que estaban con el saltaron ao Xordán e pasaron nadando ata a outra beira, pero o outro non pasou o Xordán ata eles.
49Entón morreron da banda de Báquides aquel día uns mil homes.
50 Despois Báquides volveu a Xerusalén e reparou as cidades fortes de Xudea; o castro de Xericó, Emaús, Bethorón, Betel, Tamnatha, Faratón e Tafón, estes reforzou con murallas altas, con portas e con reixas.
51 E puxo neles unha guarnición, para que puidesen facer malicia sobre Israel.
52 Fortificou tamén a cidade de Betsur, Gazera e a torre, e puxo nelas forzas e provisión de víveres.
53 Ademais, tomou como reféns os fillos dos xefes do país e púxoos na torre de Xerusalén para ser gardados.

54 Ademais, no ano cento cincuenta e terceiro, no segundo mes, Alcimo mandou derrubar o muro do patio interior do santuario; derrubou tamén as obras dos profetas
55 E cando comezou a derrubar, xa naquel tempo Alcimo estaba atormentado, e as súas empresas obstaculizadas: porque tiña a boca tapada e foi preso de parálise, de modo que xa non podía falar nada nin dar ordes. a súa casa.
56 Entón Alcimo morreu nese momento con gran tormento.
57 Cando Báquides viu que Alcimo morrera, volveu onda o rei, e despois a terra de Xudea estivo en repouso dous anos.
58 Entón todos os impíos celebraron un concilio e dixeron: "Velaí, Ionatán e a súa compañía están tranquilos e moran sen preocupacións; agora, por iso, traeremos aquí a Báquides, que os levará a todos nunha noite".
59 Así que foron e consultaron con el.
60 Entón saíu, e veu cun gran exército, e enviou cartas en segredo aos seus seguidores en Xudea para que collesen a Ionatán e aos que estaban con el, pero non puideron, porque eles coñecían o seu consello.
61 Polo que colleron dos homes do país, que eran autores daquela maldade, unhas cincuenta persoas e matáronos.
62 Despois, Ionatán, Simón e os que estaban con el, leváronos a Betbasí, que está no deserto, e repararon a súa deterioración e fortaleceron.
63 O que Báquides soubo, reuniu todo o seu exército e mandou avisar aos de Xudea.
64 Entón foi e puxo sitio a Betbasí; e loitaron contra ela unha longa tempada e fixeron máquinas de guerra.
65 Pero Ionatán deixou na cidade ao seu irmán Simón e saíu el mesmo ao campo, e con certo número saíu.
66 E derrotou a Odonarques e aos seus irmáns e aos fillos de Phasiron na súa tenda.
67 E cando comezou a matalos e subiu coas súas forzas, Simón e a súa compañía saíron da cidade e queimaron as máquinas da guerra.
68 E loitaron contra Báquides, quen estaba desconcertado por eles, e aflixironlle moito, porque o seu consello e traballo foron en balde.
69 Polo que estaba moi enfadado cos homes malvados que lle deron consello para vir ao país, xa que matou a moitos deles e propúxose volver ao seu propio país.
70 Cando Ionatán soubo diso, envioulle embaixadores para facer as paces con el e entregarlles os prisioneiros.
71 Cousa que aceptou e fixo segundo as súas demandas, e xuroulle que nunca lle faría dano en todos os días da súa vida.
72 Xa que logo, cando lle restituíu os prisioneiros que levara antes da terra de Xudea, volveu e foise á súa terra, e xa non chegou ás súas fronteiras.
73 Así cesou a espada de Israel; pero Ionatán morou en Macmas e comezou a gobernar o pobo; e destruíu os impíos de Israel.

CAPÍTULO 10

1 No ano cento sesenta, Alexandre, o fillo de Antíoco, chamado Epífanes, subiu e levou a Ptolemaida, pois o pobo o recibiu, polo que reinou alí.
2 Cando o rei Demetrio soubo isto, reuniu un exército moi grande e saíu contra el para loitar.
3 Ademais, Demetrio envioulle cartas a Ionatán con palabras amorosas, polo que o engrandecía.
4Porque dixo: Fagamos primeiro as paz con el, antes de que se xunte con Alexandre contra nós.
5 Se non, lembrará todos os males que fixemos contra el, contra os seus irmáns e contra o seu pobo.
6 Polo tanto, deulle autoridade para reunir un exército e proporcionarlle armas para axudarlle na batalla; tamén mandou que lle entregasen os reféns que había na torre.
7Entón Ionatán chegou a Xerusalén e leu as cartas ante todo o pobo e os que estaban na torre:
8 Os cales tiveron moito medo cando souberon que o rei lle dera autoridade para reunir un exército.
9 Entón os da torre entregaron os seus reféns a Ionatán, e este entregoullos aos seus pais.
10 Feito isto, Ionatán instalouse en Xerusalén e comezou a construír e reparar a cidade.
11 E mandou aos obreiros construír as murallas e o monte Sión e arredores con pedras cadradas para fortificar; e así o fixeron.
12 Entón os estranxeiros que estaban nas fortalezas que construíra Báquides fuxiron;
13 De tal xeito que cada un deixou o seu lugar e marchou ao seu país.
14 Só en Betsur quedaron quietos algúns dos que abandonaran a lei e os mandamentos, porque era o seu lugar de refuxio.
15 Cando o rei Alexandre escoitou as promesas que Demetrio lle enviara a Ionatán, cando tamén lle contaron as batallas e os feitos nobres que el e os seus irmáns fixeran, e as penas que sufriran.
16 El dixo: "Atoparemos outro home así? agora por iso faremos del o noso amigo e confederado.
17 Sobre isto escribiu unha carta e envioulla, segundo estas palabras, dicindo:
18 O rei Alexandre envíalle un saúdo ao seu irmán Ionatán:
19 Oímos falar de ti, que es un home de gran poder e que mereces ser o noso amigo.
20 Por iso, hoxe en día ordenamos que sexas o sumo sacerdote da túa nación e que te chamen amigo do rei; (e con iso envioulle unha túnica de púrpura e unha coroa de ouro:) e esíxenche que tomes a nosa parte e manteñas amizade connosco.
21 Así que no sétimo mes do ano cento sesenta, na festa dos tabernáculos, Ionatán puxo o manto santo, reuniu as forzas e proporcionou moita armadura.
22 O que Demetrio oíu, lamentouse moito e dixo:
23 Que fixemos para que Alexandre nos impedira facer amizade cos xudeus para fortalecerse?
24 Tamén lles escribirei palabras de alento e prometereilles dignidades e agasallos, para que reciba a súa axuda.
25 Polo tanto, mandoulles dicir: O rei Demetrio envía un saúdo ao pobo dos xudeus:
26 Aínda que mantiñades alianzas connosco e continuastes na nosa amizade, sen unirvos cos nosos inimigos, oímos isto e estamos contentos.
27 Xa que logo, seguides sendo fieis connosco, e ben vos recompensaremos polas cousas que facedes pola nosa parte.
28 E concederache moitas inmunidades e darache recompensas.
29 E agora vos libre, e por vós libero a todos os xudeus dos tributos, dos costumes do sal e dos impostos da coroa.
30 E do que me corresponde recibir a terceira parte ou a semente e a metade do froito das árbores, soltoo dende hoxe en diante, para que non sexan tomados da terra de

Xudea nin dos tres gobernos que se lle engaden desde o país de Samaria e Galilea, desde hoxe en diante para sempre.
31 Que tamén sexa Xerusalén santa e libre, cos seus límites, tanto de décimos como de tributos.
32 E en canto á torre que está en Xerusalén, cedo a autoridade sobre ela e dou ao sumo sacerdote para que poña nela os homes que elixa para gardala.
33 Ademais, puxen libremente en liberdade a todos os xudeus que foron levados cativos da terra de Xudea a calquera parte do meu reino, e quero que todos os meus oficiais lles perdan os tributos ata do seu gando.
34 Ademais, quero que todas as festas, os sábados, as lúas novas, os días solemnes, os tres días anteriores á festa e os tres días posteriores á festa sexan todos de inmunidade e liberdade para todos os xudeus do meu reino.
35 Tampouco ninguén terá autoridade para entrometerse ou molestar a ningún deles en ningún asunto.
36 Ademais, quero que entre as forzas do rei se enrole uns trinta mil homes xudeus, a quen se lles dará a paga, como corresponde a todas as forzas do rei.
37 E algúns deles serán colocados nas fortalezas do rei, dos cales tamén se encargarán algúns dos asuntos do reino, que son de confianza: e quero que os seus xefes e gobernadores sexan propios e vivan despois as súas propias leis, tal como o mandou o rei na terra de Xudea.
38 E respecto dos tres gobernos que se engaden a Xudea desde o país de Samaria, únense a Xudea, para que sexan considerados baixo un, nin obrigados a obedecer outra autoridade que a do sumo sacerdote.
39 En canto a Ptolemaida e a súa terra, dou como agasallo gratuíto ao santuario de Xerusalén para os gastos necesarios do santuario.
40 Ademais dou cada ano quince mil siclos de prata das contas do rei dos lugares correspondentes.
41 E todo o excedente, que os oficiais non pagaron como antes, a partir de agora será destinado ás obras do templo.
42 Ademais disto, os cinco mil siclos de prata que sacaron dos usos do templo das contas ano por ano, mesmo esas cousas serán liberadas, porque pertencen aos sacerdotes que ministran.
43 E os que foxen ao templo de Xerusalén, ou estean dentro das súas liberdades, debendo co rei ou por calquera outro asunto, que estean en liberdade e todo o que teñan no meu reino.
44Tamén para a construción e reparación das obras do santuario darase conta dos gastos do rei.
45 Si, e para a construción dos muros de Xerusalén e o seu fortalecemento ao redor, os gastos serán dados con cargo ás contas do rei, así como tamén para a construción dos muros en Xudea.
46 Cando Ionatán e o pobo escoitaron estas palabras, non lles deron crédito nin as recibiron, porque se acordaron do gran mal que fixera en Israel; pois os aflixira moi dorido.
47 Pero con Alexandre estiveron moi satisfeitos, porque era o primeiro que lles suplicaba a verdadeira paz, e sempre estiveron con el.
48Entón o rei Alexandre reuniu grandes tropas e acampou fronte a Demetrio.
49 E despois de que os dous reis se uniron á batalla, o exército de Demetrio fuxiu, pero Alexandre seguíao e venceu contra eles.
50 E continuou a batalla moi dura ata que se poñía o sol, e aquel día morreu Demetrio.
51 Despois Alexandre enviou embaixadores a Ptolomeo, rei de Exipto, con esta mensaxe:
52 Xa que volvín ao meu reino, sento no trono dos meus proxenitores, obtiven o dominio, derroquei a Demetrio e recuperei o noso país;
53 Pois despois de que eu combatín con el, tanto el como o seu exército quedaron desconcertados por nós, de modo que nos sentamos no trono do seu reino.
54 Agora, pois, fagamos unha alianza de amizade e dáme agora a túa filla por muller;
55 Entón o rei Ptolomeo respondeu: "Feliz sexa o día en que voltaches á terra dos teus pais e sentaste no trono do seu reino".
56 E agora farei contigo, como escribiches: atópase, pois, en Ptolemaida, para que nos vexamos; pois casarei contigo á miña filla segundo o teu desexo.
57Entón Ptolomeo saíu de Exipto coa súa filla Cleopatra, e chegaron a Ptolemaida no ano cento sesenta e segundo.
58 Onde o encontrou o rei Alexandre, deulle a súa filla Cleopatra, e celebrou o seu casamento en Ptolemaida con gran gloria, como son os reis.
59 Agora o rei Alexandre escribira a Ionatán para que viñese ao seu encontro.
60 O que entón foi honradamente a Ptolemaida, onde se atopou cos dous reis e deulles prata e ouro e moitos agasallos a eles e aos seus amigos, e atopou gracia ante os seus ollos.
61 Naquel tempo xuntáronse contra el algúns pestilentes de Israel, homes de vida perversa, para acusalo, pero o rei non quixo escoitalos.
62 Si máis que iso, o rei mandou quitar as súas vestimentas e vestilo de púrpura: e así o fixeron.
63 E fíxoo sentar só e díxolles aos seus príncipes: "Ide con el no medio da cidade e proclamade que ninguén se queixa contra el de ningún asunto e que ninguén o moleste por ningún motivo. .
64 Agora ben, cando os seus acusadores viron que era honrado segundo a proclamación e que estaba vestido de púrpura, fuxiron todos.
65 Así que o rei honrouno e escribiuno entre os seus principais amigos e fíxoo duque e partícipe do seu dominio.
66 Despois Ionatán volveu a Xerusalén con paz e alegría.
67 Ademais no; O ano cento sesenta e quinto veu Demetrio, fillo de Demetrio, de Creta á terra dos seus pais.
68 O que o rei Alexandre soubo dicir, lamentouse ben e volveu a Antioquía.
69 Entón Demetrio designou a Apolonio gobernador de Celosiria seu xeneral, quen reuniu un gran exército e acampou en Iamnia, e mandou dicir ao sumo sacerdote Ionatán:
70 Ti só te levantas contra nós, e ríenme de min por ti, e reprochan.
71 Agora ben, se confías nas túas propias forzas, baixa ata nós ao campo da chaira, e alí probemos o asunto xuntos, porque comigo está o poder das cidades.
72 Pregunta e aprende quen son eu e os demais que participan na nosa parte, e diránche que o teu pé non pode fuxir na súa terra.
73 Xa que logo non poderás soportar os cabaleiros e un poder tan grande na chaira, onde non hai nin pedra nin sílex, nin lugar onde fuxir.

74 Entón, cando Ionatán escoitou estas palabras de Apolonio, emocionouse e, escollendo dez mil homes, saíu de Xerusalén, onde o atopou o seu irmán Simón para axudarlle.
75 E plantou as súas tendas contra Iope. os de Iope pechárono da cidade, porque Apolonio tiña alí unha guarnición.
76 Entón Ionatán púxoa cerco, e os da cidade deixárono entrar por medo.
77 Cando o soubo Apolonio, colleu tres mil xinetes, cun gran exército de labeiras, e foi ata Azoto coma un que viaxaba, e con iso sacouno á chaira. porque tiña un gran número de cabaleiros, nos que puxo a súa confianza.
78 Entón Ionatán seguiuno ata Azoto, onde os exércitos se uniron á batalla.
79 Agora Apolonio deixara emboscado a mil cabaleiros.
80 E Ionatán soubo que detrás del había unha emboscada; porque rodearan o seu anfitrión e lanzaran dardos á xente dende a mañá ata a noite.
81 Pero o pobo detívose, como lles mandara Ionatán, e así os cabalos dos inimigos estaban cansos.
82 Entón sacou a Simón o seu exército e púxoos contra os labeos, (porque os cabaleiros estaban esgotados) que estaban desconcertados por el e fuxiron.
83 Tamén os xinetes, esparexidos polo campo, fuxiron a Azoto e entraron en Betdagón, o templo do seu ídolo, en busca de seguridade.
84 Pero Ionatán prendeu lume a Azoto e ás cidades que o rodean, e levou o seu botín; e o templo de Dagón, cos que fuxiron nel, ardeu con lume.
85 Así foron queimados e asasinados coa espada preto de oito mil homes.
86 E de alí, Ionatán retirou o seu exército e acampou contra Ascalón, onde saíron os homes da cidade e atopáronse con el con gran pompa.
87 Despois disto, Ionatán e o seu exército volveu a Xerusalén, tendo algún botín.
88 Cando o rei Alexandre escoitou estas cousas, honrou aínda máis a Ionatán.
89 E envioulle unha fibela de ouro, como se lle debe dar aos que son do sangue do rei: deulle tamén Acarón cos seus lindeiros en posesión.

CAPÍTULO 11

1 E o rei de Exipto reuniu un gran exército, como a area que está á beira do mar, e moitos barcos, e andou por enganos para conseguir o reino de Alexandre e unilo ao seu.
2 Entón fixo a súa viaxe a España de xeito pacífico, así como as cidades abríronlle e atoparon con el, pois o rei Alexandre mandoulles que o fixesen, porque era o seu cuñado.
3 Cando Ptolomeo entraba nas cidades, puxo en cada unha delas unha guarnición de soldados para que as gardasen.
4 E cando se achegou a Azoto, mostráronlle o templo de Dagón que foi queimado, e Azoto e os seus arrabaldes que foron destruídos, e os corpos que foron arroxados e os que el queimara na batalla; pois fixeran moreas deles polo camiño por onde debía pasar.
5 Tamén dixéronlle ao rei todo o que fixera Ionatán, para culpalo, pero o rei calou.
6Entón Ionatán atopouse co rei con gran pompa en Iope, onde se saudaron e aloxáronse.
7 Despois Ionatán, cando foi co rei ao río chamado Eleutero, volveu a Xerusalén.
8 Xa que logo, o rei Tolomeo, despois de conseguir o dominio das cidades á beira do mar ata Seleucia na costa do mar, imaxinaba consellos malvados contra Alexandre.
9Entón enviou embaixadores ao rei Demetrio, dicíndolle: "Ven, fagamos unha liga entre nós, e dareiche a miña filla que ten Alexandre, e ti reinarás no reino de teu pai.
10 Porque me arrepinto de que lle dei a miña filla, porque el quería matarme.
11 Así o calumniou, porque desexaba o seu reino.
12 Por iso quitoulle a súa filla e deulla a Demetrio, e abandonou a Alexandre, para que o seu odio fose coñecido.
13 Entón Ptolomeo entrou en Antioquía, onde puxo dúas coroas sobre a súa cabeza, a coroa de Asia e a de Exipto.
14No medio tempo estaba o rei Alexandre en Cilicia, porque os que habitaban neses lugares se sublevaron del.
15 Pero cando Alexandre soubo isto, veu á guerra contra el; entón o rei Tolomeo sacou o seu exército, o encontrou cun poderoso poder e fíxoo fuxir.
16 Alexandre fuxiu alí a Arabia para ser defendido; pero o rei Ptolomeo foi exaltado:
17 Pois o árabe Zabdiel quitoulle a cabeza a Alexandre e enviouna a Ptolomee.
18 O rei Ptolomeo tamén morreu ao terceiro día, e os que estaban nas fortalezas foron asasinados uns dos outros.
19 Deste xeito, Demetrio reinou no ano cento sesenta e sete.
20Ao mesmo tempo, Ionatán reuniu aos que estaban en Xudea para tomar a torre que había en Xerusalén, e fixo contra ela moitas máquinas de guerra.
21Entón viñeron persoas impías, que odiaban ao seu propio pobo, dirixíronse ao rei e dixéronlle que Ionatán asediaba a torre.
22 Cando o soubo, enfadouse, e inmediatamente se afastando, chegou a Ptolemaida e escribiu a Ionatán que non asediase a torre, senón que viñese falar con el en Ptolemaida con moita présa.
23 Non obstante, Ionatán, ao oír isto, mandou asedialo aínda; e escolleu algúns dos anciáns de Israel e dos sacerdotes, e púxose en perigo;
24 E colleu prata e ouro e vestidos e diversos agasallos, e foi a Ptolemaida ao rei, onde atopou gracia aos seus ollos.
25 E aínda que algúns impíos do pobo se queixaran contra el,
26Pero o rei rogouno como fixeran antes os seus antecesores, e proclamouno á vista de todos os seus amigos.
27 E confirmouno no sumo sacerdocio e en todas as honras que tiña antes, e deulle preeminencia entre os seus principais amigos.
28 Entón Ionatán pediulle ao rei que liberase Xudea de tributos, como tamén os tres gobernos, co país de Samaria; e prometeulle trescentos talentos.
29 O rei aceptou, e escribiu cartas a Ionatán sobre todas estas cousas deste xeito:
30 O rei Demetrio envíalle un saúdo ao seu irmán Ionatán e á nación dos xudeus:
31 Enviámosvos aquí unha copia da carta que lle escribimos ao noso curmán Lastenes sobre vós, para que a vexades.
32 O rei Demetrio envíalle un saúdo ao seu pai Lastenes:
33 Estamos decididos a facer o ben ao pobo dos xudeus, que son os nosos amigos, e a cumprir os pactos connosco, pola súa boa vontade connosco.

34 Polo tanto, ratificamoslles as fronteiras de Xudea, cos tres gobernos de Apherema, Lydda e Ramathem, que se engaden a Xudea desde o país de Samaria, e todo o que lles corresponde, para todos os que sacrifican en Xerusalén, en lugar dos pagos que o rei recibía deles anualmente antes dos froitos da terra e das árbores.
35 E en canto a outras cousas que nos pertencen, dos décimos e costumes que nos pertencen, como tamén os salinas e os impostos da coroa, que se nos deben, descartámolos de todos para o seu alivio.
36 E nada deste será revogado dende este momento para sempre.
37 Agora, pois, mira que fas unha copia destas cousas e que se lle entregue a Ionatán e que se poña sobre o monte santo nun lugar visible.
38 Despois disto, cando o rei Demetrio viu que a terra estaba tranquila diante del e que non se opuxo resistencia contra el, enviou todas as súas forzas, cada un ao seu lugar, agás algunhas bandas de estraños, dos que reunira. as illas dos pagáns: polo que todas as forzas dos seus pais odiaron.
39Ademais, houbo un Trifón, que xa fora de Alexandre, que, ao ver que todo o exército murmuraba contra Demetrio, foi a Simalcuo o árabe que criou a Antíoco, fillo novo de Alexandre.
40 E impúxolle que lle entregase a este novo Antíoco, para que reinase en lugar de seu pai. El contoulle, polo tanto, todo o que fixera Demetrio e como os seus guerreiros estaban inimigos del, e alí permaneceu moito tempo. tempada.
41 Mentres tanto, Ionatán mandou ao rei Demetrio que botase fóra de Xerusalén os da torre e tamén os das fortalezas, porque loitaron contra Israel.
42 Demetrio mandou dicirlle a Ionatán: "Non só farei isto por ti e polo teu pobo, senón que honrarei moito a ti e á túa nación, se hai ocasión".
43 Agora ben, xa que logo, farás ben se me envias homes para que me axuden; porque todas as miñas forzas desapareceron de min.
44 Entón Ionatán envioulle a Antioquía tres mil homes fortes.
45 Con todo, os da cidade xuntáronse no medio da cidade, en número de cento vinte mil homes, e querían matar ao rei.
46 Polo que o rei fuxiu á corte, pero os da cidade gardaban os pasadizos da cidade e comezaron a loitar.
47 Entón o rei pediu auxilio aos xudeus, que acudiron a el dunha vez e, dispersándose pola cidade, mataron aquel día na cidade ata un número de cen mil.
48 Tamén prenderon lume na cidade, recolleron moito botín aquel día e libraron ao rei.
49Entón, cando os da cidade viron que os xudeus tiñan a cidade como eles quixeron, a súa coraxe diminuíu;
50 Concédenos a paz e que os xudeus cesen de atacarnos a nós e á cidade.
51 Con iso botaron as súas armas e fixeron a paz; e os xudeus foron honrados ante os ollos do rei e os que estaban no seu reino; e volveron a Xerusalén, tendo un gran botín.
52 Así que o rei Demetrio sentou no trono do seu reino, e a terra estaba tranquila diante del.
53 Con todo, disimulaba todo o que falaba, e apartouse de Ionatán, nin o recompensou segundo os beneficios que recibira del, senón que o turbaba moito.
54 Despois volveu Trifón e con el o neno Antíoco, quen reinou e foi coroado.
55 Entón xuntáronse ante el todos os homes de guerra que Demetrio apartara, e loitaron contra Demetrio, que deu as costas e fuxiu.
56 Ademais Trifón colleu os elefantes e gañou Antioquía.
57 Naquel tempo, o mozo Antíoco escribiu a Ionatán, dicindo: Confírmote no sumo sacerdocio e nomeote gobernador dos catro gobernos e para que sexas un dos amigos do rei.
58 Por iso envioulle vasos de ouro para que o serviran, e deulle permiso para beber de ouro e para que se vestise de púrpura e puxese unha fibela de ouro.
59 Tamén fixo capitán ao seu irmán Simón dende o lugar chamado Escaleira de Tiro ata as fronteiras de Exipto.
60 Entón Ionatán saíu e pasou polas cidades de alén das augas, e todas as forzas de Siria xuntáronse ante el para axudalo.
61 De onde foi a Gaza, pero os de Gaza pecháronо; polo que a cercouna, queimou os seus arrabaldes con lume e estragounos.
62 Despois, cando os de Gaza suplicaron a Ionatán, fixo a paz con eles e tomou como reféns os fillos dos seus xefes e envíounos a Xerusalén e pasou polo país ata Damasco.
63 Cando Ionatán soubo que os príncipes de Demetrio chegaron a Cades, que está en Galilea, cun gran poder, coa intención de expulsalo do país,
64 Foi ao seu encontro e deixou no campo ao seu irmán Simón.
65Entón Simón acampou contra Betsur e loitou contra ela durante moito tempo, e pechouno:
66 Pero eles desexaban ter paz con el, cousa que lles concedeu, e despois expulsounos de alí, tomaron a cidade e puxo nela unha guarnición.
67 En canto a Ionatán e o seu exército, acamparon nas augas de Xenesar, desde onde pola mañán os dirixíron á chaira de Nasor.
68 E velaquí, a tropa de estranxeiros atopáronse con eles na chaira, quen, tendolle unha emboscada nas montañas, viñeron contra el.
69 Entón, cando os emboscados saíron dos seus lugares e se uniron á batalla, todos os que estaban ao lado de Ionatán fuxiron;
70 Polo que non quedou ningún deles, agás Matatías, fillo de Abxalom, e Xudas, fillo de Calphi, os xefes do exército.
71 Entón Ionatán rasgou as súas roupas, botou terra sobre a súa cabeza e orou.
72 Despois volveuse á batalla, púxoos á fuxida, e así fuxiron.
73 Agora ben, cando os seus propios homes que fuxiron viron isto, volveron cara a el e con el perseguironnos ata Cades, ata as súas propias tendas, e alí acamparon.
74 Aquel día morreron entre as nacións uns tres mil homes, pero Ionatán volveu a Xerusalén.

CAPÍTULO 12

1 Cando Ionatán viu que o tempo lle serviu, escolleu algúns homes e envíounos a Roma, para confirmar e renovar a amizade que tiñan con eles.
2 Tamén enviou cartas aos lacedemonios e a outros lugares co mesmo propósito.
3 Entón foron a Roma e entraron no Senado e dixeron: "O sumo sacerdote Ionatán e o pobo dos xudeus enviáronnos a

vós, para que renovarades a amizade e a alianza que tiñas con eles". , como noutro tempo.
4 Sobre isto, os romanos déronlles cartas aos gobernadores de todos os lugares para que os levasen pacíficamente á terra de Xudea.
5 E esta é a copia das cartas que Ionatán escribiu aos lacedemonios:
6 O sumo sacerdote Ionatán, os anciáns da nación, os sacerdotes e o resto dos xudeus, envíanlle un saúdo aos seus irmáns lacedemonios:
7 En tempos pasados foron enviadas cartas ao sumo sacerdote Onías de Darío, quen entón reinaba entre vós, para indicar que vós sodes os nosos irmáns, como especifica a copia aquí aprobada.
8 Nese momento Onías rogou ao embaixador que foi enviado honradamente e recibiu as cartas nas que se facía declaración da liga e da amizade.
9Por iso tamén nós, aínda que non necesitamos nada destas cousas, que temos nas nosas mans os libros santos das Escrituras para consolarnos,
10 Non obstante, tentamos enviarvos para renovar a fraternidade e a amizade, para que non nos convertamos completamente en estraños para vós, porque hai moito tempo que nos enviastes.
11 Por iso, en todo momento, tanto nas nosas festas como noutros días convenientes, recordámonos de ti nos sacrificios que ofrecemos e nas nosas oracións, segundo a razón e como nos convén pensar nos nosos irmáns:
12 E estamos contentos coa túa honra.
13En canto a nós mesmos, tivemos grandes problemas e guerras por todas partes, pois os reis que nos rodean loitaron contra nós.
14 Non obstante, non seremos molestos para ti, nin para outros dos nosos compañeiros e amigos, nestas guerras:
15 Porque temos axuda do ceo que nos socorre, así como somos librados dos nosos inimigos, e os nosos inimigos son derribados.
16 Por iso escollemos a Númenio, fillo de Antíoco, e a Antípatro, fillo de Xasón, e enviámolos aos romanos para renovar a amizade que tiñamos con eles e a antiga liga.
17 Tamén lles mandamos que fosen a vós, que saudaran e vos entregaran as nosas cartas sobre a renovación da nosa fraternidade.
18 Polo que agora faredes ben en darnos unha resposta a iso.
19 E esta é a copia das cartas que enviou Oniares.
20 Areo, rei dos Lacedemonios, ao sumo sacerdote Onías, saúdo:
21 Atópase por escrito que os lacedemonios e os xudeus son irmáns e que son da raia de Abraham:
22 Agora ben, xa que isto coñecemos, faredes ben en escribirnos sobre a vosa prosperidade.
23 Volvemos a escribirche que o teu gando e bens son dos nosos, e dos nosos son dos teus. Por iso, mandamos aos nosos embaixadores que che informen deste xeito.
24 Cando Ionatán soubo que os príncipes de Demebio viñeron para loitar contra el cun exército máis grande que antes,
25 Partiu de Xerusalén e atopounos con eles na terra de Amathis, porque non lles deu tregua para entrar no seu país.
26 Tamén enviou espías ás súas tendas, que volveron e díxolle que estaban designados para vir sobre eles durante a noite.
27 Xa que logo, cando o sol se puña, Ionatán mandou aos seus homes que vixiaran e que estivesen en armas, para que toda a noite estivesen preparados para loitar; tamén enviou centinelas arredor do exército.
28 Pero cando os adversarios souberon que Ionatán e os seus homes estaban preparados para a batalla, temeron e estremeceron no seu corazón e acenderon lume no seu campamento.
29 Con todo, Ionatán e a súa compañía non souberon iso ata a mañá, porque viron acesas as luces.
30 Entón Ionatán perseguiunos, pero non os alcanzou, porque pasaron o río Eleutero.
31 Xa que logo, Ionatán volveuse cara aos árabes, que se chamaban zabadeos, e bateunos e colleu o seu botín.
32E saíndo de alí, chegou a Damasco e pasou por todo o país.
33 Simón tamén saíu e pasou polo país ata Ascalón, e as fortalezas que estaban alí contiguas, de onde se desviou para Jope e gañouna.
34 Porque oíra que entregarían a presa aos que tomaron parte de Demetrio; polo que puxo alí unha guarnición para gardalo.
35 Despois disto, Ionatán volveu a casa e, reunindo os anciáns do pobo, consultoulles sobre a construción de fortalezas en Xudea.
36 E elevando as murallas de Xerusalén, e levantando un gran monte entre a torre e a cidade, para separala da cidade, para que quedara só, para que os homes non puidesen vender nin mercar nela.
37 Sobre isto xuntáronse para edificar a cidade, xa que parte da muralla cara ao regato do lado leste estaba derrubada, e repararon a que se chamaba Cafenata.
38 Simón tamén puxo a Adida en Sefela, e fortaleceo con portas e reixas.
39 E Trifón foi para conquistar o reino de Asia e matar o rei Antíoco, para poñer a coroa sobre a súa propia cabeza.
40 Con todo, tiña medo de que Ionatán non o tolerase e que loitase contra el; por iso buscou o xeito de tomar Ionatán para matalo. Entón partiu e chegou a Betsán.
41 Entón Ionatán saíu ao seu encontro con corenta mil homes escollidos para a batalla, e chegou a Betsán.
42 Cando Trifón viu que Ionatán chegaba con tanta forza, non se atreveu a estirar a man contra el;
43 Pero recibiuno con honra e encomendouno a todos os seus amigos, deulle agasallos e mandou aos seus homes de guerra que lle fosen tan obedientes como a si mesmo.
44 Tamén díxolle a Ionatán: "¿Por que levaches a todo este pobo a tantas dificultades, xa que non hai guerra entre nós?
45 Polo tanto, mándaos de novo á casa e escolle algúns homes para que che agarden, e ven comigo a Ptolemaida, porque eu darei a ti, e o resto das fortalezas e forzas, e todos os que teñan o seu cargo. en canto a min, volverei e marcharei: porque esta é a causa da miña chegada.
46 Entón Ionatán, crendo nel, fixo o que lle mandaba, e despediu o seu exército, que foi á terra de Xudea.
47 E consigo non retivo máis que tres mil homes, dos cales enviou dous mil a Galilea, e mil foron con el.
48 En canto Ionatán entrou en Ptolemaida, os de Ptolemaida pecharon as portas e levárono, e mataron a espada a todos os que viñan con el.
49Entón enviou a Trifón unha tropa de labeiras e cabaleiros a Galilea e á gran chaira, para destruír toda a compañía de Ionatán.

50 Pero cando souberon que Ionatán e os que estaban con el foron tomados e asasinados, alentáronse uns a outros; e foron xuntos, preparados para loitar.
51 Polo tanto, os que os perseguían, entendendo que estaban preparados para loitar polas súas vidas, volveron atrás.
52 Entón todos chegaron á terra de Xudea en paz, e alí choraron a Ionatán e os que estaban con el, e tiveron moito medo; polo que todo Israel fixo grandes lamentos.
53 Entón todos os pagáns que estaban ao redor procuraron destruílos, porque dicían: Non teñen capitán nin ninguén que os axude.

CAPÍTULO 13

1 Cando Simón soubo que Trifón reunira un gran exército para invadir a terra de Xudea e destruíla,
2 E viu que o pobo estaba con gran tremor e medo, subiu a Xerusalén e reuniu o pobo.
3 E exhortáballes: "Vós mesmos sabedes que grandes cousas fixemos eu, os meus irmáns e a casa de meu pai polas leis e o santuario, tamén as batallas e as tribulacións que vimos".
4 Polo que morreron todos os meus irmáns por amor de Israel, e quedo eu só.
5 Agora ben, está lonxe de min que perdoe a miña propia vida en calquera momento de angustia, porque non son mellor que os meus irmáns.
6 Sen dúbida, vingarei a miña nación, o santuario, as nosas mulleres e os nosos fillos, porque todos os pagáns están reunidos para destruírnos de moi malicia.
7En canto o pobo escoitou estas palabras, o seu espírito reviviu.
8 E eles responderon a gran voz: "Ti serás o noso xefe en lugar de Xudas e Ionatán, teu irmán".
9 Pelexa as nosas batallas, e todo o que nos mandes, iso faremos.
10 Entón, reuniu a todos os homes de guerra e apresurouse a rematar os muros de Xerusalén e fortificouna arredor.
11 Tamén enviou a Iotatán, fillo de Absalón, e con el un gran poder, a Iope, quen expulsou aos que estaban alí alí permaneceron nela.
12 Entón Trifón partiu de Ptolemao cun gran poder para invadir a terra de Xudea, e Ionatán estaba con el na súa custodia.
13 Pero Simón puxo as súas tendas en Adida, fronte á chaira.
14 Cando Trifón soubo que Simón se levantou en lugar do seu irmán Ionatán e quería loitar con el, envioulle mensaxeiros dicindo:
15 Aínda que temos a Ionatán, teu irmán, preso, é polo diñeiro que debe co tesouro do rei, polo negocio que lle foi encomendado.
16 Xa que logo, envía agora cen talentos de prata e dous dos seus fillos como reféns, para que cando estea en liberdade non se rebele contra nós, e soltámolo.
17 Entón Simón, aínda que se decatou de que lle falaban engañosamente, enviou o diñeiro e os fillos, para que non se provocase un gran odio contra o pobo.
18 Quen podería dicir: "Porque eu non lle mandei o diñeiro nin os fillos, xa que morreu Ionatán".
19Entón envioulles os fillos e os cen talentos, pero Trifón disimulou nin deixou ir a Ionatán.
20 Despois disto veu Trifón para invadir a terra e destruíla, dándolle voltas polo camiño que leva a Adora; pero Simón e o seu exército marcharon contra el por todos os lugares, onde fose.
21 Agora ben, os que estaban na torre enviaron mensaxeiros a Trifón, para que apresurase a súa chegada polo deserto e lles enviase víveres.
22 Polo que Trifón preparou a todos os seus cabaleiros para que viñesen aquela noite, pero caeu unha neve moi grande, polo que non chegou. Entón partiu e chegou ao país de Galaad.
23 E cando chegou a Bascama matou a Ionatán, que estaba alí enterrado.
24 Despois volveu Trifón e foise á súa terra.
25 Entón enviou Simón a coller os ósos do seu irmán Ionatán e enterralos en Modín, a cidade dos seus pais.
26 E todo Israel fixo grandes lamentos por el e chorou por el durante moitos días.
27 Simón construíu tamén un monumento sobre o sepulcro do seu pai e dos seus irmáns, e levantouno á vista, con pedra labrada por detrás e por diante.
28 Ademais levantou sete pirámides, unha contra outra, para o seu pai, a súa nai e os seus catro irmáns.
29 E neles fixo astutos artificios, sobre os cales puxo grandes alicerces, e sobre os alicerces fixo todas as súas armaduras para unha memoria perpetua, e coas armaduras esculpidas navíos, para que fosen vistos de todos os que navegan no mar. .
30 Este é o sepulcro que fixo en Modín, e aínda está en pé ata hoxe.
31E Trifón tratou de engano co mozo rei Antíoco e matouno.
32 E reinou no seu lugar e coroouse a si mesmo rei de Asia e trouxo unha gran calamidade sobre a terra.
33 Entón Simón construíu as fortalezas de Xudea, e cercounas con torres altas, grandes murallas, portas e reixas, e puxo nelas víveres.
34Ademais, Simón escolleu homes e enviou ao rei Demetrio para que lle dera inmunidade á terra, porque o único que fixo Trifón foi estragar.
35 A quen respondeu o rei Demetrio e escribiu deste xeito:
36 O rei Demetrio envía un saúdo ao sumo sacerdote Simón e amigo dos reis, así como aos anciáns e á nación dos xudeus:
37 Recibimos a coroa de ouro e a túnica escarlata que nos enviastes, e estamos preparados para facer unha paz firme convosco, si, e para escribir aos nosos oficiais para confirmar as inmunidades que concedemos.
38 E calquera pacto que fixemos contigo manterase; e as fortalezas que construíches, serán túas.
39 En canto a calquera descoido ou falta cometida ata o día de hoxe, perdoámolo, e tamén o imposto da coroa que nos debedes; e se houbese algún outro tributo pagado en Xerusalén, non se pagará máis.
40 E mira quen hai entre vós para estar na nosa corte, que sexa inscrito, e que haxa paz entre nós.
41 Así foi quitado a Israel o xugo dos pagáns no ano cento setenta.
42Entón o pobo de Israel comezou a escribir nos seus instrumentos e contratos: No primeiro ano do sumo sacerdote Simón, gobernador e xefe dos xudeus.

43 Naqueles días Simón acampou contra Gaza e asediouna ao redor; fixo tamén unha máquina de guerra e púxoa á beira da cidade, e bateu unha certa torre e colleuna.
44 E os que estaban na máquina saltaron á cidade; co cal houbo un gran alboroto na cidade:
45 De tal xeito que a xente da cidade rasgaba as súas roupas, e subiron ás murallas coas súas mulleres e fillos, e clamaban a gran voz, rogándolles a Simón que lles dea paz.
46 E eles dixeron: "Non trates connosco segundo a nosa maldade, senón segundo a túa misericordia".
47 Entón, Simón aplacouse con eles, e xa non loitou contra eles, senón que os expulsou da cidade e limpou as casas nas que estaban os ídolos, e entrou nela con cánticos e acción de grazas.
48 Si, sacou dela toda a impureza e puxo alí a aqueles homes que cumprisen a lei, e fíxoa máis forte do que era antes, e construíu nela unha morada para si.
49 Tamén os da torre de Xerusalén estiveron tan estreitos, que non podían nin saír nin entrar ao campo, nin comprar nin vender; a través da fame.
50 Entón clamaron a Simón, suplicándolle que fose un con eles: cousa que lles concedeu; e despois de que os sacou de alí, limpou a torre das contaminacións:
51 E entrou nela o día vinte e tres do segundo mes do ano cento setenta e primeiro, con acción de grazas, pólas de palmeiras, arpas, címbalos, violas, himnos e cancións, porque foi destruído un gran inimigo de Israel.
52 Tamén ordenou que ese día se celebrase todos os anos con alegría. Ademais reforzou o outeiro do templo que estaba xunto á torre, e alí habitou coa súa compañía.
53 E cando Simón viu que o seu fillo Xoán era un home valente, púxoo capitán de todos os exércitos; e morou en Gazera.

CAPÍTULO 14

1O ano cento sesenta e duodécimo o rei Demetrio reuniu as súas forzas e foi a Media para pedirlle axuda para loitar contra Trífone.
2 Pero cando Arsaces, o rei de Persia e Media, soubo que Demetrio entraba nas súas fronteiras, enviou a un dos seus príncipes para que o tomase vivo:
3 Quen foi e derrotou o exército de Demetrio, colleuno e levouno a Arsaces, quen foi posto en custodia.
4 En canto á terra de Xudea, que estivo tranquila todos os días de Simón; pois buscaba o ben da súa nación de tal xeito que sempre a súa autoridade e honra lles gustaba ben.
5 E como foi honrado en todos os seus actos, así en que tomou a Iope como refuxio e fixo unha entrada ás illas do mar.
6 E ampliou os límites da súa nación e recuperou o país,
7 E reuniu un gran número de cativos, e tiña o dominio de Gazera, Betsur e a torre, da que sacou toda a inmundicia, e non houbo quen se lle resistise.
8 Entón labraron a súa terra en paz, e a terra deulle froito, e as árbores do campo os seus froitos.
9 Os anciáns estaban todos sentados nas rúas, comunicando cousas boas, e os mozos vestían roupas gloriosas e guerreiras.
10 Proporcionou víveres para as cidades e puxo nelas todo tipo de munición, para que o seu honorable nome fose coñecido ata o fin do mundo.
11 Fixo paz na terra, e Israel alegrouse con gran alegría:
12Porque cada un sentou debaixo da súa vide e da súa figueira, e non había quen os defraudase.
13 Tampouco quedou ningún na terra para loitar contra eles: si, os propios reis foron derrocados naqueles días.
14 Ademais, fortaleceu a todos os humillados do seu pobo: buscou a lei; e quitou a todos os que menoscaban a lei e aos malvados.
15 Embeleceu o santuario e multiplicou os vasos do templo.
16 Cando se soubo en Roma e ata Esparta que Ionatán estaba morto, lamentáronse moito.
17 Pero en canto souberon que o seu irmán Simón foi nomeado sumo sacerdote no seu lugar, e gobernaba o país e as cidades que había nela:
18 Escribíronlle en táboas de bronce, para renovar a amizade e a unión que estableceran con Xudas e os seus irmáns Ionatán:
19 Que escritos foron lidos ante a congregación de Xerusalén.
20 E esta é a copia das cartas que enviaron os lacedemonios; Os xefes dos lacedemonios, coa cidade, ao sumo sacerdote Simón, aos anciáns, aos sacerdotes e ao resto do pobo dos xudeus, os nosos irmáns, envían un saúdo:
21 Os embaixadores que foron enviados ao noso pobo confirmáronnos a túa gloria e honra; polo que nos alegramos da súa chegada.
22 E rexistraron as cousas que falaron no consello do pobo deste xeito; Númenio, fillo de Antíoco, e Antípatro, fillo de Xasón, embaixadores dos xudeus, achegáronse a nós para renovar a amizade que tiñan connosco.
23 E gustou ao pobo agasallar aos homes con honra e poñer a copia da súa embaixada nos rexistros públicos, para que o pobo dos lacedemonios puidese ter un recordo del; ademais, escribimos unha copia del ao sumo sacerdote Simón. .
24 Despois Simón mandou a Numenio a Roma cun gran escudo de ouro de mil libras de peso para confirmar a unión con eles.
25 O que a xente oíu, dicían: "Que agradecemento lle daremos a Simón e aos seus fillos?
26 Porque el, os seus irmáns e a casa de seu pai estableceron a Israel, e afastaron deles os seus inimigos en loita e confirmaron a súa liberdade.
27 Entón escribiuno en táboas de bronce, que puxeron sobre columnas no monte de Sión: e esta é a copia da escritura; O día dezaoito do mes de Elúl, no ano cento sesenta e duodécimo, sendo o ano terceiro do sumo sacerdote Simón,
28 En Saramel, na gran congregación dos sacerdotes, do pobo e dos gobernantes da nación e dos anciáns do país, notificáronnos estas cousas.
29 Xa que moitas veces houbo guerras no país, nas que para o mantemento do seu santuario e da lei, Simón, fillo de Matatías, da posteridade de Jarib, xunto cos seus irmáns, puxéronse en perigo e resistiron aos inimigos. da súa nación fixo gran honra á súa nación:
30 (Porque despois de que Ionatán, reunindo a súa nación e sendo o seu sumo sacerdote, engadiuse ao seu pobo,
31Os seus inimigos preparáronse para invadir o seu país, para destruílo e impoñer as mans sobre o santuario:
32 Nese tempo levantouse Simón e loitou pola súa nación, e gastou moito da súa propiedade, e armou aos valentes da súa nación e deulles salario.

33 E fortificaron as cidades de Xudea, xunto con Betsur, que se atopa nas fronteiras de Xudea, onde antes estivera a armadura dos inimigos; pero puxo alí unha guarnición de xudeus:
34 Ademais fortificou Iope, que está sobre o mar, e Gazera, que limita con Azoto, onde antes habitaran os inimigos; pero colocou alí xudeus e proporcionoulles todas as cousas convenientes para a súa reparación.)
35 Polo tanto, o pobo cantaba os feitos de Simón, e ata a que gloria pensaba levar á súa nación, fíxoo gobernador e sumo sacerdote, porque fixera todas estas cousas, e pola xustiza e a fe que gardou para a súa nación. e para iso buscou por todos os medios exaltar o seu pobo.
36 Porque no seu tempo as cousas prosperaron nas súas mans, de xeito que os pagáns foron sacados do seu país, e tamén os que estaban na cidade de David en Xerusalén, que se fixeran unha torre, da que saíron e contaminaron. todo sobre o santuario, e fixo moito dano no lugar santo:
37 Pero el puxo alí xudeus. e fortificouno para a seguridade do país e da cidade, e levantou os muros de Xerusalén.
38 Tamén o rei Demetrio confirmouno no sumo sacerdocio segundo esas cousas,
39 E fíxoo un dos seus amigos e honrouno con gran honra.
40 Porque oíra dicir que os romanos chamaran aos xudeus os seus amigos, compañeiros e irmáns; e que recibiran honradamente aos embaixadores de Simón;
41 Tamén os xudeus e os sacerdotes estaban contentos de que Simón fose o seu gobernador e sumo sacerdote para sempre, ata que xurdise un profeta fiel;
42 Ademais, que fose o seu capitán e que se encargase do santuario, que os encargase das súas obras, do país, das armaduras e das fortalezas, para, digo, que se encargase do santuario;
43 Ademais disto, que todo o mundo o obedece, e que todos os escritos do país se fagan no seu nome, e que estea vestido de púrpura e de ouro.
44 Tampouco é lícito que ningún do pobo nin dos sacerdotes quebrantar ningunha destas cousas, nin contradecir as súas palabras, nin reunir unha asemblea no campo sen el, nin vestirse de púrpura nin levar unha fibela de ouro;
45 E quen faga outra cousa, ou quebra algunha destas cousas, debe ser castigado.
46Así gustoulle a todo o pobo tratar con Simón e facer o que se dixo.
47 Entón Simón aceptou isto, e gustouse de ser sumo sacerdote, capitán e gobernador dos xudeus e dos sacerdotes, e de defendelos a todos.
48 Así que mandaron que este escrito fose colocado en táboas de bronce e que fose colocado dentro do compás do santuario nun lugar visible;
49Tamén que as súas copias fosen depositadas no tesouro, para que Simón e os seus fillos as teñan.

CAPÍTULO 15

1 Ademais, Antíoco, fillo do rei Demetrio, enviou cartas desde as illas do mar a Simón, sacerdote e príncipe dos xudeus, e a todo o pobo;
2 O contido do que foi este: o rei Antíoco a Simón, o sumo sacerdote e príncipe da súa nación, e ao pobo dos xudeus, saúdo:
3 Dado que certos homes pestilentes usurparon o reino dos nosos pais, e o meu propósito é desafialo de novo, para restauralo ao antigo estado e, para iso, reuniron unha multitude de soldados estranxeiros e prepararon barcos de guerra;
4 Tamén quero ir polo país para vingarme dos que o destruíron e desolaron moitas cidades do reino.
5 Agora, pois, confirmoche todas as ofrendas que che concederon os reis anteriores a min, e calquera agasallo ademais de eles.
6 Tamén che dou permiso para acuñar diñeiro para o teu país co teu selo.
7 E en canto a Xerusalén e ao santuario, que sexan libres; e todas as armaduras que fixeches e as fortalezas que construíches e que gardas nas túas mans, queden para ti.
8 E se algo é, ou será, debido ao rei, que che sexa perdoado dende agora para sempre.
9 Ademais, cando conseguimos o noso reino, honrarémoste a ti, á túa nación e ao teu templo con gran honra, para que a túa honra sexa coñecida en todo o mundo.
10 No ano cento sesenta e catorce entrou Antíoco á terra dos seus pais; nese tempo, todas as forzas xuntáronse a el, de modo que poucos quedaron con Trifón.
11 Xa que logo, perseguido polo rei Antíoco, fuxiu a Dora, que está á beira do mar.
12 Pois viu que as dificultades viñan sobre el dunha vez e que as súas forzas o abandonaran.
13Entón Antíoco acampou contra Dora, tendo consigo cento vinte mil homes de guerra e oito mil cabaleiros.
14 E despois de rodear a cidade arredor e xuntarse con naves preto da cidade, á beira do mar, molestou a cidade por terra e por mar, e non permitiu que ninguén entrara nin saíra.
15 No medio tempo, Númenio e a súa compañía chegaron de Roma, recibindo cartas para os reis e os países; onde estaban escritas estas cousas:
16 Lucio, cónsul dos romanos ao rei Ptolomeo, saúdo:
17 Os embaixadores dos xudeus, os nosos amigos e confederados, viñeron a nós para renovar a antiga amizade e alianza, sendo enviados polo sumo sacerdote Simón e polo pobo dos xudeus.
18 E trouxeron un escudo de ouro de mil libras.
19 Por iso parécenos bo escribirlles aos reis e aos países para que non lles fagan dano, nin loitasen contra eles, nin as súas cidades nin os países, nin axudasen aos seus inimigos contra eles.
20 Tamén nos pareceu ben recibir o escudo deles.
21 Polo tanto, se hai algún pestilón que fuxiu do seu país a vós, entrégao ao sumo sacerdote Simón, para que os castigue segundo a súa propia lei.
22 As mesmas cousas escribiu igualmente ao rei Demetrio, a Atalo, a Ariarates e a Arsaces.
23 E a todos os países e a Samsames, e aos Lacedemonios, e a Delo, e Mindo, e Sición, e Caria, e Samos, e Panfilia, e Licia, e Halicarnaso, e Rodo, e Aradus, e Cos e Side. , e Arado, e Gortina, e Cnido, e Chipre e Cirene.
24 E escribíronlle a copia deste ao sumo sacerdote Simón.
25Entón, o rei Antíoco acampou contra Dora o segundo día, asaltándoa continuamente e facendo máquinas, polo que calou a Trifón, para que non puidese entrar nin saír.
26 Daquela Simón envioulle dous mil homes escollidos para que lle axudasen; prata tamén e ouro e moita armadura.

27 Con todo, non quixo recibilos, senón que rompeu todos os pactos que fixera con el antes e fíxose estraño para el.
28 Ademais envioulle a Atenobio, un dos seus amigos, para conversar con el e dicir: Retedes a Iope e a Gazera. coa torre que está en Xerusalén, que son cidades do meu reino.
29 Desperdiciastes os seus límites e causastes grandes danos na terra, e conseguiste o dominio de moitos lugares dentro do meu reino.
30 Agora, pois, librade as cidades que tomastes e os tributos dos lugares dos que dominastes fóra das fronteiras de Xudea.
31 Se non, dáme por eles cincocentos talentos de prata; e polo mal que fixestes e polos tributos das cidades, outros cincocentos talentos; se non, viremos e loitaremos contra vós.
32 O amigo do rei Atenobio chegou a Xerusalén, e cando viu a gloria de Simón, o armario de prata de ouro e prata e a súa gran asistencia, quedou abraiado e contoulle a mensaxe do rei.
33 Entón respondeulle Simón: "Nin tomamos terras alleas nin tomamos o que lles corresponde a outros, senón a herdanza dos nosos pais, que os nosos inimigos tiñan inxustamente en posesión durante certo tempo".
34 Polo que nós, tendo oportunidade, temos a herdanza dos nosos pais.
35 E aínda que esixes a Iope e a Gazera, aínda que fixeron moito dano á xente do noso país, darémosche cen talentos por eles. Atenobio non lle respondeu unha palabra;
36 Pero volveu furioso ante o rei e fíxolle conta destas falas, da gloria de Simón e de todo o que vira. O rei estaba moi enfadado.
37 Mentres tanto, Trifón fuxiu en barco a Ortosias.
38Entón o rei nomeou a Cendebeo capitán da costa do mar, e deulle unha tropa de labeiras e cabaleiros.
39 E mandoulle que levase o seu exército cara a Xudea; tamén lle mandou edificar Cedrón, fortificar as portas e facer guerra contra o pobo; pero en canto ao propio rei, perseguiu a Trifón.
40Entón Cendebeo chegou a Iamnia e comezou a provocar o pobo e a invadir Xudea, e a facer prisioneiro ao pobo e matalo.
41 E cando construíu Cedrou, puxo alí cabaleiros e unha tropa de labeiras, co fin de que, saíndo, fixeran outro camiño polos camiños de Xudea, como lle mandara o rei.

CAPÍTULO 16

1 Entón subiu Xoán de Gazera e contoulle a Simón o seu pai o que fixera Cendebeo.
2 Xa que logo, Simón chamou aos seus dous fillos máis vellos, Xudas e Xoán, e díxolles: Eu, os meus irmáns e a casa de meu pai loitamos dende a miña mocidade ata hoxe contra os inimigos de Israel; e as cousas prosperaron tan ben nas nosas mans, que moitas veces libramos a Israel.
3 Pero agora xa son vello, e vós, pola misericordia de Deus, xa tedes unha idade suficiente: védevos en lugar de min e de meu irmán, e loitade pola nosa nación, e a axuda do ceo estará convosco.
4Entón escolleu do país vinte mil homes de guerra con cabaleiros, que saíron contra Cendebeo e descansaron aquela noite en Modín.
5 E cando se ergueron pola mañá e se dirixían á chaira, velaquí, un gran exército de labeiras e cabaleiros veu contra eles, pero entre eles había un regato de auga.
6 Entón, el e o seu pobo acamparon contra eles: e cando viu que a xente tiña medo de pasar o regato de auga, pasou primeiro sobre si mesmo, e despois os homes que o viron pasaron detrás del.
7 Feito isto, dividiu os seus homes e puxo os cabaleiros entre os labeos, porque os cabaleiros dos inimigos eran moitos.
8 Entón tocaron as sagradas trompetas; entón Cendebeo e o seu exército foron botados á fuga, de modo que moitos deles foron asasinados, e o resto levounos á fortaleza.
9 Daquela foi ferido o irmán de Xudas Xoán; pero Xoán aínda seguiu tras eles, ata que chegou a Cedrón, que construíra Cendebeo.
10 Así que fuxiron ata as torres dos campos de Azoto; polo que queimouno con lume, de modo que morreron deles uns dous mil homes. Despois volveu á terra de Xudea en paz.
11 Ademais, na chaira de Xericó foi nomeado capitán Ptolomeo, fillo de Abubo, e tiña prata e ouro en abundancia.
12 Porque era xenro do sumo sacerdote.
13 Xa que logo, sendo o seu corazón enalzado, pensou en facerse o país para si, e logo consultou con engano contra Simón e os seus fillos para destruílos.
14 Simón estaba visitando as cidades do campo, coidando do seu bo orde; entón baixou el mesmo a Xericó cos seus fillos, Matatías e Xudas, no ano cento sesenta e dezasete, no mes undécimo, chamado Sabat.
15Onde o fillo de Abubus, recibindoos enganosamente nunha pequena albergue, chamada Docus, que el construíra, fíxolles un gran banquete, pero alí escondera homes.
16 Entón, cando Simón e os seus fillos bebieron moito, Ptolomee e os seus homes levantáronse, tomaron as súas armas e atopáronse con Simón no lugar do banquete e matárono a el, aos seus dous fillos e a algúns dos seus servos.
17 Co que cometeu unha gran traizón, e pagou o mal por ben.
18 Entón Ptolomeo escribiu estas cousas e enviou ao rei para que lle enviase un exército para axudalo e que lle entregase o país e as cidades.
19 Tamén enviou outros a Gazera para matar a Xoán, e aos tribunos mandou cartas para que viñesen a el, para que lles dese prata, ouro e recompensas.
20 E mandou outros para tomar Xerusalén e o monte do templo.
21 Agora alguén correra antes a Gazera e díxolle a Xoán que o seu pai e os seus irmáns foron asasinados e, dixo, Ptolomeo mandou matar a ti tamén.
22 Cando o escoitou, quedou moi abraiado; entón puxo as mans sobre os que viñan para destruílo e matounos; pois sabía que buscaban afastalo.
23 En canto ao resto dos feitos de Xoán, e as súas guerras, e as obras dignas que fixo, e a construción dos muros que fixo e os seus feitos,
24 Velaquí, estes están escritos nas crónicas do seu sacerdocio, desde que foi nomeado sumo sacerdote despois do seu pai.

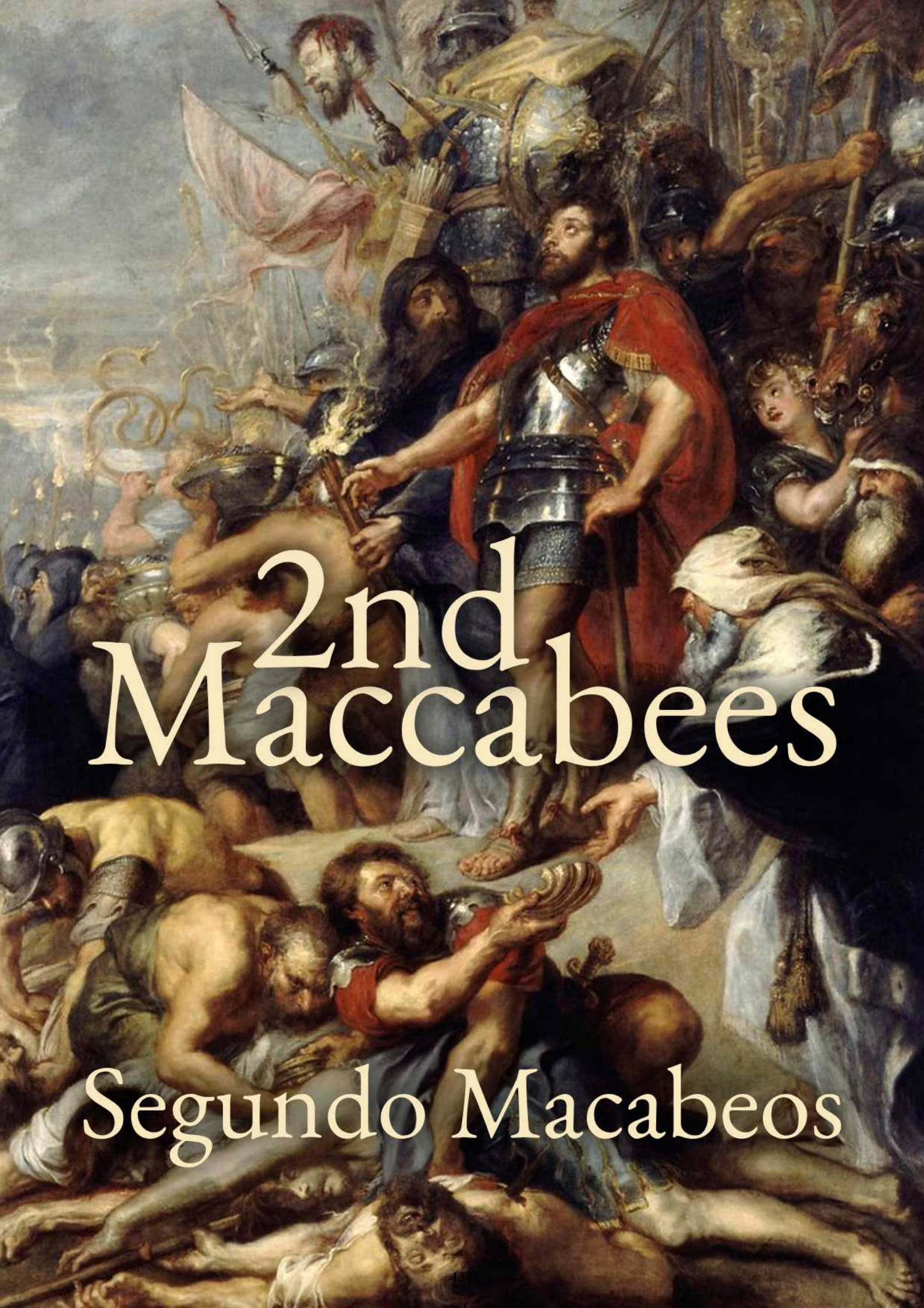

2nd Maccabees

Segundo Macabeos

CAPÍTULO 1

1Os irmáns, os xudeus que están en Xerusalén e na terra de Xudea, desexan aos irmáns, os xudeus que están por todo Exipto, saúde e paz:
2 Deus teña misericordia de ti e lembra o pacto que fixo con Abraham, Isaac e Xacob, os seus servos fieis;
3 E dade a todos un corazón para servirlle e facer a súa vontade, con boa valentía e mente disposta;
4 E abre os vosos corazóns na súa lei e mandamentos, e envíavos paz,
5E escoita as túas oracións e fai unha un contigo, e nunca te abandones en tempos de angustia.
6 E agora estamos aquí orando por ti.
7 En que tempo reinaba Demetrio, no ano cento sesenta e nove, os xudeus escribímosvos no extremo da angustia que nos sufriu naqueles anos, desde o momento en que Xasón e a súa compañía se sublevaron da terra santa e do reino.
8 E queimou o pórtico e derramamos sangue inocente; entón oramos ao Señor e fomos escoitados; ofrecemos tamén sacrificios e fariña fina, acendemos as lámpadas e puxemos os pans.
9 E agora mirade que celebrades a festa dos tabernáculos no mes de Casleu.
10 No ano cento oitenta e oitavo, o pobo que estaba en Xerusalén e en Xudea, o concilio e Xudas, enviaron un saúdo e saúde a Aristóbulo, mestre do rei Ptolomeo, que era da raia dos sacerdotes unxidos, e a os xudeus que estaban en Exipto:
11 Na medida en que Deus nos librou de grandes perigos, dámoslle as grazas moito, por estar nunha batalla contra un rei.
12 Porque expulsou aos que loitaban dentro da cidade santa.
13 Porque cando o xefe chegou a Persia, e o exército con aquel que parecía invencible, foron asasinados no templo de Nanea polo engano dos sacerdotes de Nanea.
14Porque Antíoco, coma se quixese casar con ela, entrou no lugar, e os seus amigos que estaban con el, para recibir diñeiro en nome de dote.
15O cal, cando os sacerdotes de Nanea saíron e entrou con un pequeno grupo no compás do templo, pecharon o templo en canto entrou Antíoco.
16 E abriron unha porta privada do tellado, tiraron pedras coma raios, e derrubaron ao capitán, destrozáronos, destrozáronlles a cabeza e botáronos aos que estaban fóra.
17 Bendito sexa o noso Deus en todas as cousas, que entregou aos impíos.
18 Xa que logo, aínda que agora temos o propósito de manter a purificación do templo o día vinte e cinco do mes de Casleu, pensamos que era necesario certificalo, para que tamén vós a celebrárades, como a festa dos tabernáculos e de o lume, que nos foi dado cando Neemias ofreceu sacrificio, despois de que construíra o templo e o altar.
19 Pois cando os nosos pais foron levados a Persia, os sacerdotes que eran devotos levaron en segredo o lume do altar e escondérono nun oco dun pozo sen auga, onde o gardaban seguro, de modo que o lugar era descoñecido para todos. todos os homes.
20 Despois de moitos anos, cando Deus lle gustou, Neemias, enviado polo rei de Persia, enviou ao lume da posteridade daqueles sacerdotes que o ocultaran; pero cando nolo dixeron, non atoparon lume, senón auga espesa. ;
21 Entón mandoulles que o elaborasen e o traesen; e cando se puxeron os sacrificios, Neemias mandou aos sacerdotes que asperxesen coa auga a madeira e as cousas que estaban sobre ela.
22 Cando se fixo isto, e chegou o momento en que brillaba o sol, que antes estaba escondido na nube, acendeu un gran lume, de modo que todos quedaron marabillados.
23 E os sacerdotes fixeron unha oración mentres o sacrificio consumía, digo eu, tanto os sacerdotes como todo o resto, comezando Ionatán, e respondendo o resto, como fixo Neemias.
24 E a oración foi deste xeito; Oh Señor, Señor Deus, Creador de todas as cousas, que eres medoroso e forte, e xusto e misericordioso, e único e gracioso Rei,
25 O único dador de todas as cousas, o único xusto, todopoderoso e eterno, ti que libraches a Israel de todas as angustias, e escolleches aos pais e os santificaches:
26 Recibe o sacrificio por todo o teu pobo Israel, e conserva a túa porción e santifica.
27 Reúne aos que están espallados de nós, libra aos que serven entre os pagáns, mira aos que son desprezados e aborrecidos, e que os pagáns saiban que ti es o noso Deus.
28 Castiga aos que nos oprimen, e fainos mal con soberbia.
29 Planta de novo o teu pobo no teu lugar santo, como falou Moisés.
30 E os sacerdotes cantaban salmos de agradecemento.
31 Cando o sacrificio foi consumido, Neemias mandou verter a auga que quedaba sobre as grandes pedras.
32 Cando se fixo isto, acendeuse unha chama, pero quedou consumida pola luz que brillaba dende o altar.
33 Entón, cando se soubo este asunto, díxolle ao rei de Persia que no lugar onde os sacerdotes que foron levados esconderan o lume, apareceu auga e que Neemias purificara os sacrificios con ela.
34Entón o rei, pegando o lugar, santificouno, despois de probar o asunto.
35 E o rei colleu moitos agasallos e deulles a aqueles a quen quería agradar.
36 E Neemias chamou a isto Naftar, que é tanto como dicir, unha limpeza; pero moitos homes chámanlle Nefi.

CAPÍTULO 2

1 Atópase tamén nos rexistros que o profeta Xeremio mandou aos que foron levados que tomasen do lume, como quedou indicado:
2 E como o profeta, despois de darlles a lei, mandoulles que non esquecesen os mandamentos do Señor e que non se equivocasen de mente, cando vexan imaxes de prata e ouro cos seus adornos.

3 E con outros discursos deste tipo exhortábaos a que a lei non se apartase dos seus corazóns.
4 Tamén estaba contido no mesmo escrito que o profeta, sendo advertido de Deus, mandou que o tabernáculo e a arca fosen con el, mentres el saía á montaña, onde Moisés subía e viu a herdanza de Deus.
5 E cando Xeremy chegou alí, atopou unha cova oca na que puxo o tabernáculo, a arca e o altar do incenso, e así pechou a porta.
6 E algúns dos que o seguían viñeron para marcar o camiño, pero non o atoparon.
7 O que Xeremy decatouse, culpounos, dicindo: "En canto a ese lugar, será descoñecido ata que Deus reúna de novo o seu pobo e o reciba para misericordia".
8 Entón o Señor amosaralles estas cousas, e aparecerá a gloria do Señor, e tamén a nube, como se amosou baixo Moisés, e como cando Salomón quixo que o lugar fose santificado con honra.
9 Tamén se declarou que, sendo sabio, ofreceu o sacrificio da dedicación e do remate do templo.
10 E como cando Moisés orou ao Señor, o lume baixou do ceo e consumiu os sacrificios: así tamén ogou Salomón, e o lume baixou do ceo e consumiu os holocaustos.
11 E dixo Moisés: "Como a expiación non se podía comer, foi consumida".
12 Así que Salomón cumpriu eses oito días.
13 As mesmas cousas tamén se relataron nos escritos e comentarios de Neemias; e como fundou unha biblioteca reuniu os feitos dos reis, e dos profetas e de David, e as epístolas dos reis sobre os santos dons.
14 Do mesmo xeito tamén Xudas reuniu todas as cousas que se perderon pola guerra que tivemos, e quedan connosco.
15 Polo tanto, se tes necesidade del, envía algúns para que llos traian.
16 Mentres, pois, estamos a piques de celebrar a purificación, escribimosvos, e faredes ben se gardas os mesmos días.
17 Tamén esperamos que o Deus, que liberou a todo o seu pobo e lles deu a todos unha herdanza, o reino, o sacerdocio e o santuario,
18 Como prometeu na lei, en breve terá misericordia de nós e reuniranos de todas as terras que están debaixo do ceo no lugar santo, pois el nos librou de grandes problemas e purificou o lugar.
19 En canto a Xudas Macabeo e os seus irmáns, e a purificación do gran templo e a dedicación do altar,
20 E as guerras contra Antíoco Epífanes e o seu fillo Eupator,
21 E os sinais evidentes que viñeron do ceo para aqueles que se comportaron con homenado para a súa honra para o xudaísmo, de xeito que, sendo poucos, venceron a todo o país e perseguiron multitudes bárbaras.
22 E recuperou de novo o templo de renome en todo o mundo, e liberou a cidade, e defendeu as leis que se decretaban, sendo o Señor misericordioso con eles con toda gracia:
23 Todas estas cousas, digo, sendo declaradas por Xasón de Cirene en cinco libros, intentaremos resumir nun só volume.
24 Por considerar o número infinito e a dificultade que atopan ese desexo de mirar as narracións da historia, pola variedade do asunto,
25 Temos coidado de que os que queiran ler teñan o deleite e de que os que queiran lembrar a memoria teñan facilidade, e que todos a cuxas mans chegue teñan proveito.
26 Polo tanto, para nós, que asumimos este penoso traballo de abreviar, non foi doado, senón cuestión de suor e vixilancia;
27 Do mesmo xeito que non é facilidade para quen prepara un banquete e busca o beneficio dos demais, porén, para o pracer de moitos, asumiremos con gusto estes grandes dores;
28 Deixando ao autor o manexo exacto de cada particular, e traballando para seguir as regras dunha abreviatura.
29 Porque como o mestre de obras dunha casa nova ten que coidar de todo o edificio; pero quen se compromete a expoñelo e pintalo, debe buscar cousas aptas para o adorno: aínda así creo que é con nós.
30 Estar en cada punto e repasar as cousas en xeral, e ser curioso nos detalles, pertence ao primeiro autor da historia:
31 Pero usar a brevidade e evitar moito traballo no traballo, debeselle concederlle a quen faga un resumo.
32 Aquí, entón, comezaremos a historia: só engadindo tanto ao que se dixo, que é unha tontería facer un prólogo longo e ser breve na propia historia.

CAPÍTULO 3

1 Cando a cidade santa estaba habitada con toda paz, e as leis foron moi ben observadas, por mor da piedad do sumo sacerdote Onías e do seu odio á maldade,
2 Aconteceu que ata os propios reis honraron o lugar e engrandeceron o templo cos seus mellores agasallos;
3 De tal xeito que Seleuco de Asia asumiu cos seus propios ingresos todos os gastos que pertencen ao servizo dos sacrificios.
4Pero un certo Simón da tribo de Benxamín, que foi nomeado gobernador do templo, pelexou co sumo sacerdote pola desorde na cidade.
5 E como non puido vencer a Onías, levouno a Apolonio, fillo de Traseas, que entón era gobernador de Celosiria e Fenicia.
6 E díxolle que o tesouro de Xerusalén estaba cheo de cantidades infinitas de diñeiro, de xeito que a multitude das súas riquezas, que non correspondían á conta dos sacrificios, era innumerable, e que era posible traer todo para o rei. man.
7 Cando Apolonio chegou ao rei e lle mostrou o diñeiro do que lle dixeron, o rei escolleu a Heliodoro, o seu tesoureiro, e mandoulle levar o devandito diñeiro.
8 Entón Heliodoro partiu de viaxe; baixo a cor de visitar as cidades de Celosiria e Fenicia, pero de feito para cumprir o propósito do rei.

9 E cando chegou a Xerusalén, e foi recibido con cortesía polo sumo sacerdote da cidade, díxolle que intelixencia se lle deu sobre o diñeiro, e declarou por que chegou, e preguntoulle se estas cousas eran así.
10Entón o sumo sacerdote díxolle que había tal diñeiro reservado para o socorro das viúvas e dos orfos:
11 E que parte deles pertencían a Hircano, fillo de Tobías, un home de gran dignidade, e non como aquel malvado Simón tiña mal informado: a suma en total era de catrocentos talentos de prata e douscentos de ouro.
12 E que era totalmente imposible que se lles fixesen tales males, que o comprometeran á santidade do lugar e á maxestade e santidade inviolable do templo, honrado en todo o mundo.
13 Pero Heliodoro, por mor do mandamento que lle deu o rei, dixo: "De todos os xeitos hai que levalo ao tesouro do rei".
14Entón, o día que el fixou, entrou para ordenar este asunto: polo que non houbo pouca agonía en toda a cidade.
15 Pero os sacerdotes, postrándose ante o altar cos seus vestimentas de sacerdote, chamaron ao ceo a quen fixera unha lei sobre as cousas que se lle daban, para que fosen preservadas con seguridade para aqueles que as tiñan encomendada.
16 Entón, quen mirara ao sumo sacerdote á cara, feríalle o corazón, pois o seu rostro e o cambio de cor indicaban a agonía interior da súa mente.
17 Porque o home estaba tan rodeado de medo e horror do corpo, que os que o miraban quedaron de manifesto a pena que tiña agora no seu corazón.
18Outros saíron correndo das súas casas á súplica xeral, porque o lugar era como un desprezo.
19 E as mulleres, cinguidas de cilicio baixo os seus peitos, abundaban nas rúas, e as virxes que estaban gardadas corrían, unhas ás portas, outras ás paredes, e outras miraban polas fiestras.
20 E todos, levando as mans cara ao ceo, suplicaron.
21 Entón teríalle lástima a un home ver a caída da multitude de todo tipo, e o medo ao sumo sacerdote en tal agonía.
22 Entón pedíronlle ao Señor Todopoderoso que gardase seguras e seguras as cousas cometidas de confianza para os que as cometeran.
23 Con todo Heliodoro executou o que estaba decretado.
24E cando estaba alí, presentouse coa súa garda arredor do tesouro, o Señor dos espíritos e o Príncipe de todo poder, fixo unha gran aparición, de modo que todos os que pretendían vir con el quedaron abraiados do poder de Deus. e desmaiou, e tiñan moito medo.
25 Pois apareceulles un cabalo cun xenete terrible encima e adornado cunha cuberta moi fermosa, e el correu con feroz e golpeou a Heliodoro cos seus pés dianteiros, e parecía que o que sentaba no cabalo tiña un arnés completo de ouro.
26 Ademais, apareceron diante del outros dous mozos, notables pola súa fortaleza, excelentes en beleza e fermosos vestidos, que estaban ao seu carón a cada lado; e azotabao continuamente e dáballe moitas feridas.
27 E Heliodoro caeu de súpeto ao chan e foi rodeado por unha gran escuridade;
28 Así, o que recentemente entrou cun gran tren e con toda a súa garda no devandito tesouro, levárono a cabo, sen poder axudarse coas súas armas: e manifestamente recoñeceron o poder de Deus.
29 Porque foi derrubado pola man de Deus e quedou sen palabras sen ningunha esperanza de vida.
30 Pero louvaron ao Señor, que honrara milagrosamente o seu propio lugar: polo templo; que un pouco antes estaba cheo de medo e apuros, cando apareceu o Señor Todopoderoso, encheuse de alegría e alegría.
31 Entón algúns dos amigos de Heliodoro rogaron a Onías para que chamase ao Altísimo para que lle concedese a vida, que estaba disposto a abandonar a pantasma.
32Entón, o sumo sacerdote, sospeitando que o rei non entendese que Heliodoro lle fixera algunha traizón polos xudeus, ofreceu un sacrificio pola saúde do home.
33 Mentres o sumo sacerdote facía expiación, apareceron os mesmos mozos co mesmo vestido e puxéronse xunto a Heliodoro, dicindo: Dálle moitas grazas ao sumo sacerdote Onías, porque o Señor che concedeu a vida por causa del.
34 E vendo que fuches azoutado do ceo, declara a todos o poderoso poder de Deus. E cando pronunciaron estas palabras, xa non apareceron.
35 Entón Heliodoro, despois de ofrecer sacrificio ao Señor, de facer grandes votos ao que lle salvara a vida e de saudar a Onías, volveu co seu anfitrión ao rei.
36 Logo deulle testemuño a todos os homes das obras do gran Deus, que vira cos seus ollos.
37 E cando o rei Heliodoro, que podería ser un home apto para ser enviado unha vez máis a Xerusalén, dixo:
38 Se tes algún inimigo ou traidor, mándao alí, e recibirás-o ben azoutado, se escapa coa vida: pois nese lugar, sen dúbida; hai un poder especial de Deus.
39 Porque o que habita no ceo ten o ollo nese lugar e deféndeo; e bate e destrúe aos que veñen facerlle dano.
40 E as cousas relativas a Heliodoro e a custodia do tesouro, caeron neste tipo.

CAPÍTULO 4

1 Este Simón, do que falamos antes, sendo un traidor dos cartos e da súa patria, calumniou a Onías, coma se aterrase a Heliodoro e fose o obreiro destes males.
2Así se atreveu a chamalo traidor, que merecera o ben da cidade, quen tiña a súa propia nación e era tan celoso das leis.
3Pero cando o seu odio chegou a tal punto, que un dos bandos de Simón cometeu asasinatos,
4Onías, ao ver o perigo desta contenda, e que Apolonio, como gobernador de Celosiria e Fenicia, se enfurecía e aumentaba a malicia de Simón,
5Acudiu ao rei, non para acusar os seus paisanos, senón para procurar o ben de todos, tanto público como privado:

6 Porque viu que era imposible que o estado seguíse tranquilo, e Simón deixou a súa tolemia, a non ser que o rei o fixera.
7Pero despois da morte de Seleuco, cando Antíoco, chamado Epífanes, asumiu o reino, Xasón, irmán de Onías, traballou ás mans para ser sumo sacerdote.
8 Prometéndolle ao rei por intercesión trescentos sesenta talentos de prata e oitenta talentos doutra renda.
9Ademais disto, prometeu asignar cento cincuenta máis, se tivese licenza para crearlle un lugar para o exercicio e para o adestramento da mocidade segundo as modas dos pagáns, e escribilos de Xerusalén polo nome dos antioqueños.
10 O cal, cando o rei concedera e entrou nas súas mans a regra, fixo que a súa propia nación fose á moda grega.
11 E quitoulles os privilexios reais concedidos de especial favor aos xudeus por medio de Xoán, pai de Eupolemo, que foi embaixador a Roma para pedir amizade e axuda; e suprimindo os gobernos que estaban conforme á lei, suscitaron novos costumes contra a lei:
12 Pois construíu de agrado un lugar de exercicio debaixo da propia torre e someteu aos mozos xefes e fíxoos levar un sombreiro.
13 Agora ben, tal foi o auxe das modas gregas e o aumento dos costumes paganos, por medio da profanación excesiva de Xasón, aquel impío e sen sumo sacerdote;
14 Que os sacerdotes non tiñan coraxe para servir máis no altar, pero desprezando o templo e descoidando os sacrificios, apresuráronse a participar da asignación ilegal no lugar de exercicio, despois de que o xogo de Discus os convocara;
15 Non sentados polas honras dos seus pais, senón que lle gustan máis a gloria dos gregos.
16 Polo cal acabou sobre eles unha gran calamidade, pois tiñan como inimigos e vingadores, cuxa costume seguían con tanto empeño e a quen desexaban ser como en todas as cousas.
17 Porque non é unha cousa lixeira facer o mal contra as leis de Deus, pero o tempo seguinte declarará estas cousas.
18E cando se celebraba en Tiro a caza que se usaba todos os anos de fe, estando presente o rei,
19 Este desagradable Xasón enviou de Xerusalén mensaxeiros especiais, que eran antioquios, para levar trescentas dracmas de prata para o sacrificio de Hércules, que nin os que os portaban consideraban conveniente para o sacrificio, porque non era conveniente, senón reservado para outros cargos.
20 Este diñeiro, entón, en relación ao remitente, foi destinado ao sacrificio de Hércules; pero por mor dos seus portadores, empregouse para facer galeras.
21 Cando Apolonio, fillo de Menesteo, foi enviado a Exipto para a coroación do rei Ptolemeo Filometor, Antíoco, entendendo que non estaba moi afectado nos seus asuntos, procurou a súa propia seguridade; :
22 Onde foi recibido con honra por Xasón e pola cidade, e foi traído con facho acendido e con grandes berros;
23 Tres anos despois Xasón enviou a Menelao, o irmán de Simón, para que lle levase o diñeiro ao rei e que lle lembrase de certos asuntos necesarios.
24Pero, sendo levado á presenza do rei, cando este o engrandeceu polo aspecto glorioso do seu poder, conseguiu o sacerdocio para si, ofrecendo máis que Xasón por trescentos talentos de prata.
25 Así que chegou co mandato do rei, sen traer nada digno do sumo sacerdocio, senón tendo a furia dun tirano cruel e a rabia dunha besta salvaxe.
26 Entón Xasón, que socavara o seu propio irmán, sendo minado por outro, foi obrigado a fuxir ao país dos amonitas.
27 Menelao obtivo o principado, pero en canto ao diñeiro que prometera ao rei, non tomou boa orde por el, aínda que Sostratis, o gobernante do castelo, o requiriu.
28 Porque a el correspondía a recollida dos costumes. Polo que ambos foron chamados ante o rei.
29 Menelao deixou no sacerdocio ao seu irmán Lisímaco no seu lugar; e Sóstrato deixou a Crates, que era gobernador dos ciprianos.
30 Mentres facían esas cousas, os de Tarso e de Mallos subleváronse, porque foron entregados á concubina do rei, chamada Antíoco.
31Entón chegou o rei con toda présa para aplacar as cousas, deixando a Andrónico, un home con autoridade, para o seu suplente.
32 Menelao, crendo que conseguira un momento oportuno, roubou do templo algúns vasos de ouro e deu algúns deles a Andrónico, e outros vendeu a Tiro e ás cidades dos arredores.
33 O que, cando Onías soubo dunha fianza, reprochouno e retirouse nun santuario de Dafne, que está xunto a Antioquia.
34 Polo que Menelao, separando a Andrónico, rogoulle para que lle puxese nas mans a Onías; quen convencido diso, e chegando a Onías enganado, deulle a man dereita con xuramentos; e aínda que el sospeitaba, convenceuno para que saíra do santuario, a quen enseguida pechou sen ter en conta a xustiza.
35 Por iso non só os xudeus, senón tamén moitos doutras nacións, indignáronse moito e entristecéronse moito polo asasinato inxusto do home.
36 E cando volveu o rei dos lugares arredor de Cilicia, os xudeus que estaban na cidade e algúns gregos que tamén aborrecían o feito, queixáronse de que Onías foi asasinado sen motivo.
37 Polo tanto, Antíoco lamentouse de todo corazón, apiadeouse e chorou polo comportamento sobrio e modesto do morto.
38 E encendido de ira, quitou de inmediato a súa púrpura a Andrónico, rasgoulle as súas roupas e levouno por toda a cidade ata aquel lugar onde cometera impiedade contra Onías, alí matou ao asasino maldito. Así, o Señor premioulle o seu castigo, como merecera.
39 Cando Lisímaco cometeu moitos sacrilexios na cidade co consentimento de Menelao, e os seus froitos se espallaron, a multitude reuniuse contra Lisímaco, xa levando moitos vasos de ouro.

40 Entón, a xente do común levantouse e encheuse de rabia, Lisímaco armou uns tres mil homes, e comezou primeiro a ofrecer violencia; un Aurano sendo o líder, un home lonxe en anos, e nada menos en tolemia.
41Entón, ao ver o intento de Lisímaco, uns colleron pedras, outros porras, outros collendo puñados de po que estaba a man, botaron todos xuntos sobre Lisímaco e sobre os que lles puxeron.
42Así feriron a moitos deles, e a algúns caeron no chan, e a todos os obrigaron a fuxir; pero ao propio ladrón de igrexas, matárono xunto ao tesouro.
43 Destes asuntos, pois, houbo unha acusación contra Menelao.
44 Cando o rei chegou a Tiro, tres homes que foron enviados do Senado defenderon a causa ante el:
45 Pero Menelao, sendo agora condenado, prometeulle a Ptolomeo, fillo de Dorímenes, que lle daría moito diñeiro, se pacificaba o rei con el.
46 Despois, Ptolomeo, levando o rei a unha certa galería, como para tomar o aire, levouno a ser doutro pensamento:
47 De tal xeito que descartou a Menelao das acusacións, quen non obstante era causa de todas as maldades; .
48 Así, os que seguían o asunto para a cidade, e para o pobo e para os vasos santos, sufriron pronto un castigo inxusto.
49 Por iso mesmo os de Tiro, movidos polo odio a aquela mala acción, fixeron que fosen enterrados honradamente.
50 E así, pola cobiza dos poderosos, Menelao mantívose aínda na autoridade, aumentando en maldade e sendo un gran traidor para os cidadáns.

CAPÍTULO 5

1Aproximadamente na mesma época Antíoco preparaba a súa segunda viaxe a Exipto:
2 E entón aconteceu que por toda a cidade, durante case corenta días, víronse cabaleiros correndo polo aire, vestidos de ouro e armados con lanzas, coma unha banda de soldados.
3 E tropas de xinetes en orde, atopándose e correndo uns contra outros, con tremor de escudos e multitude de picas, e debuxo de espadas, e lanzamento de dardos, e brillo de adornos de ouro e arneses de todo tipo.
4 Polo que todo o mundo rezaba para que aquela aparición fose ben.
5 Cando saíu un falso rumor, coma se Antíoco morrera, Xasón colleu polo menos mil homes e de súpeto asaltou a cidade; e os que estaban enriba das murallas, e por fin tomada a cidade, Menelao fuxiu para o castelo.
6 Pero Xasón matou aos seus propios cidadáns sen piedade, sen ter en conta que conseguir o día da súa propia nación sería un día moi infeliz para el; pero pensando que foran os seus inimigos, e non os seus paisanos, aos que conquistou.
7 Non obstante, con todo isto non obtivo o principado, senón que ao final recibiu vergoña pola recompensa da súa traizón e fuxiu de novo ao país dos amonitas.
8Ao final, tivo un retorno infeliz, sendo acusado ante Aretas, o rei dos árabes, fuxindo de cidade en cidade, perseguido por todos os homes, odiado por abandonar as leis e abominado como un inimigo aberto de o seu país e os seus paisanos, foi expulsado a Exipto.
9Así, o que expulsara a moitos do seu país pereceu nunha terra estraña, retirándose aos lacedemonios, e pensando alí atopar socorro por razón dos seus parentes:
10 E o que botara fóra a moitos sen sepultar non tiña quen chorar por el, nin funerais solemnes nin sepulcro cos seus pais.
11 Cando o que estaba feito chegou ao carro do rei, pensou que Xudea se sublevara; e saíndo de Exipto furioso, tomou a cidade coa forza das armas.
12 E mandou aos seus homes de guerra que non perdoasen aos que se atopaban e que matasen aos que subían ás casas.
13 Así houbo asasinato de mozos e anciáns, eliminación de homes, mulleres e nenos, asasinato de virxes e nenos.
14 E foron destruídos no espazo de tres días enteiros oitenta mil, dos cales corenta mil morreron no conflito; e non menos vendido que asasinado.
15 Con todo, non estaba contento con isto, senón que se atrevía a entrar no templo máis santo de todo o mundo; Menelao, aquel traidor ás leis e á súa patria, sendo o seu guía:
16 E tomando os vasos sagrados con mans contaminadas, e con mans profanas derribando as cousas que outros reis dedicaban ao aumento, á gloria e á honra do lugar, deunos.
17 E Antíoco estaba tan altivo na mente, que non considerou que o Señor estaba enfadado por un tempo polos pecados dos que moraban na cidade, e polo tanto non estaba o ollo no lugar.
18 Porque se antes non estiveran envoltos en moitos pecados, este home, tan pronto como chegara, fora azoutado e afastado da súa presunción, como Heliodoro, a quen o rei Seleuco enviou para ver o tesouro.
19 Con todo, Deus non escolleu o pobo polo lugar, senón o lugar afastado por mor do pobo.
20 E, polo tanto, o propio lugar, que participou con eles da adversidade que lle aconteceu á nación, comunicou despois os beneficios enviados do Señor: e como foi abandonado na ira do Todopoderoso, tamén o gran Señor. estando reconciliado, estableceuse con toda gloria.
21 Así que, cando Antíoco sacara do templo mil oitocentos talentos, marchou a toda présa cara a Antioquía, tendo no seu orgullo facer navegable a terra e transitar o mar a pé: tal era a soberbia da súa mente.
22 E deixou gobernadores para molestar á nación: en Xerusalén, Filipe, pola súa patria frixio e por costumes máis bárbaros que aquel que o puxo alí;
23 E en Garizim, Andrónico; e ademais, Menelao, que peor que todos os demais levaba unha man pesada sobre os cidadáns, tendo malicia contra os seus paisanos os xudeus.
24 Tamén enviou ao detestable xefe Apolonio cun exército de vinte e dous mil, mandándolle que matase a

todos os que estaban na súa mellor idade e que vendese as mulleres e os máis novos.
25 Quen chegando a Xerusalén, e finxindo a paz, se resistiu ata o día santo do sábado, cando collendo aos xudeus que celebraban o día santo, mandou aos seus homes que se armasen.
26 E así matou a todos os que ían á celebración do sábado, e correndo pola cidade con armas matou unha gran multitude.
27 Pero Xudas Macabeo con outros nove, ou por alí, retirouse ao deserto e viviu nos montes á maneira das bestas, coa súa compañía, que se alimentaba de herbas continuamente, para que non fosen partícipes da contaminación.

CAPÍTULO 6

1 Non moito tempo despois, o rei enviou a un ancián de Atenas para obrigar aos xudeus a afastarse das leis dos seus pais e non seguir as leis de Deus.
2 E contaminar tamén o templo de Xerusalén, e chamalo templo de Xúpiter Olimpio; e que en Garizim, de Xúpiter o Defensor dos estraños, como eles desexaban que moraban no lugar.
3 A chegada desta maldade foi dolorosa e dolorosa para o pobo:
4Porque o templo estaba cheo de disturbios e festas polos xentís, que se deleitaban con rameras e tiñan que ver con mulleres no circuíto dos lugares santos, e ademais traían cousas que non eran lícitas.
5 Tamén o altar estaba cheo de cousas profanas, que a lei prohibe.
6 Tampouco era lícito a un home gardar días de sábado ou xaxúns antigos, nin declararse xudeu.
7 E o día do nacemento do rei todos os meses eran traídos por amarga forza para comer dos sacrificios; e cando se cumpriu o xaxún de Baco, os xudeus víronse obrigados a ir en procesión ata Baco, portando hedra.
8 Ademais, saíu un decreto ás cidades veciñas dos pagáns, por suxestión de Ptolomeo, contra os xudeus, para que observasen as mesmas modas e participasen dos seus sacrificios:
9 E quen non se conformase aos costumes dos xentís debería ser condenado á morte. Entón podería un home ver a miseria actual.
10 Pois trouxéronse dúas mulleres que circuncidaran os seus fillos; a quen conduciron abertamente pola cidade, os nenos dándolles os peitos, arroxáronos de cabeza da muralla.
11 E outros, que correran xuntos en covas próximas, para gardar o día do sábado en segredo, sendo descubertos por Filipe, foron todos queimados xuntos, porque fixeron conciencia para axudarse a si mesmos pola honra do día máis sagrado.
12 Agora pídolles aos que len este libro que non se desanimen por estas calamidades, senón que xulguen que eses castigos non son para a destrución, senón para o castigo da nosa nación.
13 Porque é unha mostra da súa gran bondade, cando os malvados non son sufridos por moito tempo, senón inmediatamente castigados.
14 Pois non como ocorre coas outras nacións, ás que o Señor non paga pacientemente para castigar, ata que cheguen á plenitude dos seus pecados, así trata connosco.
15 Para que, chegando ao cumio do pecado, despois se vingue de nós.
16 E por iso nunca nos retira a súa misericordia: e aínda que castiga coa adversidade, nunca abandona o seu pobo.
17 Pero que isto que falamos sexa un aviso para nós. E agora chegaremos á declaración do asunto en poucas palabras.
18 Elazar, un dos principais escribas, home ancián e de rostro ben favorecido, viuse obrigado a abrir a boca e a comer carne de porco.
19Pero el, preferindo morrer gloriosamente antes que vivir manchado de tal abominación, cuspiro e veu por si mesmo ao tormento.
20Como lles correspondía vir, os que están decididos a destacar contra aquelas cousas que non son lícitos para probar o amor á vida.
21 Pero os que estaban a cargo daquela festa malvada, pois o vello coñecido que tiñan co home, levándoo aparte, rogáronlle que trouxese carne da súa propia provisión, a que lle era lícito usar, e facía coma se comeu da carne tomada do sacrificio mandado polo rei;
22 Para que así fose librado da morte, e pola vella amizade con eles atopara gracia.
23 Pero comezou a considerar con discreción, e como lle correspondía a súa idade, a excelencia dos seus anos antigos, a honra da súa cana, a que lle chegaba, e a súa educación máis honesta desde un neno, ou mellor, a santa lei feita e dado por Deus: por iso respondeu en consecuencia, e quixo que deseguido o enviasen ao sepulcro.
24 Xa que a nosa idade non convén, dixo, de ningún xeito disimular, polo que moitos mozos pensasen que Eleazar, que tiña otenta e dez anos, foi agora a unha relixión estraña;
25 E así, a través da miña hipocrisía e do desexo de vivir un pouco de tempo e un momento máis, deberían ser enganados por min, e teño unha mancha na miña vellez e fágoa abominable.
26 Pois aínda que polo momento fose librado do castigo dos homes, non me escaparía da man do Todopoderoso, nin vivo nin morto.
27Por iso agora, cambiando esta vida con virilidade, mostrareime como o esixe a miña idade,
28 E deixa un exemplo notable aos que son novos para morrer de vontade e coraxe polas leis honradas e santas. E despois de dicir estas palabras, foi inmediatamente ao tormento:
29 Aos que o levaron a cambiar a boa vontade deixárono un pouco antes no odio, porque os anteditos discursos procedían, como pensaban, dunha mente desesperada.
30 Pero cando estaba listo para morrer de golpes, xemeu e dixo: "É manifesto ao Señor, que ten o santo coñecemento, que aínda que puiden ser librado da morte, agora sufro fortes dores no corpo sendo golpeado. : pero

na alma estou ben contento con sufrir estas cousas, porque lle temo.
31 E así morreu este home, deixando a súa morte como exemplo de nobre coraxe e memoria de virtude, non só para os mozos, senón para toda a súa nación.

CAPÍTULO 7

1 Aconteceu tamén que sete irmáns coa súa nai foron tomados e obrigados polo rei contra a lei a probar carne de porco, e foron atormentados con azoutes e látegos.
2 Pero un dos que falou primeiro dixo así: Que queres preguntar ou aprender de nós? estamos preparados para morrer, antes que para transgredir as leis dos nosos pais.
3Entón o rei, furioso, mandou quecer cazolas e caldeiras:
4 O cal de inmediato mandou cortarlle a lingua ao que falaba primeiro e cortarlle as extremidades do corpo, mirando o resto dos seus irmáns e a súa nai.
5 Cando quedou así mutilado en todos os seus membros, mandou que aínda estaba vivo que o levaran ao lume e que o fritasen na tixola; outro coa nai para morrer virilmente, dicindo así:
6 O Señor Deus mira para nós e, en verdade, consolo en nós, como declarou Moisés no seu cántico, que testemuñaba os seus rostros, dicindo: "E será consolado nos seus servos".
7Entón, cando o primeiro morreu despois deste número, trouxéronlle o segundo para facerlle un cepo de burla; e despois de arrancarlle a pel da cabeza co cabelo, preguntáronlle: "Queres comer antes de que sexas castigado en todo o mundo". cada membro do teu corpo?
8 Pero el respondeu na súa lingua e dixo: Non. Por iso tamén recibiu o seguinte tormento en orde, como o primeiro.
9 E cando estaba no último suspiro, dixo: Ti como unha furia sácanos desta vida presente, pero o Rei do mundo resucitaranos a nós, que morremos polas súas leis, para a vida eterna.
10 Despois del, o terceiro foi burlado e, cando lle pediron, sacou a lingua, e logo, tendeu as mans con home.
11 E dixo con coraxe: Estes tiven do ceo; e polas súas leis desprezoos; e del espero recibilos de novo.
12 De tal xeito que o rei e os que estaban con el, marabilláronse da coraxe do mozo, pois non se preocupaba por nada das dores.
13 Agora ben, cando este home tamén morreu, atormentaron e destrozaron o cuarto do mesmo xeito.
14 Entón, cando estaba listo para morrer, dixo así: "É bo, sendo condenado a morte polos homes, esperar que a esperanza de Deus sexa resucitada por el; en canto a ti, non terás resurrección á vida".
15 Despois trouxeron tamén o quinto e destrozárono.
16 Entón mirou para o rei e díxolle: "Ti tes poder sobre os homes, es corruptible, fai o que queres; aínda non pensedes que a nosa nación está abandonada por Deus;
17 Pero quédate un tempo e mira o seu gran poder, como te atormentará a ti e á túa descendencia.
18 Despois del tamén trouxeron o sexto, que estando listo para morrer, dixo: "Non vos deixedes enganar sen motivo, porque nós mesmos padecemos estas cousas por nós mesmos, pecando contra o noso Deus; polo tanto, fannos marabillas".
19 Pero non penses ti, que tes na man para loitar contra Deus, que escaparás impune.
20Pero a nai era sobre todo marabillosa e digna de honrosa lembranza, pois cando viu os seus sete fillos mortos no espazo dun día, levouno con boa valentía, pola esperanza que tiña no Señor.
21 Si, ela exhortou a cada un deles na súa lingua, chea de espíritos valentes; e axitando os seus pensamentos de muller cun estómago varonil, díxolles:
22 Non podo dicir como entrastes no meu ventre: porque eu non vos dei alento nin vida, nin fun eu quen formei os membros de cada un de vós;
23 Pero, sen dúbida, o Creador do mundo, que formou a xeración do home e descubriu o principio de todas as cousas, tamén pola súa misericordia darávos alento e vida de novo, xa que agora non vos considerades polas súas leis. sake.
24E Antíoco, creíndose desprezado e sospeitando que era un discurso de reproche, mentres o máis novo aínda vivía, non só o exhortou con palabras, senón que tamén o asegurou con xuramentos que o faría rico e feliz. home, se se apartase das leis dos seus pais; e que tamén o tomaría por amigo e confiaríalle os asuntos.
25 Pero como o mozo en ningún caso quixo escoitarlle, o rei chamou á súa nai e exhortouna a que aconsellase ao mozo que lle salvase a vida.
26 E cando el a exhortou con moitas palabras, prometeulle que aconsellaría ao seu fillo.
27 Pero ela inclinándose ante el, rindo do cruel tirano para desprezar, falou deste xeito na lingua do seu país; Ó meu fillo, ten piedade de min, que te deu nove meses no ventre e che deu tres anos, que te alimentou, que te crie ata esta idade e que aguante os problemas da educación.
28 Pídoche, meu fillo, que mire o ceo e a terra, e todo o que hai neles, e considere que Deus os fixo das cousas que non eran; e así se fixo a humanidade.
29 Non temas a este atormentador, pero, sendo digno dos teus irmáns, toma a túa morte para que te reciba de novo con misericordia cos teus irmáns.
30 Mentres ela aínda falaba estas palabras, o mozo dixo: A quen esperas? Non obedecerei o mandamento do rei, pero obedecerei o mandamento da lei que Moisés deu aos nosos pais.
31 E ti, que fuches o autor de todas as maldades contra os hebreos, non escaparás das mans de Deus.
32 Porque sufrimos polos nosos pecados.
33 E aínda que o Señor vivo se enfade un pouco con nós polo noso castigo e corrección, volverá estar unido cos seus servos.
34Pero ti, home impío, e de todos os outros máis malvados, non te levantes sen causa, nin te engrandes con esperanzas incertas, levantando a túa man contra os servos de Deus:
35 Porque aínda non fuches do xuízo de Deus Todopoderoso, que ve todas as cousas.
36 Porque os nosos irmáns, que agora sufriron unha breve dor, están mortos baixo o pacto de vida eterna de

Deus; pero ti, polo xuízo de Deus, recibirás un castigo xusto polo teu orgullo.
37 Pero eu, como meus irmáns, ofrezo o meu corpo e a miña vida polas leis dos nosos pais, suplicándolle a Deus que sexa pronto misericordioso coa nosa nación; e para que ti con tormentos e pragas confeses que só el é Deus;
38 E para que cese en min e nos meus irmáns a ira do Todopoderoso, que se leva xustamente sobre a nosa nación.
39 Do que o rei estando furioso, deulle peor que todos os demais, e tomou con pena que se mofase del.
40Entón este home morreu sen mancha e puxo toda a súa confianza no Señor.
41 Por último despois dos fillos morreu a nai.
42 Que isto abonde agora para ter falado sobre as festas idólatras e as torturas extremas.

CAPÍTULO 8

1 Entón Xudas Macabeo e os que estaban con el entraron nas cidades en segredo, convocaron os seus parentes e colleron con eles a todos os que seguían na relixión xudeu, e reuniron uns seis mil homes.
2 E chamaron ao Señor para que mirase para o pobo que foi pisado por todos; e tamén mágoa do templo profanado dos impíos;
3 E que tería compaixón da cidade, mal desfigurada e lista para ser axustada á terra; e escoita o sangue que lle clamaba,
4 E lembra a malvada matanza de nenos inofensivos e as blasfemias cometidas contra o seu nome; e que mostraría o seu odio contra os malvados.
5 Cando o Macabeo tiña a súa compañía ao seu redor, os pagáns non lle podían resistir, porque a ira do Señor converteuse en misericordia.
6 Por iso chegou por sorpresa, queimou vilas e cidades, púxose nas súas mans os lugares máis cómodos e venceu e puxo en fuga a non poucos dos seus inimigos.
7Pero aproveitou especialmente a noite para tales intentos secretos, de tal xeito que o froito da súa santidade se espallaba por todas partes.
8 Entón, cando Filipe viu que aquel home aumentaba pouco a pouco e que as cousas prosperaban con el aínda máis e máis, escribiu a Ptolomeo, o gobernador de Celosiria e Fenicia, para que prestara máis axuda para os asuntos do rei.
9 Entón, escollendo de inmediato a Nicanor, fillo de Patroclo, un dos seus amigos especiais, enviouno con non menos de vinte mil de todas as nacións baixo si, para erradicar a toda a xeración dos xudeus; e con el uniuse tamén a Gorgias un capitán, que en materia de guerra tiña gran experiencia.
10Entón Nicanor comprometeuse a facer cos xudeus cativos tanto diñeiro como para sufragar o tributo de dous mil talentos que o rei debía pagar aos romanos.
11 Xa que logo, enviou inmediatamente ás cidades da costa do mar, proclamando a venda dos xudeus cativos e prometendo que por un talento terían oitenta e dez corpos, sen esperar a vinganza que lle ía seguir por parte do Deus Todopoderoso.
12 Cando se lle comunicou a Xudas a chegada de Nicanor, e lles comunicou aos que estaban con el que o exército estaba preto,
13 Os que tiñan medo, e desconfiaban da xustiza de Deus, fuxiron e se afastaron.
14 Outros venderon todo o que lles quedaba e, ademais, pedíronlle ao Señor que os librase, vendido polo malvado Nicanor antes de que se reunisen:
15 E se non por mor deles, porén polas alianzas que fixera cos seus pais, e polo seu santo e glorioso nome, polo que foron chamados.
16 Así que Macabeo convocou aos seus homes a un número de seis mil, e exhortounos a que non se asustes do inimigo nin a temer á gran multitude dos pagáns, que viñeron mal contra eles; pero loitar con varón,
17 E para poñer diante dos seus ollos a inxuria que inxustamente fixeran ao lugar santo, e a cruel manipulación da cidade, da que se burlaron, e tamén a destitución do goberno dos seus antepasados:
18 Porque eles, dixo, confían nas súas armas e atrevemento; pero a nosa confianza está no Todopoderoso, quen pode derrubar a un tempo tanto aos que veñen contra nós, como ao mundo enteiro.
19 Ademais, contoulles as axudas que atoparan os seus antepasados e como foron liberados, cando pereceron cento oitenta e cinco mil baixo Senaquerib.
20 E contoulles da batalla que mantiveron en Babilonia cos gálatas, como só chegaron oito mil en total ao negocio, con catro mil macedonios, e que os macedonios estaban perplexos, os oito mil destruíron cento vinte mil. por mor da axuda que tiveron do ceo, e así recibiron un gran botín.
21 Así, cando os atreviu con estas palabras e listos para morrer pola lei e pola patria, dividiu o seu exército en catro partes;
22 E uniuse aos seus irmáns, xefes de cada banda, para saber Simón, Xosé e Ionatán, dándolles a cada un mil quinientos homes.
23 Tamén encomendou a Elazar para ler o libro sagrado. liderando a primeira banda,
24 E coa axuda do Todopoderoso mataron por riba de nove mil dos seus inimigos, e feriron e mutilaron a maior parte do exército de Nicanor, e así puxeron a todos á fuxida;
25 E colleron o diñeiro que viña para mercalos e perseguíronnos lonxe, pero por falta de tempo volveron.
26 Porque era un día antes do sábado, polo que xa non querían perseguilos.
27 Entón, cando reuniron as súas armaduras e estragaron aos seus inimigos, ocupáronse durante o sábado, dando grandes eloxios e grazas ao Señor, que os conservou ata ese día, que foi o comezo da misericordia que se destila sobre eles.
28 E despois do sábado, cando deron parte do botín aos mancos, viúvas e orfos, o resto repartírono entre eles e os seus servos.

29 Cando se fixo isto, e fixeron unha súplica común, rogáronlle ao Señor misericordioso que se reconciliase cos seus servos para sempre.
30 Ademais dos que estaban con Timoteo e Báquides, que loitaron contra eles, mataron a máis de vinte mil, e con moita facilidade conseguiron fortalezas altas e repartíronse moito máis botín, e deixaron mancos, orfos e viúvas, si, e os anciáns tamén, iguais en espolio consigo mesmo.
31 E cando reuniron as súas armaduras, depositáronas todas con coidado en lugares convenientes, e o resto do botín trouxérono a Xerusalén.
32Mataron tamén a Filarcas, aquel perverso que estaba con Timoteo, e molestara de moitas maneiras aos xudeus.
33 Ademais, cando celebraban a festa da vitoria no seu país, queimaron a Calistenes, quen prendera lume ás portas santas, que fuxira nunha casiña; e así recibiu unha recompensa que merece a súa maldade.
34En canto ao desgracioso Nicanor, que trouxera mil comerciantes para mercar aos xudeus,
35 Foi coa axuda do Señor derribado por eles, dos que menos contaba; e quitándose a súa gloriosa vestimenta, e despedindo a súa compañía, chegou como un criado fuxitivo pola zona central ata Antioquía tendo moi grande deshonra, porque o seu exército foi destruído.
36 Así, o que se encargou de pagarlle aos romanos o seu tributo por medio de cativos en Xerusalén, dixo ao estranxeiro que os xudeus tiñan a Deus para loitar por eles e, polo tanto, non podían ser feridos, porque seguían as leis que deulles.

CAPÍTULO 9

1 Por aquel entón, Antíoco saíu deshonrado do país de Persia
2 Porque entrara na cidade chamada Persépole, e foi para roubar o templo e facerse cargo da cidade; co cal a multitude que corría para defenderse coas súas armas púxoos á fuga; e así aconteceu que Antíoco, fuxido dos habitantes, volveu avergoñado.
3 Cando chegou a Ecbatane, comunicáronlle a noticia do que lles acontecera a Nicanor e a Timoteo.
4 Logo inchando de rabia. pensou en vingarse dos xudeus da desgraza que lle fixeron os que o fixeron fuxir. Por iso mandou ao seu auriga que conducise sen parar, e que despachase a viaxe, o xuízo de Deus agora seguíao. Porque falou con orgullo deste tipo: Que viría a Xerusalén e que fose un lugar de sepultura común dos xudeus.
5 Pero o Señor Todopoderoso, o Deus de Isreal, golpeouno cunha praga incurable e invisible: ou tan pronto como pronunciou estas palabras, veu sobre el unha dor nas entrañas que non ten remedio, e tormentos do interior;
6 E iso moi xustamente: porque atormentara as entrañas doutros homes con moitos e estraños tormentos.
7 Con todo, nada cesou de presumir, pero aínda se encheu de soberbia, apagando lume na súa ira contra os xudeus e mandando apurar o camiño; ; de xeito que ao ter unha caída dorida, todos os membros do seu corpo estaban moi doídos.
8 E así, quen un pouco antes pensaba que podía dominar as ondas do mar, (tan orgulloso era máis alá da condición humana) e pesar as altas montañas nunha balanza, foi arroxado ao chan e levado nun lixo de cabalos. , mostrando a todos o poder manifesto de Deus.
9 De xeito que os vermes xurdiron do corpo deste home malvado, e mentres vivía con tristeza e dor, a súa carne caeu, e a inmundicia do seu cheiro era molesta para todo o seu exército.
10 E o home, que pensou un pouco antes de poder chegar ás estrelas do ceo, ninguén podía soportar o seu fedor intolerable.
11Aquí, pois, atormentado, comezou a deixar o seu gran orgullo e a coñecerse a si mesmo pola lacra de Deus, aumentando a súa dor a cada momento.
12 E cando el mesmo non podía soportar o seu propio cheiro, dixo estas palabras: "Convén someterse a Deus, e que un home mortal non pense en si mesmo se fose Deus".
13 Este perverso tamén fixo voto ao Señor, que agora xa non quería ter misericordia del, dicindo así:
14Para que a cidade santa, á que ía apresuradamente en botala en terra e en facer un sepulcro común, puxese en liberdade:
15 E en canto aos xudeus, aos que xulgara que non eran dignos de ser enterrados, senón de ser expulsados cos seus fillos para ser devorados das aves e das bestas salvaxes, facíaos todos iguais aos cidadáns de Atenas:
16 E o templo santo, que antes de estropear, adornaría con excelentes presentes e restauraría todos os vasos santos con moitos máis, e sufragaba cos seus propios ingresos os gastos dos sacrificios:
17 Si, e que tamén se convertería en xudeu e percorrería todo o mundo que estaba habitado e declararía o poder de Deus.
18 Pero por todo isto, as súas dores non cesaban: porque o xusto xuízo de Deus chegou sobre el; polo tanto, desesperado pola súa saúde, escribiu aos xudeus a carta suscrita, que contén a forma dunha súplica, deste xeito:
19 Antíoco, rei e gobernador, aos bos xudeus os seus cidadáns desexan moita alegría, saúde e prosperidade:
20 Se vós e os vosos fillos vos vai ben, e os vosos asuntos son para o voso contento, dou moitas grazas a Deus, tendo a miña esperanza no ceo.
21 En canto a min, era débil, ou ben lembraría ben a túa honra e boa vontade cando regresases de Persia, e sendo levado por unha grave enfermidade, pensei que era necesario coidar da seguridade común de todos:
22 Non desconfiando da miña saúde, pero tendo moita esperanza de escapar desta enfermidade.
23 Pero tendo en conta que ata o meu pai, en que momento dirixiu un exército ás terras altas. nomeou un sucesor,
24A fin de que, se algunha cousa saíse en contra do esperado, ou se traesen noticias graves, os da terra, sabendo a quen quedaba o estado, non se preocupasen:
25 De novo, tendo en conta que os príncipes que son limítrofes e veciños do meu reino agardan oportunidades

e esperan o que será o acontecemento. Eu nomeei rei ao meu fillo Antíoco, a quen moitas veces encomendaba e encomendaba a moitos de vós, cando subía ás altas provincias; a quen lle escribín o seguinte:
26 Por iso rezo e pídoche que recordes os beneficios que che fixen en xeral, e en especial, e que todo home seguirá sendo fiel a min e ao meu fillo.
27 Porque estou convencido de que o que entende a miña mente cederá favorablemente e con gracia aos teus desexos.
28 Así que o asasino e blasfemo sufriron moi gravemente, como suplicaba a outros homes, así morreu unha morte miserable nun país estraño nas montañas.
29 Filipe, que foi criado con el, levou o seu corpo, que tamén temendo o fillo de Antíoco foi a Exipto a Ptolemeo Filometor.

CAPÍTULO 10

1Macabeo e a súa compañía, o Señor que os guiaba, recuperaron o templo e a cidade:
2Pero os altares que construíran os pagáns na rúa, e tamén as capelas, derrubáronse.
3 E despois de limpar o templo, fixeron outro altar, e batendo pedras sacaron lume deles, e ofreceron un sacrificio despois de dous anos, e puxeron incienso, luces e pan da proposición.
4 Cando se fixo iso, caíron a terra e suplicaron ao Señor que xa non tivesen tales problemas; pero se pecaron máis contra el, que el mesmo os castigaría con misericordia, e que non fosen entregados ás nacións blasfemas e bárbaras.
5 Agora ben, o mesmo día en que os estranxeiros profanaron o templo, o mesmo día foi purificado de novo, mesmo o día vinte e cinco do mesmo mes, que é Casleu.
6 E celebraron os oito días con alegría, como na festa dos tabernáculos, lembrando que non hai moito tempo celebraran a festa dos tabernáculos, cando andaban vagando polos montes e covas coma bestas.
7 Por iso deron pólas e ramas fermosas e tamén palmas, e cantaron salmos a aquel que lles dera un bo éxito na limpeza do seu lugar.
8 Tamén ordenaron por un estatuto e decreto común, que todos os anos se celebrasen eses días de toda a nación dos xudeus.
9 E este foi o fin de Antíoco, chamado Epífanes.
10 Agora imos declarar os feitos de Antíoco Eupator, que era fillo deste home malvado, recollendo brevemente as calamidades das guerras.
11 Entón, cando chegou á coroa, puxo a un tal Lisias sobre os asuntos do seu reino, e nomeouno o seu xefe de goberno de Celosiria e Fenicia.
12 Pois Ptolomeo, que se chamaba Macron, preferindo facer xustiza aos xudeus polo mal que se lles fixera, intentou manter a paz con eles.
13 Despois de que foi acusado dos amigos do rei ante Eupator, e chamando traidor a cada palabra, porque saíra de Chipre, que Filométor lle encomendara, e foise a Antíoco Epífanes, e ao ver que non se atopaba nun lugar de honra, estaba tan desanimado. , que se envelenou e morreu.
14Pero, cando Gorxias era gobernador das fortalezas, contratou soldados e alimentou continuamente a guerra cos xudeus.
15 E con todo iso, os idumeos, tendo nas súas mans as presas máis cómodas, mantiveron ocupados os xudeus e, recibindo os desterrados de Xerusalén, foron para alimentar a guerra.
16 Entón os que estaban con Macabeo suplicaron a Deus que lles axudase; e así correron con violencia contra as fortalezas dos idumeos,
17 E asaltándoos con forza, gañaron as fortalezas e impediron a todos os que loitaban na muralla, mataron a todos os que caían nas súas mans e mataron non menos de vinte mil.
18 E porque algúns, que eran non menos de nove mil, fuxiron xuntos a dous castelos moi fortes, con todo tipo de cousas convenientes para manter o cerco,
19 O Macabeo deixou a Simón e a Xosé, e tamén a Zaqueo e aos que estaban con el, que eran suficientes para asedialos, e marchou a aqueles lugares que máis precisaban da súa axuda.
20 Os que estaban con Simón, levados pola cobiza, foron persuadidos por cartos por medio de algúns dos que estaban no castelo, e levaron setenta mil dracmas e deixaron escapar a algúns deles.
21 Pero cando lle contaron a Macabeo o feito, convocou aos gobernadores do pobo e acusou a aqueles homes de que venderan aos seus irmáns por diñeiro e deixou libres aos seus inimigos para loitar contra eles.
22Así que matou aos que foron atopados traidores, e inmediatamente tomou os dous castelos.
23 E tendo bo éxito coas súas armas en todas as cousas que levaba na man, matou nas dúas presas a máis de vinte mil.
24 E Timoteo, a quen os xudeus venceran antes, cando reuniu unha gran multitude de forzas estranxeiras e non poucos cabalos de Asia, veu como se quixese tomar os xudeus pola forza das armas.
25 Pero cando se achegou, os que estaban con Macabeo volvéronse para orar a Deus, e asperxéronlles terra sobre a cabeza e cinguiron os seus lombos con cilicio.
26 E caeu ao pé do altar e suplicoulle que fose misericordioso con eles, e que fose inimigo dos seus inimigos e adversario dos seus adversarios, como declara a lei.
27 Entón, despois da oración, tomaron as súas armas e saíron máis lonxe da cidade; e cando se achegaron aos seus inimigos, quedaron sós.
28 O sol acabando de saír, uníronse os dous; unha parte tendo xunto coa súa virtude o seu refuxio tamén para o Señor para unha promesa do seu éxito e vitoria: a outra parte facendo o seu líder furioso da súa batalla
29Pero cando a batalla se intensificou, apareceron aos inimigos do ceo cinco homes bonitos montados en cabalos, con frenos de ouro, e dous deles dirixían aos xudeus.
30 E colleu entre eles a Macabeo, cubriuno por todos os lados con armas e protexoo, pero dispararon frechas e

raios contra os inimigos, de modo que, confundidos de cegueira e cheos de angustia, foron mortos.
31 E morreron vinte mil cincocentos e seiscentos cabaleiros.
32En canto ao propio Timoteo, fuxiu a unha fortaleza moi forte, chamada Gawra, onde Quereas era gobernador.
33Pero os que estaban con Macabeo asediaron a fortaleza con valentía catro días.
34 E os que estaban dentro, confiando na fortaleza do lugar, blasfemaron en extremo e pronunciaron palabras malvadas.
35 Non obstante, no quinto día, vinte mozos da compañía de Macabeo, inflamados de ira por mor das blasfemias, asaltaron o muro con virilidade e mataron con feroz coraxe a todos os que se atopaban.
36 Outros tamén subían detrás deles, mentres estaban ocupados cos que estaban dentro, queimaron as torres e acendendo lumes queimaron vivos aos blasfemos; e outros abriron as portas e, recibindo o resto do exército, tomaron a cidade,
37 E matou a Timoteo, que estaba escondido nun pozo, e ao seu irmán Quereas, con Apolofanes.
38 Cando isto foi feito, louvaron ao Señor con salmos e acción de grazas, que fixera cousas tan grandes por Israel e deulles a vitoria.

CAPÍTULO 11

1 Non moito despois, o protector e curmán do rei Lisias, que tamén se encargaba dos asuntos, mostrouse moi desagrado polas cousas que se facían.
2 E cando reuniu uns oitenta mil con todos os cabaleiros, veu contra os xudeus, pensando en facer da cidade unha morada dos xentís.
3 E para sacar proveito do templo, como das outras capelas dos pagáns, e poñer a venda o sumo sacerdocio todos os anos:
4 Non considerando en absoluto o poder de Deus, senón encharcado cos seus dez miles de labeiras, e os seus miles de xinetes e os seus oitenta elefantes.
5 Entón chegou a Xudea e achegouse a Betsur, que era unha cidade forte, pero distante de Xerusalén a uns cinco estadios, e asediouna severamente.
6 Cando os que estaban con Macabeo escoitaron que asediaba as fortalezas, eles e todo o pobo, con lamentos e bágoas, rogáronlle ao Señor que enviase un anxo bo para librar a Israel.
7Entón o propio Macabeo tomou antes as armas, exhortando ao outro a que se comprometesen con el para axudar aos seus irmáns;
8 E cando estaban en Xerusalén, apareceu diante deles un cabaleiro vestido de branco, sacudindo a súa armadura de ouro.
9 Entón louvaron ao Deus misericordioso todos xuntos, e estiveron ánimos, de tal xeito que estaban preparados non só para loitar contra os homes, senón contra as bestas máis crueis, e para atravesar muros de ferro.
10 Así avanzaron coa súa armadura, tendo un axudante do ceo, porque o Señor foi misericordioso con eles.
11 E mandando aos seus inimigos como leóns, mataron once mil infantís e mil seiscentos xinetes, e puxeron á fuga a todos os demais.
12 Moitos deles tamén estando feridos escaparon espidos; e o propio Lisias fuxiu avergoñado, e así escapou.
13 Quen, como era un home de entendemento, botando consigo a perda que tiña, e considerando que os hebreos non podían ser vencidos, porque o Deus todopoderoso os axudaba, mandou a eles:
14 E convenceunos para que aceptasen todas as condicións razoables, e prometeu que convencería ao rei de que debía ser un amigo deles.
15 Entón Macabeo consentiu todo o que Lisias desexaba, coidando do ben común; e todo o que lle escribiu Macabeo a Lisias sobre os xudeus, o rei concedeuno.
16 Pois había cartas escritas para os xudeus de Lisias neste sentido: Lisias envía un saúdo ao pobo dos xudeus:
17 Xoán e Absalón, que foron enviados de ti, entregáronme a petición subscrita e pedíronme a realización do seu contido.
18 Polo tanto, declareino todo o que fose necesario para comunicarlle ao rei, e el concedeu todo o que podía.
19 E se daquela vos mantedes leais ao Estado, eu tamén procurarei ser un medio para o voso ben.
20Pero dos datos que dei orde, tanto a estes como a outros que viñeron de min, de comunicarse contigo.
21 Pasade ben. O ano cento oito corenta, o día vinte e catro do mes Dioscorinto.
22A carta do rei contiña estas palabras: O rei Antíoco envíalle un saúdo ao seu irmán Lisias:
23 Xa que o noso pai é trasladado aos deuses, a nosa vontade é que os que están no noso reino vivan tranquilos, para que cadaquén se ocupe dos seus propios asuntos.
24 Tamén entendemos que os xudeus non consentirían que o noso pai fose levados ao costume dos xentís, senón que preferirían manter a súa propia forma de vida, polo que esixen de nós viven segundo as súas propias leis.
25 Polo que a nosa mente é que esta nación estará en repouso, e decidimos restaurarlles o seu templo, para que vivan segundo os costumes dos seus antepasados.
26 Farás ben, pois, envialos a eles, e concederlles paz, para que, cando estean certificados da nosa mente, poidan ser de gran consuelo e sempre se vaian alegremente dos seus propios asuntos.
27 E a carta do rei á nación dos xudeus era deste xeito: O rei Antíoco envía un saúdo ao concilio e ao resto dos xudeus:
28 Se vos vai ben, temos o noso desexo; tamén temos boa saúde.
29 Menelao declarounos que o voso desexo era volver á casa e seguir os vosos negocios.
30 Polo que os que se vaian terán salvoconduto ata o trinta día de Xántico con seguridade.
31 E os xudeus usarán as súas propias carnes e leis, como antes; e ningún deles de ningún xeito será molestado por cousas feitas por ignorancia.
32Enviei tamén a Menelao para que vos consolase.

33 Pasade ben. No ano cento corenta e oitavo e o día quince do mes Xántico.
34 Os romanos tamén lles enviaron unha carta que contiña estas palabras: Quinto Memio e Tito Manlio, embaixadores dos romanos, envían un saúdo ao pobo dos xudeus.
35 Todo o que concedeu Lisias, curmán do rei, tamén nós estamos moi satisfeitos.
36 Pero tocante a cousas que xulga que se lle remitiran ao rei, despois de que o avisases, envía un inmediatamente para que declaremos o que convén para ti, porque agora imos a Antioquía.
37Por iso envía algúns con celeridade, para que saibamos cal é a túa mente.
38 Adeus. Este ano cento oito corenta, o día quince do mes Xántico.

CAPÍTULO 12

1 Cando se fixeron estes convenios, Lisias foi ao rei, e os xudeus ocupaban o seu labor.
2 Pero dos gobernadores de varios lugares, Timoteo e Apolonio, fillo de Xeneo, tamén Hierónimo e Demofonte, e ademais Nicanor, gobernador de Chipre, non quixeron que estivesen quietos e vivisen en paz.
3 Os homes de Iope tamén fixeron unha acción tan impía: rogáronlles aos xudeus que habitaban entre eles que subisen coas súas mulleres e fillos ás barcas que prepararan, coma se non lles tivesen dano.
4 Quen a aceptaron segundo o decreto común da cidade, como querendo vivir en paz e sen sospeitar de nada, pero cando saíron ao abismo, afogaron non menos de douscentos deles.
5 Cando Xudas soubo desta crueldade cos seus paisanos, mandou aos que estaban con el que os preparasen.
6 E invocando a Deus Xuíz xusto, veu contra os asasinos dos seus irmáns, queimou o porto pola noite e prendeu lume ás barcas, e matou aos que fuxiron alí.
7 E cando a cidade quedou pechada, retrocedeu, coma se volvese para arrasar a todos os da cidade de Jope.
8 Pero cando oíu que os xamnitas tiñan a intención de facer o mesmo que os xudeus que habitaban entre eles,
9 Atopouse tamén de noite contra os xamnitas e prendeu lume no porto e na mariña, de modo que a luz do lume se viu en Xerusalén a douscentos corenta estadios.
10 Cando saíron de alí nove estadios na súa viaxe cara a Timoteo, puxéronse sobre el non menos de cinco mil homes a pé e cincocentos cabaleiros árabes.
11 Entón houbo unha batalla moi dolorosa; pero o lado de Xudas coa axuda de Deus conseguiu a vitoria; de xeito que os nómades de Arabia, vencidos, pedíronlle a Xudas paz, prometéndolle tanto darlle gando como agradarlle doutro xeito.
12 Entón Xudas, pensando que serían proveitosos en moitas cousas, deulles a paz, e deron a man, e marcharon para as súas tendas.
13 Tamén foi a piques de facer unha ponte para unha cidade forte, que estaba cercada con muros e habitada por xente de diversos países; e chamábase Caspis.
14 Pero os que estaban dentro confiaban talmente na fortaleza dos muros e na provisión de víveres, que se comportaron rudamente cos que estaban con Xudas, insultando e blasfemando, e pronunciando palabras que non se podían dicir.
15 Xa que logo, Xudas coa súa compañía, invocando ao gran Señor do mundo, que sen carneiros nin máquinas de guerra derrubou Xericó en tempo de Xosué, deu un feroz asalto contra os muros.
16 E tomou a cidade pola vontade de Deus, e fixo matanzas indecibles, de tal xeito que un lago de dous estadios de ancho preto daquela, que estaba cheo, se viu correr de sangue.
17 Entón partiron de alí setecentos cincuenta estadios, e chegaron a Characa para os xudeus que se chaman Tubieni.
18 Pero en canto a Timoteo, non o atoparon nos lugares, porque antes de enviar nada, partiu de alí, deixando unha guarnición moi forte nun lugar determinado.
19 Con todo, Dositeo e Sosípater, que eran capitáns de Macabeo, saíron e mataron aos que Timoteo deixara na fortaleza, máis de dez mil homes.
20 E Macabeo ordenou o seu exército por bandas, púxoos sobre as bandas e foi contra Timoteo, que tiña arredor del cento vinte mil homes a pé e dous mil cincocentos cabaleiros.
21 Cando Timoteo soubo da chegada de Xudas, enviou as mulleres, os nenos e o resto do equipaxe a unha fortaleza chamada Carnion, porque a cidade era difícil de asediar e difícil de chegar, debido á estreitura de todos os lugares. .
22 Pero cando xurdiu a súa primeira banda Xudas, os inimigos, vencidos de medo e terror pola aparición de quen ve todas as cousas, fuxiron, un correndo por aquí e outro por outro lado, de modo que moitas veces eran feridos. dos seus propios homes, e feridos coas puntas das súas propias espadas.
23 Tamén Xudas foi moi serio en perseguilos, matando a aqueles desgraciados malvados, dos cales matou a uns trinta mil homes.
24 Ademais, o propio Timoteo caeu en mans de Dositeo e Sosípater, a quen suplicou con moito oficio que o deixasen marchar coa súa vida, porque tiña moitos pais dos xudeus e irmáns dalgúns deles, que se lles poñían a morte, non debe ser considerado.
25 Entón, despois de asegurarlles con moitas palabras que os restauraría sen danos, segundo o acordo, deixárono ir para salvar os seus irmáns.
26 Entón Macabeo marchou cara Carnion e ata o templo de Atargatis, e alí matou a vinte e cinco mil persoas.
27 Despois de fuxir e destruílos, Xudas trasladou o exército cara a Efrón, unha cidade forte na que residía Lisias, e unha gran multitude de diversas nacións, e os mozos fortes gardaban os muros e defendíanos con forza. tamén había unha gran provisión de motores e dardos.
28 Pero cando Xudas e a súa compañía chamaron ao Deus Todopoderoso, que co seu poder rompe a forza dos seus inimigos, conquistaron a cidade e mataron a vinte e cinco mil dos que estaban dentro.

29De alí partiron para Escitópole, que está a seiscentos estadios de Xerusalén,
30 Pero cando os xudeus que habitaban alí testemuñaran que os escitopolitas tratáronlles con amor e rogáronlles ben no tempo da súa adversidade;
31Dáronlles grazas, desexando que aínda lles fosen amizades, e así chegaron a Xerusalén, cando se achegaba a festa das semanas.
32 E despois da festa chamada Pentecostés, saíron contra Gorxías, gobernador de Idumea,
33 Que saíu con tres mil homes a pé e catrocentos cabaleiros.
34 E aconteceu que na súa loita xuntos morreron algúns dos xudeus.
35 Nese momento, Dositeo, un da compañía de Bacenor, que ía a cabalo e un home forte, estaba aínda sobre Gorxias, e collendo o seu abrigo atraeuno á forza; e cando tería tomado vivo a aquel maldito, un xinete de Tracia, que viña sobre el, golpeoulle o ombreiro, polo que Gorgias fuxiu a Marisa.
36 Cando os que estaban con Gorgias loitaron moito tempo e estaban cansos, Xudas pediu ao Señor que se mostrase como o seu axudante e líder da batalla.
37 E con iso comezou na súa propia lingua, e cantou salmos en voz alta, e lanzándose desprevenido sobre os homes de Gorxias, fíxoos fuxir.
38 Entón Xudas reuniu o seu exército e chegou á cidade de Odolám. E cando chegou o sétimo día, purificáronse, como era costume, e gardaron o sábado no mesmo lugar.
39 E ao día seguinte, como fora o uso, Xudas e a súa compañía viñeron para recoller os cadáveres dos mortos e enterralos cos seus parentes nas tumbas dos seus pais.
40 Agora debaixo das túnicas de todos os mortos atoparon cousas consagradas aos ídolos dos jamnitas, o que está prohibido polos xudeus pola lei. Entón todos viron que esa era a causa pola que foron asasinados.
41Por tanto, todos os homes louvan ao Señor, o Xuíz xusto, que abrira as cousas que estaban agochadas,
42 Presentáronse a orar e suplicáronlle que o pecado cometido fose totalmente eliminado da memoria. Ademais, ese nobre Xudas exhortou ao pobo a que se gardase do pecado, xa que viron ante os seus ollos as cousas que aconteceron polos pecados dos que foron asasinados.
43 E despois de reunir en toda a compañía a suma de dúas mil dracmas de prata, mandouno a Xerusalén para ofrecer unha expiación, facendo nela moi ben e honestamente, xa que se lembraba da resurrección.
44 Porque se non tivese esperanza de que os mortos resucitaran, sería superfluo e inútil rezar polos mortos.
45 E tamén ao percibir que había un gran favor para os que morreron piadosamente, foi un pensamento santo e bo. Entón fixo unha reconciliación polos mortos, para que fosen librados do pecado.

CAPÍTULO 13

1 No ano cento corenta e nove dixéronlle a Xudas que Antíoco Eupator viña a Xudea cun gran poder.
2 E con el Lisias, o seu protector e xefe dos seus asuntos, que tiña un poder de labeiras gregos, cento dez mil, e cinco mil trescentos cabaleiros, vinte e dous elefantes e trescentos carros armados. ganchos.
3Menelao tamén se uniu a eles, e con gran disimulo animou a Antíoco, non para salvagardar o país, senón porque pensaba que era nomeado gobernador.
4Pero o rei dos reis moveu a mente de Antíoco contra este malvado desgraciado, e Lisias informou ao rei de que aquel home era a causa de todas as maldades, polo que o rei mandou levalo a Berea e matalo, como forma está nese lugar.
5Alí había naquel lugar unha torre de cincuenta cóbados de altura, chea de cinzas, e tiña un instrumento redondo que colgaba por todos os lados nas cinzas.
6 E a quen fose condenado por sacrilexio ou cometera calquera outro crime grave, alí todos os homes o botaban á morte.
7 Tal morte aconteceu que aquel home malvado morreu, sen ter nin un enterro na terra; e o máis xusto:
8Porque como cometera moitos pecados sobre o altar, cuxo lume e cinzas eran santos, recibiu a súa morte en cinzas.
9O rei veu cunha mente bárbara e altiva para facerlles moito peor aos xudeus do que se fixera en tempos de seu pai.
10 O que Xudas decatouse, mandou á multitude que invocasen ao Señor noite e día, para que, se nalgún outro momento, el tamén lles axudase, estando a punto de ser expulsado da súa lei, do seu país. e do santo templo:
11 E que non permitiría que o pobo, que aínda estaba un pouco renovado, estivese sometido ás nacións blasfemas.
12 Entón, cando fixeron isto todos xuntos, e rogaron ao Señor misericordioso con choros e xaxún, e deitados no chan durante tres días, Xudas, exhortadoos, mandou que estivesen preparados.
13 E Xudas, estando á parte dos anciáns, decidiu, antes de que o exército do rei entrase en Xudea e tomase a cidade, saír e probar o asunto coa axuda do Señor.
14 Entón, cando encomendou todo ao Creador do mundo e exhortou aos seus soldados a loitar con varón, ata a morte, polas leis, o templo, a cidade, o país e o estado, acampou xunto a Modín:
15 E dado a consigna aos que estaban arredor del: A vitoria é de Deus; cos mozos máis valentes e escollidos entrou pola noite na tenda do rei, e matou no campamento a uns catro mil homes, e ao maior dos elefantes, con todo o que estaba sobre el.
16 E por fin encheron o campamento de medo e tumulto, e partiron con bo éxito.
17 Iso fíxose ao romper o día, porque a protección do Señor axudoulle.
18E cando o rei probaba a virilidade dos xudeus, púxose a tomar as presas por política.
19 E marchou cara a Betsur, que era unha fortaleza dos xudeus;
20 Porque Xudas transmitira aos que estaban nel as cousas que eran necesarias.

21 Pero Rodoco, que estaba no exército dos xudeus, revelou os segredos aos inimigos; por iso foi buscado e, cando o conseguiron, meteron no cárcere.
22 O rei tratou con eles en Betsum por segunda vez, deu a súa man, colleu a deles, marchou, loitou contra Xudas e foi vencido;
23Escoitou que Filipe, que quedaba sobre os asuntos de Antioquía, estaba desesperadamente dobrado, confundido, suplicou aos xudeus, someteuse e xurou a todas as condicións iguais, estivo de acordo con eles e ofrecía sacrificios, honrou o templo e tratou con bondade. o lugar,
24 E aceptou ben a Macabeo, fíxoo gobernador principal desde Ptolemaida ata os xerrenios;
25 Chegou a Ptolemaida: a xente de alí estaba triste polas alianzas; porque asaltaron, porque anularían as súas alianzas:
26 Lisias subiu ao tribunal, dixo todo o que podía en defensa da causa, convenceu, pacificou, fíxoos ben afectados, volveu a Antioquía. Así foi tocando a chegada e a marcha do rei.

CAPÍTULO 14

1 Despois de tres anos, informouse a Xudas de que Demetrio, fillo de Seleuco, entrou polo porto de Trípole con gran poder e armada,
2 Tomara o país e matara a Antíoco e a Lisias, o seu protector.
3E un Alcimo, que fora sumo sacerdote e que se contaminara voluntariamente nos tempos da súa mestura cos xentís, xa que non podía salvarse nin ter acceso máis ao santo altar,
4 Chegou ao rei Demetrio no ano cento cincuenta e presentoulle unha coroa de ouro e unha palma, e tamén das ramas que se usaban solemnemente no templo, e aquel día calou.
5 Con todo, tendo oportunidade de impulsar a súa insensata empresa, e sendo convocado por Demetrio, preguntándolle como lles afectaban os xudeus e que pensaban, respondeulle:
6 Os xudeus que chamou assieos, cuxo capitán é Xudas Macabeo, alimentan a guerra e son sediciosos, e non deixan que os demais estean en paz.
7Por iso, eu, sendo privado da honra dos meus antepasados, refírome ao sumo sacerdocio, agora vin aquí.
8 En primeiro lugar, en verdade polo coidado non finxido que teño das cousas relativas ao rei; e en segundo lugar, mesmo para iso pretendo o ben dos meus propios paisanos: pois toda a nosa nación está en non pouca miseria polo trato desaconsellado deles antes dito.
9 Xa que logo, oi rei, xa que sabes todas estas cousas, ten coidado co país e coa nosa nación, que está apremiada por todos os lados, segundo a clemencia que mostras pronto a todos.
10 Mentres viva Xudas, non é posible que o estado estea quieto.
11 Apenas se falou del, pero outros amigos do rei, que estaban maliciosos contra Xudas, incensaron máis a Demetrio.
12 E logo chamando a Nicanor, que fora amo dos elefantes, e facéndoo gobernador de Xudea, mandouno.
13 Mandándolle que matase a Xudas, que esparexa aos que estaban con el e que nomease a Alcimo sumo sacerdote do gran templo.
14Entón os pagáns, que fuxiran de Xudas de Xudea, chegaron a Nicanor en rabaños, pensando que o mal e as calamidades dos xudeus eran o seu benestar.
15 Agora ben, cando os xudeus souberon da chegada de Nicanor e que os pagáns se enfrontaban contra eles, botaron terra sobre as súas cabezas e suplicaron ao que establecía o seu pobo para sempre, e que sempre axuda a súa porción manifestando a súa presenza. .
16 Así que, por orde do capitán, saíron de alí inmediatamente e achegáronse a eles na cidade de Dessau.
17 Simón, irmán de Xudas, uniuse á batalla con Nicanor, pero estaba algo desconcertado polo silencio repentino dos seus inimigos.
18 Con todo, Nicanor, ao escoitar a virilidade dos que estaban con Xudas e a valentía que tiñan para loitar pola súa patria, non se atreveu a probar o asunto a espada.
19 Por iso enviou a Posidonio, Teodoto e Matatías para facer a paz.
20 Entón, cando tomaron un longo consello sobre iso, e o capitán dera a coñecer á multitude, e parecía que todos tiñan unha mesma mente, aceptaron os pactos.
21 E fixaron un día para reunirse por si mesmos, e cando chegou o día e puxéronse bancos para calquera deles
22 Ludas puxo homes armados preparados en lugares convenientes, para que os inimigos non puidesen practicar algunha traizón de súpeto, polo que fixeron unha reunión pacífica.
23 Agora Nicanor permaneceu en Xerusalén e non fixo ningún dano, senón que despediu á xente que acudía a el.
24 E non quería apartar de vista a Xudas, porque ama o home de corazón.
25 Tamén lle rogou que tomase muller e que enxendrase fillos: entón casou, calou e tomou parte desta vida.
26 Pero Alcimo, decatándose do amor que había entre eles e considerando os pactos que se fixeron, achegouse a Demetrio e díxolle que Nicanor non estaba ben afectado para o estado; por iso ordenara a Xudas, un traidor ao seu reino, sucesor do rei.
27 Entón o rei, furioso e irritado coas acusacións do home máis malvado, escribiu a Nicanor, indicando que estaba moi descontento cos pactos, e mandándolle que enviase prisioneiro a Macabeo con toda présa a Antioquía.
28 Cando isto chegou á vista de Nicanor, quedou moi confundido de si mesmo, e tomou gravemente que anulara os artigos que se acordaron, sen que aquel home tiña ningunha culpa.
29Pero como non había ningún trato contra o rei, vixiou o seu tempo para lograr isto pola política.
30 Non obstante, cando Macabeo viu que Nicanor comezaba a ser burdo con el, e que o suplicou con máis

dureza do que adoitaba, ao decatarse de que aquel comportamento tan agrio non era bo, reuniu a non poucos dos seus homes e retirouse. de Nicanor.
31 Pero o outro, sabendo que estaba moi impedido pola política de Xudas, entrou no gran e santo templo e mandou aos sacerdotes que ofrecían os seus sacrificios habituais que lle entregasen o home.
32 E cando xuraron que non sabían saber onde estaba o home a quen buscaba,
33 Estendeu a súa man dereita cara ao templo e fixo un xuramento deste xeito: Se non me liberas a Xudas como prisioneiro, poñerei este templo de Deus ata no chan e derrubei o altar. e erguer un templo notable a Baco.
34 Despois destas palabras marchou. Entón os sacerdotes alzaron as mans cara ao ceo, e suplicaron ao que sempre foi defensor da súa nación, dicindo así:
35 A ti, Señor de todas as cousas, que non tes necesidade de nada, gustoume que o templo da túa morada estivese entre nós:
36 Por iso, agora, oh santo Señor de toda santidade, garda esta casa sempre inmaculada, que recentemente foi limpada, e tapa toda boca inxusta.
37 Agora foi acusado a Nicanor un tal Razis, un dos anciáns de Xerusalén, amante dos seus paisanos e home de moi boa reputación, que pola súa bondade era chamado pai dos xudeus.
38 Porque noutros tempos, cando eles non se mesturaban cos xentís, fora acusado de xudaísmo e puxo en perigo o seu corpo e a súa vida con toda vehemencia pola relixión dos xudeus.
39 Entón, Nicanor, disposto a declarar o odio que sentía aos xudeus, enviou máis de cincocentos homes de guerra para que o levasen:
40Porque pensou levándoo para facerlle moito dano aos xudeus.
41 Agora ben, cando a multitude quixo coller a torre e irrompeu violentamente na porta exterior e pediu que se levase lume para queimala, el estando listo para ser tomado por todas partes, caeu sobre a súa espada;
42Preferindo morrer virilmente, que entrar en mans dos malvados, ser insultado doutro xeito do que parecía o seu noble nacemento:
43 Pero perdendo o seu golpe pola présa, a multitude tamén se precipitou dentro das portas, subiu con valentía ao muro e lanzouse varonil entre os máis grosos deles.
44Pero deron axiña, e facendo un espazo, el caeu no medio do baleiro.
45 Con todo, mentres aínda había alento no seu interior, inflamado de ira, levantouse; e aínda que o seu sangue brotaba como chorros de auga, e as súas feridas eran graves, con todo el correu polo medio da multitude; e de pé sobre unha pedra escarpada,
46 Cando o seu sangue xa estaba completamente desaparecido, arrincoulle as entrañas, e tomándoas coas dúas mans, botounas sobre a multitude, e pedindo ao Señor da vida e do espírito que lle restaurase as de novo, así morreu.

CAPÍTULO 15

1 Pero Nicanor, ao escoitar que Xudas e a súa compañía estaban nos lugares fortes de Samaria, resolveu sen perigo atacalos o día de sábado.
2 Con todo, os xudeus que foron obrigados a ir con el dixeron: Non destruyas de forma tan cruel e bárbara, senón honra ese día que o que ve todas as cousas honrou con santidade sobre todos os outros días.
3 Entón o desgraciado máis desgraciado preguntou: se había un Poderoso no ceo que ordenara que se gardase o día do sábado.
4 E cando dixeron: "Hai no ceo un Señor vivo e poderoso, que mandou gardar o sétimo día.
5 Entón dixo o outro: "Eu tamén son poderoso na terra, e mando tomar as armas e facer os negocios do rei". Con todo, conseguiu que non se fixera a súa mala vontade.
6 Así que Nicanor, con soberbia e soberbia, decidiu levantar un monumento público da súa vitoria sobre Xudas e os que estaban con el.
7Pero Macabeo sempre confiou en que o Señor o axudaría:
8 Por iso exhortou ao seu pobo a non temer a chegada dos pagáns contra eles, senón a lembrar a axuda que noutro tempo recibiran do ceo, e agora a esperar a vitoria e a axuda que lles chegaría do Todopoderoso.
9 E así consolándoos pola lei e os profetas, e recordándolles as batallas que gañaron antes, fixoos máis alegres.
10 E cando conmocionou as súas mentes, deulles a súa orde, mostrándolles con iso toda a falsidade dos pagáns e a violación dos xuramentos.
11 Así armou a cada un deles, non tanto coa defensa de escudos e lanzas, como con palabras cómodas e boas; non pouco alegralos.
12 E esta foi a súa visión: Aquel Onías, que fora sumo sacerdote, un home virtuoso e bo, reverendo na conversación, amable de condición, ben falado tamén e exercido dende neno en todos os puntos de virtude, levantando as mans. rezaba por todo o corpo dos xudeus.
13 Feito isto, apareceu do mesmo xeito un home de canas e moi glorioso, que era dunha maravillosa e excelente maxestade.
14 Entón Onías respondeu dicindo: "Este é un amante dos irmáns, que ora moito polo pobo e pola cidade santa, é dicir, Xeremías, o profeta de Deus".
15 Entón, Xeremías, levando a man dereita, deulle a Xudas unha espada de ouro, e ao darlla falou así:
16 Toma esta espada santa, don de Deus, coa que feras aos adversarios.
17 Estando así ben consolados polas palabras de Xudas, que eran moi boas, e capaces de estimulalos ao valor e de alentar o corazón dos mozos, decidiron non acampar, senón poñerlles coraxe. varonilmente tentar o asunto por conflito, porque a cidade e o santuario e o templo estaban en perigo.
18 Porque o coidado que tiñan polas súas mulleres, os seus fillos, os seus irmáns e a súa familia era o máis mínimo que lles contaba, pero o temor máis grande e principal era polo santo templo.

19Tampouco os que estaban na cidade non se preocuparon polo menor, porque estaban preocupados polo conflito no estranxeiro.
20 E agora, cando todos miraban o que ía ser a proba, e os inimigos xa estaban preto, e o exército estaba disposto, e as bestas convenientemente colocadas, e os xinetes colocados en ás,
21 O Macabeo, vendo a chegada da multitude e os diversos preparativos de armaduras e a fiereza das bestas, estendeu as mans cara ao ceo e invocou ao Señor que fai marabillas, sabendo que a vitoria non chega coas armas, senón como parécelle ben, dállo aos dignos:
22 Por iso, na súa oración dixo deste xeito; Señor, enviaches o teu anxo no tempo de Ezequías, rei de Xudea, e mataste no exército de Senaquerib a cento oitenta e cinco mil.
23 Por iso tamén agora, Señor do ceo, envía diante de nós un anxo bo por temor e temor;
24 E pola forza do teu brazo, que sean asolados de terror os que veñen blasfemar contra o teu santo pobo. E rematou así.
25Entón Nicanor e os que estaban con el achegáronse con trompetas e cánticos.
26Pero Xudas e a súa compañía topáronse cos inimigos con invocación e oración.
27 Así que loitando coas súas mans e orando a Deus co seu corazón, mataron nada menos que trinta e cinco mil homes, porque pola aparencia de Deus estaban moi animados.
28 Cando rematou a batalla, voltando de novo con alegría, souberon que Nicanor xacía morto no seu arnés.
29Entón fixeron un gran berro e un gran ruído, louvando ao Todopoderoso na súa lingua.
30 E Xudas, que sempre foi o principal defensor dos cidadáns, tanto en corpo como en mente, e que continuou o seu amor polos seus paisanos durante toda a súa vida, mandou cortarlle a cabeza a Nicanor e a man co ombreiro e levalos a Xerusalén. .
31Entón, cando estivo alí, convocou os da súa nación e puxo os sacerdotes diante do altar, mandou chamar aos que eran da torre.
32 E mostroulles a cabeza vil de Nicanor e a man daquel blasfemo, que con soberbias gabadas estendera contra o santo templo do Todopoderoso.
33 E despois de cortarlle a lingua a aquel impío Nicanor, mandou que lle deran en anacos ás aves e colgaran a recompensa da súa tolemia diante do templo.
34 Así que cada un louvaba ao ceo ao Señor glorioso, dicindo: Bendito sexa o que gardou o seu lugar sen mancha.
35 Colgou tamén a cabeza de Nicanor na torre, un sinal evidente e evidente para todos da axuda do Señor.
36 E ordenaron a todos cun decreto común en ningún caso deixar pasar ese día sen solemnidade, senón celebrar o día trece do mes duodécimo, que en lingua siria se chama Adar, o día anterior ao día de Mardoqueo.
37 Así foi con Nicanor: e desde aquela os hebreos tiñan a cidade no seu poder. E aquí vou rematar.
38 E se fixen ben, e como corresponde á historia, é o que desexaba;
39 Pois como é prexudicial beber só viño ou auga; e como o viño mesturado coa auga é agradable e deleita o sabor, así a fala finamente enmarcada deleita os oídos dos que len a historia. E aquí terá o final.